

BAITEREK

DAMU

ФОНД РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕБІ
ГОДОВОЙ ОТЧЁТ
ANNUAL REPORT

❖❖ 2013 ❖❖

«ДАМУ» КӘСІПКЕРЛІКТІ
ДАМУ ҚОРЫ АКЦИОНЕРЛІК
ҚОҒАМЫНЫҢ
2013 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН
ЖЫЛДЫҚ ЕСЕБІ

МАЗМҰНЫ

Құрметті Ханымдар мен Мырзалар!

ҚР Премьер-Министрінің
Бірінші Орынбасары,
Директорлар Кеңесінің
төрағасы
Бақытжан Сағынтаев

Шағын және орта бизнесті дамыту – бұл елдің бәсекеге қабілеттілігінің негізгі себепкер шарты. Мемлекетіміздің Басшысы Нұрсұлтан Назарбаев 2014 жылғы 11 сәуірде өткен Ұлттық инвесторлар кеңесінің мәжілісінде сөйлеген сөзінде «шағын және орта бизнес – орнықты орта таптың іргетасы» деп көрсеткен болатын. Шағын және орта бизнестің экономикамыздағы үлесі көбірек болған сайын, Қазақстанның дамуы да неғұрлым тұрақты болмақ.

Дамыған жеке бизнес халықтың жұмыспен қамтылуының артуына, ішкі өндірістің көлемі мен сапасының жоғарылауына септігін тигізеді. Соңғы 10 жылда тіркелген ШОК субъектілерінің саны

2 есеге артқан. ШОБ секторында жұмыспен қамтылған халықтың саны 1,4 есеге, ал ШОБ өнім шығаруы 5,8 есеге ұлғайып, жылына 9 020 млрд. теңгені құраған.

Кәсіпкерлікті дамыту - қолайлы іскерлік ахуалды қалыптастыру және бизнесті қолдаудың қаржылық және қаржылық емес құралдарын іске асыру сынды дәйекті мемлекеттік қолдаусыз мүмкін емес.

Бүгінде биліктің барлық деңгейінде мемлекеттің бизнеспен сұхбаттасу жүйесі қалыптастырылған, бизнес-ахуалды жақсарту бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуде, кәсіпкерлікті қолдау инфрақұрылымы кеңейтілуде. Жыл басында Қазақстан

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың бизнеске қолайлы жағдай қалыптастыруға арналған түбегейлі шаралар туралы нұсқауға қолы қойылып, кәсіпкерлік субъектілерін тексеруге мораторий жарияланды. Сонымен қатар, Қазақстанның рұқсаттау жүйесінің бірқатар жүйелі мәселелерін шешуге бағытталған «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» заңы қабылданды. Түрлі әкімшілік және кеңсешілдік кедергілерді, сондай-ақ бизнестің дамуына кедергі келтіретін басқа да мәселелерді жою бойынша белсенді жұмыс жалғастырылып келеді.

Қазақстанда бизнес жүргізу жағдайындағы жағымды өзгерістер халықаралық сарапшылармен де байқалу-

да: Қазақстан халықаралық рейтингілерде жыл өткен сайын өзінің жоғары орындарын сақтап келеді. Мәселен, Дүниежүзілік банкінің 2014 ж. «Doing Business» рейтингінде Қазақстан 50-орынға ие болған. Дүниежүзілік экономикалық форумның ШОБ қызметіне қатысты себепкер шарттарды да қамтитын 2013 – 2014 жылдарға арналған Ғаламдық бәсекеге қабілеттілік туралы есебіне сәйкес, Қазақстан онда да 50-орынға тұрақтаған.

«Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасының қаржылық агенті әрі үйлестірушісі бола тұра, «Даму» Кәсіпкерлікті дамыту қоры» ШОБ-ті дамыту және қолдау мәселесінде нақты қадамдар жасауда. «Даму» Қорының

бағдарламаларында әр жүгінген адамға тең құқықтар мен бірдей мүмкіндіктер ұсынылады, азаматтардың өзін-өзі және кәсіпкерлік бастамасын іске асыруға қажетті ынталандыру шаралары қарастырылған, сондай-ақ барлық тараптар үшін тең ережелері қалыптастырылған.

«Даму» Қоры мен біздің кәсіпкерлердің ортақ ұмтылыстары, сондай-ақ міндетті бірдей ұғынуы – отандық бизнестің бәсекеге қабілеттілігін арттырудың және экономиканың тұрақты дамуын қамтамасыз етудің кепілі. Қойылған міндеттердің іске асырылуы Қазақстанның күшті кәсіпкерлік секторының одан әрі қалыптасуы мен дамуына септігін тигізеді деп сенемін.

Құрметті Ханымдар мен Мырзалар!

Басқарма Төрайымы
Ләззат Ибрагимова

Өткен 2013 жыл Қорымыз үшін айтарлықтай өзгерісті жыл болды. Біз үшін былтырғы жыл кәсіпкерлердің құзыретін арттыру жылына айналды – біз өте күрделі міндетті орындап, Кәсіпкерлердің құзыретін арттыру орталықтарының үш деңгейлі жүйесін құрдық.

Бүгінде Қазақстанның барлық облыстық орталықтарында, сонымен қатар Астанада, Алматы мен Семейде Кәсіпкерлерге мамандандырылған қызмет көрсету орталықтары, республиканың 27 моноқаласында – Кәсіпкерлікті қолдау орталықтары жұмыс істейді, ал еліміздің шалғай елді мекендеріне тұрақты негізде кәсіпкерлерге қолдау көрсетудің мобильді орталықтары шығып тұрады. Бұл орталықтарда кәсіпкерлер «бір терезе» тәртібінде кешенді кеңес беру қызметтерін қолдана алады. Нәтижесінде, егер бұрын біз мемлекеттік қолдау алуға үміткерлерді іздеп келген болсақ, бүгінде біздің бағдарламаларымызға қатысуға сұраныс өте жоғары. 2013 жылы 28 мыңнан астам кәсіпкерге

құзыретін арттыру орталықтарында бизнесті ашу және жүргізудің түрлі аспектілері бойынша 50 мыңнан астам тегін кеңес, сондай-ақ мемлекеттік қолдау алу мәселелері бойынша кеңестер мен көмек көрсетілген. Бұл көрсеткіштер көңілге қонымды, себебі Қордың стратегиялық міндеттерінің бірі ел экономикасын әртараптандыруға септігін тигізу болып табылады, және біздің ойымызша, Қазақстанға ең алдымен жеке кәсіпкерлікті дамыту керек.

Қазақстандағы шағын және орта бизнесті дамытуға қолдан келер өз үлесін «Даму» Кәсіпкерлікті дамыту қоры да қосып келеді. Соңғы төрт жылда «Бизнестің жол картасы 2020» мемлекеттік бағдарламасы аясында Қор субсидиялау жобалары арқылы 3 500-ден астам кәсіпкер қолдау тапқан, соның ішінде 2013 жылы 1 455 жобаға қолдау көрсетілген.

Несиелерді кепілдендіру сияқты кәсіпкерлікті қолдау құралының танымалдығы

БАСҚАРМА ТӨРАЙЫМЫНЫҢ ҮНДЕУІ

айтарлықтай артты. Жалпы кепілдендірумен 260 жоба қамтылған, соның ішінде шамамен 150 кепілдік 2013 жылы берілген. 2014 жылы біз қаражаттандырылатын жобалардың санын бір жарым мыңға дейін, ал берілген кепілдіктердің санын 200-ге дейін арттыруды жоспарлап отырмыз.

Қаржылық құралдарды қолдана отырып, кәсіпкерлерге қолдау көрсетудің мемлекеттік бағдарламаларының жалпы табысты іске асырылуы Қордың 2013 жылдың нәтижелері бойынша 3,4 млрд. теңгеден астам көлемде қаржылық оң нәтижеге қол жеткізуіне мүмкіндік берді, бұл мемлекеттік қаражаттарды басқарудың тиімділігін көрсетеді.

Кәсіпкерлерге қолдау көрсетудің қаржылық құралдарымен қатар олардың өз бизнес-идеяларын іске асырудағы, жобаларын басқарудағы құзыретін арттыру мәселелері өзектілікке ие болуда. «Бизнес-Кеңесші», «ШОБ топ-менеджментін оқыту», «Іскер-

лік байланыстар», «Жас кәсіпкер мектебі» сияқты жобаларда 2013 жылы 22 мыңнан астам адам оқытылған.

Қашықтан кеңес беру қызметінің аясын кеңейту мақсатында, 2013 жылдың желтоқсан айында Индустриалдандыру күні шеңберінде Мемлекет Басшысының қатысуымен Қазақстан кәсіпкерлеріне арналған «Бизнес аумағы» жаңа бірыңғай бизнес-порталы ашылып, тұсау-кесері өткізілді.

Құрамына он даму институтымен қатар «Даму» Қоры да кіретін «Бәйтерек» Ұлттық Басқарушы Холдингінің құрылуы да маңызды оқиға болды.

Қор бір орнында тұрмайтындығын, бағдарламаларымыздың үнемі жетілдірілетіндігін айта кеткіміз келеді. Кәсіпкерлердің мемлекеттік қолдау құралдарына қатынауын арттыру мақсатында, біз кәсіпкерлеріміздің барлық тілектерін ескеруге тырысамыз.

2014 жыл, біріншіден, кәсіпкерлікті қолдаудың Қазақстанның барлық аудандық орталықтарына жету жылына айналады; екіншіден, біздің ерекше назарымыздың аймағында өңдеу өнеркәсібі саласында жұмыс істейтін қазақстандық кәсіпорындар, яғни өнеркәсіпшілер, ақырғы өнім шығарумен айналысатын шағын және орта бизнес болады; үшіншіден, біз кәсіпкерлерге қаржылық қолдау көрсету үшін қаражаттар көзін кеңейту мақсатында, несиелік рейтинг алуды жоспарлап отырмыз.

Біздің табыстарымыз – бұл «Даму» Қорының бүкіл ұжымы жұмысының және мемлекеттік органдармен, қаржы институттарымен және кәсіпкерлермен арадағы қалыптасқан табысты қарым-қатынастың нәтижесі. Демек, алға қойылған жоспарлардың іске асырылуы және біздің өзара әрекеттесуіміздің қаншалықты нәтижелі болуы біздің жұмысымызға және әрқайсысымыздың оған жеке қатысуымызға байланысты болады.

1. МИССИЯСЫ, КЕЛЕШЕГІ, СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

ҚОРДЫҢ МИССИЯСЫ

«Даму» Қорының миссиясы – Қазақстанның шағын және орта бизнесінің сапалы дамуына көмектесу.

ҚОРДЫҢ КЕЛЕШЕГІ

«Даму» Қорының 2022 жылға қарай келешегі – Қазақстан кәсіпкерлігін қолдау шараларының негізгі операторы әрі біріктірушісі.

ҚОРДЫҢ 2022 Ж. ДЕЙІН СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТТАРЫ, МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

Өзінің келешектегі жоспарына қол жеткізіп, миссиясын іске асыру үшін, «Даму» Қоры төрт стратегиялық бағыт бойынша әрекет етеді:

1. Даму әлеуетіне ие шағын және орта кәсіпкерліктің (бұдан әрі – ШОК) барлық субъектілерін қаржыландыру қолжетімділігімен қамтамасыз ету арқылы белсенді әрекет етуші жеке кәсіпкерлік субъектілерінің саны мен жұмыс орындарының санын арттыруға септігін тигізу.

Өзінің келешектегі жоспарына қол жеткізіп, миссиясын іске асыру үшін, «Даму» Қоры төрт стратегиялық бағыт бойынша әрекет етеді.

Осы бағыт шеңберінде «Даму» Қорының негізгі мақсаты республикалық және жергілікті бюджеттерден, шетелдік және отандық несиенгерлерден, сондай-ақ «Даму» Қорының жеке қаражаттарынан қаражат тарту есебінен шағын және орта кәсіпкерлік (бұдан әрі – ШОК) субъектілерін қаржыландыру көлемдерін арттыру және қолжетімділігін қамтамасыз ету. Бұл мақсатқа жету үшін қойылатын негізгі міндеттер:

- әрекет етуші ШОК субъектілері мен бастаушы кәсіпкерлерге арналған қаржы қорларының қолжетімдігін арттыруға септігін тигізу;
- ШОБ субъектілерін өңірлік және салалық үлес бойынша барынша қамту арқылы несиелік қорлардың тиімді бөлінуін қамтамасыз ету.

2. Экономиканың шикізатсыз секторларында кәсіпкерліктің дамуына көмектесу.

Осы бағыт шеңберінде «Даму» Қорының негізгі мақсаты экономиканың шикізатсыз секторларында ШОК қаржыландырылуын арттыруға ынталандыру болып табылады, олардың дамуы әртараптандыру деңгейіне

әсер етеді, бұл өндіріс көлемдерін арттырып, жаңа жұмыс орындарының құрылуына, бюджетке төленетін салық түсімдерінің артуына, ШОК саласындағы қызметкерлер табысының өсуіне, елдің энергия қорларының бағасы мен өндірілетін шикізат көлемдері өзгеруінен тәуелділігінің төмендеуіне септігін тигізеді. Бұл мақсатқа жету үшін, келесі міндеттер орындалады:

- «БЖК 2020» бағдарламасының 1–3 бағыттары шеңберінде қаржы агентінің қызметін сапалы атқару;
- ШОБ инновациялығының артуына, техникалық қайта құралдануына септігін тигізу.

3. ШОК субъектілерінің кәсіпқойлығын арттыру және халықты кәсіпкерлікке тарту.

ШОК субъектілерінің кәсіпқойлығын арттыру және халықты кәсіпкерлікке тарту бағдарламаларының мақсаты әлеуетті және әрекет етуші кәсіпкерлерді халықтың кәсіпкерлік әлеуетін нығайтуға бағытталған қаржылық емес қолдаумен қамтылуын арттыру болып табылады.

Бұл мақсатқа жету үшін қойылатын негізгі міндеттер:

- «БЖК 2020» бағдарламасы шеңберінде оқыту және кеңес беру бойынша оператор қызметін сапалы атқару;
- ШОБ субъектілері мен кәсіпкерлік бастамасы бар халыққа ақпараттық-талдамалық және кеңес беру қызметтерін қашықтан көрсету құралдарын ендіру;
- Қазақстанның барлық өңірлерінде кәсіпкерлерге қаржылық емес қолдау инфрақұрылымын дамыту;
- ШОК секторының дамуына тұрақты талдамалық зерттеулер өткізу және мониторингілеу.

4. «Даму» Қоры қызметінің тиімділігін арттыру.

«Даму» Қоры қызметінің тиімділігін арттыру мақсатында келесі міндеттер орындалуы тиіс:

- корпоративтік басқаруды жетілдіру;
- тиімді кадрлық саясат жүргізу;
- кәсіпкерлер, мемлекеттік органдар, ұлттық даму институттары мен басқа ұйымдар арасында «бірыңғай терезе» және байланыстырушы буын қызметін орындап, өңірлік дамыту;
- активтерді тиімді басқару.

2. ҚОР ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

«Даму» Кәсіпкерлікті дамыту қоры» (бұдан әрі – «Даму» Қоры / Қор) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 26.04.1997ж. № 665 «Шағын кәсіпкерлікті дамыту қорын құру туралы» Қаулысына сәйкес құрылды.

2001 жылға дейін Қор Отандық тауар өндірушілерді қолдау бойынша шаралар бағдарламасы бойынша мемлекеттік бюджет қаражаттарын, сондай-ақ Еуропалық қайта құру және даму банкінің және Азия даму банкінің несиелік желілері бойынша қаражаттарды есепке алу және бақылау жөнінде агентінің қызметін атқарып келді.

2002 жылдан бастап Қор шағын бизнесті тікелей өз қаражаттары есебінен несиелендіре бастады. «Даму» Қоры тарапынан «Шағын бизнес субъектілерін республикалық бюджет қаражаттары есебінен несиелендіру бағдарламасы» және «Шағын қалаларды дамытудың 2004–2006 жж. арналған бағдарламасы» жүзеге асырылды.

2005 жылдың мамыр айында Қазақстан Республикасы Үкіметімен «ҚР-да шағын және орта кәсіпкерлікті дамыту бойынша 2005–2007 жж. арналған жеделдетілген шаралар бағдарламасы» қабылданды. Осы бағдарламаға сәйкес, 2005–2007 жж. аралығында Қор жобалық қаржыландыру және лизинг бағдарламасын, Қазақстандағы кішігірім несиелендіру жүйесін дамыту, ШК субъектілерінің екінші деңгейлі банктерде (бұдан әрі – ЕДБ) алынатын несиелерді кепілдендіру бағдарламаларын іске асыру арқылы шағын кәсіпкерлікке қолдау көрсетіп отырды.

2006 ж. қыркүйек айынан бастап, «Даму» Қоры «Қазына» Тұрақты даму қоры» акционерлік холдингінің құрамында жұмыс істейді.

Қазақстан Республикасы Президентінің 22.05.2013 ж. № 571 «Даму институттарын, қаржы ұйымдарын басқару

жүйесін оңтайландыру және ұлттық экономиканы дамыту бойынша бірқатар шаралар туралы» Қаулысына сәйкес, «Даму» Қорының 100% акциясы «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-на (бұдан әрі – «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ) берілді. Бұл Қаулы шықпас бұрын, «Даму» Қорының 100% акциясы «Самұрық-Қазына» Ұлттық әлауқат қоры» АҚ-на (бұдан әрі – «Самұрық-Қазына» ҰӨҚ» АҚ) тиесілі болып, 28.12.2011ж. бері Қазақстан Республикасының Экономикалық даму және сауда министрлігінің, ал 10.04.2013 ж. бері – Қазақстан Республикасының Өңірлік даму министрлігінің сенімді басқаруында болған. Қазіргі кезде Қордың Жалғыз акционері «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ болып табылады.

2007 ж. соңынан Қор Қазақстан Республикасы Үкіметінің Тұрақтандыру бағдарламасының қаражаттарын уағдаластырып орналастыру бойынша оператор қызметін атқарады.

2010 ж. бері «Даму» Қоры кәсіпкерлердің несиелер бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қаражаттандыру және кәсіпкерлердің банктер алдындағы несиелерін кепілдендірудің қаржы агенті болып табылады, сонымен қатар «Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасы (бұдан әрі – «БЖК 2020» бағдарламасы) шеңберінде оқыту және кеңес беру бойынша оператор қызметін атқарады.

«Даму» Қорының филиалдары Қазақстанның барлық өңірлерінде жұмыс істейді, жергілікті кәсіпкерлермен, қоғамдық ұйымдармен және жергілікті атқарушы билік органдарымен жұмыс жүргізуде айтарлықтай тәжірибе жинақтаған.

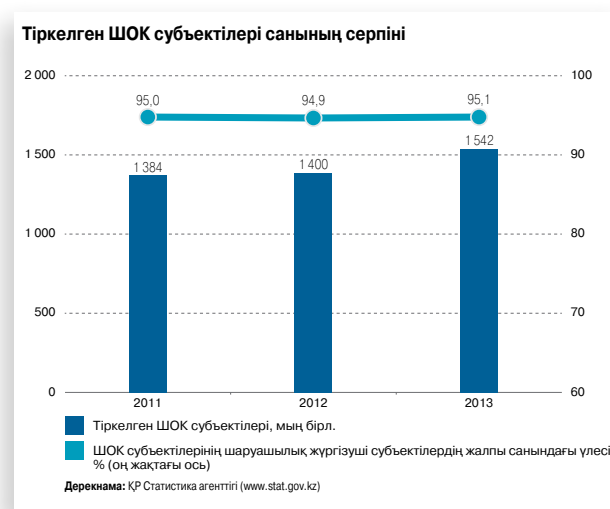
2012–2013 жж. 17 Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталықтары, 27 моноқалаларда Кәсіпкерлікті қолдау орталықтары, 14 шағын Кәсіпкерлікті қолдау орталықтары құрылған.

¹ Қордың бұрынғы атауы: «Шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ.

3. ҚОРДЫҢ НЕГІЗГІ ҚЫЗМЕТ ТҮРЛЕРІ БОЙЫНША НАРЫҚТЫҚ ҮЛЕСІ

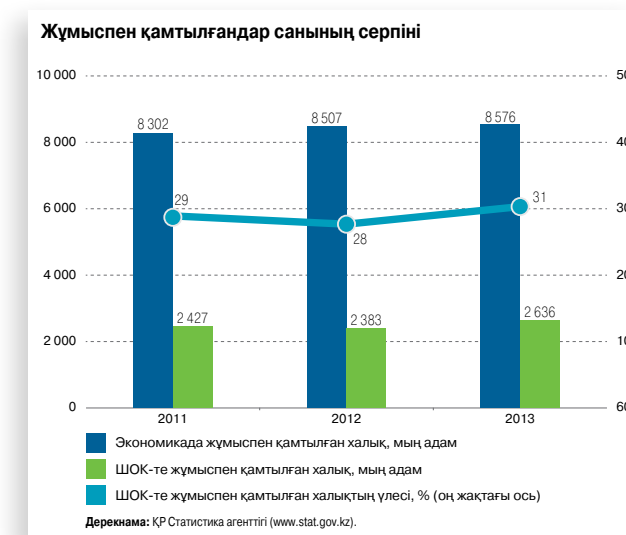
2013 жылы Қазақстандағы тіркелген ШОК субъектілері санының өсуі жалғасты. Оның өсуі 10% құраған, нәтижесінде ШОК субъектілерінің саны 1 542 мың бірл. жеткен, ал олардың еліміздегі шаруашылық жүргізуші субъектілердің жалпы санындағы үлесі 95,1% деңгейінде бағаланады. Салалар үлесі бойынша ең үлкен өсім қызмет көрсету, білім беру, жылжымайтын мүлікпен операциялар және сауда салаларында байқалған.

ШОК субъектілері санының өсуі бизнес жүргізу жағдайында халықаралық сарапшылармен байқалған жағымды өзгерістер барысында орын алуда. Атап айтқанда, «Doing Business» Дүниежүзілік банкінің 2013 және 2014 жылдарға арналған рейтингілерінде Қазақстан сәйкесінше 53 және 50-ші орындарға ие болған. Оң серпін, ең алдымен, меншікті тіркеу және тағы басқа шаралар есебінен қамтамасыз етілді.

Қазақстан экономикасында жұмыспен қамтылған халық санының жыл сайынғы ұлғаюы байқалады. 2013 жылдың соңына қарай оның мәні 8 576 мың адамға жеткен. Бұл жағдайда ШОК-те жұмыспен қамтылғандар саны 2013

жылы 2 636 мың адамды құраған (барлық жұмыспен қамтылғандардың 31%-ы).

2013 жылы ШОК субъектілерінің саны **1 542** мың бірл. жеткен, ал олардың еліміздегі шаруашылық жүргізуші субъектілердің жалпы санындағы үлесі **95,1%** деңгейінде бағаланады.

Қазақстанның «Doing Business» Дүниежүзілік банкінің рейтингіндегі орны

	2013 ж.	2014 ж.	Өзгеріс
Жалпы рейтинг	53	50	3
Кәсіпорындардың тіркелуі	27	30	-3
Құрылысқа рұқсат алу	149	145	4
Электр қуатымен жабдықтау жүйесіне қосылу	85	87	-2
Меншікті тіркеу	27	18	9
Несиелендіру	82	86	-4
Инвесторларды қорғау	21	22	-1
Салық салу	18	18	0
Халықаралық сауда	186	186	0
Келісімшарттардың орындалуын қамтамасыз ету	26	27	-1
Төлем қабілетсіздігін шешу	55	54	1

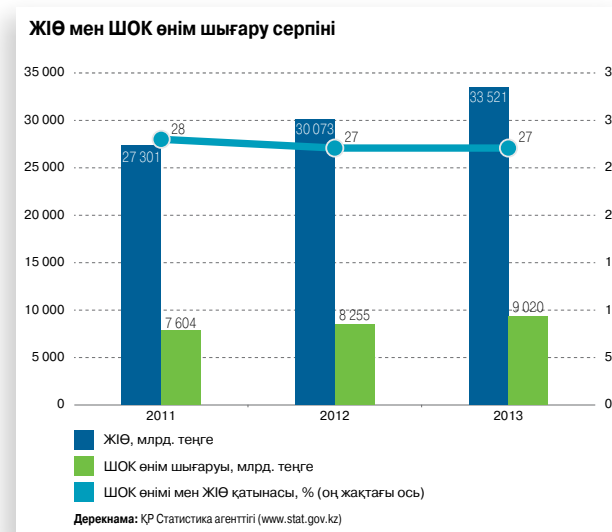
Дерекнама: Дүниежүзілік банк (www.doingbusiness.org).

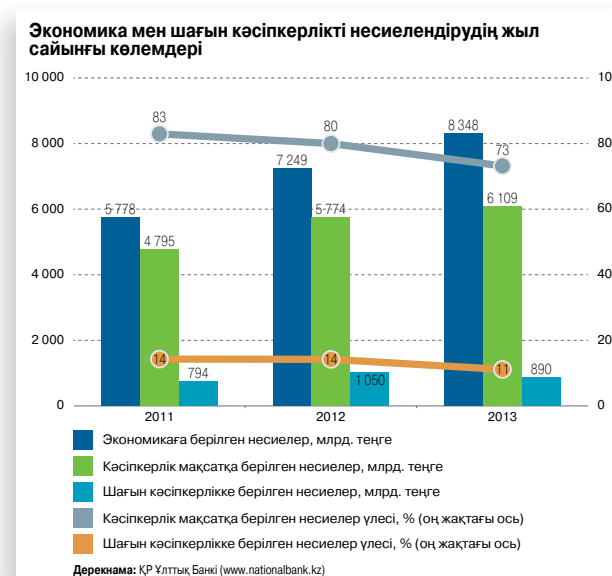
Соңғы үш жылда Қазақстанның ЖІӨ-і нақты көріністе тұрақты өсуді көрсетеді. Мәселен, 2011 жылы 7,5%-ға ұлғаюы нәтижесінде, ЖІӨ 27 301 млрд. теңге құраған. 2012 жылы ЖІӨ 5%-ға өскен, бұл 30 073 млрд. теңге деңгейіне қол жеткізуге мүмкіндік берді. 2013 жылы ЖІӨ 6%-ға артып, 33 521 млрд. теңге құрады. Тауар өндіру ЖІӨ-нің 40%-ын (оның 30%-ы – өнеркәсіп өндірісі), қызмет өндіру – 52,6%, өнімге салық – 7,4% құрайды.

2013 жылы ШОК өнім шығаруы 9 020 млрд. теңге деңгейінде бағаланған, бұл ЖӨӨ-мен салыстырғанда 27% құрайды. ШОК өнімінің нақты өсімі 2013 ж. 3,3% құраған.

2013 жылы банк несиелендіруінің жалпы көлемдері

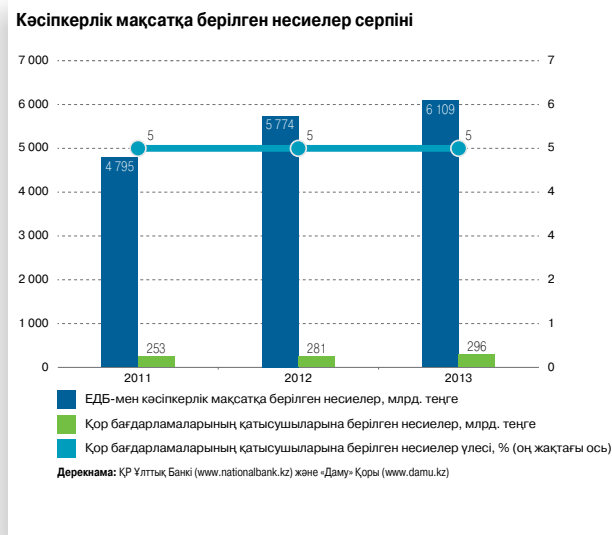
15%-ға артып, 8,3 трлн. теңгеден асқан. Осы орайда кәсіпкерлік мақсаттағы несиелердің өсуі тек 6% құраған. Ал шағын кәсіпкерлікке берілген несиелер бір жылда 15%-ға төмендеген.

Бұған негізгі себеп халықтың ұлттық валютадағы салымдарының өсу қарқынының төмендеуі болуы мүмкін: бір жылда халық салымдарының теңгедегі үлесі 61%-дан 56%-ға дейін төмендеген (сәйкесінше, шетелдік валютадағы салымдар үлесі 39%-дан 44%-ға дейін артқан). Сонымен қатар, шағын кәсіпкерлік субъектілері 92%-ға теңгемен қаржыландырылады, ал жалпы экономикаға берілген несиелер құрылымында теңгелік несиелердің үлесі 86% құрайды. Бұған кері көрініс 2012 жылы орын алған болатын, онда халықтың теңгедегі салымдарының өсуі барысында банктердің шағын кәсіпкерлікті несиелендіруінің өсуі де байқалған.

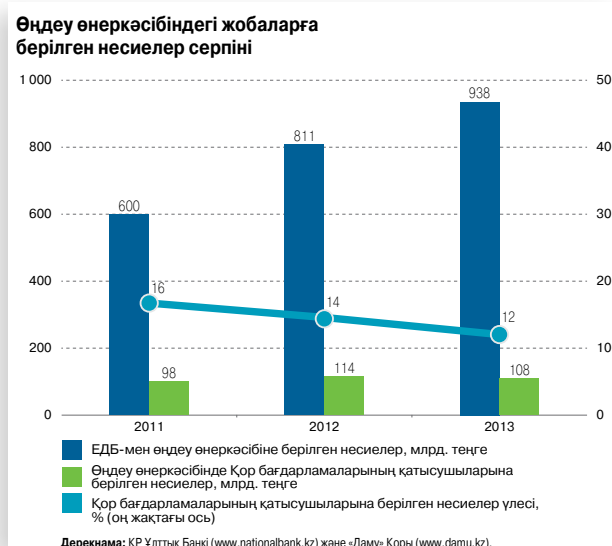
Соңғы үш жылда Қазақстанның ЖІӨ-і нақты көріністе тұрақты өсуді көрсетеді. Мәселен, 2011 жылы **7,5%**-ға ұлғаюы нәтижесінде, ЖІӨ **27 301** млрд. теңге құраған. 2012 жылы ЖІӨ **5%**-ға өскен, бұл **30 073** млрд. теңге деңгейіне қол жеткізуге мүмкіндік берді. 2013 жылы ЖІӨ **6%**-ға артып, **33 521** млрд. теңге құрады. еше

«Даму» Қоры 2013 жылы қаражаттарды ЕДБ-де уағдаластырып орналастыру бағдарламаларын іске асыруды, кәсіпкерлердің несиелері бойынша пайыздық мөлшерлемелерді қаражаттандыру мен несиелерді кепілдендіруді жалғастырды. Жалпы «Даму» Қорының бағдарламаларына қатысу есебінен жеке кәсіпкерлік субъектілері 296 млрд. теңге көлемінде несиелер алған. ЕДБ-мен кәсіпкерлік мақсаттарға берілген несиелердің жалпы сомасында «Даму» Қоры бағдарламаларының қатысушыларына берілген несиелер үлесі 5% деңгейінде сақталуда. Мұндай қамтылуға «Даму» Қоры бағдарламалары сегментінің экономиканың басым секторларындағы кәсіпкерлермен шектелуі себеп, олардың қатарына ЕДБ-де несиелердің ша-

мамен 50%-ын алатын сауда мен құрылыс салалары жатпайды.

Егер өңдеу өнеркәсібіндегі жобаларға берілген несиелерді бөлек қарастыратын болсақ, олардың құрылымында «Даму» Қоры бағдарламаларының қатысушылары 2013 жылы 12% алған. Осылайша, өңдеу өнеркәсібіндегі жобаларға берілген несиелердің 8

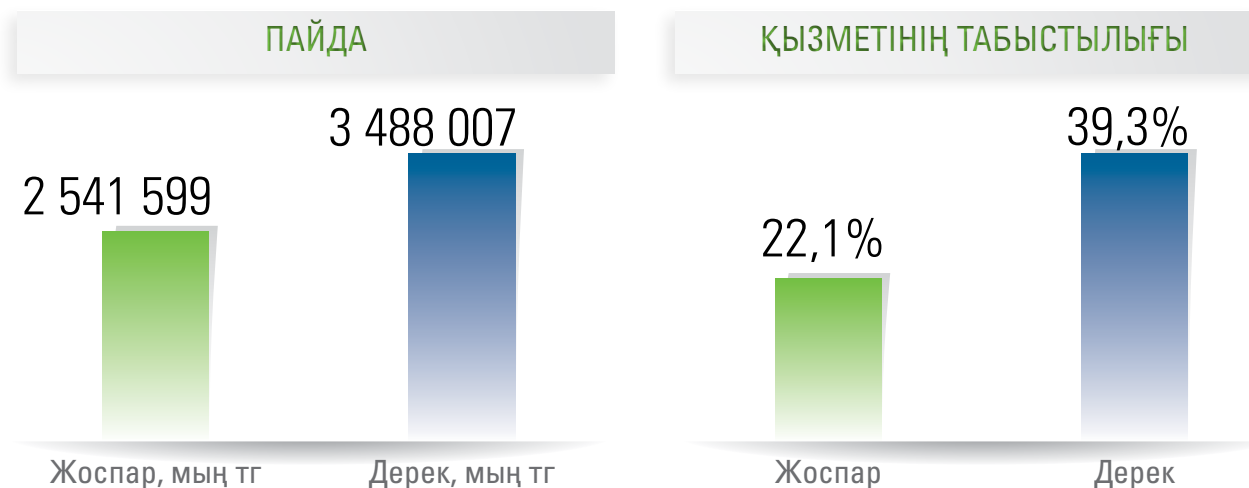

теңгесінің 1 теңгесі «Даму» Қоры бағдарламаларының қатысушыларына берілген.

Қаржылық қолдау бағдарламаларымен қатар, «Даму» Қоры 2013 жылы кәсіпкерлерді оқыту және оларға консультациялық қолдау көрсету бағдарламаларын іске асыру бойынша ауқымды жұмысын жалғастырды. Жылдың соңына қарай, «БЖК 2020» бағдарламасы шеңберінде 2011 жылдан бері іске асырылып келе жатқан «Бизнес-Кеңесші» жобасы шеңберіндегі тыңдаушылардың саны 52 065 адамды құраған. «БЖК 2020» бағдарламасының «Кәсіпкерлік әлеуетті нығайту» 4-бағытының басқа жобалары шеңберінде 840 кәсіпкер «Назарбаев Университеті» ААҚ-да топ-менеджментті оқыту курсынан өткен, 1 667 адам «Іскерлік байланыстар» жобасы бойынша оқытылған, бизнесті жүргізуге сервистік қолдау шеңберінде 132 мыңнан астам қызмет көрсетілген. Облыстық орталықтар мен үш қалада – Алматы, Астана және Семейде 17 Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталықтары ашылған. Еліміздің 27 моноқаласында Кәсіпкерлікті қолдау орталықтары жұмыс істейді. Онда 13 мыңнан астам тапсырыскерге қызмет көрсетілді. 14 облыста аудан деңгей-

Жылдың соңына қарай, «БЖК 2020» бағдарламасы шеңберінде 2011 жылдан бері іске асырылып келе жатқан «Бизнес-Кеңесші» жобасы шеңберіндегі тыңдаушылардың саны **52 065** адамды құраған.

інде Кәсіпкерлікті қолдаудың мобильді орталықтары жұмыс істейді. Аталған орталықтарға 6,7 мыңнан астам азамат жүгінген.

**4. 2013 ж. ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ БОЙЫНША
 ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ**

**ҚАРАЖАТТАРДЫ ЕКІНШІ ДЕҢГЕЙЛІ БАНКТЕР МЕН ЛИЗИНГІЛІК КОМПАНИЯЛАР
 АРҚЫЛЫ УАҒДАЛАСТЫРЫП ОРНАЛАСТЫРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ**

	Мақұлданған:	Несиелер сомасы:	Орналастыру сомасы:
Жоспар	1 480 қарызгер	91 470 млн. теңге	21 310 млн. теңге
Дерек	2 159 қарызгер	104 766 млн. теңге	31 423 млн. теңге

ҚАРАЖАТТАНДЫРУ

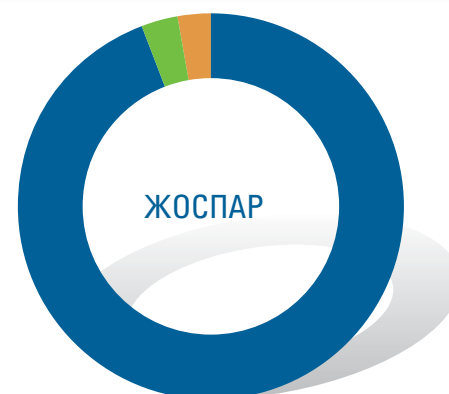
	Мақұлданған:	Несиелер сомасы:	Қаражаттандыру сомасы:
Жоспар	1 500 жоба	144 000 млн. теңге	20 700 млн. теңге
Дерек	1 455 жоба	183 563 млн. теңге	27 463 млн. теңге

КЕПІЛДЕНДІРУ

	Мақұлданған:	Несиелер сомасы:	Кепіл сомасы:
Жоспар	80 жоба	6 000 млн. теңге	3 000 млн. теңге
Дерек	148 жоба	7 089 млн. теңге	3 336 млн. теңге

ОҚЫТУ

Бизнес-Кеңесші – 15 000
Іскерлік байланыстар – 500
Топ-менеджментті оқыту – 420

Бизнес-Кеңесші – 19 275
Іскерлік байланыстар – 544
Топ-менеджментті оқыту – 420

КӘСІПКЕРЛІКТІ ҚОЛДАУ ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫ

КЕҢЕС БЕРУ

Кәсіпкерлер құзыретінің орталықтары	Тұтынушылар саны:	Берілген кеңес саны:
Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталықтары (17 орталық)	8 874	30 384
Моноқалаларда кәсіпкерлікті қолдау орталықтары (27 орталық)	13 153	22 244
Кәсіпкерлікті қолдаудың мобильді орталықтары (14 облыста)	6 714	9 702

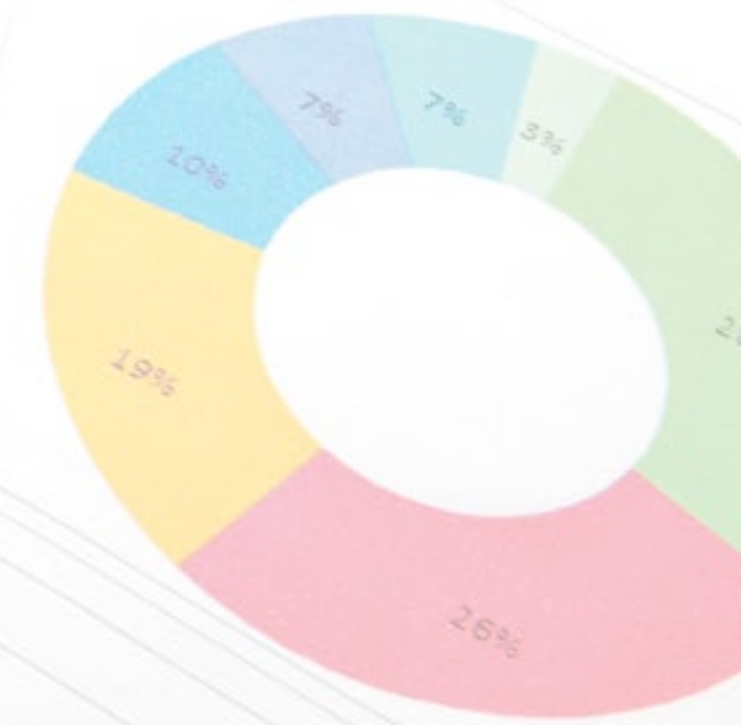
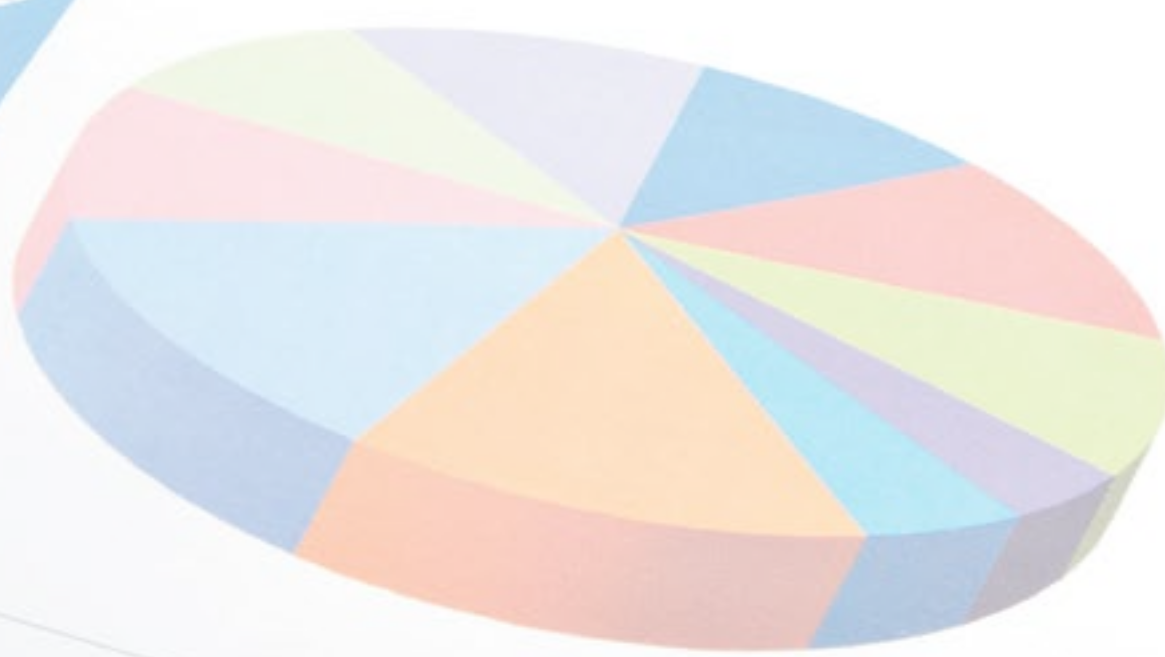
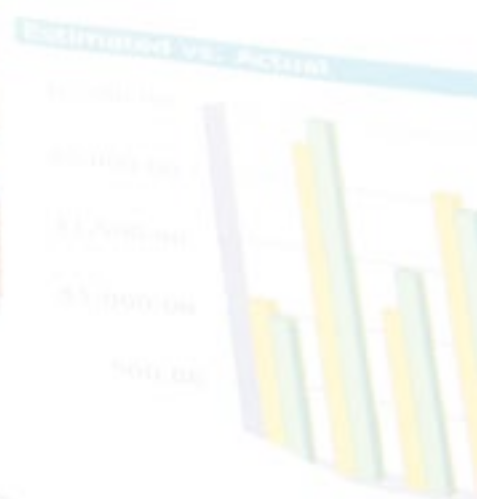

Month	Accepted	Accepted rate	Downloads
1	10	25.0%	10
2	15	37.5%	15
3	20	50.0%	20
4	25	62.5%	25
5	30	75.0%	30
6	35	87.5%	35
7	40	100.0%	40
8	45	112.5%	45
9	50	125.0%	50
10	55	137.5%	55
11	60	150.0%	60
12	65	162.5%	65
13	70	175.0%	70
14	75	187.5%	75
15	80	200.0%	80
16	85	212.5%	85
17	90	225.0%	90
18	95	237.5%	95
19	100	250.0%	100
20	105	262.5%	105
21	110	275.0%	110
22	115	287.5%	115
23	120	300.0%	120
24	125	312.5%	125
25	130	325.0%	130
26	135	337.5%	135
27	140	350.0%	140
28	145	362.5%	145
29	150	375.0%	150
30	155	387.5%	155
31	160	400.0%	160

2012 Report

Category	Value
Total	\$20.00
Income	\$20.00
Value	\$10.00
Total	\$10.00

Category	Planned	Actual
1	\$1,200.00	\$1,500.00
2	\$1,500.00	\$1,800.00
3	\$1,800.00	\$2,100.00
4	\$2,100.00	\$2,400.00
5	\$2,400.00	\$2,700.00
6	\$2,700.00	\$3,000.00
7	\$3,000.00	\$3,300.00
8	\$3,300.00	\$3,600.00
9	\$3,600.00	\$3,900.00
10	\$3,900.00	\$4,200.00
11	\$4,200.00	\$4,500.00
12	\$4,500.00	\$4,800.00
13	\$4,800.00	\$5,100.00
14	\$5,100.00	\$5,400.00
15	\$5,400.00	\$5,700.00
16	\$5,700.00	\$6,000.00
17	\$6,000.00	\$6,300.00
18	\$6,300.00	\$6,600.00
19	\$6,600.00	\$6,900.00
20	\$6,900.00	\$7,200.00
21	\$7,200.00	\$7,500.00
22	\$7,500.00	\$7,800.00
23	\$7,800.00	\$8,100.00
24	\$8,100.00	\$8,400.00
25	\$8,400.00	\$8,700.00
26	\$8,700.00	\$9,000.00
27	\$9,000.00	\$9,300.00
28	\$9,300.00	\$9,600.00
29	\$9,600.00	\$9,900.00
30	\$9,900.00	\$10,200.00
31	\$10,200.00	\$10,500.00

5. ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ ТҮРЛЕРІ

ШОК дамытудың ұлттық институты ретінде Қор серікестерімен ынтымақтаса отырып, кәсіпкерлерге қаржыландыру алуда, құзыреті мен басқарушылық дағдыларын арттыруда, тегін консультациялық қолдау көрсетуде, сыйақы мөлшерлемелерін субсидиялау есебінен шығындарды азайтуда септігін тигізеді, ал жалпы алғанда, бұл ШОБ мен ел экономикасының дамуына, сондай-ақ халықтың әл-ауқатының жақсаруына жағдай жасайды. Қордың бағдарламалары 2 топқа бөлінеді.

Біріншіден, қаражаттарды ЕДБ мен Лизингілік компанияларда (бұдан әрі – ЛК) уағдаластырып орналастыру арқылы ШОК қаржыландыру көлемдері мен қолжетімділігін арттыруға бағдарланған бағдарламалар. Бұл тұста ең ауқымды жобалар Тұрақтандыру бағдарламасының үш траншы, «Даму-Өңірлер» және «Даму-Өңірлер 2» бағдарламасы, Жаңаөзен қ. ШОБ дамыту, шағын қалалардағы ШОБ қаржыландыру, әйелдер кәсіпкерлігін дамыту сияқты нүктелік бағдарламалар, сондай-ақ кәсіпкерлікті әртараптандыруға және оның индустриалдық-инновациялық дамуына бағдарланған Бағдарламалар болып табылады. Бұлардың арасында «БЖК 2020» бағдарламасы айрықшаланады – сыйақы мөлшерлемелерін қаражаттандыру (1–3 бағыттар) және несиелерді кепілдендіру (1 бағыт), «Даму-Өңдіріс» бағдарламасы және өңдеу өнеркәсібіндегі лизингілік мәмілелерді қаржыландыру.

Екіншіден, ШОБ субъектілерінің кәсіпқойлығын арттыруға бағдарланған Бағдарламалар. Бұған «БЖК 2020» бағдарламасының «Кәсіпкерлік әлеуетті нығайту» 4-бағыты, Кәсіпкерлердің құзыреттілік орталықтарын дамыту, Бизнес-портал, Call-орталық және түрлі ақпараттық-талдамалық материалдарды басып шығару жатады.

КӘСІПКЕРЛІКТІ ҚОЛДАУ БОЙЫНША ҚАРЖЫЛЫҚ БАҒДАРЛАМАЛАР

2013 жылы ЕДБ мен ЛК-да қаражаттарды уағдаластырып орналастыру бағдарламалары бойынша жалпы сомасы 104,7 млрд. теңге көлемінде 2 159 қарызгер қаржыландырылған. 2013 жылы 31,4 млрд. теңге көлемінде

қаражаттардың қосымша орналастырылуы кәсіпкерлердің ЕДБ мен ЛК арқылы қаржыландырылуының өсуін қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.

«БЖК 2020» бағдарламасы бойынша қаражаттандыруға бөлінген бюджеттік қаражаттардың тапшылығы қалыптасуының нәтижесінде, 2013 жылы жаңа шарттар жасау уақытша тоқтатылды. Осыған орай, 2013 жылы сыйақы мөлшерлемелерін қаражаттандыру шарттарының саны 1 455 бірлікті құраған. Осы орайда несиелердің жалпы сомасы 183,5 млрд. теңге көлемінде болған, бұл 2013 жылы жобаларды қаражаттандыруға Республикалық бюджеттен бөлінген қаражаттар сомасының ұлғаюымен байланысты. Жалпы 27,4 млрд. теңге көлемінде субсидиялар берілген.

2013 жылы «БЖК 2020» бағдарламасына жедел-кепіл (көлемі азырақ, жедел сараптамамен) ұсыну тұрғысынан өзгерістер енгізілуі нәтижесінде, кепілдендіру шарттарының саны артты. 2013 жылы «БЖК 2020» бағдарламасы бойынша несиелерді кепілдендіру шеңберінде жалпы сомасы 7 млрд-тан астам теңге көлемінде 148 шарт жасалды. Тұтастай алғанда кепілдік сомасы 3,3 млрд. теңгені құрады.

ҚАРЖЫ БАҒДАРЛАМАЛАРЫНЫҢ МОНИТОРИНГІ

Қаражаттарды уағдаластырып орналастыру жобаларының мониторингі шеңберінде 2013 жылы 16 ЕДБ / ЛК бойынша 1 370 жоба тексерілген, 145 ескерту/бұзушылық анықталған.

«БЖК 2020» қатысушыларына 1 594 субсидияланған, 32 кепілдендірілген және 50 мемлекеттік гранттар берілген жобалардың іске асырылу орнына шығумен мониторингі өткізілген. 282 субсидияланатын жоба, 35 жоба (грант), 6 кепілдендірілетін жоба бойынша ескерту/бұзушылықтар анықталған.

«БЖК 2020» бағдарламасы бойынша 966 субсидияланатын және 136 кепілдендірілетін жобаға, Жаңаөзен қ. 2012–2014 жылдарға арналған Арнайы даму жоспарына

	Жоспар 2013ж.	Дерек 2013ж.	% жосп. орынд.
Қаражаттарды уағдаластырып орналастыру арқылы кәсіпкерлерді қаржыландыру			
Қатысушылар саны, бірл.	1 480	2 159	145%
Қаржыландыру сомасы, млн. теңге	91 470	104 766	115%
Орналастыру сомасы, млн. теңге	21 310	31 423	147%
Сыйақы мөлшерлемелерін қаражаттандыру («Бизнестің жол картасы 2020»: 1-3 бағыт)			
Қатысушылар саны, бірл.	1 500	1 455	97%
Несиелер сомасы, млн. теңге	144 000	183 563	127%
Субсидиялар сомасы, млн. теңге	20 700	27 463	133%
Несиелерді кепілдендіру («Бизнестің жол картасы 2020»: 1 бағыт)			
Қатысушылар саны, бірл.	80	148	185%
Несиелер сомасы, млн. теңге	6 000	7 089	118%
Кепіл сомасы, млн. теңге	3 000	3 336	111%

және Моноқалаларды дамытудың 2012–2020 жылдарға арналған бағдарламасына құжаттамалық мониторинг өткізілді.

ТІКЕЛЕЙ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ НЕСИЕЛІК ПОРТФЕЛІНІҢ МОНИТОРИНГІ

01.01.2014 ж. жағдайына қарай тікелей қаржыландыру портфелі бойынша қарыз қалдығы (негізгі қарыз қалдығы) 9 527 млн. теңге құраған және 99,8%-ға проблемалы несиелерден құралған, соның ішінде: жүйеден тыс есепке жазылғандар – 66,3%; үмітсіз – 21,0%; күмәнді 5 санат – 0,5%; күмәнді 6 санат – 11,9%; стандартты – 0,2% (ҚЕХС).

2013 ж. портфельде келесі өзгерістер орын алған:

- негізгі қарыз бойынша берешек 580 млн.теңгеге

«Бизнес-Кеңесші-II» жобасы – **1 327** кәсіпкер.

«Жас кәсіпкер мектебі» жобасы – **632** тыңдармын.

«ШОБ топ-менеджментін оқыту» жобасы – **420** кәсіпкер.

«Іскерлік байланыстар» жобасы – **544** кәсіпкер.

азайған;

- борышкерлер саны 128 бірлікке азайған;
- теңгерімдегі мәжбүрлі шығындар 235 млн. теңгеге азайған.

Қарыздарды азайту үшін, 2013 жылы Қормен проблемалы қарыздарды тікелей Қордың Өңірлік филиалдары арқылы өндіріп алу бойынша бөгде ұйымдардың қызметін тарту бойынша жұмыс жүргізілді.

Тікелей қаржыландыру портфелі бойынша жұмыстардың ағымдағы жағдайын ескере отырып, қарыздарды азайту бойынша жоспар құрған кезде, Қормен өндіріп алу

есебінен де, өндіріп алуға үмітсіз қарыздарды шығынға жазу (талап ету құқығынан бас тарту) есебінен де қарыздардың азайтылуы ескеріледі.

КӘСІПКЕРЛЕРДІҢ КӘСІПҚОЙЛЫҒЫН АРТТЫРУ

Жоба шеңберінде «Бизнес-Кеңесші» қысқамерзімді оқу-тренингі бойынша 2013 жылы 19 275 бастаушы және әрекет етуші кәсіпкер оқытылған. Қатысушылардың жоспарлы көрсеткіштермен салыстырғандағы өсімі комплементарлық қолдау құралдарының іске қосылуы (гранттық қаржыландыру) және «Бизнес-Кеңесші» жобасынан өткендігі туралы сертификаттың болуын талап ететін «Damu StartUp» кепілдендіру жобасына («Банк ЦентрКредит» АҚ-мен бірлесе) қатысушылар санының артуы есебінен болды.

2013 жылдың қараша айында әрекет етуші кәсіпкерлер үшін «Бизнес-Кеңесші-II» пилоттық жобасы іске қосылды. Жоба қатысушыларының жалпы саны 1 327 ШОК субъектін құрады.

2013 жылы USAID Макроэкономикалық Жобасының қолауымен Қор «Банк ВТБ (Қазақстан)» АҚ ЕҰ-мен бірлесе отырып, еліміздің 5 өңірінде: Шығыс Қазақстан, Батыс Қазақстан, Оңтүстік Қазақстан, Қызылорда облыстары мен Астана қаласында жергілікті жоғарғы оқу орындары негізінде «Жас кәсіпкер мектебі» жобасын (бұдан әрі – ЖКМ) жүзеге асырды. ЖКМ шеңберінде сертификат алған тыңдаушылардың жалпы саны 2013 жылы 632 адамды құраған. Неғұрлым перспективті бизнес-идеяларды анықтау бойынша 10 «Идеялар жәрмеңкесі» өткізілді.

«ШОБ топ-менеджментін оқыту» жобасы бойынша «Назарбаев Университеті» ААҚ-да курстан 420 әрекет етуші кәсіпкер өтті.

«Іскерлік байланыстар» жобасы бойынша 544 әрекет етуші кәсіпкер өткен, бұл жоспарлы көрсеткіштен жоғары.

Кәсіпкерлердің құзыреттілік орталықтарын ашу бойынша жұмыс Қормен 2012 жылдан бері жүргізіліп, 2013 жылы табысты аяқталды. Облыс орталықтары мен Алматы, Астана, Семей қалаларында 17 Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы ашылды. 27 моноқалада Кәсіпкерлерді қолдау орталықтары (бұдан әрі – КҚО) жұмыс істейді, 14 облыста аудан деңгейінде мобильді КҚО-лар ақпараттық-кеңес беру қызметтерін көрсетеді. Кәсіпкерлердің құзыреттілік орталықтарына 2013 жылы 28,7 мың адам жүгінген, оларға 62,3 мыңнан астам кеңес берілген.

Төменде 2013 ж. тікелей қаржыландыру портфелінің тоқсан сайынғы серпіні келтірілген:

№	Көрсеткіш	01.01.13 ж.	01.04.13 ж.	01.07.13 ж.	01.10.13 ж.	01.01.14 ж.
1	Тікелей қаржыландырудың несиелік портфелі, млн.теңге	10 107	9 829	9 734	9 601	9 527
2	Проблемалы қарыздар үлесі, %	98	99	99,3	99,9	99,8
3	Мәжбүрлі шығындар (ҚЕХС), млн.теңге	3 155	3 100	3 048	3 002	2 920
4	Борышкерлер саны, бірл.	1 187	1 159	1 127	1 092	1 059
5	2013 ж. НҚ бойынша қарыздардың азаюы, млн.теңге	580				

	Жоспар 2013 ж.	Дерек 2013 ж.	% жосп. орынд.
Кәсіпкерлерді оқыту			
Старт-ап жобалар («Бизнес-Кеңесші» жобасы)	15 000	19 275	129%
Әрекет етуші кәсіпкерлер («Бизнес-Кеңесші» жобасы -II»)	-	1 327	-
«Жас кәсіпкер мектебі» жобасы	600	632	105%
«ШОБ топ-менеджментін оқыту» жобасы	420	420	100%
«Іскерлік байланыстар» жобасы	500	544	109%
Кәсіпкерлердің (тұтынушылардың) құзыреттілік орталықтары			
Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталықтары (17 орталық)	-	8 874	-
Моноқалаларда кәсіпкерлерді қолдау орталықтары (27 орталық)	-	13 153	-
Кәсіпкерлерді қолдаудың мобильді орталықтары (14 облыста)	-	6 714	-

«Даму-Көмек» бағдарламасы кәсіпкерлер мен мүмкіндігі шектеулі адамдарға арнайы www.damu-komek.kz сайты арқылы олардың мәселелері мен өздеріне қажетті қорлар (қаржылық көмек, мүлік, консультациялық қолдау, басқа да қызметтер) туралы хабардарлығының дәрежесін арттыру арқылы қолдау көрсетуге арналған. Бұл орайда «Даму» Қоры қаржыландыруды ұсынбаса да, мүмкіндігі шектеулі кәсіпкерлер мен әлеуетті демеушілер және несиегерлер арасында байланыстырушы буын қызметін атқарады. 2013 жылы Бағдарлама сайтында 353 өтінім жарияланды, соның ішінде 292 мүгедек-кәсіпкерге демеушілік және қайырымдылық көмек көрсетілді.

2013 жылы **«Қазақстан мен оның өңірлерінде шағын және орта кәсіпкерліктің даму жағдайы туралы есеп»** кітабының 5-шығарылымын басып шығару бойынша жұмыс жүргізілді. Кітапқа өңірлік және салалық қимадағы ШОК әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштерінің ағымдағы жағдайы мен серпініне жалпы республикалық талдау, Қазақстанның жекелеген әрбір өңірінің ШОК секторына шолу, «БЖК 2020» бағдарламасына қатысушылардың сауалнама нәтижелері енгізілген.

ШОК субъектілерінің хабардарлығы мен кәсіпқойлығы деңгейін арттыруға арналған неғұрлым тиімді құралдардың бірі мамандандырылған **Call-орталықтар** болып табылады, оның жұмысы 2011 жылдың наурыз айында іске қосылған. Call-орталыққа «1408» тегін қысқа нөмірі бойынша қоңырау шалуға болады. Ай сайын «Даму» Қорының Call-орталығымен 3 мыңнан астам қоңырау өңделеді. 2013 жылы Call-орталық тарапынан 35 158 қоңырау өңделген, оның ішінде 3 474 жүгіну «БЖК 2020» бағдарламасы бойынша және 319 қоңырау Қордың басқа бағдарламалары бойынша болған.

2013 жылдың желтоқсан айында Индустриалдандыру күні шеңберінде Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың тапсырмасымен құрылған Қазақстан кәсіпкерлеріне арналған жаңа **«Бизнес аумағы»** (business.gov.kz) бірыңғай **бизнес-порталының** тұсауы кесілді. Жобаның мақсаты – кәсіпкерлік қызметті көпшілік арасында тарату және оның жүргізілуіне септігін тигізу, сондай-ақ кәсіпкерлікті қолдаудың мемлекеттік бағдарламаларына ақпараттық қолдау көрсету.

Облыс орталықтары мен Алматы, Астана, Семей қалаларында **17** Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы ашылды. **27** моноқалада Кәсіпкерлерді қолдау орталықтары (бұдан әрі – КҚО) жұмыс істейді, **14** облыста аудан деңгейінде мобильді КҚО-лар ақпараттық-кеңес беру қызметтерін көрсетеді.

6. ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ

«Даму» Қорының 2011–2015 жж. арналған Даму жоспарының қызмет тиімділігінің стратегиялық және операциялық негізгі көрсеткіштері (бұдан әрі – ҚТК) бойынша 2013 жылы келесі нәтижелерге қол жеткізілген.

1.«Даму әлеуетіне ие шағын және орта кәсіпкерліктің (бұдан әрі – ШОК) барлық субъектілерін қаржыландыру қолжетімділігімен қамтамасыз ету арқылы белсенді әрекет етуші жеке кәсіпкерлік субъектілерінің саны мен жұмыс орындарының санын арттыруға септігін тигізу» **стратегиялық бағыты шеңберінде:**

№	ҚТК атауы	Өлш. бірл.	2011 ж. Дерек	2012 ж. Дерек	2013 ж.		
					Жосп.	Дерек	% орын.
1	Қолдау көрсетілген ШОБ субъектілерінің саны	бірл.	30 718	34 116	23 600	39 408	167%
2	Құрылған жұмыс орындарының саны	адам	3 616	3 443	11 800	14 901	126%
3	Қаржылық қолдау көлемі	млн. теңге	184 106	331 079	241 470	295 418	122%
4	Әрекет етуші ШОКС-нің қолдаумен қамтылу үлесі	%	1,0%	1,7%	1,2%	4,5%	375%
5	Уағдаластырып орналастыру бағдарламалары шеңберінде қаржыландырылған ШОБ жобаларының кезеңдегі саны	бірл.	1 838	2 022	1 480	2 159	146%
6	Қор бағдарламалары есебінен кәсіпкерлікті дамытуға бағытталған қаражаттардың жалпы сомасы	млн. теңге	662 213	792 045	909 084	923 165	102%
7	Қаражаттарды уағдаластырып орналастыру бағдарламалары шеңберінде ЖКС қаржыландырудың кезеңдегі жалпы сомасы	млн. теңге	82 373	78 911	91 470	104 766	115%
8	Қормен кішігірім несиелендіруге берілген қаражаттардың жалпы сомасы	млн. теңге	4 853	5 917	8 221	9 543	116%
9	«БЖК 2020» қаржылық құралдарымен қамтылған несиелік портфельдің жалпы сомасы	млн. теңге	101 733	249 291	150 000	190 652	127%

2013 жылы қаржылық және қаржысыз қолдау көрсетілген ШОБ субъектілерінің саны 39 408 адам құраған (жоспардан 167%), бұл оқыту және кеңес беру бағдарламалары шеңберінде ШОБ субъектілеріне көрсетілетін қолдаулар саны бойынша жоспардың асыра орындалуымен байланысты. Осы орайда қа-

ражаттарды уағдаластырып орналастыру, сыйақы мөлшерлемелерін қаражаттандыру және несиелерді кепілдендіру бағдарламаларын іске асыру есебінен қаржылық қолдау көлемі 295 418 млн. теңгені құраған (жоспардан 122%).

Көрсеткіштің артуы 2013 жылы Республикалық бюджеттен жобаларды қаражаттандыруға бөлінген қаражаттар сомасының өсуі, сондай-ақ «Даму-Өңірлер 3» Өңірлік кәсіпкерлікті дамыту бағдарламасы мен Әйелдер кәсіпкерлігін кішігірім несиелендіру бағдарла-

масын іске асыруға қаражаттардың бөлінуі есебінен орын алған.

«Даму» Қоры бағдарламаларының әлеуметтік бағдарлануында маңызы зор. 2013 жылдың нәтижелері бойынша жеке кәсіпкерлік секторындағы қаржылық қолдау есебінен 14 901 жұмыс орны құрылды (жоспардан 126%).

«Әрекет етуші ШОК субъектілерінің қолдаумен қамтылу үлесі» ҚТК бойынша жоспардың асыра орындалуы оқыту және кеңес беру түрінде қолдау көрсетілген ШОБ субъектілерінің артуы есебінен орын алған.

«Қаражаттарды уағдаластырып орналастыру бағдарламалары шеңберінде ЖКС қаржыландырудың кезеңдегі жалпы сомасы» ҚТК бойынша орындалу жоспардан 15%-ға артық. Бұл Азиялық Даму Банкі қаражаттары есебінен ШОБ субъектілерін қаржыландыру бағдарламалары шеңберінде ЕДБ-дің кәсіпкерлерді белсенді қаржыландыруымен, сондай-ақ «Даму-Өңірлер 3» бағдарламасының іске асырылуына қаражат бөлінуімен байланысты.

Нақты дерек бойынша, 2013 жылы қаражаттарды уағдаластырып орналастыру бағдарламалары шеңберінде қаржыландырудың жалпы сомасы 104 766 млн. теңгеге (жоспардан 115%) 2 159 кәсіпкер (жоспардан 146%) қаржыландырылды. Қарызгерлер саны бойын-

Қаражаттарды уағдаластырып орналастыру, сыйақы мөлшерлемелерін қаражаттандыру және несиелерді кепілдендіру бағдарламаларын іске асыру есебінен қаржылық қолдау көлемі **295 418** млн. теңгені құраған (жоспардан **122%**).

ша жоспардың асыра орындалуы көбіне Қазақстанның өңірлерінде серіктес-банктермен несиелердің көлемі азырақ, бірақ саны көбірек болып берілуімен байланысты.

«Қормен кішігірім несиелендіруге берілген қаражаттардың жалпы сомасы» ҚТК бойынша орындаудың жоспардан асуы Әйелдер кәсіпкерлігін кішігірім несиелендіруге бағдарламаларын іске асыруға бөлінген қаражаттардың түсуімен байланысты.

«БЖК 2020» қаржылық құралдарымен қамтылған несиелік портфельдің жалпы сомасы» ҚТК бойынша орындаудың жоспардан асуы 2013 жылы Республикалық бюджеттен жобаларды қаражаттандыруға бөлінген қаражаттар сомасының өсуімен байланысты (2012 жылы – 9 824 млн. теңге, 2013 жылы – 25 505 млн. теңге).

2. «Экономиканың шикізатсыз секторларында кәсіп-

бойынша жоспардың асыра орындалуы 21%. Жоспарлы көрсеткіштердің асыра орындалуы экономиканың басым салаларында іске асырылатын жобалардың белсенді қаржыландырылуымен байланысты.

2013 жылы қаражаттандырылған ШОБ жобаларының саны 1 455 бірлікті құраған, жоспардың жете орындалмауы 2013 жылы «БЖК 2020» бойынша қаражаттандыруға бөлінген бюджеттік қаражаттардың тапшылығымен және жаңа шарттарды жасаудың уақытша тоқтатылуымен байланысты.

2013 жылы берілген жедел-кепілдердің өсуі есебінен Қордың кепілдігімен банктермен қаржыландырылған ШОБ жобалары санының ұлғаюы орын алған.

2013 жылы Қордың қаржылық бағдарламалары шеңберінде қаржыландырылған өнеркәсіптік жобаларының кезеңдегі үлесінің өңдеу өнеркәсібіндегі жеке кәсіпкерлік

№	ҚТК атауы	Өлш. бірл.	2011 ж. Дерек	2012 ж. Дерек	2013 ж.		
					Жосп.	Дерек	% орынд.
Экономиканың шикізатсыз секторларында кәсіпкерлікті дамытуға септігін тигізу							
1	ЖКС-ін әртараптандыру шеңберінде жобаларды қаржыландырудың өсуі	%	61%	23,3%	6,3%	10%	159%
2	Қаражаттандырылатын ШОБ жобаларының саны	ед.	801	1 373	1 500	1 455	97%
3	Қордың кепілдігімен банктермен қаржыландырылған ШОБ жобаларының кезеңдегі саны	ед.	27	87	80	148	185%
4	Қордың қаржылық бағдарламалары шеңберінде қаражаттандырылған өнеркәсіптік жобаларының кезеңдегі үлесі	%	19%	20,7%	20%	28,8%	144%
5	ЖИИДМБ шеңберінде басым салаларда іске асырылатын жобаларды қаржыландыруға бағытталған қаражаттар үлесі	%	48%	38,9%	43%	52%	121%
6	Ішкі өндірісті кеңейтуге және жетілдіруге бағытталған қаражаттардың үлесі	%	26%	26,2%	27%	28,2%	104%

керлікті дамытуға септігін тигізу» **стратегиялық бағыты шеңберінде:**

2013 жылы «Даму» Қоры дағдарыстан кейінгі кезеңде ШОК секторын әртараптандыру бойынша қойылған міндеттерді іске асыруын және шикізатсыз секторлардағы кәсіпкерлікті дамытуға септігін тигізуін жалғастырды. 2013 жылы жеке кәсіпкерлік субъектілерін әртараптандыру шеңберінде қаржыландыру жобаларының өткен жылмен салыстырғандағы өсуі 6,3% құраған. «ЖИИДМБ шеңберінде басым салаларда іске асырылатын жобаларды қаржыландыруға бағытталған қаражаттар үлесі», ҚТК

субъектілерін қолдау бойынша Қордың бағдарламаларын іске асыру есебінен жоспарлы көрсеткішпен салыстырғанда ұлғаюы байқалады.

Қордың қаржылық бағдарламалары бойынша қолдау тапқан жаңа инвестициялық жобалар санының артуына байланысты, «Ішкі өндірісті кеңейтуге және жетілдіруге бағытталған қаражаттар үлесі» ҚТК бойынша жоспарлы көрсеткіштің асуы байқалады.

№	ҚТК атауы	Өлш. бірл.	2011 ж. Дерек	2012 ж. Дерек	2013 ж.		
					Жоспар	Дерек	% орынд.
ШОБ субъектілерінің кәсіпқойлығын арттыру және халықты кәсіпкерлікке тарту							
1	Қордың ШОБ-ке қаржылық емес қолдау көрсету бойынша бағдарламаларымен қамтылған кәсіпкерлер мен кәсіпкерлік бастамасы бар халықтың кезең ішіндегі саны	ед.	28 052	30 556	21 000	50 939	243%
2	Қордың оқыту және кеңес беру бойынша бағдарламаларына қатысушылардың жалпы санындағы әрекет етуші кәсіпкерлердің үлесі	%	51%	59,9%	35%	70%	200%

3. «ШОБ субъектілерінің кәсіпқойлығын арттыру және халықты кәсіпкерлікке тарту» **стратегиялық бағыты шеңберінде:**

Қордың ШОБ-ке қаржылық емес қолдау көрсету және оқыту бойынша бағдарламаларымен қамтылған кәсіпкерлер мен кәсіпкерлік бастамасы бар халықтың саны 2013 жылы 50 939 адамға жеткен. «Қордың оқыту және кеңес беру бойынша бағдарламаларына қатысушылардың жалпы санындағы әрекет етуші кәсіпкерлердің үлесі» ҚТК бойынша асыра орындау 100% құрайды. Жоспарлы көрсеткіштердің асыра орындалуы кәсіпкерлер мен тұрғындардың кәсіпкерлер құзыреттілігі орталықтарына кеңес алуға белсенді жүгінуі есебінен орын алған.

АКТИВТЕРДІ ТИІМДІ БАСҚАРУ

Активтерді басқару шеңберінде «Даму» Қорының негізгі жұмысы тікелей несиелендіру бағдарламалары есебінен қалыптасқан несиелік портфельге қызмет көрсетуді, ЕДБ-де уағдаластырып орналастыру бағдарламалары шеңберінде орналастырылған қаражаттарды басқаруды, сондай-ақ уақытша бос қаражаттарды (УБҚ) тиімді орналастыруды қамтиды. Активтерді басқару барысындағы «Даму» Қорының негізгі міндеті УБҚ-дың сақталуын, ағымдағы міндеттемелер бойынша төлем жасау қабілеттілігін, пайда болатын инвестициялық мүмкіндіктерді қаржыландыру қабілетін қамтамасыз ету және қабылданатын тәуекел деңгейіне УБҚ табыстылығының жеткілікті деңгейін қамтамасыз ету болып табылады.

Активтерді басқару барысында «Даму» Қоры инвестицияланған капиталды сақтау, инвестициялардың өтімділігін, табыстылығын, мерзімін және әртарапандырылуын қолдау және қамтамасыз ету талаптарын басшылыққа алады. Қаржы активтерінің портфелін әртараптандыру Қордың инвестициялары портфеліндегі инвестицияларының нақты эмитентіне немесе нақты класына жататын, нақты өтеу мерзімі бар қаржы активтерін шоғырландыру нәтижесінде пайда болатын шығын тәуекелдерін болдырмау мақсатында жүзеге асырылады.

Активтер мен пассивтерді басқару бойынша орташа мерзімді және ұзақ мерзімді саясатты қалыптастыру, теңгерімнің қолайлы құрылымын анықтау, «Даму» Қорының қаржылық жағдайын, табыстылық көрсеткіштерін мониторингілеу, батыстарды максимизациялау және УБҚ орналастыру операциялары бойынша тәуекелдерді шектеу бойынша қажетті түзету шараларын қабылдау Қор Басқармасы жанындағы Активтер мен пассивтерді басқару комитетімен жүзеге асырылады.

01.01.2014 ж. жағдайына қарай Қордың теңгерім валюта-сы 169,3 млрд. теңгені құрады. Қордың активтерінің 80%-ын несиелік портфель құрайды. Ақшалай қаражаттардың үлестік салмағы жиынтық активтердің 7%-ын құрайды. Қордың құнды қағаздары нарықтағы бағасы бойынша теңгерімде есептеледі, олардың үлесі 1,6% құрайды.

ҚАРЖЫ НӘТИЖЕЛЕРІ

Қаржы-шаруашылық қызметтің негізгі параметрлері, кіріс пен шығыс болжамы Қордың Директорлар Кеңесімен бекітілген 2011–2015 жылдарға арналған Қордың даму жоспарында қарастырылады.

2013 жылғы қаржылық қызметінің нәтижесінде жоспарлы көрсеткіштер 2 541 млн. теңге бола тұра, Қор 3 488 млн. теңге көлемінде таза кіріс көрген. Жоспарланған таза пайда көрсеткішінің орындалуы 137% құраған.

Негізгі және негізгі емес қызметтен түсетін табыс жоспарлы 14 670 млн. теңге барысында 13 490 млн. теңгені құраған. Табыс бойынша жоспардың орындалуы 92% құраған. Табыстардың азаюы негізгі қызметтен түсетін табыстардың төмендеуімен байланысты.

Бұл жағдай Тұрақтандыру бағдарламалары бойынша бөлінген қаражаттар көлемінің жоспарлы төмендеуімен және олардың 2015 жылдың соңына қарай жабылуымен байланысты. Сонымен қатар, Азиялық даму банкінің 2014 және 2015 жылдардағы 2-ші және 3-ші транштарының несиелік қаражаттары есебінен уағдаластырып тарту бағдарламалары бойынша ЕДБ-мен бөлінген қаражаттар көлемін ұлғайту жоспарланып отыр.

Қордың жалпы шығыны 2013 жылы жоспарлы 11 493 млн. теңге барысында 8 872 млн. теңгені құрады. Шығын үнемі 2 620 млн. теңгені немесе шамамен 23%-ды құрады.

Қордың жеке капиталы 01.01.2014 ж. жағдайына қарай 80 070 млн. теңге құраған. Жеке капиталының 2,4 млрд. теңге көлемінде ұлғаюына 3,48 млрд.теңге көлемінде таза пайда алынуы әсер еткен.

УБҚ-дың орташа безбенделген табыстылығы 6,16% құрайды.

Қаржы активтері бойынша сыйақының орташа безбенделген мөлшерлемесі – 7,3%.

Қаржы міндеттемелері бойынша сыйақының орташа безбенделген мөлшерлемесі – 5,2%.

Қызмет табыстылығының көрсеткіштері

№	Атауы	2011 ж.	2012 ж.	2013 ж.		
				Жосп	Дерек	% жосп. орынд.
1	ROA, активтердің табыстылығы	1,8%	1,9%	1,5%	2,1%	141%
2	ROE, капиталдың табыстылығы	7,5%	4,5%	3,3%	4,4%	132%
3	Қызметінің табыстылығы	29,9%	35,5%	22,1%	39,3%	178%
4	Таза табыс, мың теңге	3 461 820	3 456 204	2 541 599	3 488 006	137%
5	NI margin	26,9%	27,8%	19,2%	30,8%	160%

ҚЫЗМЕТ ТАБЫСТЫЛЫҒЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ

2013 жылы оң таза табыстың алынуына байланысты, қызмет табыстылығы көрсеткіштерінің жоспары асыра орындалғандығы байқалады.

7. АҚПАРАТТЫҚ БЕЛСЕНДІЛІК

Қор өз қызметінің ашықтығына үлкен көңіл бөледі. Мәселен, 2013 жылы БАҚ-да Қор қызметі туралы 6 781 материал жарияланды, с.і. орталық БАҚ-да – 3 119 және өңірлік БАҚ-да – 3 662 материал. Сонымен қатар, корпоративтік сайтта 1 884 материал, 486 баспасөз хабарламасы жарияланған.

Қор бағдарламалары бойынша қаржыландырылған ШОБ нысандары бойынша 31 баспасөз туры өткізілді. Қор бағдарламаларының, с.і. «БЖК 2020» бағдарламасының іске асырылуы барысын жариялау мақсатында, телеарналар эфирінде Қор өкілдері 572 сұхбатқа қатысқан.

CountZero бағдарламасының талдамасына сүйенсек, қазақстандық пайдаланушылар саны бойынша сайттар рейтингінде Қор 5-6-орынға ие.

МАҢЫЗДЫ МӘМІЛЕЛЕР ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

2013 жылы жасалуына Қор мүдделі болған мәмілелер мен байланысты тараптармен операциялар туралы ақпарат №1 Қосымшада келтірілген..

2013 жылы БАҚ-да Қор қызметі туралы **6 781**

материал жарияланды,

с.і. орталық БАҚ-да –

3 119 және өңірлік БАҚ-

да – **3 662** материал.

8. АЛДАҒЫ КЕЗЕҢДЕГІ МАҚСАТТАР ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

2008–2012 жж. аралығында «Даму» Қоры бағдарламалары қатысушыларының басым бөлігі қаражаттарды ЕДБ-де уағдаластырып орналастыру бағдарламалары шеңберінде қаржылық қолдау алған. Бұл бағдарламалардың негізгі мақсаты ШОК секторын қаржыландыруды тұрақтандыру болып табылады. 2013 жылы және кейінгі жылдары Қор бағдарламаларының курсы қайта қаралып, экономиканың осы секторының дағдарыстан кейінгі дамуын, ең алдымен, өңдеу өнеркәсібін қолдау есебінен қамтамасыз етуге бағытталған.

Біріншіден, бұл кәсіпкерлікті дамытуға бөлінетін қаражаттар көздері мен қаражаттардың мақсатты тағайындалуына қатысты. «Даму» Қорының жаңа бағдарламалары шеңберінде республикалық және жергілікті бюджеттерден, шетелдік қорландыру ұйымдары мен донорлардан тартылатын, сондай-ақ Қордың жеке қаражаттары есебінен қалыптастырылатын несиелік қорлардың тиімді өңірлік және салалық бөлінуі өзекті міндет болып табылады. Осы мақсатта, Қор 2012 жылдан бастап «Даму-Өңірлер 3» бағдарламасы, ШОК субъектілерінің лизингілік мәмілелерін қаржыландыру бағдарламасы, Маңғыстау облысы Жаңаөзен қ. ЖКС қаржыландыру бағдарламасы және т.б. сияқты бағдарламаларды іске асыруды қолға алды. 2014 жылы 23 млрд. теңге көлемінде Азиялық Даму Банкі несиесінің 2-ші траншын тарту жоспарлануда. Бұл қаражаттар есебінен басқа бағдарламалармен қатар ШОК жобаларын қаржы институттары арқылы қаржыландыру жалғастырылатын болады.

Екіншіден, кәсіпкерлік секторды әртараптандыру шеңберінде «Даму» Қоры бағдарламаларының жеке блогы экономиканың шикізатсыз секторындағы кәсіпкерлікті қаржыландыруға бағытталған. Бұл мақсатта, «Даму» Қоры 2010 жылдан бастап «БЖК 2020» бағдарламасының 1–3-бағыттары шеңберінде экономиканың басым секторларындағы кәсіпкерлерге арналған несиелер бойынша кепілдендіру және пайыздық мөлшерлемелерді қаражаттандыруда қаржылық агент қызметін атқарды. Сыйақы мөлшерлемелерін қаражаттандыру тұрғысынан 2014 жылы 32,4 млрд. теңге көлемінде бөлінген қаражаттардың игерілуін қамтамасыз ету жоспарлануда. Сонымен қатар, 2014 жылы Қор несиелерді кепілдендіру бағдарламасына қатысушылар санын 200 бірлікке дейін жеткізуді жоспарлап отыр.

Үшіншіден, халықтың кәсіпкерлікке көбірек тартылуын қамтамасыз ету және кәсіпкерлердің құзыреттілік деңгейін арттыру үшін, «Даму» Қоры халықтың кәсіпкерлік әлеуетін нығайтуға бағытталған қаржысыз қолдау құралдарын ендіруді өзіне міндет етеді. Бұл жұмысты «Даму» Қоры

ең алдымен бастаушы кәсіпкерлер мен топ-менеджментті оқытуды, бизнес жүргізуге сервистік қолдау көрсетуді, «Іскерлік байланыстар» жобасын қамтитын «БЖК 2020» бағдарламасының «Кәсіпкерлік әлеуетті нығайту» 4-ші бағытының операторы ретінде орындайтын болады. Сонымен қатар, осы жұмыс шеңберінде 2013 жылы Қор кәсіпкерлерге арналған «Бизнес аумағы» бірыңғай бизнес-порталын іске қосты. 2014 жылы жұмыс істеп тұрған Кәсіпкерлердің құзыреттілік орталықтарынан басқа барлық аудан орталықтары мен шағын қалаларда 161 Кәсіпкерлікті қолдау орталықтарын ашу жоспарланған. Бұл шалғай елді мекендердегі кәсіпкерлерге өздерінің қызмет орындарынан жақын жерде мемлекеттік қолдау шаралары туралы кеңес алуға мүмкіндік береді.

ШОК субъектілерін қаржыландыруға арналған қаражат көздерін кеңейту мақсатында, 2014 жылы Қазақстан-

2013 жылы және кейінгі жылдары Қор бағдарламаларының курсы қайта қаралып, экономиканың осы секторының дағдарыстан кейінгі дамуын, ең алдымен, өңдеу өнеркәсібін қолдау есебінен қамтамасыз етуге бағытталған.

ның тәуелсіз рейтингінен төмен емес деңгейде несиелік рейтинг алу жоспарлануда

9. МАҢЫЗДЫ КОРПОРАТИВТІК ОҚИҒАЛАР

2013 ЖЫЛ

- Облыстық орталықтар мен Астана, Семей қалаларында 15 Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталықтарының ашылуы.

2013 жылдың I тоқсаны

- Кәсіпкерлікті қолдаудың 9 мобильді орталығын іске қосу.
- Моноқалаларда 14 Кәсіпкерлікті қолдау орталықтарының ашылуы.

ҚАҢТАР

- Қазақстан Республикасы Парламент Мәжілісінің Депутаты Зағипа Бәлиеваның Қор қызметкерлерімен Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына «Қазақстан-2050» Стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағдары» Жолдауына арналған кездесуі.
- Заң департаменті директорының қызметіне Кан О., «Даму» Қорының Өңірлік филиалының директоры қызметіне Ұласбеков Қ., Мемлекеттік органдармен өзара әрекеттесу Департаментінің директоры қызметіне Ақылбеков С. тағайындалды.

АҚПАН

- Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау вице-министрі Егемберді Ерғали Шымкент қаласы бойынша Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталықтарында болды.

- «Даму» Қорының Басқарма Төрайымы Л.Е.Ибрагимованың «Жұмыспен қамту-2020» бағдарламасын іске асыруға арналған Қазақстан Республикасы Сенатының мәжілісі барысында сөйлеген сөзі.

НАУРЫЗ

- Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Ахметов С.Н. Алматы қаласы бойынша Кәсіпкер-

- Қазақстан Республикасының Өңірлік даму министрлігі мен «Даму» Қоры екінші деңгейлі банктер мен лизингілік компаниялардың қатысуымен Моноқалаларды дамыту бағдарламасы шеңберінде Ынтымақтастық туралы келісімге қол қойды.

СӘУІР

- Премьер-Министрдің Бірінші Орынбасары – Қазақстан Республикасының Өңірлік даму министрі Сағынтаев Б.А. Алматы облысы Текелі моноқаласындағы Кәсіпкерлікті қолдау орталығында болды.

МАМЫР

- «Даму» Қорының Жалғыз акционері «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ болды.

- «Еуразиялық Банк» АҚ және «Даму» Қоры арасында шағын және орта бизнесті қолдау саласында ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойылды.
- VI Астаналық экономикалық форумы шеңберінде «Қазақстандағы кәсіпкерлік: ығыттар мен мүмкіндіктер» панельдік сессиясы өткізілді.

МАУСЫМ

- «Даму» Қорының Директорлар Кеңесінің құрамына «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқарма Төрағасының Орынбасары Алдамбергін А.Ө., «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқармасының Басқарушы Директор-мүшесі Тулеушин К.А., Сименс Компаниясының Президенті (БАӨ, Абу-Даби) Кай Цвингенбергер кірді.
- SME CorpMalaysia (Малайзия) және «Даму» Қоры арасында өзара түсіністік туралы Меморандумға қол қойылды.

ШІЛДЕ

- Қазақстан Республикасы Парламент Мәжілісінің Депутаты Айгүл Соловьеваның Алматы қ. шағын және орта бизнес өкілдерімен және «Даму» Қорының қызметкерлерімен кездесуі.

ҚЫРКҮЙЕК

- «Даму» Қоры мен «Ресей жинақ банкі» АҚ ЕБ арасында «Даму-Өңірлер 3» шағын және орта бизнестің өңірлік басым жобаларын қаржыландыру бағдарламалары шеңберінде ынтымақтастық туралы Келісімге қол қойылды.

ҚАЗАН

- «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен бірлесе «Халық Бизнес Старт» бастаушы кәсіпкерлерді қолдау жобасын іске қосу.

ҚАРАША

- Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Бірінші Орынбасары Сағынтаев Б.А. Алматы қаласы бойынша Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталықтарында болып, бизнес-қоғамдастық өкілдерімен жұмыс кездесуін өткізді.

ЖЕЛТОҚСАН

- Өрекет етуші кәсіпкерлерге арналған «Бизнес-Кеңесші 2» пилоттық жобасының іске асырылуы.
- Индустриалдандыру күні шеңберінде Мемлекет басшысының қатысуымен кәсіпкерлерге арналған «Бизнес аумағы» жаңа бизнес-порталының тұсаукесері өткізіліп, іске қосылуы.

10. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

Қордың тәуекелдерді басқару жүйесі Қордың Атқарушы органы мен Басқарушы органын тәуекелдер мен тәуекелдерді барынша азайту бойынша шешімдер туралы уақытылы ақпаратпен қамтамасыз ететін үдерістер мен шаралар жүйесін қамтиды.

Есепті кезеңде тәуекелдерді басқару жүйесі ШОК жобаларын кепілдендіру бойынша «БЖК 2020» бағдарламасы шеңберінде несиелік тәуекелдерді кешенді талдау қағидаттарын іске асыруға бағытталды.

«БЖК 2020» бағдарламасын іске асыру маңыздылығын ескере отырып, 2013 жылы Қордың Директорлар кеңесімен несиелерді кепілдендіру бағдарламалары шеңберіндегі жобалар бойынша тәуекелдерді бағалау әдістемесі бекітілді. 2013 жылдың екінші жартысынан бастап, автоматтандыру шеңберінде, Қормен «Лизингтік компанияларды, ЕДБ, ЦБ эмитенттерін және кепілдендіру жобаларын рейтингілеу бойынша модуль» бағдарламалық өнімі сатып алынды. Қазіргі кезде Кепілдендіру жобаларын рейтингілеу бойынша модульді тестілік пайдалану жүзеге асырылуда.

Нәтижесінде кепілдік берілген әрбір жоба бойынша тәуекелдерді барынша азайту шараларын ескере отырып, шараларды оңтайландыру және шешім қабылдау үдерісін жеделдету мүмкін болды. Кепілдік ұсыну немесе ұсынудан бас тарту туралы шешім қабылдау барысында Қор несиелік тәуекелдерді бағалаудың жекеменшік кешенді әдістемесінің нәтижелерін қолданды. Бұл әдістеме жобаның қаржылық көрсеткіштеріне жағымсыз әсер етіп, сәйкесінше Қордың берілген кепілдіктер портфелі бойынша несиелік тәуекел деңгейін арттыруы мүмкін өзара байланысқан тәуекел факторларының кешенді талдауына негізделеді.

2013 жылы қаржы тәуекелдерін басқару барысында әдетте тәуекел факторларының үш аймағы бөліп көрсетілді: уағдаластырып орналастыру, құнды қағаздарға инвестициялау, УБҚ-ды басқару. Оларды барынша азайту үшін, контрагент-банктермен белсенді операцияларға шектелім қою, ЕДБ, лизингтік компаниялар мен корпоративтік эмитенттердің несиелік тәуекелдерін қашықтан талдау әдістемелері қолданылды.

Шектелім әдістемелерін қолдану Тәуекел менеджменті департаментінің қаржы тәуекелдерін басқарудың әдіснамалық және техникалық базасын жетілдіру бойынша күш салуы нәтижесінде мүмкін болды, сонымен қатар шектелімдерге бақылау жүргізу шеңберінде контрагент-банктердің қаржы жағдайы мен шектелімдерді меңгеруі туралы мәселе Тәуекелдер комитетінің қарауына ай сайын және Активтер мен пассивтерді басқару комитетінің қарауына тоқсан сайын шығарылып тұрады.

2013 жылы операциялық тәуекелдерді басқару бойынша жұмыс белсенді жалғастырылып келді. Бұл бағыттағы жұмысқа Қордың барлық құрылымдық бөлімшелері қатыстырылды, құжаттардың кешенді жинағы бекітілді.

Тәуекелдерді басқару жүйесі ендірілген сәттен бастап, Қорда тәуекелдерді басқару бойынша базалық әдіснамалық құжаттаманы ендіру бойынша айтарлықтай жұмыс атқарылды. Атап айтқанда, 2013 жылы Қордың Директорлар Кеңесімен тәуекелдерді басқару саласында келесі нормативтік құжаттар әзірленіп бекітілді:

- Лизингтік компаниялармен операцияларға шектелім қою ережелері;
- 2013 жылға арналған Тәуекелдер картасы;
- Тәуекелдер мен бизнес-үдерістер бақылауының 2013 жылға арналған матрицасы;
- Күрделі тәуекелдерді басқару бойынша 2013 жылға арналған іс-шаралар жоспары;
- Несиелерді кепілдендіру бағдарламалары шеңберіндегі жобалар бойынша тәуекелдерді бағалау әдістемесі;
- Күрделі тәуекелдерді стресс-тестілеу әдістемесі;
- Қаржы және стратегиялық тәуекелдер бойынша тәуекел-зауығын есептеу әдістемесі;
- Қаржы тәуекелдерін басқару ережелері.

Жыл сайын тәуекелдер сәйкестендіріліп, Қордың күрделі тәуекелдері бөліп көрсетілген Тәуекелдер картасы құрастырылады, Тәуекелдерді басқару бойынша жоспарлар әзірленеді.

11. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Жарғыға сәйкес «Даму» Қорының органдарына жатады:

- 1) жоғарғы орган – Жалғыз акционер;
- 2) басқару органы – Директорлар кеңесі;
- 3) атқарушы орган – Басқарма;
- 4) «Даму» Қорының қаржы-шаруашылық қызметіне бақылау, ішкі бақылау саласындағы бағалау, тәуекелдерді бағалау, корпоративтік басқару саласында құжаттар дайындау және «Даму» Қорының қызметін жетілдіру мақсатында кеңес беруді жүзеге асырушы орган – Ішкі аудит қызметі;
- 5) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған басқа органдар.

ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕР

Қордың Жалғыз акционері «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ болып табылады.

Жалғыз акционердің неғұрлым маңызды міндеттерінің қатарына Жарғыны, Корпоративтік басқару кодексін, Дивидендтік саясатты бекіту, Директорлар Кеңесінің

құрамын және өкілеттік мерзімін белгілеу, сыртқы аудиторды, жылдық қаржы есептілігін және т.б. бекіту жатады.

Жарияланған және орналастырылған құнды қағаздардың саны (қарапайым акциялар) 27 462 244 бірл. құраған.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Директорлар кеңесі Қордың қызметін жалпы басқаруды жүзеге асырады. Директорлар кеңесінің қызметі Қордың Даму стратегиясын бекіту, кәсіпкерлікті қолдау бойынша бағдарламаларды бекіту, тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімді жұмысын қамтамасыз ету, Қордың қаржы-шаруашылық қызметіне бақылау жүргізу және т.б. болып табылады.

Директорлар кеңесінің құрамына Қордың 9 мүшесі кіреді, оның 3-уі – Тәуелсіз директорлар.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫ

**Директорлар Кеңесінің
Төрағасы –
САҒЫНТАЕВ БАҚЫТЖАН
ӘБДІРҰЛЫ**

(1963 ж.т., Директорлар кеңесіне сайланған күні – 15.04.2013 ж.)

С.М.Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетін аяқтаған, экономика ғылымдарының кандидаты.

2007–2008 жж. аралығында Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі Кеңесінің басшысы болып жұмыс істеген. 2008 жылғы 30 қыркүйектен бастап – Павлодар облысының әкімі. 2012 жылғы 20 қаңтардан – Қазақстан Республикасының Экономикалық даму және сауда министрі. 2012 жылғы 24 қыркүйектен – «Нұр-Отан» ХДП-ның Бірінші Орынбасары. 2012 жылғы 16 қаңтардан қазіргі кезге дейін – Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Бірінші Орынбасары.

Табиғи монополиялар саласын мемлекеттік реттеу, шағын және орта бизнесті дамыту тақырыбына жазылған бірқатар ғылыми жұмыстардың, жарияланымдардың авторы. Азаматтығы: Қазақстан Республикасы.

**Директорлар кеңесінің
мүшесі –
ЖҰМАНҒАРИН СЕРІК
МАҚАШҰЛЫ**

(1969 ж.т., Директорлар кеңесіне сайланған күні – 15.04.2013 ж.)

Ленин орденді және Октябрь Революциясы орденді Мәскеу энергетика институтын (1993 ж.) және Е.А. Букетов атындағы Қазақ мемлекеттік университетін «Теплофизика» мамандығы бойынша аяқтаған (1997 ж.). Экономика ғылымдарының кандидаты.

2008 жылғы маусым айынан 2010 жылғы сәуір айына дейін – Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрлігінің Сауда комитеті Төрағасының Орынбасары, Сауда дамыту департаментінің директоры. 2010 жылғы сәуірден маусым айына дейін – «Қазақстан келісімшарттық агенттігі» АҚ Басқармасы Төрағасының Орынбасары. 2010 жылғы шілде айынан 2011 жылғы қараша айына дейін – «NadLoc» Жергілікті құрамды дамыту бойынша Ұлттық агенттігі» АҚ Басқармасы Төрағасының Орынбасары, Бірінші орынбасары. 2012 жылғы наурыздан шілде айына дейін – Қазақстан Республикасының Экономикалық даму және сауда министрлігінің Өңірлік саясат және бюджетаралық қаты-

настар Департаментінің Директоры. 2012 жылғы шілде айынан 2013 жылғы қаңтар айына дейін – Қазақстан Республикасының Экономикалық даму және сауда министрлігінің Өңірлік даму комитетінің төрағасы. 2013 жылғы ақпан айынан қазіргі кезге дейін - Қазақстан Республикасының Өңірлік даму Вице-Министрі. Азаматтығы: Қазақстан Республикасы.

Директорлар кеңесінің мүшесі –
ЖОЛДЫБАЕВА ҒАЛИЯ ТАҒЫБЕРДІҚЫЗЫ

(1973 ж.т., Директорлар кеңесіне алғаш сайланған күні – 24.09.2012 ж., Директорлар кеңесіне ағымдағы сайланған күні – 15.04.2013 ж.)

1996 жылы Е.А. Букетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетін «Құқықтану» мамандығы бойынша аяқтаған.

2008 жылдың қыркүйек айынан бастап Тіркеу қызметі және құқықтық көмек көрсету комитеті Төрағасының Орынбасары; 2009 жылғы қазан айынан 2012 жылғы қыркүйек айына дейін – Павлодар облысы Әділет Департаментінің директоры. 2012 жылғы қыркүйек айынан қазіргі кезге дейін Қазақстан Республикасының Өңірлік даму министрлігінің Кәсіпкерлікті дамыту комитетінің төрайымы болып жұмыс істейді. Азаматтығы: Қазақстан Республикасы.

Директорлар кеңесінің мүшесі –
АЛДАМБЕРГЕН АЛИНА ӨТЕМІСҚЫЗЫ

(1973 ж.т., Директорлар кеңесіне сайланған күні – 26.06.2013 ж.)

1995 жылы Қазақ Мемлекеттік басқару академиясын «Қаржы және несие» мамандығы бойынша аяқтаған. 1997 жылы Рочестер Университеті, Уильяма Е. Саймон атындағы Іскерлік Өкімшілік мектебін аяқтаған, Іскерлік Өкімшілік Магистрі дәрежесіне ие.

2008–2011 жж. аралығында Қазақстан Республикасы Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау Агенттігінің Басқарма Төрағасының Орынбасары болып жұмыс істеген. 2011–2013 жж. – Бас директордың орынбасары, «Самұрық-Қазына Финанс» ЖШС-нің Бас директоры (24.01.2012 ж. бастап).

2013 жылдың шілде айында «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Басқарма Төрағасының Орынбасары және Басқарма мүшесі болып тағайындалған.

«Қазақстан даму банкі» АҚ, «Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ-ның Директорлар кеңесінің мүшесі «Қазақстан

ипотекалық компаниясы» АҚ Директорлар кеңесінің Төрайымы болып табылады. Азаматтығы: Қазақстан Республикасы.

Директорлар кеңесінің мүшесі –
ТӨЛЕУШИН ҚАНЫШ АМАНБАЙҰЛЫ

(1983 ж.т., Директорлар кеңесіне сайланған күні – 26.06.2013 ж.)

Оксфорд Брукс Университетін және Л.Н. Гумилев атындағы Еуразиялық Ұлттық Университетін аяқтаған.

2008–2011 жж. аралығында Қазақстан Республикасы Президенті Өкімшілігінің кеңесшісі, сектор меңгерушісі, әлеуметтік-экономикалық мониторингі бөлімі меңгерушісінің орынбасары болып жұмыс істеген. 2011–2013 жылдары – Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің вице-министрі. 2013 жылдың шілде айында «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Басқармасы құрамына кірген, Басқарушы директор. Сонымен қатар, «Ұлттық технологиялық даму агенттігі» АҚ және «ЭКСК «КазЭкспортГарант» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі болып табылады. Азаматтығы: Қазақстан Республикасы.

Директорлар кеңесінің мүшесі, Тәуелсіз директор –
ЕРТІЛЕСОВА ЖАННАТ ЖҰРҒАЛИҚЫЗЫ

(1956 ж.т., Директорлар кеңесіне алғаш сайланған күні – 26.03.2012 ж., Директорлар кеңесіне ағымдағы сайланған күні – 15.04.2013 ж.)

1978 жылы С. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетін аяқтаған, математик. Экономика ғылымдарының докторы, профессор, елуден астам ғылыми еңбектің авторы.

2007 жылғы маусым айынан 2007 жылғы қыркүйек айына дейін «Қазына» Тұрақты даму қоры» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары болып жұмыс істеген; 2007 жылдың ақпан айынан бастап – «Қазына» Тұрақты даму қоры» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі. 2007 жылдың ақпан айынан бері – Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің штаттан тыс кеңесшісі. Қазақстан Салық төлеушілері ассоциациясының Басқарушы кеңесінің төрайымы, «Ұлттық тардамалық орталық» АҚ Директорлар кеңесінің төрайымы, Қазақстан Республикасы Ұлттық кәсіпкерлер палатасының Басқарма Төрағасының орынбасары. Азаматтығы: Қазақстан Республикасы.

Директорлар кеңесінің мүшесі, Тәуелсіз директор –

ЖАНДОСОВ ОРАЗ ӘЛИҰЛЫ

(1961 ж.т., Директорлар кеңесіне алғаш сайланған күні – 24.09.2012 ж., Директорлар кеңесіне ағымдағы сайланған күні –

15.04.2013 ж.)

1983 жылы М. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университетінің экономика факультетін «Экономист-кибернетик» мамандығы бойынша айрықша белгімен аяқтаған.

2000 жылғы желтоқсан айынан 2001 жылғы қараша айына дейін Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары болып жұмыс істеген; 2001 жылдың желтоқсан айынан 2002 жылдың қыркүйек айына дейін – Қазақстан Республикасы Қаржыгерлер Ассоциациясы Кеңесінің төрағасы; 2003 жылдың қаңтар айынан бері – Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі; 2003 жылғы маусым айынан 2004 жылғы шілде айына дейін – Қазақстан Республикасы Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау Агенттігінің төрағасы. 2001 жылғы желтоқсан айынан – «Атамекен» Одағы» Қазақстан Ұлттық экономикалық палатасының Басқарма Төрағасының Кеңесшісі. 2008 жылғы қазан айынан қазіргі кезге дейін – «РАКУРС» Экономикалық талдау орталығының директоры, Қазақстан Республикасы Ұлттық кәсіпкерлер палатасы Президиумының мүшесі. Азаматтығы: Қазақстан Республикасы.

Директорлар кеңесінің мүшесі –

ИБРАГИМОВА ЛӘЗЗАТ ЕРКЕНҚЫЗЫ

(1972 ж.т., Директорлар кеңесіне сайланған күні – 14.01.2011 ж.) .

1994 жылы Ақмола ауылшаруашылық институтын «Экономика және АӨК салаларында басқару» мамандығы бойынша аяқтаған; 2003 жылы – «Құқықтану» ма-

мандығы бойынша Еуразиялық гуманитарлық институтын аяқтаған. Экономика ғылымдарының кандидаты.

2004 жылдан бері «Даму» Қорының талдау және даму стратегиялары, оқыту және консалтинг, корпоративтік даму департаменттерін басқарған. 2009 жылдың қаңтар айынан «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ-ның қаржы институттары мен даму институттарын басқару Дирекциясының арнайы бағдарламалары департаментінің бас менеджері болып жұмыс істеген; 2009 жылғы тамыздан бастап – «Даму» Қорының Басқарма Төрағасының орынбасары. 20011 жылдың қаңтар айынан бастап қазіргі кезге дейін «Даму» Қорының Басқарма Төрайымы болып жұмыс істейді. Тәуелсіз директор – «Кәсіпқор» Холдингі» Коммерциялық емес АҚ-ның Директорлар кеңесінің мүшесі. Азаматтығы: Қазақстан Республикасы.

«Даму» Қоры Директорлар кеңесінің мүшелері Қордың жеткізушілері мен бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді

Директорлар кеңесінің мүшесі, Тәуелсіз директор –
КАЙ ЦВИНГЕНБЕРГЕР

(1970 ж.т., Директорлар кеңесіне сайланған күні – 26.06.2013 ж.)

1995 жылы Мәскеу Мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтын аяқтаған (МГИМО) Мәскеу қ.

Еңбек жолын 1992 жылы «Siemens AG» медициналық техника департаментінің өткізу тобының коммерциялық жетекшісі болып бастаған. 1998–2001 жж. – «Siemens-Elema» Электромедицина бөлімшесінің Азия және Шығыс Еуропа елдеріне өткізу бөлімінің басшысы, Солна қ. 2001–2004 жж. аралығында – «Siemens» ЕК Медициналық техника департаментінің басшысы, Киев қ. 2004–2007 жж. аралығында – Медициналық техника департаментінің басшысы («Siemens» ЖШҚ, Мәскеу қ.). 2008 жылдан бастап қазіргі кезге дейін – Сименс Компаниясының Президенті, БАӘ (Абу-Даби).

БАСҚАРМА ҚҰРАМЫ

**Басқарма Төрайымы –
ИБРАГИМОВА ЛӘЗЗАТ
ЕРКЕНҚЫЗЫ**

Басқарма Төрайымының Орынбасарларына, Басқарушы директорларға, Адам қорларын басқару департаментіне, Ақпараттық-талдамалық департаментке, Мемлекеттік органдармен өзара әрекеттесу департаментіне, Қордың өңірлік филиалдарына, Төрайым Кеңесшілері мен Көмекшісіне жетекшілік етеді. Директорлар Кеңесінің мүшесі, «Кәсіпқор» Холдингі» Коммерциялық емес АҚ-ның Тәуелсіз директоры.

**Басқарма Төрайымының
орынбасары –
СҰЛТАНҒАЗИЕВ ҚАНАТ
ЕЛЕУСІЗҰЛЫ**

«БЖК 2020» бағдарламасы шеңберінде кепілдендіру, қаражаттарды уағдаластырып орналастыру, тікелей несиелендіру бағдарламаларын іске асыру бойынша жұмысқа жетекшілік етіп, қаржы бағдарламаларын мониторингілеу мәселелерін қадағалайды. Кепілдендіру департаментіне, Бағдарламалық несиелер департаментіне және Мониторингілеу департаментіне жетекшілік етеді.

**Басқарма Төрайымының
орынбасары –
ЕРҒҰСАЕВА САЛТАНАТ
ҮБЕЙҚЫЗЫ**

Құқықтық мәселелер, қауіпсіздік мәселелері бойынша жұмысты және проблемалы активтермен жүргізлетін жұмысты үйлестіріп, жетекшілік етеді. Заң департаментіне, Қауіпсіздік департаментіне және Проблемалы активтермен жұмыс жүргізу департаментіне жетекшілік етеді.

**Басқарма Төрайымының
орынбасары –
НҰРҒАЛИЕВ ЕРНАР
БАҚЫТҰЛЫ**

Корпоративтік даму, тәуекел-менеджменті, жұртшылықпен байланыс және маркетингтік коммуникация-

ларға қатысты мәселелер бойынша жұмысты үйлестіріп, жетекшілік етеді. Корпоративтік даму департаментіне, Тәуекел-менеджменті департаментіне, Жұртшылықпен байланыс департаментіне және Маркетингтік коммуникациялар департаментіне жетекшілік етеді.

**Басқарушы
Директор –
ЛЕСБЕКОВ ҒАБИТ
ӘБДИМҮТӘЛІПҰЛЫ**

Оқыту және сервистік қолдау, халықаралық ынтымақтастық және қашықтан ақыл-кеңес беру саласындағы жұмыстарға жетекшілік етеді. Оқыту және сервистік қолдау департаментіне, Халықаралық ынтымақтастық және қашықтан кеңес беру департаментіне жетекшілікті жүзеге асырады.

**Басқарушы Директор
Басқарма мүшесі –
БЕЙСЕМБАЕВ МИРАС
БЕРІКҰЛЫ**

«БЖК 2020» бағдарламасы шеңберінде қаражаттандыру бағдарламаларын іске асыру бойынша жұмысқа, ақпараттық технологиялар, әкімшілік департаменті саласындағы жұмысқа жетекшілік етеді. Қаражаттандыру департаментіне, Ақпараттық технологиялар және әкімшілік департаментіне жетекшілікшілікті жүзеге асырады.

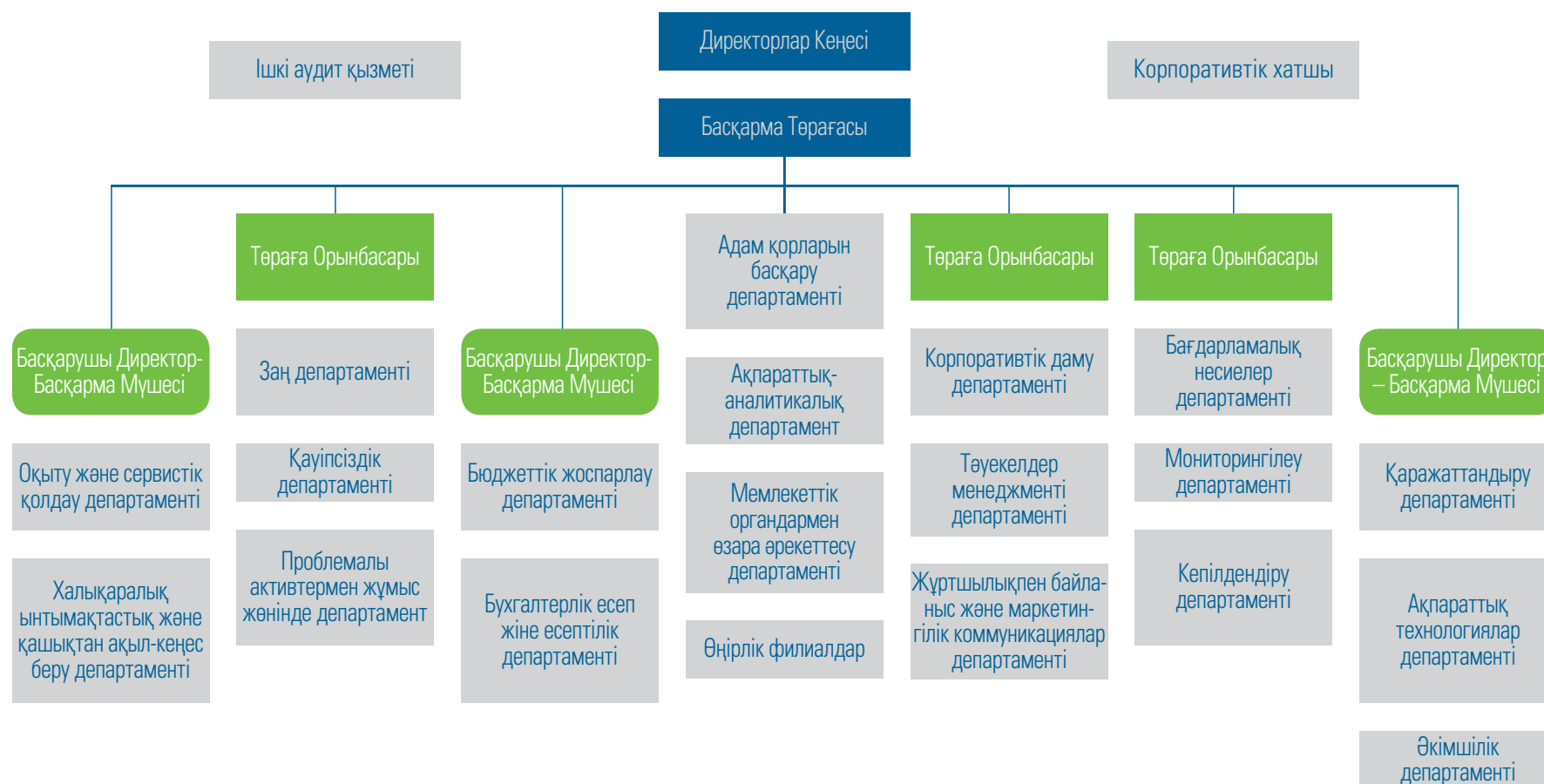
**Басқарушы Директор -
Басқарма мүшесі –
ШАҒҒҰТОВ АСЛАН
СЕРІКҰЛЫ**

Қордың қаржы мәселелеріне, с.і. бухгалтерлік, салық, статистикалық есептер, қаржы, салық есептілігі, тиімді салық салу, бюджеттік жоспарлау мәселелеріне, уақытша бос ақшалай қаражаттарды тиімді орналастыру жөнінде шараларға және олардың әдіснамасы мәселелеріне жетекшілік етеді. Бюджеттік жоспарлау департаментіне және Бухгалтерлік есеп пен есептілік департаментіне жетекшілікшілікті жүзеге асырады.

«Даму» Қорының Басқарма мүшелері Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылады; Қордың жеткізушілері мен бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

ҰЙЫМДАСТЫРЫЛУ ҚҰРЫЛЫМЫ А

«Даму» Қорының Ұйымдастырылу құрылымы стратегиялық мақсаттар мен міндеттерді тиімді шешуге мүмкіндік береді. 2013 жылы қосымша құрылымдық бөлімшелер құрылып, Қордың орталық аппаратының құрылымы бекітілді. Қазіргі кезде Қорда 19 құрылымдық бөлімше және 16 Өңірлік филиал бар. «Даму» Қоры қызметкерлерінің жалпы штаттық саны 323 бірлік құрайды: Бас кеңседе – 138, 16 өңірлік филиалда – 185 бірлік.

ҚОРДЫҢ ЕНШІЛЕС КОМПАНИЯЛАРЫНЫҢ ТІЗІМІ

Жарғылық капиталында қатысу үлесі бар, бірақ олардың қызметіне Қордың айтарлықтай ықпалы жоқ компаниялардың тізімі:

№	Атауы	Жарғылық капитал, млн. теңге	Қатысу үлесі	Негізгі қызмет түрі
1	«АДАЛ-INVEST» КНҰ» ЖШС	7	28,5%	кішігірім несиелендіру
2	««Эконом» КНҰ» ЖШС	12	16,6%	кішігірім несиелендіру
3	««Вест Финанс» КНҰ» ЖШС	5,06	39,5%	кішігірім несиелендіру
4	««Жайнар» КНҰ» ЖШС	5,5	36,4%	кішігірім несиелендіру
5	««ТОТА» КНҰ» ЖШС	4,5	44,4%	кішігірім несиелендіру

2013 жылы Қордың жоғарыда аталған кішігірім несиелендіру ұйымдары құрамынан шығу бойынша жұмыс ба-сталды. «МКО «ТОТА» КНҰ» ЖШС және «Вест Финанс» КНҰ» ЖШС Қордың жарғылық капиталдағы үлесін са-

тып алуға келісім берді. Қалған кішігірім несиелендіру ұйымдары бойынша Қор ерікті тарату бойынша жұмыс-тар өткізуді жоспарлап отыр.

12. ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МЕН ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ КОМИТЕТТЕРІНІҢ ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ ЕСЕПТЕР

2013 жылы Директорлар кеңесінің 4 мәжілісі өткізілді, оның 3-уі күндізгі, 1-уі – сырттай. 62 мәселе қарасты-рылған.

Информация об основных решениях, принятых Советом директоров в 2013 г. Директорлар кеңесімен 2013 жылы қабылданған негізгі шешімдер туралы ақпарат.

№	Наименование вопроса	Принятые решения
1	Дивидендік саясатты мақұлдау	Саясат Директорлар кеңесінің 04.05.2013 ж. шешімімен мақұлданған
2	Несиелік саясатты бекіту	Саясат Директорлар кеңесінің 04.05.2013 ж. шешімімен бекітілген
3	Қызметкерлер штатын (жалпы санын) бекіту	Штаттық саны Директорлар кеңесінің 04.05.2013 ж. шешімімен бекітілген
4	Директорлар кеңесі жанындағы Комитеттердің құрамын бекіту	Құрамдар Директорлар кеңесінің 04.05.2013 ж. шешімімен бекітілген
5	2013–2018 жж. арналған Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесін дамыту стратегиясын мақұлдау	Стратегия Директорлар кеңесінің 27.09.2013 ж. шешімімен мақұлданған
6	Тәуекелдерді хеджерлеу саясатын бекіту	Саясат Директорлар кеңесінің 27.09.2013 ж. шешімімен бекітілген
7	Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саясатын бекіту	Саясат Директорлар кеңесінің 27.09.2013 ж. шешімімен бекітілген
8	Ішкі аудит қызметінің бастығы мен қызметкерлеріне еңбекақы және сыйлықақы төлеу ережелерін бекіту	Ережелер Директорлар кеңесінің 27.09.2013 ж. шешімімен бекітілген
9	Есептік саясатты бекіту	Саясат Директорлар кеңесінің 06.12.2013 ж. шешімімен бекітілген
10	Тәуекелдерді басқару саясатын бекіту	Саясат Директорлар кеңесінің 06.12.2013 ж. шешімімен бекітілген
11	Қарызға алу ережелерін бекіту	Ережелер Директорлар кеңесінің 06.12.2013 ж. шешімімен бекітілген
12	2014ж. арналған жұмыстардың Жылдық аудиторлық жоспарын бекіту	Жоспар Директорлар кеңесінің 06.12.2013 ж. шешімімен бекітілген
13	2014–2018жж. арналған Даму жоспарын, кіріс, шығыс және 2014 ж. арналған күрделі шығындар бюджетін бекіту.	Жоспар Директорлар кеңесінің 06.12.2013 ж. шешімімен бекітілген

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ЖАНЫНДАҒЫ КОМИТЕТТЕРДІҢ ЖҰМЫСЫ

Корпоративтік басқарудың халықаралық стандарттарына сәйкес, Директорлар Кеңесі жанынан Комитеттер құрылған.

Стратегиялық және бюджеттік жоспарлау коми-теті Қорды дамыту Стратегиясын әзірлеу және іске асыруға қатысты мәселелер бойынша ұсыныстар мен нұсқамалар әзірлейді, сонымен қатар Директорлар Кеңесіне Қордың бюджеттеу жүйесі мен дивидендік саясатты жетілдіру бойынша ұсыныстар жасайды.

2013 жылы Комитеттің 2 күндізгі мәжілісі өткізілді, онда 7 мәселе қарастырылып, Директорлар Кеңесі мен Қор Басқармасына 13 ұсыныс жасалды.

Аудит жөнінде комитет Директорлар Кеңесіне Қордың қаржы-шаруашылық қызметін, ішкі, сыртқы бақылау және тәуекелдерді басқару жүйелерінің тәуелсіздігі мен тиімділігін, сондай-ақ корпоративтік басқару сала-сындағы құжаттардың орындалуын бақылаудың тиімді

жүйесін орнату бойынша ұсыныстарды әзірлеумен айналысады.

2013 жылы Комитеттің 3 күндізгі мәжілісі өткізілді, онда 16 мәселе қарастырылып, Директорлар Кеңесі мен Қор Басқармасына және Қордың Ішкі аудит қызметіне 30 ұсыныс жасалды.

Тағайындаулар мен сыйақылар жөнінде комитет

Директорлар Кеңесі мен Қор Басқармасының құрамына жоғары білікті мамандарды тарту мәселелері бойынша Директорлар Кеңесіне ұсыныстар әзірлеп ұсыну; Жалғыз акционерге Директорлар Кеңесіне сыйақы белгілеу; Директорлар Кеңесіне Басқарма мен Корпоративтік хатшыға сыйақы белгілеу туралы ұсыныстар дайындау мақсатында құрылған.

2013 жылы Комитеттің 3 күндізгі мәжілісі өткізілді, онда 10 мәселе қарастырылып, Директорлар Кеңесі мен Қор Басқармасына және Корпоративтік хатшыға 19 ұсыныс жасалды.

2013 жылы Қордың Директорлар Кеңесінің шешімімен Қордың Директорлар Кеңесі жанындағы Комитеттердің құрамдары анықталды:

Стратегиялық және бюджеттік жоспарлау комитеті		
1	Комитет Төрағасы	Жандосов О.А.
2	Комитет мүшесі	Ертілесова Ж.Д.
3	Комитет мүшесі	Жұманғарин С.М.
4	Комитет мүшесі	Төлеушин К.А.
Аудит бойынша комитет		
1	Комитет Төрайымы	Ертілесова Ж.Д.
2	Комитет мүшесі	Жұманғарин С.М.
3	Комитет мүшесі	Алдамбергін А.Ө.
4	Комитет мүшесі	Цвингербергер К.
Тағайындаулар мен сыйақылар бойынша комитет		
1	Комитет Төрайымы	Ертілесова Ж.Д.
2	Комитет мүшесі	Цвингербергер К.
3	Комитет мүшесі	Жолдыбаева Г.Т.
4	Комитет мүшесі	Төлеушин К.А.

ҚОР ҚЫЗМЕТІН БАҚЫЛАУ

Қорда ішкі аудиттің ұйымдастырылуы мен жүзеге асырылуын қамтамасыз ететін тәуелсіз құрылымдық бөлімше болып табылатын және Директорлар Кеңесіне есепті Ішкі аудит қызметі жұмыс істейді. Ішкі аудит қызметімен 2013 жылы төмендегілердің қызметіне тексеру өткізілген:

- Бас кеңсенің 8 құрылымдық бөлімшесі: Мониторингілеу департаменті, Бағдарламалық қарыздар департаменті, Бухгалтерлік есеп және есептілік департаменті, Корпоративтік даму департаменті, Бюджеттік жоспарлау департаменті, Кепілдендіру департаменті, Қаражаттандыру департаменті, Әкімшілік департаменті;
- Қордың 6 өңірлік филиалы: Оңтүстік Қазақстан, Батыс Қазақстан, Маңғыстау, Атырау, Ақмола облыстары мен Астана қ. бойынша;
- Тәуелсіз сарапшының күшімен ақпараттық технологиялар аудиті өткізілді.

Сонымен қатар, ІАҚ-мен Қордың тәуекелдерді басқару корпоративтік жүйесінің тиімділігін бағалау және Қордың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалау туралы есептер дайындалған.

Аталған тексерулер 2013 жылға арналған Жылдық аудиторлық жоспармен бекітілген аудиторлық тапсырмаларға сәйкес, дер кезінде және толық көлемде жүзеге асырылған. Тексерулердің нәтижесі бойынша Ішкі аудит қызметімен корпоративтік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру, ішкі бақылау жүйесін жақсарту бойынша нұсқаулар беріліп, анықталғандарды жою бойынша ұсыныстар жасалды.

СЫРТҚЫ АУДИТОР ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

2013 жылғы қаржы есептілігінің аудиті «Прайсуотерхаус-Куперс» ЖШС-мен өткізілді. «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС-не 2013 жылғы қаржы есептілігінің аудиті бойынша көрсеткен қызметі үшін төленген сыйақы көлемі ҚҚС-мен қоса есептегенде, 11,2 млн. теңгені құраған.

Қордың қаржы есептілігінің аудиті бойынша қызметтер бұрын төмендегілермен көрсетілген:

- 2012 ж. – «Делойт» ЖШС;
- 2011 ж. – «Прайсуотерхаус Куперс» ЖШС;
- 2010 ж. – «КПМГ Аудит» ЖШС;
- 2009 ж. – «Эрнст энд Янг» ЖШС;
- 2008 ж. – «КПМГ Аудит» ЖШС.

2013 жылы қаржы есептілігіне аудит өткізген аудиторлық ұйымдардың бұрынғы қызметкерлері Қордың жұмысына қабылданбаған.

13. БАСҚАРМА ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ ЕСЕП

«Даму» Қорының атқарушы органы 7 мүшеден құралған Басқарма болып табылады. Қор Басқармасының мәжілістері апта сайын өтеді, онда Қорды жедел басқару

бойынша шешімдер қабылданады. 2013 жылы Басқарманың 92 мәжілісі өткізіліп, онда 678 мәселе қарастырылған.

Басқарманың 2013 ж. қабылдаған негізгі шешімдері туралы ақпарат.

№	Мәселенің атауы	Орындалу мәртебесі
1	«Даму» Қорының қаржы тәуекелдерін басқару саясатын мақұлдау	Саясат Басқарманың 25.10.2013ж. шешімімен мақұлданған
2	Мемлекеттік бағдарламалар шеңберінде жобаларды қаражаттандыру бойынша регламентті бекіту	Регламент Басқарманың 06.11.2013ж. шешімімен бекітілген
3	«Даму» Қоры мен «Қазақстан Даму Банкі» АҚ арасында мәміле жасалуын мақұлдау	Мәміле Басқарманың 06.11.2013ж. шешімімен мақұлданған
4	«Даму» Қоры Басқармасы жанындағы комитеттердің арнайы құрамдарын бекіту	Комитеттердің құрамдары Басқарманың 06.11.2013ж. шешімімен бекітілген
5	«Даму» Қорының Несиелік саясатын мақұлдау	Саясат Басқарманың 08.11.2013ж. шешімімен мақұлданған
6	Маңғыстау облысы Жаңаөзен қ. жобаларын қаржыландыру үшін, серіктес-банктерде ақшалай қаражаттарды орналастырудың негізгі шарттарын белгілеу	Бағдарлама Басқарманың 08.11.2013ж. шешімімен мақұлданған
7	Проблемалы қарыздарды өндіріп алу бойынша қызмет көрсететін бөгде ұйымдармен Жұмыс регламентін бекіту	Регламент Басқарманың 22.11.2013ж. шешімімен бекітілген
8	«Даму» Қорының 16 Өңірлік филиалдарының Ережелерін жаңа редакцияда мақұлдау	Ережелер Басқарманың 10.12.2013ж. шешімімен мақұлданған
9	«Даму» Қорына стресс-тестілеу өткізу әдістемесін бекіту	Әдістеме Басқарманың 10.12.2013ж. шешімімен бекітілген
10	«Даму» Қорының орталық аппараты мен өңірлік филиалдарының штаттық кестесін бекіту	Штаттық кесте Басқарманың 10.12.2013ж. шешімімен бекітілген

БАСҚАРМА ЖАНЫНДАҒЫ КОМИТЕТТЕРДІҢ ЖҰМЫСЫ

«Даму» Қорының атқарушы органы **7 мүшеден** құралған Басқарма болып табылады. Қор Басқармасының мәжілістері апта сайын өтеді, онда Қорды жедел басқару бойынша шешімдер қабылданады. 2013 жылы Басқарманың **92 мәжілісі** өткізіліп, онда **678 мәселе** қарастырылған.

Қор Басқармасы жанында операциялық қызметтің түрлі аспектілері бойынша мәселелерді қарастырып, Басқармаға оларды тиімді шешу бойынша нұсқаулар беретін тұрақты жұмыс істейтін комитеттер мен комиссиялар құрылған.

Активтер мен пассивтерді басқару комитеті.

Активтер мен пассивтерді басқару бойынша ортамерзімді және ұзақмерзімді саясатты қалыптастыру, қолайлы теңгерім құрылымын белгілеу, Қордың қаржылық жағдайын, табыстылық көрсеткіштерін мониторингілеу және табысты барынша арттырып, Қордың уақытша бос қаражаттарын орналастыру операциялары бойынша тәуекелдерді шектеу бойынша қажетті түзету шараларын қабылдау мақсатында құрылған. 2013 жылы Комитетпен 13 мәжіліс өткізілген.

Кадрлық саясат жөнінде комитет.

Басқарма құзыретіне кіретін кадрлық саясат пен уәждемелеу саясатын іске асыру тиімділігін арттыру мақсатында құрылған. 2013 жылы Комитетпен 32 мәжіліс өткізілген.

Қарыздарды қайтару жөнінде комитет.

Несиелік саясатты тиімді іске асыру мақсатында құрылған. 2013 жылы Комитетпен 19 мәжіліс өткізілген.

Тәуекелдер жөнінде комитет.

Тәуекелдерді басқару, тәуекелдерді басқару жүйесін жетілдіру және нығайту бойынша тиімді шешімдерді өзірлеу мақсатында құрылған. 2013 жылы Комитетпен 15 мәжіліс өткізілген.

Стратегиялық даму жөнінде комитет. Қордың ұзақ мерзімді даму Стратегияларын, мақсаттарын, міндеттері мен қызметінің басым бағыттарын анықтау мәселелері бойынша Басқармаға ұсыныстар әзірлеп, ұсыну арқылы Қор қызметінің тиімділігін арттыруға көмектесу мақсатында құрылған. 2013 жылы Комитетпен 9 мәжіліс өткізілген.

Контроллинг жөнінде комитет. Қордың құрылымдық бөлімшелері мен өңірлік филиалдарының

Қордың Даму стратегиясына сәйкес жоспарлы шараларды орындауына олардың тапсыратын есептері негізінде бақылау жүргізеді. 2013 жылы Комитетпен 11 мәжіліс өткізілген.

Бюджеттік комиссия. Бюджет жобасының дер кезінде және сапалы әзірленуін және қолданыстағы бюджетке түзетулер енгізілуін қамтамасыз ету мақсатында құрылған. 2013 жылы Комитетпен 29 мәжіліс өткізілген.

14. БАСҚАРМА ЖӘНЕ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕЛЕРІНЕ СЫЙАҚЫ ТАҒАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ

«Тәуелсіз директорларға сыйақы және өтемақы төлеу ережелеріне» сәйкес, Қордың тәуелсіз директорларына, Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте, олардың өз міндеттерін атқаруы барысында олардың Директорлар Кеңесі мүшесінің қызметін атқаруымен байланысты шығындары өтелуі, және (немесе) сыйақы төленуі мүмкін.

Тәуелсіз директорларға сыйақы және (немесе) өтемақы төлеу тәртібі мен көлемдері Жалғыз акционердің шешімімен белгіленеді.

Қордың Директорлар Кеңесінің тәуелсіз директор-мүшелеріне 2013 жылы төленген сыйақы көлемі туралы ақпарат 2-қосымшада келтірілген.

Директорлар Кеңесінің қалған мүшелеріне сыйақы төленбейді.

Бизнес-үдерістердің тиімділігін арттыру және қызметкерлерді басым мақсаттарды орындауға уәждеу бойынша жұмыстар шеңберінде «Даму» Қорында бір жылғы жұмыс нәтижелері бойынша «Даму» Қорының басқарушы қызметкерлеріне Сыйақы төлеу ережесі (бұдан әрі – Ереже) әзірленіп, бекітілді. Ереженің мақсаты

Қордың басқарушы қызметкерлеріне мақсат бойынша басқару жобасы шеңберінде сыйақы төлеу шарттары мен тәртібін регламенттеу болып табылады. Сонымен қатар, ережеде сыйақы жүйесі негізделетін негізгі қағида-даттар да сипатталады:

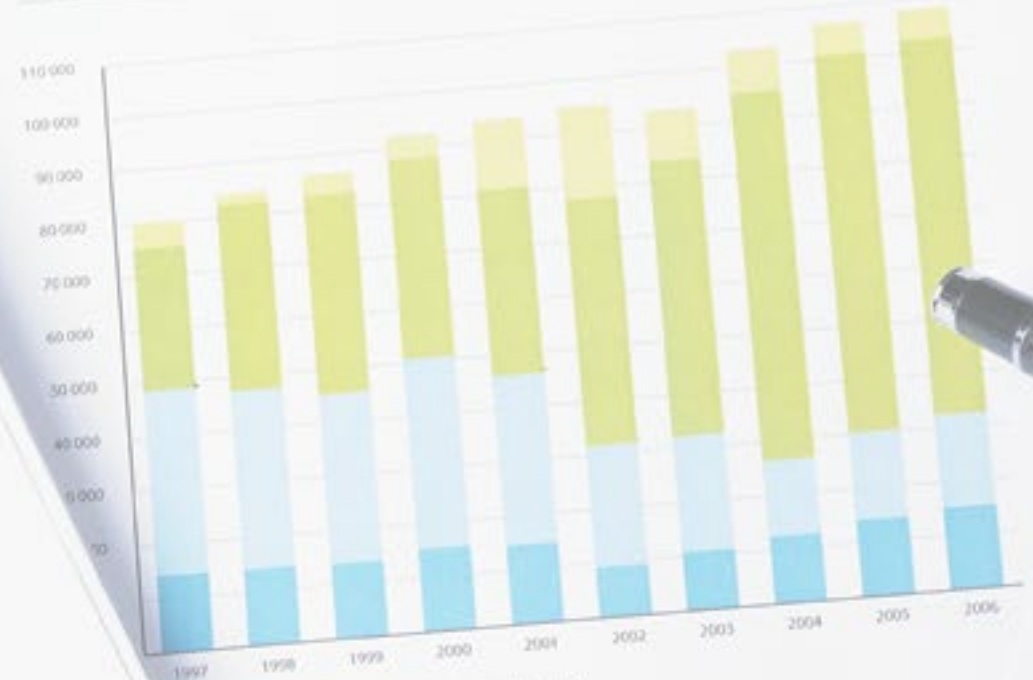
- сыйақының Қор мен оның Акционерінің мүдделеріне жауап беретін міндеттердің орындалуымен өзара байланысы;
- сыйақы көлемін белгілеу қағида-даттарының қарапайымдылығы мен ашықтығы;
- сыйақы көлемінің Қор қызметінің нәтижелеріне және басқарушы қызметкердің жеке нәтижелілігіне тәуелділігі.

Басқарушы қызметкерлердің қызметін бағалау үшін, ҚНК жүйесі қолданылады, ол жұмыс жұмыс барысында жоғарыда аталған қағида-даттардың қолданылуын барынша қамтамасыз етеді. Демек, жоспарлау және мақсат қоюдың тиімді үдерісі, әр қызметкердің жеке нәтижелілігін сенімді әрі әділ бағалау арқылы Қордың қаржы-өндірістік қызметінің тиімділігін арттыруға септігін тигізеді. Бұл себепкер шарттар басқарушы қызметкерлердің корпоративтік және жеке ҚНК-не жету дәрежесін айтарлықтай арттырады.

SECTION II
 revenue in 2006

Year	Revenue	%	Year	Revenue	%
2000	40,804.1	45.4%	2005	40,804.1	45.4%
2001	32,572.2	36.0%	2006	32,572.2	36.0%
2002	14,825.1	16.3%			
2003	8,826.4	9.7%			
2004	3,901.1	4.3%			
2005	475.4	0.5%			
2006	162.2	0.2%			

FIGURE 2 — EU REVENUE 1997-2006

Other revenue (including surplus from the previous years)
 VAT/GNI-based own resource
 based own resource
 National own resources

CONTRIBUTION

REVENUES SUPPORTING CORE ACTIVITIES

Flowing chart provides a breakdown of revenues supporting core activities for the fiscal year ended June 30, 2003.

The following chart provides a breakdown of revenues supporting core activities for the fiscal year ended June 30, 2003.

REVENUES SUPPORTING CORE ACTIVITIES (DOLLARS IN MILLIONS)

Revenues to support UC Davis' core activities of over \$2 billion, including those classified as nonoperating revenues, increased by \$115 million in 2004. UC Davis has very diverse

Type of revenue	1997		1998		1999	
	million ECU	%	million ECU	%	million ECU	%
(1) VAT-based own resource (including balance from previous years)	39 127.1	52.1%	36 535.0	43.0%	34 551.5	42.6%
(2) GNI-based own resource ("") (including balance from previous years)	14 122.6	18.9%	21 058.0	25.3%	20 891.7	24.4%
(3) UK correction ("")	28.1	0.1%	-81.0	-0.1%	-114.0	-0.1%
(4) Other payments from/to Member States ("")	-3.6	-0.0%	3.1	0.0%	-1.6	-0.0%
(5) Total national contributions = (1) + (2) + (3) + (4)	53 324.4	71.1%	57 515.1	70.8%	61 120.7	75.9%

15. ҚОРДЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУЫ

АДАМ ҚОРЛАРЫН БАСҚАРУ САЯСАТЫ

Адам қорларын басқару саясаты «Даму» Қорында келесі стратегиялық бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

- адам қорларын басқарудың бірыңғай үлгісін қалыптастыру;
- еңбек тиімділігін арттыру саясаты;
- адам капиталының сапасын арттыру саясаты;
- корпоративтік мәдениетті дамыту.

Адам қорларын басқарудың бірыңғай үлгісін қалыптастыру шеңберінде 2013 жылы бос қызмет орындарына конкурстық іріктеу өткізу шараларын жетілдіру бойынша жұмыстар жүргізіліп, сәйкес нормативтік құжаттар жаңа редакцияда бекітілді. Сонымен қатар, жаңа қызметкердің өз қызметіне тиімді кірісуін қамтамасыз ету мақсатында, тәлімгерлік институтын енгізумен қатар, қызметкерлерді бейімдеу туралы ереже бекітілді.

Қор сабақтастық және қызметкерлердің ішкі әлеуетін барынша пайдалану саясатын ұстанады. 2013 жылы кадрлық қор құрамынан екі қызметкер басқарушы қызметтерге тағайындалды, кадрлық қор құрамының бес қызметкері орнын ауыстыру (ротация) шарасы шеңберінде жаңа лауазымдарға ие болды.

Еңбек тиімділігін арттыру мақсатында, Қорда 2011 жылдан бастап әкімшілік қызметкерлерді мақсат карталары бойынша бағалау жүйесі ендірілді. Қор қызметінің стратегиялық және операциялық негізгі көрсеткіштері құрылымдық бөлімшелердің мақсат карталарымен, бұдан әрі қызметкерлердің мақсат карталарымен байланыстырылады. Мақсаттардың орындалу нәтижелері бойынша әр қызметкердің тиімділігіне тоқсан сайынғы бағалау өткізіледі, бұл бағалаудың нәтижесі сыйақы (премия тағайындау) көлемінің есебінде көрініс табады.

Қызметкерлердің уәжденуін күшейту үшін, 2013 жылы Қор теңгеріміндегі жылжымайтын мүлкті қызметкерлерге ұсыну механизмі әзірленді.

Адам капиталын тиімді пайдалану және дамыту механизмдерінің бірі қызметкерлердің орнын ауыстыру болып табылады. 2013 жылы Қор бұл тәжірибені белсенді қолданып келді: Астана қ. бойынша Өңірлік филиалды Бас кеңсегінің құрылымдық бөлімшесінің басшысы басқарды, Корпоративтік даму департаменті, Заң департаменті, Оқыту және сервистік қолдау департаментінің директорлары болып құрылымдық бөлімшелердің бас менеджерлері тағайындалды.

Қызметкерлер әлеуетін дамыту мақсатында, Қормен топтық және жеке тренингілер мен семинарлар өткізілді, оларға 226 адам қатысты, бұл қызметкерлердің жалпы санының 77%-ын құрайды.

2013 жылы Бас кеңсе мен Өңірлік филиалдардың қызметкерлеріне арнап, корпоратившілік өзара әрекеттесуді нығайтып, командалық рухты қалыптастыруға бағытталған көшпелі корпоративтік іс-шара өткізілді.

КОРПОРАТИВТІК ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

«Даму» Қоры Қазақстан кәсіпкерлігін қолдаудың мемлекеттік шараларының негізгі операторы әрі интеграторы ретінде әлеуметтік жауапкершілікті өз қызметінің негізгі қағидаттарының бірі ретінде қарастырады.

Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілікті жүзеге асыру барысында «Даму» Қоры 2013 жылы Директорлар Кеңесінің шешімімен бекітілген корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саласындағы Саясатты (бұдан әрі – Саясат) басшылыққа алады.

Саясаттың мақсаты Қордың қызметін корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарына сәйкес (бұдан әрі – КӨЖ) қамтамасыз ету және барлық мүдделі тараптармен сенімді қарым-қатынасты нығайту болып табылады.

Қызметкерлер әлеуетін

дамыту мақсатында,

Қормен топтық және

жеке тренингілер мен

семинарлар өткізілді,

оларға 226 адам қатысты,

бұл қызметкерлердің

жалпы санының 77%-ын

құрайды.

Қор қызметкерлері «Даму» Қорының бюджетінде қарастырылған қаражаттар есебінен жыл сайынғы медициналық сақтандырумен қамтамасыз етіледі.

2013 жылы «Даму» Қорымен мемлекеттік тілді қолдау бойынша бірқатар шаралар өткізілді. Мәселен, қызметкерлерге мемлекеттік тілге оқыту бойынша тренингілер мен семинарлар жыл сайынғы негізде өткізіліп тұрады. 2013 жылы 1 316 ішкі құжат және шығыс қатынас қағаздары аударылды. Мемлекеттік тілдегі газет басылымдарында көптеген мақалалар жарық көрді. Қор қызметкерлері үшін неғұрлым жиі қолданылатын терминдердің қазақша-орысша сөздігі әзірленіп, үнемі өзектіленіп тұрады.

«Даму» Қоры сатып алулардағы жергілікті құрам үлесін арттыру бойынша белсенді жұмыс жүргізіп отырады. Жалпы 2013 жылы сатып алулардағы жергілікті құрам көрсеткіші 88% құраған.

Қор қызметкерлерінің бастамасымен науқас және мұқтаж балалар мен ересектерге жеке тәртіпте материалдық көмек көрсетіліп тұрады.

Төменде КӘЖ саласында 2013 жылы қол жеткізілген нәтижелер келтірілген:

№	Көрсеткіштер	Нәтиже
Экономикалық көрсеткіштермен		
1	Қор бюджетінде демеушілік/қайырымдылық көмекке қарастырылған қаражаттар көлемі	10 млн. теңге
2	Оқудан өтіп, кеңес алған кәсіпкерлер мен кәсіпкерлік бастамасы бар тұрғындардың саны	50 939 адам
3	Кәсіпкерлердің өткізілген оқумен және көрсетілген кеңес беру қызметімен қанағаттану дәрежесі	97%
4	«Даму-Көмек» бағдарламасы бойынша қолдау алған мүмкіндігі шектеулі кәсіпкерлердің саны	292 адам
5	Қордың сатып алуларындағы қазақстандық құрам үлесі	88%
Қызметкерлермен жұмыс бойынша көрсеткіштер		
1	Қызметкерлердің қатыстырылу дәрежесі	75%
2	Қызметкерлердің қанағаттану дәрежесі	81%
3	Қорда тәжірибеден немесе машықтанудан өткен жас мамандар саны	18 адам
4	Оқудан өткен Қор қызметкерлерінің саны	226 адам

1,455

924

1,374

8,731

19,685

2,435

1.78

10.02

1.82

3.6

16. ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІ ЖӘНЕ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ

ҚАРЖЫ ЖАҒДАЙЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП (МЛН.ТГ.)

	2013 ж. 31 желтоқсан	2012 ж. 31 желтоқсан
АКТИВТЕР		
Ақшалай қаражаттар және олардың баламалары	12,568,964	18,941,791
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын құнды қағаздар	9,558,315	10,647,919
Басқа қаржы мекемелеріндегі қаражаттар	135,156,724	136,668,029
«Кері РЕПО» операциялары	-	-
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық қарыз	433,579	2,454,801
Тұтынушыларға берілген несиелер мен аванстар	199,783	274,206
Сатуға арналған қолдағы инвестициялық құнды қағаздар	2,655,637	5,099,494
Негізгі қаражаттар	2,233,205	549,643
Бейматериалдық активтер	117,419	54,279
Ағымдағы табыс салығы бойынша активтер	4,832,780	4,320,841
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер	676,981	781,665
Басқа активтер	895,815	405,017
БАРЛЫҚ АКТИВТЕР	169,329,202	180,197,685
МІНДЕТТЕМЕЛЕР		
Несиелік қаражаттар	75,810,555	92,241,597
Тәртіптелген қарыз	4,022,973	5,420,112
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	8,020,601	4,448,488
Болашақ кезеңдегі табыстар және қаржылық кепілдер бойынша міндеттемелер	1,019,333	904,696
Басқа міндеттемелер	385,820	320,973
БАРЛЫҚ МІНДЕТТЕР	89,259,282	103,335,866
ЖЕКЕМЕНШІК ҚАРАЖАТТАР		
Жарғылық капитал	72,920,273	72,920,273
Қосымша төленген капитал	834,527	250,240
Сатуға арналған қолдағы инвестициялық құнды қағаздарды қайта бағалау қоры	27,460	(145,206)
Басқа сақтық қорлар	316,430	316,430
Бөлінбеген пайда	5,971,230	3,520,082
БАРЛЫҚ ЖЕКЕМЕНШІК ҚАРАЖАТТАР	80,069,920	76,861,819
БАРЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖӘНЕ ЖЕКЕМЕНШІК ҚАРАЖАТТАР	169,329,202	180,197,685

ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ТУРАЛЫ ЕСЕП (МЛН.ТГ.)

	2013 ж.	2012 ж.
Пайыздық табыстар	11,156,954	12,512,661
Пайыздық шығындар	(4,829,544)	(6,625,812)
Таза пайыздық табыстар	6,327,410	5,886,849
Тұтынушылар несиелері мен басқа қаржы ұйымдарындағы қаражаттардың құнсыздануының сақтық қорын қалпына келтіру	307,685	737,861
Несиелік портфель құнсыздануының сақтық қорын қалпына келтіргеннен кейінгі таза пайыздық табыстар	6,635,095	6,624,710
Комиссиялық табыстар	1,858,588	921,984
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын құнды қағаздарды қайта бағалау шығындары шегерілген табыстар	(26,188)	(185,370)
Шетелдік валютаны қайта бағалау шығындары шегерілген табыстар	(4,025)	(4,642)
Несиелік сипаттағы міндеттемелер бойынша құнсыздану/(қалпына келу)	(26,037)	211,530
Сатуға арналған қолдағы инвестициялық құнды қағаздардың қалпына келуі / (құнсыздануы)	19,861	(20,524)
Басқа операциялық табыстар мен шығындар	80,864	(261,586)
Жалпы және әкімшілік шығындар	(3,920,936)	(2,854,079)
Салық салуға дейінгі пайда	4,617,222	4,432,023
Пайда салығы бойынша шығындар	(1,129,214)	(975,819)
БІР ЖЫЛҒЫ ПАЙДА	3,488,008	3,456,204
Басқа жиынтық табыс		
Сатуға арналған қолдағы инвестициялық құнды қағаздарды қайта бағалау қоры		
• Бір жылғы шығындар шегерілген табыстар	192,527	300,922
• Жойылуы немесе құнсыздануы нәтижесінде пайдаға немесе шығынға ауыстырылған шығындар шегерілген табыстар	(19,861)	20,524
Бір жылғы басқа жиынтық табыс	172,666	321,446
БІР ЖЫЛҒЫ БАРЛЫҚ ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС	3,660,674	3,777,650

ЖЕКЕМЕНШІК ҚАРАЖАТТАР ҚҰРАМЫНДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП (МЛН.ТГ.)

	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Сатуға арналған қолдағы инвестициялық құнды қағаздарды қайта бағалау қоры	Басқа сақтық қорлар	Бөлінбеген пайда	Барлығы
2012 жылғы 1 қаңтарға қарай қалдық	44,920,273	-	(466,652)	316,430	1,102,424	45,872,475
Бір жылғы пайда	-	-	-	-	3,456,204	3,456,204
Басқа жиынтық табыс	-	-	321,446	-	-	321,446
Бір жылғы барлық жиынтық табыс	-	-	321,446	-	3,456,204	3,777,650
Акциялардың шығарылуы	28,000,000	-	-	-	-	28,000,000
Қосымша төленген капитал	-	250,240	-	-	-	250,240
Төленген дивидендтер	-	-	-	-	(1,038,546)	(1,038,546)
2012 жылғы 31 желтоқсанға қарай қалдық	72,920,273	250,240	(145,206)	316,430	3,520,082	76,861,819
Бір жылғы пайда	-	-	-	-	3,488,008	3,488,008
Басқа жиынтық табыс	-	-	172,666	-	-	172,666
Бір жылғы барлық жиынтық табыс	-	-	172,666	-	3,488,008	3,660,674
Төленген дивидендтер	-	-	-	-	(1,036,860)	(1,036,860)
Қосымша төленген капитал	-	584,287	-	-	-	584,287
Остаток на 31 декабря 2013 года	72,920,273	834,527	27,460	316,430	5,971,230	80,069,920

АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТАРДЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП (МЛН.ТГ.)

	2013 ж.	2012 ж.
Операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттардың қозғалысы:		
Алынған пайыздар	10,423,888	10,651,979
Төленген пайыздар	(4,250,026)	(7,148,197)
Алынған комиссиялар	1,565,387	673,340
Басқа операциялық қызметтен түсімдер	123,591	12,393
Тұтынушыларға бұрын шығынға жазылған несиелерді өтеу	73,385	173,568
Еңбекақы бойынша шығындар, төленген	(1,968,708)	(1,782,032)
Алпы және әкімшілік шығындар, төленген	(2,130,966)	(1,172,989)
Пайда үшін төленген салық	(553,453)	(3,521)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен алынған ақшалай қаражаттар	3,283,098	1,588,845
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын құнды қағаздардан таза азаю	1,189,678	495,107
Қаржы мекемелерінде қаражаттардың таза азаюы	1,673,645	24,757,984
Тұтынушыларға берілген несиелер мен аванстар бойынша таза төмендеу	293,781	1,404,317
Басқа активтер бойынша таза азаю/(ұлғаю)	(555,885)	(1,917,151)
Басқа қаржы міндеттемелері бойынша таза ұлғаю	5,719,640	592,604
Басқа міндеттемелер бойынша таза азаю/(ұлғаю)	(652,970)	307,792
Операциялық қызметтен түсетін таза операциялық қаражаттар	10,950,987	27,229,498
Инвестициялық қызметтен түсетін ақшалай қаражаттар		
Сатуға арналған қолдағы инвестициялық құнды қағаздарды сатып алу	-	(1,927,716)
Сатуға арналған қолдағы инвестициялық құнды қағаздарды сатудан түсімдер	2,866,233	479,626
Егізгі қаражаттарды сатып алу	(1,817,913)	(110,711)
Бейматериалдық активтерді сатып алу	(84,268)	-
Инвестициялық қызметтен алынған/ (пайдаланылған) таза ақшалай қаражаттар	964,052	(1,558,801)
Қаржылық қызметтен түсетін ақшалай қаражаттар:		
Қарапайым акциялар эмиссиясы	-	28,000,000
Несиелік қаражаттар алу	4,000,000	2,600,000
Несиелік қаражаттарды өтеу	(19,877,897)	(38,375,395)
Тәртіптелген қарызды өтеу	(1,373,109)	(7,613,109)
Төленген дивиденділер	(1,036,860)	(1,038,546)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақшалай қаражаттар	(18,287,866)	(16,487,050)
Ақшалай қаражаттар және олардың баламаларының таза (азаюы) / өсімі	(6,372,827)	9,183,647
Ақшалай қаражаттар және олардың баламалары кезең басында	18,941,791	9,758,144
Ақшалай қаражаттар және олардың баламалары кезең соңында	12,568,964	18,941,791

АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ (ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР «ПРАЙСУОТЕРХАУСКУПЕРС» ЖШС-НІҢ ЕСЕБИ)

«Даму» Қорының Акционеріне және Директорлар Кеңесіне

Біз «Даму» Қорының 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайына қарай қаржылық жағдайы туралы есептен және пайда мен шығын және біріккен табыс, көрсетілген күнге қарай аяқталған жылдағы ақшалай қаражаттардың қозғалысы мен капиталдың өзгеруі туралы есептен және саясаттың ескерілуімен негізгі тұстарға жасалған қысқаша шолудан тұратын ескертпелер мен басқа да түсініктеме ақпараттардан құралатын қаржы есептілігінің аудитін өткіздік.

Басшылықтың қаржы есептілігі үшін жауапкершілігі

Басшылық осы қаржы есептілігінің Қаржы есептілігінің халықаралық стандарттарына сәйкес құрылуы және шынайы берілуі үшін және басшылық жауапсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан болатын маңызды бұрмаланулары жоқ қаржы есептілігін құру үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау үшін жауап береді.

Аудитордың жауапкершілігі

Біздің жауапкершілігіміз өткізілген аудит негізінде осы қаржы есептілігі туралы пікір қалыптастыруда қамтылады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес өткіздік. Бұл стандарттар этикалық нормаларды сақтауды, аудитті қаржы есептілігінде маңызды бұрмаланулардың болмауына қатысты қисынды сенімділік алатындай етіп жоспарлау және өткізуді талап етеді.

Аудит қаржы есептілігінің сандық көрсеткіштерін және ондағы ақпараттың ашылуын растайтын аудиторлық айғақтарды алуға бағытталған шаралардың өткізілуін қамтиды. Шара таңдауы жауапсыз әрекеттер немесе

пайымдаулар салдарынан қаржы есептілігінің маңызды бұрмалану қаупін бағалауды қоса санағанда, аудитордың кәсіби пікіріне байланысты болады. Осы тәуекелдерді бағалау барысында аудитор ұйымның ішкі бақылауының тиімділігі туралы пікір айту мақсатында емес, жағдайға сәйкес аудиторлық шараларды әзірлеу үшін, қаржы есептілігінің құрылуы мен шынайы берілуіне ішкі бақылау жүйесін қарастырады. Аудит сонымен қатар басшылықпен жасалған бухгалтерлік бағалаулардың негізділігіне және қолданылатын есептік саясаттың тиісті сипатына берілген бағаны, сондай-ақ жалпы қаржы есептілігінің ұсынылу бағасын бағалауды қамтиды.

Біз өзіміз алған аудиторлық айғақтар пікірімізді білдіру үшін жеткілікті әрі тиісті болып табылады деп санаймыз.

Пікір

Біздің ойымызша, қаржы есептілігі барлық маңызды тұстарында Қордың 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайына қарай қаржылық жағдайын, оның қаржылық нәтижелері мен көрсетілген күнге қарай аяқталған жылдағы ақшалай қаражаттардың қозғалысын Қаржы есептілігінің халықаралық стандарттарына сәйкес шынайы көрсетеді.

17. МЕКЕН-ЖАЙЛАР ЖӘНЕ БАЙЛАНЫС ДЕРЕКТЕРІ

БАС КЕҢСЕ:

050004, Қазақстан, Алматы қ., Гоголь к-сі, 111, тел.: +7 (727) 244-55-66, факс: +7 (727) 278-07-76,
e-mail: info@fund.kz, Қордың сайты: www.damu.kz
Call-орталық: +7 (727) 244-55-77, 1408 қысқа нөмірі (Қазақстан бойынша қоңыраулар тегін)

ФИЛИАЛДЫҚ ЖЕЛІ:

1. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Астана қ. бойынша Өңірлік филиал

010000, Астана қ., Алматы ауд., Қажымұқан к-сі, 8а үй, +7 (7172) 55-91-99, 55-94-34,
факс +7 (7172) 55-92-13, e-mail: astana@fund.kz

2. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Алматы қ. бойынша Өңірлік филиал

050004, Алматы қ., Гоголь к-сі, 111, тел.: +7 (727) 244-55-66, 244-55-77, факс: +7 (727) 278-07-76 (ішкі 3100),
e-mail: almaty@fund.kz

3. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Ақмола облысы бойынша Өңірлік филиал

020000, Көкшетау қ., Ақан сері к-сі, 46 А/1 үй, тел.: +7 (7162) 55-11-16, 55-11-18, 55-11-19, 55-11-21,
факс: +7 (7162) 33-38-67, e-mail: akmola@fund.kz

4. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Ақтөбе облысы бойынша Өңірлік филиал

030019, Ақтөбе қ., Абылхайыр д-лы, 51 үй, тел.: +7 (7132) 55-24-35, 55-24-36, факс: 8 (7132) 54-35-08,
e-mail: aktobe@fund.kz

5. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Алматы облысы бойынша Өңірлік филиал

040000, Талдықорған қ., Төлебаев к-сі, 86, тел.: +7 (7282) 24-24-30, 55-87-10, факс: +7 (7282) 24-17-27,
e-mail: taldyk@fund.kz

6. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Атырау облысы бойынша Өңірлік филиал

060005, Атырау қ., Азаттық д-лы, 17, тел.: +7 (7122) 55-81-01, факс: +7 (7122) 35-46-51,
e-mail: atyrau@fund.kz

7. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Шығыс Қазақстан облысы бойынша Өңірлік филиал

070019, Өскемен қ., Жеңіс д-лы, 6, тел.: +7 (7232) 56-05-93, 56-05-91, 56-05-90; факс: +7 (7232) 25-11-12,
e-mail: vko@fund.kz

8. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Жамбыл облысы бойынша Өңірлік филиал

080000, Тараз қ., Желтоқсан к-сі, 94, тел.: +7 (7262) 99-94-70, 99-94-75, 99-94-76;
факс: +7 (7262) 54-11-51, e-mail: taraz@fund.kz

9. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Батыс Қазақстан облысы бойынша Өңірлік филиал

090000, Орал қ., Чаган-Набережная к-сі, 84-ғимарат, тел.: +7 (7112) 50-48-26, 50-52-90, 50-52-25,
факс: +7 (7112) 50-48-26, e-mail: zko@fund.kz

10. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Қарағанды облысы бойынша Өңірлік филиал

100026, Қарағанды қ., Құрылысшылар д-лы, 4, тел.: +7 (7212) 40-09-66, факс: +7 (7212) 40-09-69,
e-mail: karaganda@fund.kz

11. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Қызылорда облысы бойынша Өңірлік филиал

120001, Қызылорда қ., Иван Журба к-сі, №12 тел.: +7 (7242) 55-11-12, 55-11-13,
e-mail: k-orda@fund.kz

12. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Қостанай облысы бойынша Өңірлік филиал

110000, Қостанай қ., әл-Фараби д-лы, 65, тел.: +7 (7142) 53-23-98, 99-03-00, 99-03-05,
факс: +7 (7142) 53-23-98, e-mail: kostanay@fund.kz anay@fund.kz

13. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Маңғыстау облысы бойынша Өңірлік филиал

130000, Ақтау қ., 16 ықш. ауд., «Қайсар» Бизнес-орталығы, тел.: +7 (7292) 70-10-51; факс: +7 (7292) 30-43-04,
e-mail: aktau@fund.kz

14. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Павлодар облысы бойынша Өңірлік филиал

140000, Павлодар қ., Короленко к-сі, 109, тел.: +7 (7182) 70-38-02, 70-38-10;
факс: +7 (7182) 20-83-53, e-mail: pavlodar@fund.kz

15. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Солтүстік Қазақстан облысы бойынша Өңірлік филиал

150000, Петропавл қ., Абай к-сі, 80/А, тел.: +7 (7152) 55-98-12, 46-06-54, факс: +7 (7152) 46-79-86,
e-mail: sko@fund.kz

16. Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы. Оңтүстік Қазақстан облысы бойынша Өңірлік филиал

160023, Шымкент қ., әл-Фараби ауд., Рысқұлов к-сі, 8 А, тел.: +7 (7252) 30-00-27, 99-70-49,
факс: +7 (7252) 30-00-27, e-mail: shymkent@fund.kz

18. ҚОСЫМША

1-ҚОСЫМША

«ДАМУ» ҚОРЫМЕН 2013 ЖЫЛЫ МҮДДЕЛІЛІКПЕН ЖАСАЛҒАН МӘМІЛЕЛЕР

№	Шарт бойынша контрагент атауы	Шарттың нөмірі және жасалған күні	Шарттың мәні	Шарттың маңызды талаптары	Мәміле жасау туралы шешім қабылдаған өкілетті орган шешімінің күні мен нөмірі
1	«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	23.01.2013ж.	Шарттың талаптары бойынша Қаржы агенті (Қор) «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-нан алынған несиесі бойынша алушының («Комбинат Фараб» ЖШС) сыйақы пайыздық мөлшерлемесінің бір бөлігін қаражаттандырады	Несие сомасы – 5 962 336,53 долл. АҚШ, мөлшерлеме – 8%, несиесі мерзімі 10 жыл.	23.01.2013 ж.
2	Қазақстан Республикасы Өңірлік даму министрлігінің кәсіпкерлікті дамыту комитеті	22.05.2013ж. № 47	Моноқалалардағы кәсіпкерлерді ақпараттық қамсыздандыру	Шарттың құны 136 202 000 теңге. Аванстық төлем 30%. Қызмет көрсету мерзімі 01.01.2013ж. – 31.12.2013ж.	Директорлар кеңесінің 06.05.2013ж. № 45 шешімі
3		24.04.2013ж. № 21	Бастаушы кәсіпкерлерді қолдау (старт-ап жобалар)	Шарттың құны 200 000 000 теңге. Аванстық төлем 30%. Қызмет көрсету мерзімі 01.03.2013ж. – 31.12.2013ж.	
4		24.04.2013ж. № 22	«Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасы шеңберінде қаржы агентінің операторы қызметін төлеу	Шарттың құны 720 000 000 теңге. Шарттың мерзімі: 31.12.2013ж. дейін	
5		24.04.2013ж. № 20	«Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасының «Кәсіпкерлік секторды сауықтыру» екінші бағыты шеңберінде екінші деңгейлі банктердің жеке кәсіпкерлік субъектілеріне берген несиелері бойынша сыйақы мөлшерлемесін қаражаттандыру үшін қаражат аудару	Шарттың құны 6 671 000 000 теңге. Шарттың мерзімі: 31.12.2013ж. дейін	Директорлар кеңесінің 06.05.2013ж. № 45 шешімі
6		23.05.2013ж. № 48	«Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасының «Кәсіпкерлік әлеуетті нығайту» төртінші бағытын іске асыру шеңберінде «Бизнес-Насихат» құраушысын іске асыру бойынша қызмет көрсету	Шарттың құны 93 000 000 теңге. Мерзімі: 01.03. - 31.12.2013 ж.	
7		21.06.2013ж. № 59	«Іскерлік байланыстар» жобасын іске асыру бойынша экономика саласындағы басқарушы қызметкерлер мен менеджерлердің біліктілігін арттыру бойынша қызмет көрсету	Шарттың құны 163 772 000 теңге. Мерзімі: 31.12.2013ж. дейін	
8		10.07.2013ж. № 61	«Аға сеньорлар» құраушысын басқарудың жаңа әдістері мен іске асыру технологияларын өндіру саласында басқарушы қызметкерлер мен менеджерлердің біліктілігін арттыру бойынша қызмет көрсету	Шарттың құны: 45 220 000 теңге. Шарттың мерзімі: 31.12.2013ж. дейін	
9	«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	№241-ДГЗ-АД/106-БЭ/21 11.11.2013ж.	Мемлекетпен кепілдендірілген несиесі есебінен қаржыландыруға ұсынылатын жобаның банкілік сараптамасы бойынша ақылы қызмет көрсету шарты	Шарттың құны – 6 912 000 теңге. Шарттың мерзімі – шартқа қол қойылған күннен бастап 31.12.2014д. дейін	Директорлар Кеңесінің 06.12.2013ж. шешімі, № 47 хаттама
10	«Технопарк «Сары Арқа» ЖШС	25.12.2013ж. № 44	Тұрғын емес жайды жалға алу шарты	Шарттың құны – 9155064,6 теңге. Шарттың мерзімі – 01.01.2014ж. - 31.12.2014ж.	Директорлар Кеңесінің 06.12.2013ж. шешімі, № 47 хаттама
11	«Технопарк «Алгоритм» ЖШС	06.01.2014ж. № 04	Тұрғын емес жайды жалға алу шарты	Шарттың құны – 4896000 теңге. Шарттың мерзімі: 01.01.2014ж. - 31.12.2014ж.	Директорлар Кеңесінің 06.12.2013ж. шешімі, № 47 хаттама

БАЙЛАНЫСҚАН ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

№	Шарт бойынша контрагенттің атауы	Шарттың нөмірі және жасалған күні	Шарттың мәні	Шарттың маңызды талаптары	Мәміле жасау туралы шешім қабылдаған өкілетті орган шешімінің күні мен нөмірі
1	«Қазақстан Даму Банкі» АҚ (Мәміле Қордың жасауға мүдделі мәмілесі және байланысқан тараппен операциясы болып табылады)	23.01.2013ж.	Шарттың талаптары бойынша Қаржы агенті (Қор) «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-нан алынған несиенің бойынша алушының («Комбинат Фараб» ЖШС) сыйақы пайыздық мөлшерлемесінің бір бөлігін қаражаттандырады	Несие сомасы – 5 962 336, 53 АҚШ долл., мөлшерлеме –8%, несиенің мерзімі – 10 жыл.	23.01.2013ж.
2	«Темірбанк» АҚ	12.03.2013ж. № 3-ПОР/Ж-2	Маңғыстау облысы Жаңаөзен қ. ЖКС-ін кейін несиелендіру үшін, қаражаттарды қаржы институттарына уағдаластырып орналастыру бағдарламасы	Несие сомасы – 29 330 522,73 теңге. Шарттың мерзімі – 01.03.2019ж. дейін Мөлшерлеме – 5,5%. Берілген күні 13.03.2013ж. ЖК Жаннур жобасын қайта қаржыландыруға несиені	Қор Басқармасының 18.02.2013ж. № 011/2013 хаттамасы
3	«Темірбанк» АҚ	12.03.2013ж. № 3-ПОР/Ж-3	Маңғыстау облысы Жаңаөзен қ. ЖКС-ін кейін несиелендіру үшін, қаражаттарды қаржы институттарына уағдаластырып орналастыру бағдарламасы	Шарттың сомасы 39 107 363,65 теңге. Шарттың мерзімі –01.03.2019ж. дейін Мөлшерлеме – 5,5%. Берілген күні 13.03.2013ж. ЖК Джайлыханов К.А. жобасын қайта қаржыландыруға несиені	Қор Басқармасының 18.02.2013ж. № 011/2013 хаттамасы
4	«Темірбанк» АҚ	12.03.2013ж. № 3-ПОР/Ж-4	Маңғыстау облысы Жаңаөзен қ. ЖКС-ін кейін несиелендіру үшін, қаражаттарды қаржы институттарына уағдаластырып орналастыру бағдарламасы	Шарттың сомасы 11 000 000 теңге. Шарттың мерзімі – 36 ай. Мөлшерлеме – 5,5%. Берілген күні 13.03.2013ж. ЖК Курбанов Х.Т. жобасын қаржыландыруға / қайта қаржыландыруға несиені	Қор Басқармасының 18.02.2013ж. № 011/2013 хаттамасы
5	«Темірбанк» АҚ	05.04.2013ж. № 3-ПОР/Ж-5	9,0 млн. теңге көлемінде несиені беру туралы	Шарттың сомасы – 9,0 млн. теңге. Шарттың мерзімі – 01.04.2018ж. дейін Мөлшерлеме – 5,5%. Берілген күні 08.04.2013ж. ЖК Досаханова жобасын қаржыландыруға несиені	Қор Басқармасының 29.03.2013ж. № 026/2013 хаттамасы
6	«Темірбанк» АҚ	21.05.2013ж. № 3-ПОР/Ж-6	01.03.2012ж.№ 3-ПОР/Ж Несиелік келісім шеңберінде 50,0 млн.теңге көлемінде несиені беру туралы	Шарттың сомасы – 50,0 млн. теңге. Шарттың мерзімі –01.05.2015ж. дейін Мөлшерлеме – 5,5%. Берілген күні 23.05.2013ж. «БейбарысLtd» ЖШС жобасын қаржыландыруға несиені	Қор Басқармасының 23.05.2013 ж. № 037/2013 хаттамасы
7	«Темірбанк» АҚ	27.05.2013ж. № 3-ПОР/Ж-7	01.03.2012ж.№ 3-ПОР/Ж Несиелік келісім шеңберінде 117 158 671 теңге көлемінде несиені беру туралы	Шарттың сомасы– 117 158 671 теңге. Шарттың мерзімі –01.05.18ж. дейін Мөлшерлеме – 5,5%. Берілген күні 29.05.2013ж. «Нур-Шын» ЖШС жобасын қаржыландыруға несиені	Қор Басқармасының 01.05.2013 ж. № 039/2013 хаттамасы
8	«Темірлизинг» АҚ	12.07.2013ж.№ 1 (СКЛ 14-9-Л2)	ШОКС лизингтік мәмілелерін қаржыландыру үшін несиені беру	Шарттың сомасы –100 млн. теңге. Шарттың мерзімі - 01.05.2020ж. дейін Мөлшерлеме – 6,5%	Қор Басқармасының 20.05.2013ж. № 039/2013 хаттамасы
9	«Темірбанк» АҚ	27.09.2013ж. № 25-26-ЖП/Р	Кәсіпкер әйелдерді қаржыландыру үшін несиені беру	Шарттың сомасы – 200 млн. теңге. Шарттың мерзімі –25.06.2018ж. дейін Мөлшерлеме – 6%	Қор Басқармасының 26.09.2013ж. № 073/2013 хаттамасы

2-ҚОСЫМША

«ДАМУ» ҚОРЫ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ТӘУЕЛСІЗ ДИРЕКТОР-МҮШЕЛЕРІНЕ 2013 ЖЫЛЫ ТӨЛЕНГЕН СЫЙАҚЫЛАР КӨЛЕМІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Корпоративтік басқарудың үздік әлемдік тәжірибесіне сәйкес, «Даму» Қоры Директорлар Кеңесінің тәуелсіз директор-мүшелеріне төленеді:

- бекітілген сыйақы – Директорлар Кеңесі мүшесінің міндеттерін атқарғаны үшін. Сыйақылар Қормен ақшалай түрде жарты жылда бір рет Директордың күнтізбелік жылдың жарты жылында жұмыс істеген кезеңіне мөлшерлес төленеді;

- қосымша сыйақы – Директорлар Кеңесі Комитетінің мәжілістеріне қатысқаны үшін.
- тәуелсіз директорға, сонымен қатар, Директорлар Кеңесінің мәжілістеріне шығумен байланысты шығындардың орны толтырылады.

2013 жылы «Даму» Қоры Директорлар Кеңесінің тәуелсіз директор-мүшелеріне төленген сыйақылар көлемі 2 700 мың теңге құраған.

ГОДОВОЙ ОТЧЕТ
АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА
«ФОНД РАЗВИТИЯ
ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА «ДАМУ»
ЗА **2013** ГОД

СОДЕРЖАНИЕ

Уважаемые Дамы и Господа!

Первый заместитель
Премьер-Министра
Республики Казахстан
Председатель Совета
директоров
Бакытжан Сагинтаев

Развитие малого и среднего бизнеса – это основной фактор конкурентоспособности страны. В своем выступлении на заседании Совета национальных инвесторов 11 апреля 2014 года Глава нашего государства Нурсултан Назарбаев отметил, что малый и средний бизнес – это фундамент прочного среднего класса. Чем больше доля малого и среднего бизнеса в нашей экономике – тем более устойчивым будет развитие Казахстана.

Развитый частный бизнес способствует увеличению занятости населения, повышению объемов и качества внутреннего производства. За последние 10 лет количество зарегистрированных субъектов МСБ увеличилось

в 2 раза. Численность населения, занятого в секторе МСБ, увеличилась в 1,4 раза, а выпуск продукции МСБ вырос в 5,8 раза и составил 9 020 млрд. тенге в год.

Развитие предпринимательства невозможно без последовательной государственной поддержки, создания благоприятного делового климата, реализации финансовых и нефинансовых инструментов поддержки бизнеса.

На сегодня сформирована система диалога государства и бизнеса на всех уровнях власти, проводится системная работа по улучшению бизнес-климата, расширяется инфраструктура поддержки предпринимательства.

ОБРАЩЕНИЕ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ СОВЕТА ДИРЕКТОРОВ ФОНДА

В начале года Президентом Республики Казахстан Елбасы Нурсултаном Назарбаевым был подписан указ о кардинальных мерах, направленных на создание благоприятных условий для бизнеса, объявлен мораторий на проверки субъектов предпринимательства. Также принят Закон «О разрешениях и уведомлениях», направленный на решение целого ряда системных проблем разрешительной системы Казахстана. Продолжается активная работа по устранению различных административных и бюрократических барьеров, а также иных проблем, препятствующих развитию бизнеса.

Благоприятные изменения в условиях ведения бизнеса в Казахстане отмечаются и

международными экспертами: Казахстан из года в год сохраняет высокие позиции в международных рейтингах. Так, в рейтинге Всемирного банка «Doing Business» на 2014 г. Казахстан занял 50-е место. Согласно Отчету о глобальной конкурентоспособности Всемирного экономического форума на 2013–2014 годы, который, в том числе, охватывает факторы, относящиеся к деятельности МСБ, Казахстан также занял 50-е место.

Будучи финансовым агентом и координатором программы «Дорожная карта бизнеса 2020», Фонд развития предпринимательства «Даму» принимает конкретные шаги в вопросе поддержки и развития МСБ. В программах Фонда

«Даму» каждому обращающемуся предоставляются равные права и равные возможности, созданы необходимые стимулы для самореализации граждан и предпринимательской инициативы, а также сформированы равные правила игры для всех без исключения.

Общие устремления Фонда «Даму» и наших предпринимателей, а также единое понимание задач – залог повышения конкурентоспособности отечественного бизнеса и обеспечения устойчивого развития экономики. Уверен, что реализация поставленных задач будет способствовать дальнейшему формированию и развитию сильного предпринимательского сектора Казахстана.

Уважаемые Дамы и Господа!

**Председатель Правления
Ляззат Ибрагимова**

Прошедший 2013 год стал для нашего Фонда во многом переломным. Для нас он стал годом повышения компетенции предпринимателей – мы сумели выполнить амбициозную задачу и создали трехуровневую систему Центров повышения компетенции предпринимателей.

И сегодня во всех областных центрах Казахстана, а также в Астане, Алматы и Семее работают специализированные Центры обслуживания предпринимателей, в 27 моногородах республики – Центры поддержки предпринимательства, а в самые отдаленные населенные пункты страны регулярно выезжают Мобильные центры поддержки предпринимательства. В данных Центрах предприниматели могут получить комплексные консультационные услуги в режиме «одного окна». В результате, если раньше нам приходилось искать кандидатов на получение государственной поддержки, то сейчас спрос на участие в наших программах очень

высок. В 2013 году более 28 тыс. предпринимателей получили более 50 тыс. бесплатных консультаций в центрах повышения компетенции по различным аспектам открытия и ведения бизнеса, а также консультации и помощь по вопросам получения государственной поддержки. Эти показатели радуют, поскольку одной из стратегических задач Фонда является содействие диверсификации экономики страны и, на наш взгляд, Казахстану, в первую очередь, необходимо развитие частного предпринимательства.

Свой посильный вклад в развитие малого и среднего бизнеса в Казахстане вносит и Фонд развития предпринимательства «Даму». За последние четыре года в рамках государственной программы «Дорожная карта бизнеса 2020» поддержку через Фонд по субсидированию проектов смогли получить более 3 500 предпринимателей, всего в 2013 году поддержано 1 455 проектов. Значительно возросла популярность та-

ОБРАЩЕНИЕ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ПРАВЛЕНИЯ ФОНДА

кого инструмента поддержки предпринимательства, как гарантирование кредитов. В целом гарантированием охвачено 260 проектов, в том числе порядка 150 гарантий выдано в 2013 году. В 2014 году мы планируем увеличить число субсидируемых проектов до полутора тысяч, а число выданных гарантий – до 200.

В целом успешная реализация государственных программ поддержки предпринимателей с использованием финансовых инструментов позволила Фонду по итогам 2013 года достичь положительного финансового результата в размере более 3,4 млрд. тенге, что свидетельствует об эффективности управления государственными средствами.

Вместе с финансовыми инструментами поддержки предпринимателей все большую актуальность приобретают вопросы повышения компетенции последних в реализации собственных бизнес-идей, управлении проектами. Обучение в рамках таких про-

ектов, как «Бизнес-Советник», «Обучение топ-менеджмента МСБ», «Деловые связи», «Школа молодого предпринимателя» в 2013 году прошли более 22 тыс. человек.

В целях расширения спектра услуг дистанционного консалтинга в декабре 2013 года был запущен и презентован в рамках Дня индустриализации с участием Главы государства новый единый бизнес-портал для предпринимателей Казахстана «Территория бизнеса».

Важным событием стало создание Национального Управляющего Холдинга «Байтерек», в который наряду с десятью институтами развития вошел и Фонд «Даму».

Хочется отметить, что Фонд не стоит на месте, наши программы постоянно совершенствуются. Мы стараемся учитывать все пожелания наших предпринимателей – с целью повышения доступа предпринимателей к инструментам государственной поддержки.

2014 год станет, во-первых, годом проникновения поддержки предпринимательства во все районные центры Казахстана; во-вторых, в зоне нашего особого внимания будут казахстанские предприятия, работающие в сфере обрабатывающей промышленности, то есть производственники, малый и средний бизнес, занимающийся производством конечного продукта; в-третьих, мы планируем получить кредитный рейтинг – с целью расширения источников средств для финансовой поддержки предпринимателей.

Наши успехи – это результат работы всего коллектива Фонда «Даму» и налаженных плодотворных отношений с государственными органами, финансовыми институтами и предпринимателями. А значит, и реализация намеченных планов, и то, насколько продуктивным будет наше взаимодействие, зависит от работы и личного участия каждого из нас.

1. МИССИЯ, ВИДЕНИЕ, СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

МИССИЯ ФОНДА

Миссия Фонда «Даму» – содействовать качественному развитию малого и среднего бизнеса Казахстана.

ВИДЕНИЕ ФОНДА

Видение Фонда «Даму» к 2022 г. – основной оператор и интегратор мер поддержки предпринимательства Казахстана.

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ ФОНДА ДО 2022 г.

Для достижения своего видения и реализации миссии Фонд «Даму» будет действовать по четырем стратегическим направлениям:

1. Содействие увеличению числа активно действующих субъектов частного предпринимательства и количества рабочих мест путем обеспечения доступности финансирования всем субъектам малого и среднего предпринимательства (далее – МСП), обладающим потенциалом развития.

Для достижения своего видения и реализации миссии Фонд «Даму» будет действовать по четырем стратегическим направлениям.

В рамках данного направления основной целью Фонда «Даму» будет являться увеличение объемов и обеспечение доступности финансирования субъектов малого и среднего бизнеса (далее – МСБ) за счет привлечения средств из республиканского и местного бюджетов, иностранных и отечественных кредиторов, а также собственных средств Фонда «Даму». Основными задачами для достижения данной цели являются:

- содействие повышению доступности финансовых ресурсов для действующих субъектов МСП и начинающих предпринимателей;
- обеспечение эффективного распределения кредитных ресурсов путем максимального охвата субъектов МСБ в региональном и отраслевом разрезах.

2. Содействие развитию предпринимательства в несырьевых секторах экономики.

В рамках данного направления основной целью Фонда «Даму» является стимулирование увеличения

финансирования МСП в несырьевых секторах экономики, развитие которых влияет на уровень диверсификации, что будет способствовать увеличению объемов производства и созданию новых рабочих мест, увеличению налоговых поступлений в бюджет, росту доходов работников сферы МСП, снижению зависимости страны от изменений цен на энергоресурсы и объемов добываемого сырья. Для достижения данной цели будут выполнены следующие задачи:

- качественное выполнение функций финансового агента в рамках 1–3 направлений программы «ДКБ 2020»;
- содействие повышению инновационности, технического перевооружению МСБ.

3. Повышение профессионализма субъектов МСП и вовлечение населения в предпринимательство.

Целью программ повышения профессионализма субъектов МСБ и вовлечения населения в предпринимательство является увеличение охвата потенциальных и действующих предпринимателей нефинансовой поддержкой, направленной на усиление предпринимательского потенциала населения.

Основными задачами для достижения данной цели являются:

- качественное выполнение функций оператора по обучению и консультированию в рамках программы «ДКБ 2020»;
- внедрение дистанционных инструментов оказания информационно-аналитических и консультационных услуг для субъектов МСБ и населения с предпринимательской инициативой;
- развитие во всех регионах Казахстана инфраструктуры нефинансовой поддержки предпринимательства;
- осуществление мониторинга и проведение регулярных аналитических исследований развития сектора МСП.

4. Повышение эффективности деятельности Фонда «Даму».

В целях повышения эффективности деятельности Фонда «Даму» необходимо выполнение следующих задач:

- совершенствование корпоративного управления;
- ведение эффективной кадровой политики;
- региональное развитие, выполнение функций «единого окна» и связующего звена между предпринимателями, государственными органами, национальными институтами развития и другими организациями;
- эффективное управление активами.

2. ИНФОРМАЦИЯ О ФОНДЕ

АО «Фонд развития предпринимательства «Даму» (далее – Фонд «Даму» / Фонд) образовано согласно постановлению Правительства Республики Казахстан от 26.04.1997 г. № 665 «О создании фонда развития малого предпринимательства».¹

До 2001 г. Фонд выполнял функции агента по учету и контролю использования средств государственного бюджета по Программе мер по поддержке отечественных товаропроизводителей, а также по кредитным линиям Европейского банка реконструкции и развития и Азиатского банка развития.

С 2002 г. Фонд начал кредитование малого бизнеса напрямую из собственных средств. Фондом «Даму» были реализованы «Программа кредитования субъектов малого предпринимательства из средств республиканского бюджета» и «Программа развития малых городов на 2004–2006 гг.».

В мае 2005 г. Правительством Республики Казахстан была принята «Программа ускоренных мер по развитию малого и среднего предпринимательства в РК на 2005–2007 гг.». В соответствии с данной программой, в течение 2005–2007 гг. Фонд осуществлял поддержку малого предпринимательства (далее – МП) посредством реализации программ проектного финансирования и лизинга, программы развития системы микрокредитования в Казахстане, программы гарантирования кредитов субъектов МП, получаемых в банках второго уровня (далее – БВУ).

С сентября 2006 г. Фонд «Даму» функционирует в составе акционерного холдинга АО «Фонд устойчивого развития «Қазына».

В соответствии с Указом Президента Республики Казахстан от 22.05.2013 г. № 571 «О некоторых мерах по оп-

тимизации системы управления институтами развития, финансовыми организациями и развития национальной экономики», 100% акций Фонда «Даму» были переданы АО «Национальный управляющий холдинг «Байтерек» (далее – АО «НУХ «Байтерек»). До выхода этого Указа 100% акций Фонда «Даму» принадлежали АО «Фонд национального благосостояния «Самрук-Қазына» (далее – АО «ФНБ «Самрук-Қазына») и с 28.12.2011 г. находились в доверительном управлении Министерства экономического развития и торговли Республики Казахстан, а с 10.04.2013 г. – Министерства регионального развития Республики Казахстан. В настоящее время единственным акционером Фонда является АО «НУХ «Байтерек».

С конца 2007 г. Фонд осуществляет функции оператора по обусловленному размещению средств Стабилизационной программы Правительства Республики Казахстан.

С 2010 г. Фонд «Даму» является финансовым агентом субсидирования ставок вознаграждения по кредитам предпринимателей и гарантирования кредитов предпринимателей перед банками, а также выполняет функции оператора программ по обучению и консультированию в рамках государственной программы «Дорожная карта бизнеса 2020» (далее – программа «ДКБ 2020»).

Филиалы Фонда «Даму» работают во всех регионах Казахстана, имеют значительный опыт работы с местными предпринимателями, общественными организациями и местными исполнительными органами власти.

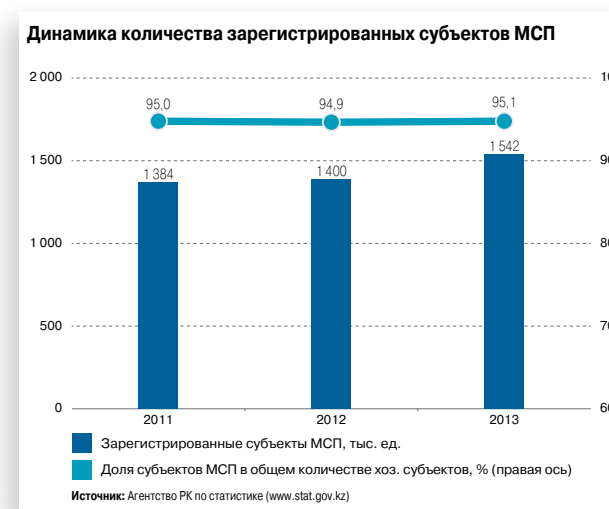
В 2012–2013 гг. созданы 17 Центров обслуживания предпринимателей, 27 Центров поддержки предпринимательства в моногородах, 14 мобильных Центров поддержки предпринимательства.

¹ Прежнее название Фонда: АО «Фонд развития малого предпринимательства».

3. РЫНОЧНАЯ ДОЛЯ ФОНДА ПО ОСНОВНЫМ ВИДАМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

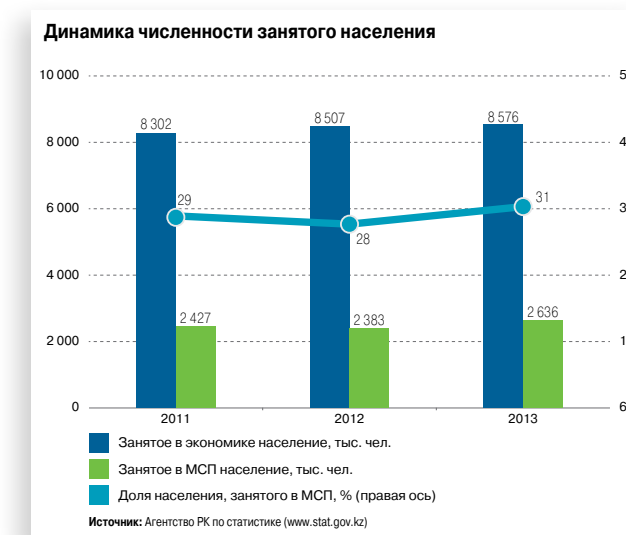
В 2013 г. рост количества зарегистрированных субъектов МСП в Казахстане продолжился. Он составил 10%, в результате чего количество субъектов МСП достигло 1 542 тыс. ед., а их доля в общем количестве хозяйствующих субъектов в стране оценивается на уровне 95,1%. В разрезе отраслей наибольший прирост наблюдался в сферах предоставления услуг, образования, операций с недвижимым имуществом и торговли.

Рост количества субъектов МСП происходит на фоне благоприятных изменений в условиях ведения бизнеса, которые отмечаются международными экспертами. В частности, в рейтингах Всемирного банка «Doing Business» на 2013 г. и 2014 г. Казахстан занял 53-ю и 50-ю позиции, соответственно. Положительная динамика, в первую очередь, была обеспечена за счет мероприятий по упрощению регистрации собственности и др.

Наблюдается ежегодное увеличение численности занятого населения в экономике Казахстана. К концу 2013 г. число занятых достигло 8 576 тыс. человек. При

этом численность занятых в МСП в 2013 г. составила 2 636 тыс. человек (31% всех занятых).

В 2013 г. количество субъектов МСП достигло **1 542** тыс. ед., а их доля в общем количестве хозяйствующих субъектов в стране оценивается на уровне **95,1%**.

Позиция Казахстана в рейтинге Всемирного банка «Doing Business»

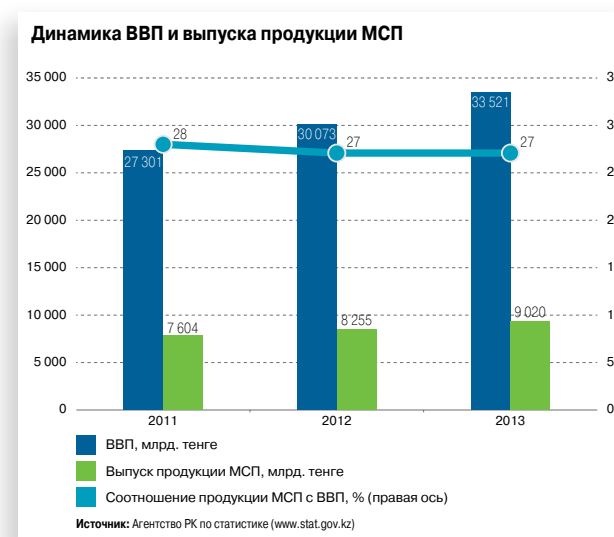
	2013 г.	2014 г.	Изменение
Общий рейтинг	53	50	3
Регистрация предприятий	27	30	-3
Получение разрешений на строительство	149	145	4
Подключение к системе электроснабжения	85	87	-2
Регистрация собственности	27	18	9
Кредитование	82	86	-4
Защита инвесторов	21	22	-1
Налогообложение	18	18	0
Международная торговля	186	186	0
Обеспечение исполнения контрактов	26	27	-1
Разрешение неплатежеспособности	55	54	1

Источник: Всемирный банк (www.doingbusiness.org).

В течение последних трех лет ВВП Казахстана в реальном выражении демонстрирует стабильный рост. Так, в 2011 г. в результате увеличения на 7,5% ВВП составил 27 301 млрд. тенге. В 2012 г. ВВП вырос на 5%, что позволило достичь уровня 30 073 млрд. тенге. За 2013 г. ВВП увеличился на 6% и составил 33 521 млрд. тенге. Производство товаров формирует 40% ВВП (из них 30% – это промышленное производство), производство услуг – 52,6%, налоги на продукты – 7,4%.

Выпуск продукции МСП за 2013 г. оценивается на уровне 9 020 млрд. тенге, что в соотношении с ВВП составляет 27%. Реальный прирост продукции МСП за 2013 г. составил 3,3%.

Общие объемы банковского кредитования за 2013 г. выросли на 15%, превысив 8,3 трлн. тенге. Вместе с этим рост кредитов на предпринимательские цели составил только 6%. А кредиты, выданные малому предпринимательству, за год снизились на 15%.

Основной причиной могло послужить снижение темпов роста вкладов населения в национальной валюте: за год доля вкладов населения в тенге снизилась с 61% до 56% (соответственно, доля вкладов в иностранной валюте увеличилась с 39% до 44%). Вместе с этим, субъекты малого предпринимательства на 92% финансируются в тенге, тогда как в целом в общей структуре кредитов экономике доля тенговых кредитов составляет 86%. Обратная картина наблюдалась в 2012 г., когда на фоне роста вкладов населения в тенге происходил и рост кредитования малого предпринимательства банками.

В течение последних трех лет ВВП Казахстана в реальном выражении демонстрирует стабильный рост. Так, в 2011 г. в результате увеличения на **7,5%** ВВП составил **27 301** млрд. тенге. В 2012 г. ВВП вырос на **5%**, что позволило достичь уровня **30 073** млрд. тенге. За 2013 г. ВВП увеличился на **6%** и составил **33 521** млрд. тенге.

Фонд «Даму» в 2013 г. продолжил реализацию программ обусловленного размещения средств в БВУ, субсидирование процентных ставок по кредитам предпринимателей и гарантирование кредитов. В целом за счет участия в программах Фонда «Даму» за год субъекты частного предпринимательства получили кредиты на сумму 296 млрд. тенге. В общей сумме кредитов, выданных БВУ на предпринимательские цели, доля кредитов, выданных участникам программ Фонда «Даму», сохраняется на уровне 5%. Такой охват обусловлен ограничением сегмента программ Фонда «Даму» предпринимателями приоритетных секторов экономики, к которым не относятся торговля и строительство, получающие порядка 50% кредитов БВУ.

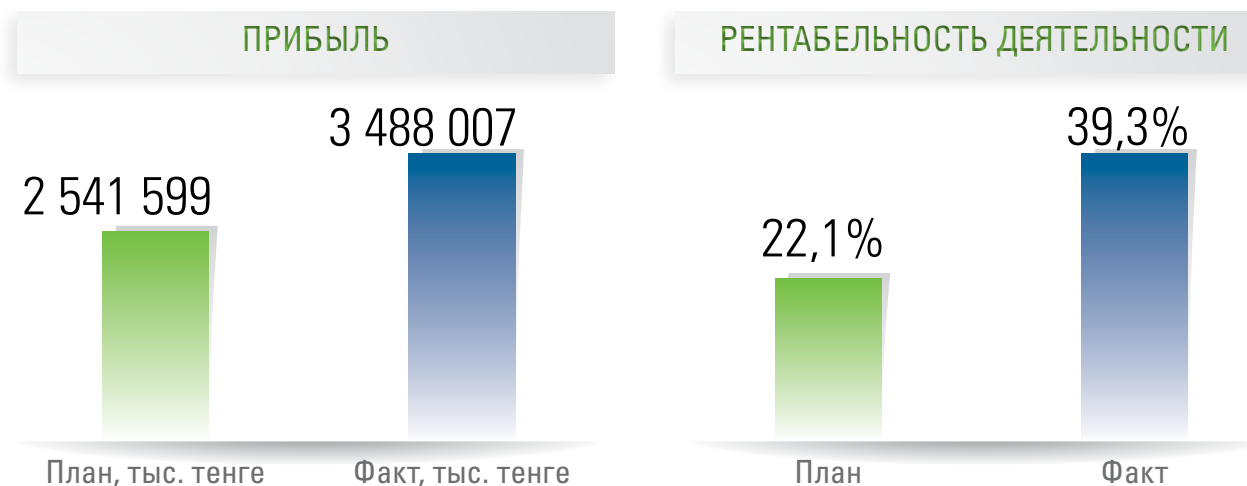
Если рассматривать отдельно кредиты, выданные на проекты в обрабатывающей промышленности, то в их структуре участники программ Фонда «Даму» получили в 2013 г. – 12%. Таким образом, 1 из 8 тенге кредитов на проекты в обрабатывающей промышленности выдается участникам программ Фонда «Даму».

Параллельно с программами финансовой поддержки в 2013 г. Фонд «Даму» продолжил масштабную работу по реализации программ обучения и консультационной поддержки предпринимателей. На конец года количество слушателей в рамках проекта «Бизнес-Советник», который с 2011 г. реализуется в рамках программы «ДКБ 2020», составило 52 065 человек. В рамках других проектов 4-го направления «Усиление предпринимательского потенциала» программы «ДКБ 2020» 840 предпринимателей прошли курсы обучения топ-менеджмента в АОО «Назарбаев Университет», 1 667 человек прошли обучение по проекту «Деловые связи», оказано более 132 тыс. услуг в рамках сервисной поддержки ведения бизнеса. Открыто 17 Центров обслуживания предпринимателей в областных центрах и трех городах – Алматы, Астана, Семей, в которых обслужено порядка 9 тыс. клиентов. В 27 моногородах страны работают Центры поддержки предпринимательства. В них обслужено более 13 тыс. клиентов. На уровне районов в 14 областях работают Мобильные центры поддержки предпринимательства. В данные центры обратились свыше 6,7 тыс. клиентов.

На конец года количество слушателей в рамках проекта «Бизнес-Советник», который с 2011 г. реализуется в рамках программы «ДКБ 2020», составило **52 065** человек.

4. КЛЮЧЕВЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО ИТОГАМ 2013 г.

**ПРОГРАММЫ ОБУСЛОВЛЕННОГО РАЗМЕЩЕНИЯ СРЕДСТВ ЧЕРЕЗ БАНКИ
ВТОРОГО УРОВНЯ И ЛИЗИНГОВЫЕ КОМПАНИИ**

	Поддержано:	Сумма кредитов:	Сумма размещения:
План	1 480 заемщиков	91 470 млн. тенге	21 310 млн. тенге
Факт	2 159 заемщиков	104 766 млн. тенге	31 423 млн. тенге

СУБСИДИРОВАНИЕ

	Поддержано:	Сумма кредитов:	Сумма субсидий:
План	1 500 проектов	144 000 млн. тенге	20 700 млн. тенге
Факт	1 455 проектов	183 563 млн. тенге	27 463 млн. тенге

ГАРАНТИРОВАНИЕ

	Поддержано:	Сумма кредитов:	Сумма гарантий:
План	80 проектов	6 000 млн. тенге	3 000 млн. тенге
Факт	148 проектов	7 089 млн. тенге	3 336 млн. тенге

ОБУЧЕНИЕ

Бизнес-Советник – 15 000
Деловые связи – 500
Обучение топ-менеджмента – 420

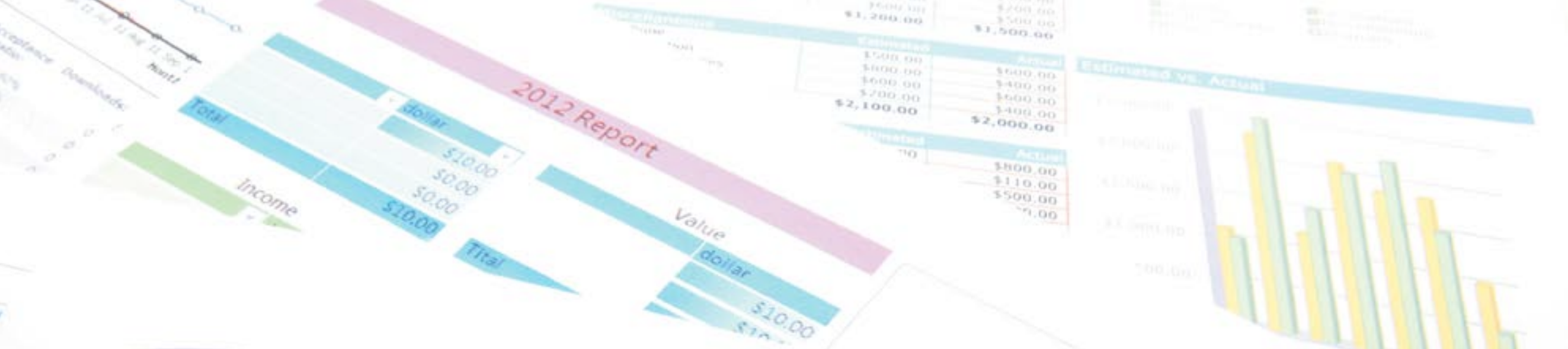
Бизнес-Советник – 19 275
Деловые связи – 544
Обучение топ-менеджмента – 420

ИНФРАСТРУКТУРА ПОДДЕРЖКИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ

Центры компетенции предпринимателей	Количество клиентов:	Количество консультаций:
Центры обслуживания предпринимателей (17 центров)	8 874	30 384
Центры поддержки предпринимательства в моногородах (27 центров)	13 153	22 244
Мобильные Центры поддержки предпринимательства (в 14 областях)	6 714	9 702

5. ОСНОВНЫЕ ВИДЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Как национальный институт по развитию МСП, Фонд в сотрудничестве со своими партнерами содействует предпринимателям в получении финансирования, повышении компетенции и управленческих навыков, бесплатной консультационной поддержки, снижении затрат за счет субсидирования ставок вознаграждения, что в целом способствует развитию МСБ и экономики страны, а также росту благосостояния населения. Программы Фонда делятся на 2 группы.

Во-первых, Программы, ориентированные на повышение объемов и доступности финансирования МСБ через обусловленное размещение средств в БВУ и Лизинговых компаниях (далее – ЛК). Здесь наиболее масштабными являются три транша Стабилизационной программы, Программа «Даму-Регионы» и «Даму-Регионы 2», а также такие точечные программы, как развитие МСБ в г. Жанаозене, финансирование МСБ в малых городах, развитие женского предпринимательства, а также Программы, ориентированные на диверсификацию предпринимательства и его индустриально-инновационное развитие. Здесь выделяются программа «ДКБ 2020» – субсидирование ставок вознаграждения (1–3 направления) и гарантирование кредитов (1 направление), программа «Даму-Өндіріс» и финансирование лизинговых сделок в обрабатывающей промышленности.

Во-вторых, Программы, ориентированные на повышение профессионализма субъектов МСБ. Сюда относятся 4-е направление «Усиление предпринимательского потенциала» программы «ДКБ 2020», развитие Центров компетенции предпринимателей, Бизнес-портал, Call-центр и издание различных информационно-аналитических материалов.

ФИНАНСОВЫЕ ПРОГРАММЫ ПО ПОДДЕРЖКЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

За 2013 г. по программам обусловленного размещения средств в БВУ и ЛК профинансировано 2 159 заемщиков на общую сумму 104,7 млрд. тенге. Дополнительное

размещение средств в 2013 г. в размере 31,4 млрд. тенге позволило обеспечить рост финансирования предпринимателей через БВУ и ЛК.

В результате возникновения дефицита бюджетных средств на субсидирование по программе «ДКБ 2020» в 2013 г. заключение новых договоров было временно приостановлено. В связи с этим, за 2013 г. количество договоров субсидирования ставок вознаграждения составило 1 455 ед. При этом общая сумма кредитов составила 183,5 млрд. тенге, что связано с увеличением суммы средств, выделенных на субсидирование проектов из Республиканского бюджета в 2013 г. В целом было выплачено субсидий на сумму более 27,4 млрд. тенге.

В 2013 г. в результате изменений в программе «ДКБ 2020» в части предоставления экспресс-гарантий (меньшего размера, с ускоренной экспертизой) количество договоров гарантирования увеличилось. За 2013 г. по программе «ДКБ 2020», в рамках гарантирования кредитов, заключено 148 договоров на общую сумму кредитов более 7 млрд. тенге. В целом сумма гарантий составила более 3,3 млрд. тенге.

МОНИТОРИНГ ФИНАНСОВЫХ ПРОГРАММ

В рамках мониторинга проектов обусловленного размещения средств за 2013 г. проверено 1 370 проектов по 16 БВУ/ЛК, выявлено 145 замечаний/нарушений.

Проведен мониторинг участников «ДКБ 2020» с выездом на место реализации 1 594 субсидируемых, 32 гарантируемых проектов и 50 проектов, по которым выданы государственные гранты. Выявлено замечаний/нарушений по 282 субсидируемым проектам, 35 проектам (гранты), 6 гарантируемым проектам.

Проведен документальный мониторинг 966 субсидируемых и 136 гарантируемых проектов «ДКБ 2020», Специального плана развития г. Жанаозен на 2012–2014 гг. и Программы развития моногородов на 2012–2020 гг.

	План 2013 г.	Факт 2013 г.	% исп. плана
Финансирование предпринимателей через обусловленное размещение средств			
Количество участников, ед.	1 480	2 159	145%
Сумма финансирования, млн. тенге	91 470	104 766	115%
Сумма размещения, млн. тенге	21 310	31 423	147%
Субсидирование ставок вознаграждения («Дорожная карта бизнеса 2020»: 1–3 направления)			
Количество участников, ед.	1 500	1 455	97%
Сумма кредитов, млн. тенге	144 000	183 563	127%
Сумма субсидий, млн. тенге	20 700	27 463	133%
Гарантирование кредитов («Дорожная карта бизнеса 2020»: 1 направление)			
Количество участников, ед.	80	148	185%
Сумма кредитов, млн. тенге	6 000	7 089	118%
Сумма гарантий, млн. тенге	3 000	3 336	111%

МОНИТОРИНГ ССУДНОГО ПОРТФЕЛЯ ПРЯМОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ

По состоянию на 1 января 2014 г. остаток задолженности по портфелю прямого финансирования (остаток основного долга) составил 9 527 млн. тенге и состоит на 99,8% из проблемных кредитов, в т. ч.: списанные на внесистемный учет – 66,3%; безнадежные – 21,0%; сомнительные 5 категории – 0,5%; сомнительные 6 категории – 11,9%; стандартные – 0,2% (МСФО).

За 2013 г. произошли следующие изменения портфеля:

- задолженность по основному долгу уменьшилась на 580 млн. тенге;
- количество должников уменьшилось на 128 ед.;
- провизии на балансе уменьшились на 235 млн. тенге.

Проект «Бизнес-Советник-II» – **1 327** предпринимателей.

Проект «Школа молодого предпринимателя» – **632** слушателя.

Проект «Обучение топ-менеджмента МСБ» – **420** предпринимателей.

Проект «Деловые связи» – **544** предпринимателя.

Ниже приведена поквартальная динамика портфеля прямого финансирования за 2013 г.

Для уменьшения задолженности, Фондом в 2013 г. проведена работа по привлечению услуг сторонних организаций по взысканию проблемной задолженности непосредственно через Региональные филиалы Фонда.

С учетом текущего состояния дел по портфелю прямого финансирования, при установлении планов по снижению задолженности, Фондом учитывается уменьшение задолженности как за счет взыскания, так и за счет спи-

сания безнадежной к взысканию задолженности (отказ от права требования).

ПОВЫШЕНИЕ ПРОФЕССИОНАЛИЗМА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ

В рамках проекта по краткосрочному тренинг-обучению «Бизнес-Советник» за 2013 г. прошли обучение 19 275 начинающих и действующих предпринимателей. Прирост участников по сравнению с плановыми показателями произошел за счет запуска комплиментарных инструментов поддержки (грантового финансирования) и роста участников проекта «Damu StartUp» по гарантированию (совместно с АО «Банк ЦентрКредит»), которые требуют наличия сертификата о прохождении проекта «Бизнес-Советник».

В ноябре 2013 г. для действующих предпринимателей был запущен пилотный проект «Бизнес-Советник-II». Общее количество участников проекта составило 1 327 субъектов МСП.

В 2013 г. проект «Школа молодого предпринимателя» (далее – ШМП) был реализован Фондом совместно с ДОО АО «Банк ВТБ (Казахстан)» при поддержке Макроэкономического Проекта USAID в 5 регионах страны: Восточно-Казахстанской, Западно-Казахстанской, Южно-Казахстанской, Кызылординской областях и г. Астане на базе местных высших учебных заведений. Всего количество слушателей, получивших сертификаты в рамках ШМП, за 2013 г. составило 632 человека. Проведено 10 «Ярмарок идей» по выявлению наиболее перспективных бизнес-идей.

По проекту «Обучение топ-менеджмента МСБ» в АОО «Назарбаев Университет» прошли курсы 420 действующих предпринимателей.

По проекту «Деловые связи» обучение прошли 544 действующих предпринимателя, что выше планового показателя.

Работу по открытию Центров компетенции предпринимателей Фонд начал с 2012 г. и успешно завершил в 2013 г. Открыто 17 Центров обслуживания предпринимателей в областных центрах и городах Алматы, Астана, Семей. В 27 моногородах работают Центры поддержки предпринимательства (далее – ЦПП), на уровне районов в 14 областях информационно-консультационные услуги оказывают мобильные ЦПП. В центры компетенции предпринимателей за 2013 г. обратились 28,7 тыс. человек, которым оказано более 62,3 тыс. консультаций.

Поквартальная динамика портфеля прямого финансирования за 2013 г.

№	Показатель	01.01.13 г.	01.04.13 г.	01.07.13 г.	01.10.13 г.	01.01.14 г.
1	Ссудный портфель прямого финансирования, млн. тенге	10 107	9 829	9 734	9 601	9 527
2	Доля проблемной задолженности, %	98	99	99,3	99,9	99,8
3	Провизии (МСФО), млн. тенге	3 155	3 100	3 048	3 002	2 920
4	Количество должников, ед.	1 187	1 159	1 127	1 092	1 059
5	Уменьшение задолженности по ОД за 2013 г., млн. тенге					580

	План 2013 г.	Факт 2013 г.	% исп. плана
Обучение предпринимателей			
Старт-ап проекты (проект «Бизнес-Советник»)	15 000	19 275	129%
Действующие предприниматели (проект «Бизнес-Советник-II»)	-	1 327	-
Проект «Школа молодого предпринимателя»	600	632	105%
Проект «Обучение топ-менеджмента МСБ»	420	420	100%
Проект «Деловые связи»	500	544	109%
Центры компетенции предпринимателей (клиенты)			
Центры обслуживания предпринимателей (17 центров)	-	8 874	-
Центры поддержки предпринимательства в моногородах (27 центров)	-	13 153	-
Мобильные центры поддержки предпринимательства (в 14 областях)	-	6 714	-

Программа «Даму-Көмек» нацелена на оказание поддержки предпринимателям и населению с ограниченными возможностями путем повышения степени информированности об их проблемах и необходимых им ресурсах (финансовая помощь, имущество, консультационная поддержка, другие услуги) через специальный сайт www.damu-kotek.kz. При этом Фонд «Даму» не предоставляет финансирование, но выступает связующим звеном между предпринимателями с ограниченными возможностями и потенциальными спонсорами и кредиторами. За 2013 г. на сайте Программы было размещено 353 заявки, из которых 292 предпринимателям-инвалидам оказана спонсорская и благотворительная помощь.

В 2013 г. проведена работа по изданию 5-го выпуска книги **«Отчет о состоянии развития малого и среднего предпринимательства в Казахстане и его регионах»**. В книгу включены: общереспубликанский анализ текущего состояния и динамики социально-экономических показателей МСП в региональном и отраслевом разрезе; обзор сектора МСП каждого региона Казахстана по отдельности; результаты опроса участников программы «ДКБ 2020».

Для повышения уровня информированности и профессионализма субъектов МСП одним из наиболее действенных инструментов является специализированный **Call-центр**, работа которого была запущена в марте 2011 г. В Call-центр можно дозвониться по бесплатному короткому номеру «1408». Ежемесячно Call-центром Фонда «Даму» обрабатываются более 3 тыс. звонков. За 2013 г. Call-центром было обработано 35 158 звонков, из них 3 474 обращения – по программе «ДКБ 2020» и 319 звонков – по другим программам Фонда.

В декабре 2013 г. в рамках Дня индустриализации был презентован новый единый **бизнес-портал** для предпринимателей Казахстана **«Территория бизнеса»** (business.gov.kz), созданный по поручению Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева. Цель проекта – популяризация и содействие ведению предпринимательской деятельности, а также информационная поддержка государственных программ поддержки предпринимательства.

Фондом открыто **17** Центров обслуживания предпринимателей в областных центрах и городах Алматы, Астана, Семей. В **27** моногородах работают Центры поддержки предпринимательства, на уровне районов в **14** областях информационно-консультационные услуги оказывают мобильные ЦПП.

6. ОЦЕНКА РЕЗУЛЬТАТОВ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

По стратегическим и операционным ключевым показателям эффективности деятельности (далее – КПД) Плана развития Фонда «Даму» на 2011–2015 гг. в 2013 г. достигнуты следующие результаты.

В рамках стратегического направления 1. «Содействие увеличению числа активных субъектов частного предпринимательства и количества рабочих мест путем обеспечения доступности финансирования всем субъектам МСБ, обладающим потенциалом развития»:

ки за счет реализации программ обусловленного размещения средств, субсидирования ставок вознаграждения и гарантирования кредитов составил 295 418 млн. тенге (122% от плана). Увеличение показателя произошло за счет роста суммы средств, выделенных на субсидирование проектов из Республиканского бюджета в 2013 г., а также выделения средств на реализацию Программы развития регионального предпринимательства «Даму-Регионы 3» и Программы микрокредитования женского предпринимательства.

№	Наименование КПД	Ед. изм.	2011 г. Факт	2012 г. Факт	2013 г.		
					План	Факт	% исп.
1	Количество субъектов МСБ, которым оказана поддержка	ед.	30 718	34 116	23 600	39 408	167%
2	Количество созданных рабочих мест	чел.	3 616	3 443	11 800	14 901	126%
3	Объем финансовой поддержки	млн. тенге	184 106	331 079	241 470	295 418	122%
4	Доля охвата действующих СМСП поддержкой	%	1,0%	1,7%	1,2%	4,5%	375%
5	Количество проектов МСБ, профинансированных в рамках программ обусловленного размещения за период	ед.	1 838	2 022	1 480	2 159	146%
6	Общая сумма средств, направленных на развитие предпринимательства за счет программ Фонда	млн. тенге	662 213	792 045	909 084	923 165	102%
7	Общая сумма финансирования СЧП в рамках программ обусловленного размещения средств за период	млн. тенге	82 373	78 911	91 470	104 766	115%
8	Общая сумма средств, выданных Фондом на микрокредитование	млн. тенге	4 853	5 917	8 221	9 543	116%
9	Общая сумма кредитного портфеля, охваченного финансовыми инструментами «ДКБ 2020»	млн. тенге	101 733	249 291	150 000	190 652	127%

За 2013 год количество субъектов МСБ, которым оказана финансовая и нефинансовая поддержка составило 39 408 человек (167% от плана), что связано с превышением плана по количеству оказываемой поддержки субъектам МСБ в рамках программ по обучению и консультированию. При этом объем финансовой поддерж-

ки Немаловажной является социальная направленность программ Фонда «Даму». По результатам за 2013 г. за счет финансовой поддержки в секторе частного предпринимательства было создано 14 901 рабочее место (126% от плана).

Объем финансовой поддержки за счет реализации программ обусловленного размещения средств, субсидирования ставок вознаграждения и гарантирования кредитов составил **295 418** млн. тенге (**122%** от плана).

По КПД «Доля охвата действующих субъектов МСП поддержкой» перевыполнение плана произошло за счет увеличения субъектов МСБ, которым оказана поддержка в виде обучения и консультирования.

По КПД «Общая сумма финансирования СЧП в рамках программ обусловленного размещения средств за период» исполнение превышает план на 15%. Это связано с активным финансированием БВУ предпринимателей в рамках Программы финансирования субъектов МСБ за счет средств Азиатского Банка Развития, а также выделением средств на реализацию Программы «Даму-Регионы 3».

По факту за 2013 г. в рамках программ обусловленного размещения средств профинансировано 2 159 предпринимателей (146% от плана) на общую сумму финансирования 104 766 млн. тенге (115% от плана). Перевыполнение плана по количеству заемщиков связано с предоставлением банками-партнерами кредитов мень-

ших размеров, но в большем количестве, преимущественно в регионах Казахстана.

По КПД «Общая сумма средств, выданных Фондом на микрокредитование», исполнение превышает план – в связи с поступлением средств на реализацию Программы микрокредитования женского предпринимательства.

По КПД «Общая сумма кредитного портфеля, охваченного финансовыми инструментами «ДКБ 2020», исполнение превышает план в связи с ростом суммы средств, выделенных на субсидирование проектов из Республиканского бюджета в 2013 г. (в 2012 г. – 9 824 млн. тенге, в 2013 г. – 25 505 млн. тенге).

В рамках стратегического направления 2. «Содействие развитию предпринимательства в несырьевых секторах экономики»:

сированием проектов, реализуемых в приоритетных отраслях экономики.

За 2013 г. количество проектов МСБ, получающих субсидирование, составило 1 455 ед., невыполнение плана связано с возникшим дефицитом бюджетных средств на субсидирование по «ДКБ 2020» в 2013 г. и временным приостановлением заключения новых договоров.

В 2013 г. произошло увеличение количества проектов МСБ, профинансированных банками под гарантию-поручительство Фонда за счет роста выданных экспресс-гарантий.

В 2013 г. наблюдается увеличение доли промышленных проектов, профинансированных в рамках финансовых программ Фонда за период по сравнению с плановым показателем за счет реализации программ Фонда по

№	Наименование КПД	Ед. изм.	2011 г. Факт	2012 г. Факт	2013 г.		
					План	Факт	% исп.
Содействие развитию предпринимательства в несырьевых секторах экономики							
1	Рост финансирования проектов в рамках диверсификации СЧП	%	61%	23,3%	6,3%	10%	159%
2	Количество проектов МСБ, получающих субсидирование	ед.	801	1 373	1 500	1 455	97%
3	Количество проектов МСБ, профинансированных банками под гарантию-поручительство Фонда за период	ед.	27	87	80	148	185%
4	Доля промышленных проектов, профинансированных в рамках финансовых программ Фонда за период	%	19%	20,7%	20%	28,8%	144%
5	Доля средств, направленных на финансирование проектов, реализуемых в приоритетных отраслях в рамках ГПФИИР	%	48%	38,9%	43%	52%	121%
6	Доля средств, направленных на расширение и модернизацию внутреннего производства	%	26%	26,2%	27%	28,2%	104%

В 2013 г. Фонд «Даму» продолжил реализацию поставленных задач по диверсификации сектора МСП в посткризисный период и содействие развитию предпринимательства в несырьевых секторах. За 2013 г. рост финансирования проектов в рамках диверсификации субъектов частного предпринимательства по сравнению с прошлым годом составил 6,3%. По КПД «Доля средств, направленных на финансирование проектов, реализуемых в приоритетных отраслях в рамках ГПФИИР», перевыполнение плана составляет 21%. Перевыполнение плановых показателей связано с активным финан-

поддержке субъектов частного предпринимательства в обрабатывающей промышленности.

В связи с ростом количества новых инвестиционных проектов, получивших поддержку по финансовым программам Фонда, наблюдается превышение планового показателя по КПД «Доля средств, направленных на расширение и модернизацию внутреннего производства».

В рамках стратегического направления 3. «Повышение профессионализма субъектов МСБ и вовлечение населения в предпринимательство»:

№	Наименование КПД	Ед. изм.	2011 г. Факт	2012 г. Факт	2013 г.		
					План	Факт	% исп.
Повышение профессионализма субъектов МСБ и вовлечение населения в предпринимательство							
1	Количество предпринимателей и населения с предпринимательской инициативой, охваченных программами Фонда по нефинансовой поддержке МСБ за период	ед.	28 052	30 556	21 000	50 939	243%
2	Доля действующих предпринимателей в общем количестве участников программ Фонда по обучению и консультированию	%	51%	59,9%	35%	70%	200%

Численность предпринимателей и населения с предпринимательской инициативой, охваченных программами Фонда по нефинансовой поддержке МСБ и обучению за 2013 г. достигло 50 939 человек. По КПД «Доля действующих предпринимателей в общем количестве участников программ Фонда по обучению и консультированию» перевыполнение составляет 100%. Перевыполнение плановых показателей произошло за счет активного обращения предпринимателей и населения за консультациями в центры компетенции предпринимателей.

ЭФФЕКТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ АКТИВАМИ

В рамках управления активами основная работа Фонда «Даму» включает обслуживание ссудного портфеля, сформированного за счет программ прямого кредитования, управление средствами, размещенными в БВУ в рамках программ обусловленного размещения, а также эффективное размещение временно свободных средств (далее – ВСД). Основными задачами Фонда «Даму» при управлении активами являются обеспечение сохранности ВСД, платежеспособности по текущим обязательствам, способности финансировать возникающие инвестиционные возможности и обеспечение достаточного уровня доходности ВСД к уровню принимаемого риска.

В процессе управления активами Фонд «Даму» руководствуется требованиями сохранности инвестированного капитала, обеспечения и поддержания ликвидности, доходности, срока инвестиций и диверсификации. Диверсификация портфеля финансовых активов производится в целях исключения рисков потерь, возникающих в результате концентрации финансовых активов с определенным сроком погашения, определенного эмитента или определенного класса инвестиций в портфеле инвестиций Фонда.

Выработка среднесрочной и долгосрочной политики по управлению активами и пассивами, определение оптимальной структуры баланса, мониторинг финансового состояния Фонда «Даму», показателей доходности и принятие необходимых корректирующих мер по максимизации доходов и ограничению рисков по операциям размещения ВСД осуществляется Комитетом по управлению активами и пассивами при Правлении Фонда.

По состоянию на 1 января 2014 г. валюта баланса Фонда составила 169,3 млрд. тенге. 80% активов Фонда составляет ссудный портфель. Удельный вес денежных средств составляет 7% от совокупных активов. Ценные бумаги Фонда учитываются на балансе по рыночной стоимости, их доля составляет 1,6%.

Показатели рентабельности деятельности

№	Наименование	2011 г. Факт	2012 г. Факт	2013 г.		
				План	Факт	% исп.
1	ROA, рентабельность активов	1,8%	1,9%	1,5%	2,1%	141%
2	ROE, рентабельность капитала	7,5%	4,5%	3,3%	4,4%	132%
3	Рентабельность деятельности	29,9%	35,5%	22,1%	39,3%	178%
4	Чистый доход, в тыс. тенге	3 461 820	3 456 204	2 541 599	3 488 006	137%
5	NI margin	26,9%	27,8%	19,2%	30,8%	160%

ФИНАНСОВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

Основные параметры финансово-хозяйственной деятельности, прогноз доходов и расходов заложены в Плане развития Фонда на 2011–2015 гг., утвержденном Советом директоров Фонда.

В результате финансовой деятельности за 2013 г. Фондом получен чистый доход в сумме 3 488 млн. тенге, при плановом показателе 2 541 млн. тенге. Исполнение запланированного показателя чистой прибыли составило 137%.

Доход от основной и неосновной деятельности составил 13 490 млн. тенге при плане 14 670 млн. тенге. Исполнение плана по доходам составило 92%. Основное снижение доходов связано с уменьшением доходов от основной деятельности. Данный факт связан с планомерным снижением объема выделенных средств по Стабилизационным программам и планируемым их закрытием к концу 2015 г. При этом, планируется наращивать объем выделенных средств БВУ по программам обусловленного привлечения за счет заемных средств от Азиатского банка развития 2 и 3 траншей в 2014 и 2015 годах.

Общие расходы Фонда за 2013 г. составили 8 872 млн. тенге, при плане 11 493 млн. тенге. Экономия по расходам составила 2 620 млн. тенге или порядка 23%.

Собственный капитал Фонда по состоянию на 1 января 2014 г. составил 80 070 млн. тенге. На увеличение собственного капитала в размере 2,4 млрд. тенге повлияло получение чистой прибыли в сумме 3,48 млрд. тенге.

Средневзвешенная доходность ВСД составила 6,16%. Средневзвешенная ставка вознаграждения по финансовым активам составила 7,3%.

Средневзвешенная ставка вознаграждения по финансовым обязательствам составила 5,2%.

ПОКАЗАТЕЛИ РЕНТАБЕЛЬНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В связи с получением положительного чистого дохода за 2013 г. наблюдается перевыполнение плана показателей рентабельности деятельности.

ИНФОРМАЦИЯ О СУЩЕСТВЕННЫХ СДЕЛКАХ

Информация о сделках, заключенных в 2013 году, в совершении которых Фондом имеется заинтересованность, и об операциях со связанными сторонами представлена в Приложении 1.

7. ИНФОРМАЦИОННАЯ АКТИВНОСТЬ

Фонд уделяет большое внимание прозрачности своей деятельности. Так, за 2013 г. в СМИ выпущен 6 781 материал о деятельности Фонда, в т. ч. в центральных СМИ – 3 119 и региональных – 3 662 материала. Кроме того, на корпоративном сайте опубликовано 1 884 материала, 486 пресс-релизов.

Был проведен 31 пресс-тур по объектам МСБ, профинансированным по программам Фонда. Прошло 572 выступления в эфире телеканалов с целью освещения хода реализации программ Фонда, в т. ч. программы «ДКБ 2020».

В рейтинге сайтов по количеству казахстанских пользователей, проводимом CountZero, Фонд находится на 5–6-м местах.

За 2013 г. в
СМИ выпущен
6 781 материал о
деятельности Фонда,
в т. ч. в центральных
СМИ – **3 119** и
региональных – **3 662**
материала.

8. ОБЩАЯ ИНФОРМАЦИЯ О ЦЕЛЯХ НА БУДУЩИЕ ПЕРИОДЫ

В 2008–2012 гг. большая часть участников программ Фонда «Даму» получала финансовую поддержку в рамках программ обусловленного размещения средств в БВУ. Основной целью этих программ была стабилизация финансирования сектора МСП. В 2013 г. и последующих годах курс программ Фонда пересмотрен и нацелен на обеспечение посткризисного развития данного сектора экономики, в первую очередь, за счет поддержки обрабатывающей промышленности.

Во-первых, это касается источников и целевого назначения средств на развитие предпринимательства. В рамках новых программ Фонда «Даму» актуальной задачей является эффективное региональное и отраслевое распределение кредитных ресурсов, привлекаемых из республиканского и местных бюджетов, от иностранных фондирующих организаций и доноров, а также формируемых за счет собственных средств Фонда. С этой целью Фондом с 2012 г. начата реализация таких программ, как Программа «Даму-Регионы 3», Программа финансирования лизинговых сделок субъектов МСП, Программы финансирования СЧП в г. Жанаозене Мангистауской области и др. В 2014 г. планируется привлечь 2-й транш займа Азиатского банка развития в размере 23 млрд. тенге. За счет данных средств, наряду с другими программами, будет продолжено финансирование проектов МСП через финансовые институты.

Во-вторых, в рамках диверсификации предпринимательского сектора отдельный блок программ Фонда «Даму» нацелен на увеличение финансирования предпринимательства в несырьевых секторах экономики. С этой целью Фонд «Даму» с 2010 г. выполняет функции финансового агента субсидирования процентных ставок и гарантирования по кредитам для предпринимателей приоритетных секторов экономики в рамках 1–3 направлений программы «ДКБ 2020». В части субсидирования ставок вознаграждения в 2014 г. планируется обеспечить освоение выделенных средств в размере 32,4 млрд. тенге. Кроме того, в 2014 г. Фонд планирует довести число участников гарантирования кредитов до 200 ед.

В-третьих, для обеспечения большей вовлеченности населения в предпринимательство и повышения уровня компетенции предпринимателей задачей Фонда «Даму» является внедрение инструментов нефинан-

совой поддержки, направленных на усиление предпринимательского потенциала населения. Данную работу Фонд «Даму» будет выполнять, в первую очередь, в качестве оператора 4-го направления «Усиление предпринимательского потенциала» программы «ДКБ 2020», которое включает обучение начинающих предпринимателей и топ-менеджмента, оказание сервисной поддержки ведения бизнеса, проект «Деловые связи». Также в рамках данной работы в 2013 г. Фонд запустил единый бизнес-портал для предпринимателей «Территория бизнеса». В 2014 г. помимо действующих Центров компетенции предпринимателей, планируется открыть 161 Центр поддержки предпринимательства во всех районных центрах и малых городах. Это позволит предпринимателям из отдаленных населенных пунктов получать консультации о мерах государственной поддержки в непосредственной близости от их места деятельности.

В 2013 г. и последующих годах курс программ Фонда пересмотрен и нацелен на обеспечение посткризисного развития МСП, в первую очередь, за счет поддержки обрабатывающей промышленности

С целью расширения источников средств для финансирования субъектов МСП в 2014 г. планируется получить кредитный рейтинг на уровне не ниже суверенного рейтинга Казахстана.

9. СУЩЕСТВЕННЫЕ КОРПОРАТИВНЫЕ СОБЫТИЯ

2013 год

- Открытие 15 Центров обслуживания предпринимателей в областных центрах и городах Астана и Семей.

I квартал 2013 года

- Запуск 9 Мобильных центров поддержки предпринимательства.
- Открытие 14 Центров поддержки предпринимательства в моногородах.

ЯНВАРЬ

- Встреча Депутата Мажилиса Парламента Республики Казахстан Загипы Балиевой с работниками Фонда, посвященная Посланию Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева народу Казахстана «Стратегия «Казахстан-2050»: новый политический курс состоявшегося государства».
- На должность директора Юридического департамента назначена О. Кан, директора Регионального филиала Фонда «Даму» по Южно-Казахстанской области назначен К. Уласбеков, директора Департамента по взаимодействию с госорганами назначен С. Ахилбеков.

ФЕВРАЛЬ

- Вице-министр труда и социальной защиты населения Республики Казахстан Ергали Егемберды посетил Центр обслуживания предпринимателей по г. Шымкент.

- Выступление Председателя Правления Фонда «Даму» Л.Е. Ибрагимовой в ходе заседания Сената Парламента Республики Казахстан, посвященного реализации программы «Занятость-2020».

МАРТ

- Премьер-Министр Республики Казахстан С.Н. Ахметов посетил Центр обслуживания предпринимателей по г. Алматы.

- Министерство регионального развития Республики Казахстан и Фонд «Даму» с участием банков второго уровня и лизинговых компаний подписали Соглашение о сотрудничестве в рамках Программы развития моногородов.

АПРЕЛЬ

- Первый Заместитель Премьер-Министра – Министр регионального развития Республики Казахстан Сагинтаев Б.А. посетил Центр поддержки предпринимательства в моногороде Текели Алматинской области.

МАЙ

- Единственным акционером Фонда «Даму» стало АО «Национальный управляющий холдинг «Байтерек».

- Подписан Меморандум о сотрудничестве в области поддержки малого и среднего бизнеса между АО «Евразийский Банк» и Фондом «Даму».
- Проведена панельная сессия «Предпринимательство в Казахстане: вызовы и возможности» в рамках VI Астанинского экономического форума.

ИЮНЬ

- В состав Совета директоров Фонда «Даму» вошли: заместитель Председателя Правления АО «Национальный управляющий холдинг «Байтерек» Алдамберген А.Ө., Управляющий Директор – член Правления АО «Национальный управляющий холдинг «Байтерек» Тулеушин К.А., Президент компании Сименс (ОАЭ, Абу-Даби) Кай Цвингенбергер.
- Подписан Меморандум о взаимопонимании между SME Corp Malaysia (Малайзия) и Фондом «Даму».

ИЮЛЬ

- Встреча депутата Мажилиса Парламента Республики Казахстан Соловьевой Айгуль с представителями малого и среднего бизнеса г. Алматы и работниками Фонда «Даму».

СЕНТЯБРЬ

- Подписано Соглашение о сотрудничестве в рамках программы по финансированию региональных приоритетных проектов малого и среднего бизнеса «Даму-Регионы 3» между Фондом «Даму» и ДБ АО «Сбербанк России».

ОКТЯБРЬ

- Стартовал совместный с АО «Народный Банк Казахстана» проект по поддержке начинающих предпринимателей «Халык Бизнес Старт».

НОЯБРЬ

- Первый Заместитель Премьер-Министра Республики Казахстан Сагинтаев Б.А. посетил Центр обслуживания предпринимателей по г. Алматы и провел рабочую встречу с представителями бизнес-сообщества.

ДЕКАБРЬ

- Реализация пилотного проекта для действующих предпринимателей «Бизнес-Советник 2».
- Презентация и запуск нового бизнес-портала для предпринимателей «Территория бизнеса» в рамках Дня индустриализации с участием Главы государства.

10. ОБЩАЯ ИНФОРМАЦИЯ О СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ РИСКАМИ

Система управления рисками Фонда включает в себя систему процессов и процедур, обеспечивающих Исполнительный орган и Орган управления Фонда своевременной информацией о рисках и решениях по минимизации рисков.

В отчетный период система управления рисками была нацелена на реализацию принципов комплексного анализа кредитных рисков в рамках программы «ДКБ 2020» по гарантированию проектов МСП.

Учитывая важность реализации программы «ДКБ 2020», в 2013 г. Советом директоров Фонда утверждена Методика оценки рисков по проектам в рамках программ гарантирования займов. Со второй половины 2013 г. Фондом, в рамках автоматизации, осуществлена закупка программного продукта «Модуль по рейтингованию лизинговых компаний, БВУ, эмитентов ЦБ и проектов гарантирования». В настоящее время производится тестовая эксплуатация Модуля по рейтингованию проектов гарантирования.

В результате удалось оптимизировать процедуры и ускорить процесс принятия решений с учетом мероприятий по минимизации рисков по каждому проекту, по которому была выпущена гарантия. В ходе принятия решений о предоставлении гарантий или об отказе предоставления Фонд использовал результаты собственной комплексной методики оценки кредитных рисков. Данная методика основывается на комплексном анализе взаимосвязанных факторов рисков, которые могут негативно повлиять на финансовые показатели проекта и, соответственно, увеличить уровень кредитного риска Фонда по портфелю выданных гарантий.

При управлении финансовыми рисками в 2013 г. традиционно выделялись три зоны факторов рисков: обусловленное размещение, инвестиции в ценные бумаги, управление ВСД. Для их минимизации использовались методики лимитирования на активные операции с банками-контрагентами, дистанционный анализ кредитных рисков БВУ, лизинговых компаний и корпоративных эмитентов.

Применение методик лимитирования стало возможным в результате усилий Департамента риск-менеджмента по совершенствованию методологической и технической базы управления финансовыми рисками, кроме этого, в рамках контроля за лимитами ежемесячно на рассмотрение Комитета по рискам и ежеквартально на Комитет по управлению активами и пассивами выносятся вопросы о финансовом состоянии и освоении лимитов банков-контрагентов.

В 2013 г. активно продолжалась работа над управлением операционными рисками. По работе в данном направлении задействованы все структурные подразделения Фонда, утвержден комплексный пакет документов.

С момента начала внедрения системы управления рисками в Фонде была проделана существенная работа по внедрению базовой методологической документации по управлению рисками. В частности, в 2013 г. были разработаны и утверждены Советом директоров Фонда следующие нормативные документы в области управления рисками:

- Правила по установлению лимитов на операции с лизинговыми компаниями;
- Карта рисков на 2013 г.;
- Матрица рисков и контролей бизнес-процессов на 2013 г.;
- План мероприятий по управлению критическими рисками на 2013 г.;
- Методика оценки рисков по проектам в рамках программ гарантирования займов;
- Методика по стресс-тестированию критических рисков;
- Методика расчета риск-аппетита по финансовым и стратегическим рискам;
- Правила управления финансовыми рисками.

Ежегодно проводится идентификация рисков, составляется Карта рисков Фонда с выделением критических рисков, разрабатываются Планы мероприятий по управлению рисками.

11. ИНФОРМАЦИЯ О СИСТЕМЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ

В соответствии с Уставом, к органам Фонда «Даму» относятся:

- 1) высший орган – Единственный акционер;
- 2) орган управления – Совет директоров;
- 3) исполнительный орган – Правление;
- 4) орган, осуществляющий контроль за финансово-хозяйственной деятельностью Фонда «Даму», оценку в области внутреннего контроля, управления рисками, исполнения документов в области корпоративного управления и консультирование в целях совершенствования деятельности Фонда «Даму» – Служба внутреннего аудита;
- 5) иные органы, созданные в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

ЕДИНСТВЕННЫЙ АКЦИОНЕР

Единственным акционером Фонда является АО «Национальный управляющий холдинг «Байтерек».

СОСТАВ СОВЕТА ДИРЕКТОРОВ

Председатель Совета директоров – САГИНТАЕВ БАКЫТЖАН АБДИРОВИЧ

(1963 г.р., дата избрания в Совет директоров – 15.04.2013 г.)

Окончил Казахский государственный университет им. С.М. Кирова, кандидат экономических наук.

С 2007 по 2008 г. работал руководителем Канцелярии Премьер-Министра Республики Казахстан. С 30 сентября 2008 г. – аким Павлодарской области. С 20 января 2012 г. – Министр экономического развития и торговли Республики Казахстан. С 24 сентября 2012 г. – Первый заместитель председателя НДП «Нур-Отан». С 16 января 2013 г. по настоящее время – Первый заместитель Премьер-Министра Республики Казахстан.

Автор ряда научных работ, публикаций на тему государственного регулирования сфер естественных монополий, развития малого и среднего бизнеса. Гражданство: Республика Казахстан.

К числу наиболее значимых функций Единственного акционера относится утверждение Устава, Кодекса корпоративного управления, Дивидендной политики, определение состава и срока полномочий Совета директоров, утверждение внешнего аудитора, годовой финансовой отчетности и др.

Количество объявленных и размещенных ценных бумаг (простые акции) составило 27 462 244 ед.

СОВЕТ ДИРЕКТОРОВ

Совет директоров осуществляет общее руководство деятельностью Фонда. Функциями Совета директоров являются: утверждение Стратегии развития Фонда, утверждение программ по поддержке предпринимательства; обеспечение эффективной работы системы управления рисками; осуществление контроля за финансово-хозяйственной деятельностью Фонда и др. В составе Совета директоров Фонда 9 членов, из которых 3 – независимые директора.

Член Совета директоров – ЖУМАНГАРИН СЕРИК МАКАШЕВИЧ

(1969 г.р., дата избрания в Совет директоров – 15.04.2013 г.)

Окончил Московский ордена Ленина и ордена Октябрьской Революции энергетический институт по специальности «Теплофизика» (1993 г.) и Казахский государственный университет им. Е.А. Буке-това (1997 г.). Кандидат экономических наук.

С июня 2008 г. по апрель 2010 г. – заместитель Председателя Комитета торговли Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан, директор Департамента развития торговли. С апреля по июнь 2010 г. – заместитель Председателя Правления АО «Казахстанское контрактное агентство». С июля 2010 г. по ноябрь 2011 г. – заместитель, первый заместитель Председателя Правления АО «Национальное агентство по развитию местного содержания «NadLoc». С марта по июль 2012 г. – директор Департамента региональной политики и межбюджетных отношений Министерства эконо-

мического развития и торговли Республики Казахстан. С июля 2012 г. по январь 2013 г. – Председатель Комитета регионального развития Министерства экономического развития и торговли Республики Казахстан. С февраля 2013 г. по настоящее время – Вице-министр регионального развития Республики Казахстан. Гражданство: Республика Казахстан.

**Член Совета директоров –
ДЖОЛДЫБАЕВА ГАЛИЯ
ТАГИБЕРДИЕВНА**

(1973 г.р., дата первого избрания в Совет директоров – 24.09.2012 г., дата текущего избрания в Совет директоров – 15.04.2013 г.)

В 1996 г. окончила Карагандинский государственный университет им. Е.А. Букетова по специальности «Юриспруденция».

С сентября 2008 г. работала заместителем Председателя Комитета регистрационной службы и оказания правовой помощи; с октября 2009 г. по сентябрь 2012 г. – директор Департамента юстиции Павлодарской области. С сентября 2012 г. по настоящее время работает Председателем Комитета развития предпринимательства Министерства регионального развития Республики Казахстан. Гражданство: Республика Казахстан.

**Член Совета директоров –
АЛДАМБЕРГЕН АЛИНА
ӨТЕМІСҚЫЗЫ**

(1973 г.р., дата избрания в Совет директоров – 26.06.2013 г.)

В 1995 г. окончила Казахскую государственную академию управления по специальности «Финансы и кредит». В 1997 г. окончила Школу делового администрирования им. Уильяма Е. Саймона, Университет Рочестер, имеет степень Магистра делового администрирования.

С 2008 по 2011 г. работала заместителем Председателя Правления Агентства Республики Казахстан по регулированию и надзору финансового рынка и финансовых организаций. С 2011 по 2013 г. – заместитель Генерального директора, Генеральный директор (с 24.01.2012 г.) ТОО «Самрук-Қазына Финанс».

В июле 2013 г. назначена заместителем Председателя Правления и членом Правления АО «НУХ «Байтерек».

Является членом Совета директоров АО «Банк развития Казахстана», АО «Жилстройсбербанк», Председателем Совета директоров АО «Казахстанская ипотечная компания». Гражданство: Республика Казахстан.

**Член Совета директоров –
ТУЛЕУШИН КАНЫШ
АМАНБАЕВИЧ**

(1983 г.р., дата избрания в Совет директоров – 26.06.2013 г.)
Окончил Университет Оксфорд Брукс и Евразийский Национальный Университет им. Л.Н. Гумилева.

С 2008 по 2011 г. работал консультантом, заведующим сектором, заместителем заведующего отделом социально-экономического мониторинга Администрации Президента Республики Казахстан. С 2011 по 2013 г. – Вице-министр Министерства индустрии и новых технологий Республики Казахстан. В июле 2013 г. вошел в состав Правления АО «НУХ «Байтерек», Управляющий директор. Также является членом Совета директоров АО «Национальное агентство по технологическому развитию» и АО «ЭКСК «КазЭкспортГарант». Гражданство: Республика Казахстан.

**Член Совета директоров,
Независимый директор –
ЕРТЛЕСОВА ЖАННАТ
ДЖУРГАЛИЕВНА**

(1956 г.р., дата первого избрания в Совет директоров – 26.03.2012 г., дата текущего избрания в Совет директоров – 15.04.2013 г.)

В 1978 г. окончила Казахский государственный университет им. С. Кирова, математик. Доктор экономических наук, профессор, автор более пятидесяти научных трудов.

С июня 2007 г. по сентябрь 2007 г. работала заместителем Председателя Правления АО «Фонд устойчивого развития «Қазына»; с февраля 2007 г. – член Совета директоров АО «Фонд устойчивого развития «Қазына». С февраля 2007 г. работает внештатным Советником Премьер-Министра Республики Казахстан. Председатель Управляющего совета Ассоциации налогоплательщиков Казахстана, Председатель Совета директоров АО «Национальный аналитический центр», заместитель Председателя Правления Национальной палаты предпринимателей Республики Казахстан. Гражданство: Республика Казахстан.

**Член Совета директоров,
независимый директор –
ЖАНДОСОВ ОРАЗ
АЛИЕВИЧ**

(1961 г.р., дата первого избрания в Совет директоров – 24.09.2012 г., дата текущего избрания в Совет директоров – 15.04.2013 г.)

В 1983 г. окончил с отличием экономический факультет Московского государственного университета им. М. Ломоносова по специальности «Экономист-кибернетик».

С декабря 2000 г. по ноябрь 2001 г. работал заместителем Премьер-Министра Республики Казахстан; с декабря 2001 г. по сентябрь 2002 г. – Председатель Совета Ассоциации финансистов Республики Казахстан; с января по июнь 2003 г. – помощник Президента Республики Казахстан; с июня 2003 г. по июль 2004 г. – Председатель Агентства Республики Казахстан по регулированию естественных монополий и защите конкуренции. С декабря 2011 г. – советник Председателя Правления Национальной экономической палаты Казахстана «Союз «Атамекен». С октября 2008 г. по настоящее время – директор Центра экономического анализа «РАКУРС», Член Президиума Национальной палаты предпринимателей Республики Казахстан. Гражданство: Республика Казахстан.

**Член Совета директоров,
независимый директор –
КАЙ ЦВИНГЕНБЕРГЕР**

(1970 г.р., дата избрания в Совет директоров – 26.06.2013 г.)

В 1995 г. окончил Московский Государственный Институт Международных отношений (МГИМО), г. Москва.

Трудовую деятельность начал в 1992 г. коммерческим руководителем группы сбыта департамента медицинской техники «Siemens AG». С 1998 по 2001 г. – Руководитель отдела сбыта в страны Азии и Восточной Европы

подразделения Электромедицина «Siemens-Elema», г. Сольна. С 2001 по 2004 г. – руководитель департамента медицинской техники ДП «Siemens», г. Киев. С 2004 по 2007 г. – руководитель департамента медицинской техники (ООО «Siemens», г. Москва). С 2008 г. по настоящее время – Президент Компании Сименс, ОАЭ (Абу-Даби).

**Член Совета директоров –
ИБРАГИМОВА ЛЯЗЗАТ
ЕРКЕНОВНА**

(1972 г.р., дата избрания в Совет директоров – 14.01.2011 г.)

В 1994 г. окончила Акмолинский сельскохозяйственный институт по специальности

«Экономика и управление в отраслях АПК»; в 2003 г. – Евразийский гуманитарный институт по специальности «Юриспруденция». Кандидат экономических наук.

С 2004 г. возглавляла Департаменты анализа и стратегии развития, обучения и консалтинга, корпоративного развития Фонда «Даму». С января 2009 г. работала главным менеджером департамента специальных программ Дирекции по управлению финансовыми институтами и институтами развития АО «ФНБ «Самрук-Қазына»; с августа 2009 г. – заместитель Председателя Правления Фонда «Даму». С января 2011 г. по настоящее время работает Председателем Правления Фонда «Даму». Независимый директор – член Совета директоров некоммерческого АО «Холдинг «Кәсіпқор». Гражданство: Республика Казахстан.

Члены Совета директоров Фонда «Даму» не владеют акциями поставщиков и конкурентов Фонда.

СОСТАВ ПРАВЛЕНИЯ

**Председатель
Правления –
ИБРАГИМОВА ЛЯЗЗАТ
ЕРКЕНОВНА**

Курирует заместителей
Председателя Правления,
Управляющих директоров,
Департамент по управлению
человеческими ресурсами,

Информационно-аналитический департамент, Департамент по взаимодействию с государственными органами, региональные филиалы Фонда, советников и помощника Председателя.

Член Совета директоров, Независимый директор некоммерческого АО «Холдинг «Кәсіпқор».

**Заместитель
Председателя Правления –
СУЛТАНГАЗИЕВ КАНАТ
ЕЛЕУСИЗОВИЧ**

Курирует работу по реализации программы гарантирования в рамках программы «ДКБ 2020», работу по реализации программ обусловленного размещения средств, программ прямого кредитования, по вопросам мониторинга финансовых программ.

Курирует Департамент гарантирования, Департамент программных займов и Департамент мониторинга.

**Заместитель
Председателя Правления –
ЕРГУСАЕВА САЛТАНАТ
УБЕЕВНА**

Курирует и координирует работу по правовым вопросам, вопросам безопасности, работу с проблемными активами. Курирует Юридический департамент, Департамент безопасности и Департамент по работе с проблемными активами.

**Заместитель
Председателя Правления –
НУРГАЛИЕВ ЕРНАР
БАХЫТОВИЧ**

Курирует и координирует работу по вопросам корпоративного развития, риск-менеджмента, связям с общественностью и маркетин-

говым коммуникациям. Курирует Департамент корпоративного развития, Департамент риск-менеджмента, Департамент по связям с общественностью и маркетинговым коммуникациям.

**Управляющий Директор-член Правления –
ЛЕСБЕКОВ ГАБИТ
АБДИМУТАЛИПОВИЧ**

Курирует работу в области обучения и сервисной поддержки, международного сотрудничества и дистанционного консалтинга. Курирует Департамент обучения и сервисной поддержки, Департамент международного сотрудничества и дистанционного консалтинга.

**Управляющий Директор-член Правления –
БЕЙСЕМБАЕВ МИРАС
БЕРИКОВИЧ**

Курирует работу по реализации программы субсидирования в рамках программы «ДКБ 2020», работу в области информационных технологий, административного департамента. Курирует Департамент субсидирования, Департамент информационных технологий и Административный департамент.

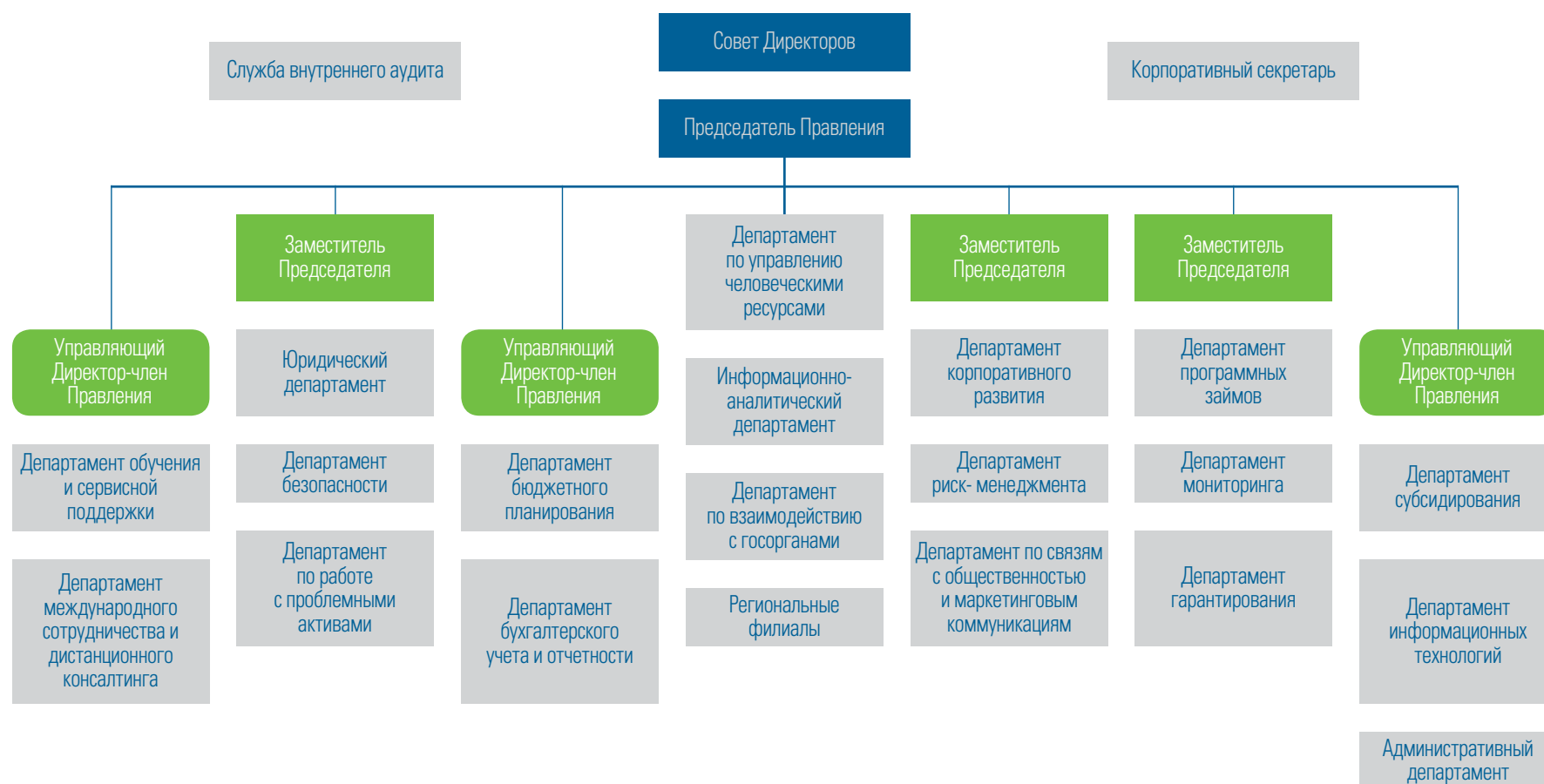
**Управляющий Директор-член Правления –
ШАНГУТОВ АСЛАН
СЕРИКОВИЧ**

Координирует финансовые вопросы Фонда, в т. ч. вопросы бухгалтерского, налогового, статистического учета, финансовой, налоговой отчетности, вопросы эффективного налогообложения, бюджетного планирования, мероприятий по эффективному размещению временно-свободных денежных средств, их методологии. Курирует Департамент бюджетного планирования и Департамент бухгалтерского учета и отчетности.

Члены Правления Фонда «Даму» являются гражданами Республики Казахстан; не владеют акциями поставщиков и конкурентов Фонда.

ОРГАНИЗАЦИОННАЯ СТРУКТУРА

Организационная структура Фонда «Даму» позволяет эффективно решать стратегические цели и задачи. В 2013 г. утверждена структура центрального аппарата Фонда с созданием дополнительных структурных подразделений. В настоящее время в Фонде имеется 19 структурных подразделений и 16 региональных филиалов. Общая штатная численность сотрудников Фонда «Даму» составляет 323 единицы: в головном офисе – 138, в 16 региональных филиалах – 185.

СПИСОК ДОЧЕРНИХ КОМПАНИЙ ФОНДА

Список компаний, в которых Фонд имеет долю участия в уставном капитале, но не оказывает существенного влияния на деятельность данных компаний

№	Наименование	Уставный капитал, млн. тенге	Доля участия	Основной вид деятельности
1	ТОО «МКО «АДАЛ-INVEST»	7	28,5%	микрокредитование
2	ТОО «МКО «Эконом»	12	16,6%	микрокредитование
3	ТОО «МКО «Вест Финанс»	5,06	39,5%	микрокредитование
4	ТОО «МКО «Жайнар»	5,5	36,4%	микрокредитование
5	ТОО «МКО «ТОТА»	4,5	44,4%	микрокредитование

В 2013 году начата работа по выходу Фонда из состава участников вышеуказанных микрокредитных организаций. ТОО «МКО «ТОТА» и ТОО «МКО «Вест Финанс» предоставили согласие о приобретении доли Фонда в

уставном капитале. По остальным микрокредитным организациям Фондом планируется проведение работы по добровольной ликвидации.

12. ОТЧЕТЫ О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОВЕТА ДИРЕКТОРОВ И КОМИТЕТОВ СОВЕТА ДИРЕКТОРОВ

В 2013 г. было проведено 4 заседания Совета директоров, из них 3 очных, 1-заочное. Было рассмотрено 62 вопроса.

Информация об основных решениях, принятых Советом директоров в 2013 г.

№	Наименование вопроса	Принятые решения
1	Одобрение Дивидендной политики	Политика одобрена решением Совета директоров от 04.05.2013 г.
2	Утверждение Кредитной политики	Политика утверждена решением Совета директоров от 04.05.2013 г.
3	Утверждение штата (общей численности) работников	Штатная численность утверждена решением Совета директоров от 04.05.2013 г.
4	Утверждение состава Комитетов при Совете директоров	Составы утверждены решением Совета директоров от 04.05.2013 г.
5	Одобрение Стратегии развития корпоративной системы управления рисками на 2013–2018 гг.	Стратегия одобрена решением Совета директоров от 27.09.2013 г.
6	Утверждение Политики хеджирования рисков	Политика утверждена решением Совета директоров от 27.09.2013 г.
7	Утверждение Политики в области корпоративной социальной ответственности	Политика утверждена решением Совета директоров от 27.09.2013 г.
8	Утверждение Правил оплаты труда и премирования начальника и работников Службы внутреннего аудита	Правила утверждены решением Совета директоров от 27.09.2013 г.
9	Утверждение Учетной политики	Политика утверждена решением Совета директоров от 06.12.2013 г.
10	Утверждение Политики по управлению рисками	Политика утверждена решением Совета директоров от 06.12.2013 г.
11	Утверждение Правил заимствования	Правила утверждены решением Совета директоров от 06.12.2013 г.
12	Утверждение Годового аудиторского плана работ на 2014 г.	План утвержден решением Совета директоров от 06.12.2013 г.
13	Утверждение Плана развития на 2014–2018 гг., и бюджета доходов расходов и капитальных затрат на 2014 г.	План утвержден решением Совета директоров от 06.12.2013 г.

РАБОТА КОМИТЕТОВ ПРИ СОВЕТЕ ДИРЕКТОРОВ

В соответствии с международными стандартами корпоративного управления, при Совете директоров Фонда созданы Комитеты.

Комитет по стратегическому и бюджетному планированию подготавливает рекомендации и предложения по вопросам, касающимся разработки и реализации Стратегии развития Фонда, а также вносит в Совет директоров предложения по совершенствованию системы бюджетирования и дивидендной политики Фонда.

В 2013 г. было проведено 2 очных заседания Комитета, на которых было рассмотрено 7 вопросов, выдано

13 рекомендаций Совету директоров и Правлению Фонда.

Комитет по аудиту занимается выработкой рекомендаций Совету директоров по установлению эффективной системы контроля за финансово-хозяйственной деятельностью Фонда, контролю за независимостью и эффективностью систем внутреннего, внешнего контроля и управления рисками, а также за исполнением документов в области корпоративного управления.

В 2013 г. было проведено 3 очных заседания Комитета, на которых было рассмотрено 16 вопросов и выдано 30

рекомендаций Совету директоров, Правлению и Службе внутреннего аудита Фонда.

Комитет по назначениям и вознаграждениям

создан в целях разработки и представления Совету директоров рекомендаций по вопросам привлечения высококвалифицированных специалистов в состав Совета директоров и Правления; формирования предложений Единственному акционеру об определении вознаграждения Совета директоров, и Совету директоров об определении вознаграждения Правления и Корпоративного секретаря.

В 2013 г. было проведено 3 очных заседания Комитета, на которых было рассмотрено 10 вопросов и выдано 19 рекомендаций Совету директоров, Правлению и Корпоративному секретарю.

В 2013 г. решением Совета директоров Фонда определены составы Комитетов при Совете директоров Фонда:

Комитет по стратегическому и бюджетному планированию		
1	Председатель Комитета	Жандосов О.А.
2	Член Комитета	Ертлесова Ж.Д.
3	Член Комитета	Жумангарин С.М.
4	Член Комитета	Тулеушин К.А.
Комитет по аудиту		
1	Председатель Комитета	Ертлесова Ж.Д.
2	Член Комитета	Жумангарин С.М.
3	Член Комитета	Алдамберген А.Ө.
4	Член Комитета	Цвингербергер К.
Комитет по назначениям и вознаграждениям		
1	Председатель Комитета	Ертлесова Ж.Д.
2	Член Комитета	Цвингербергер К.
3	Член Комитета	Джолдыбаева Г.Т.
4	Член Комитета	Тулеушин К.А.

КОНТРОЛЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ФОНДА

В Фонде функционирует Служба внутреннего аудита, являющаяся независимым структурным подразделением, обеспечивающим организацию и осуществление внутреннего аудита и непосредственно подчиненная и подотчетная Совету директоров. Службой внутреннего аудита в 2013 г. осуществлена проверка деятельности:

- 8 структурных подразделений Головного офиса: Департамент мониторинга, Департамент про-

граммных займов, Департамент бухгалтерского учета и отчетности, Департамент корпоративного развития, Департамент бюджетного планирования, Департамент гарантирования, Департамент субсидирования, Административный департамент;

- 6 региональных филиалов Фонда: по Южно-Казахстанской, Западно-Казахстанской, Мангистауской, Атырауской, Акмолинской областям и по г. Астане;
- Силами независимого эксперта проведен аудит информационных технологий.

Также, СВА подготовлены отчеты об оценке эффективности корпоративной системы управления рисками Фонда и об оценке эффективности системы внутреннего контроля Фонда.

Данные проверки осуществлены своевременно и в полном объеме, в соответствии с аудиторскими заданиями, предусмотренными утвержденным Годовым аудиторским планом на 2013 г. По результатам проверок Службой внутреннего аудита были предоставлены рекомендации по дальнейшему совершенствованию системы корпоративного управления, по улучшению системы внутреннего контроля и предложения по устранению выявленных нарушений.

ИНФОРМАЦИЯ О ВНЕШНЕМ АУДИТОРЕ

Аудит финансовой отчетности за 2013 г. проводило ТОО «Прайсуотерхаус Куперс». Размер вознаграждения, выплаченного ТОО «Прайсуотерхаус Куперс» за услуги по аудиту финансовой отчетности за 2013 г., составил 11,2 млн. тенге с учетом НДС.

Услуги по аудиту финансовой отчетности Фонда ранее оказывали:

- 2012 г. – ТОО «Делойт»;
- 2011 г. – ТОО «Прайсуотерхаус Куперс»;
- 2010 г. – ТОО «КПМГ Аудит»;
- 2009 г. – ТОО «Эрнст энд Янг»;
- 2008 г. – ТОО «КПМГ Аудит».

В 2013 г. бывшие сотрудники аудиторских организаций, проводивших аудит финансовой отчетности, на работу в Фонд не принимались.

13. ОТЧЕТ О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРАВЛЕНИЯ

Исполнительным органом Фонда «Даму» является Правление в составе 7 членов. Правление Фонда заседает еженедельно и принимает решения по опера-

тивному управлению Фондом. За 2013 год проведено 92 заседания Правления, на которых рассмотрено 678 вопросов.

Информация об основных решениях, принятых Правлением в 2013 г.

№	Наименование вопроса	Статус исполнения
1	Одобрение Политики управления финансовыми рисками Фонда «Даму»	Политика одобрена решением Правления от 25.10.2013 г.
2	Утверждение Регламента по субсидированию проектов в рамках государственных программ	Регламент утвержден решением Правления от 06.11.2013 г.
3	Одобрение заключения сделки между Фондом «Даму» и АО «Банк Развития Казахстана»	Сделка одобрена решением Правления от 06.11.2013 г.
4	Утверждение персональных составов комитетов при Правлении Фонда «Даму»	Составы комитетов утверждены решением Правления от 06.11.2013 г.
5	Одобрение Кредитной политики Фонда «Даму»	Политика одобрена решением Правления от 08.11.2013 г.
6	Определение основных условий размещения денежных средств в Банках-партнерах для финансирования проектов в г. Жанаозене Мангистауской области	Программа одобрена решением Правления от 08.11.2013 г.
7	Утверждение Регламента работы со сторонними организациями по оказанию услуг по взысканию проблемной задолженности	Регламент утвержден решением Правления от 22.11.2013 г.
8	Одобрение Положений 16-ти Региональных филиалов Фонда «Даму» в новой редакции	Положения одобрены решением Правления от 10.12.2013 г.
9	Утверждение Методики проведения стресс-тестирования Фонда «Даму»	Методика утверждена решением Правления от 10.12.2013 г.
10	Утверждение штатного расписания центрального аппарата и региональных филиалов Фонда «Даму»	Штатное расписание утверждено решением Правления от 10.12.2013 г.

РАБОТА КОМИТЕТОВ ПРИ ПРАВЛЕНИИ

При Правлении Фонда созданы постоянно действующие комитеты и комиссии, которые рассматривают

вопросы по различным аспектам операционной деятельности и дают рекомендации Правлению по их эффективному решению.

Исполнительным органом Фонда «Даму» является Правление в составе **7 членов**. Правление Фонда заседает еженедельно и принимает решения по оперативному управлению Фондом. За 2013 г. проведено **92 заседания** Правления, на которых рассмотрено **678 вопросов**.

Комитет по управлению активами и пассивами.

Создан в целях выработки среднесрочной и долгосрочной политики по управлению активами и пассивами, определения оптимальной структуры баланса, мониторинга финансового состояния Фонда, показателей доходности и принятия необходимых корректирующих мер по максимизации доходов и ограничению рисков по операциям размещения временно свободных средств Фонда. За 2013 г. Комитетом проведено 13 заседаний.

Комитет по кадровой политике.

Создан в целях повышения эффективности реализации кадровой политики и политики мотивации, входящих в компетенцию Правления. За 2013 г. Комитетом проведено 32 заседания.

Комитет по возврату долгов.

Создан в целях эффективной реализации кредитной политики. За 2013 г. Комитетом проведено 19 заседаний.

Комитет по рискам.

Создан в целях выработки эффективных решений по управлению рисками, совершенствования и укрепления системы управления рисками. За 2013 г. Комитетом проведено 15 заседаний.

Комитет по стратегическому развитию.

Создан в целях содействия повышению эффективности деятельности Фонда путем разработки и представления предложений Правлению по вопросам определения

Стратегии развития, целей, задач и приоритетных направлений деятельности Фонда на долгосрочный период. За 2013 г. Комитетом проведено 9 заседаний.

Комитет по контроллингу. Осуществляет контроль за выполнением структурными подразделениями и региональными филиалами Фонда плановых мероприятий в соответствии со Стратегией развития Фонда, на осно-

ве предоставляемых ими отчетов. За 2013 г. Комитетом проведено 11 заседаний.

Бюджетная комиссия. Создана в целях обеспечения своевременной и качественной разработки проекта бюджета и внесения корректировок в действующий бюджет. За 2013 г. Комиссией проведено 29 заседаний.

14. ОСНОВНЫЕ ПРИНЦИПЫ ВОЗНАГРАЖДЕНИЯ ЧЛЕНОВ ПРАВЛЕНИЯ И СОВЕТА ДИРЕКТОРОВ

В соответствии с «Правилами выплаты вознаграждений и компенсации расходов независимых директоров», независимым директорам Фонда, в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, в период исполнения ими своих обязанностей, могут выплачиваться вознаграждения и (или) компенсироваться расходы, связанные с исполнением ими функций членов Совета директоров.

Порядок и размеры выплаты вознаграждений и (или) компенсаций расходов независимым директорам устанавливаются решением Единственного акционера.

Информация о размере вознаграждения, выплаченного независимым директорам-членам Совета директоров Фонда, за 2013 г. в Приложении 2.

Остальным членам Совета директоров вознаграждение не выплачивается.

В рамках работы по повышению эффективности бизнес-процессов и мотивации работников на выполнение приоритетных целей в Фонде «Даму» разработаны и утверждены Правила выплаты вознаграждения руководящим работникам Фонда «Даму» по итогам работы за год (далее – Правила). Целью Правил является ре-

гламентация условий и порядка выплаты вознаграждения руководящим работникам Фонда в рамках проекта управления по целям. В Правилах также описаны основные принципы, на которых базируется система вознаграждения:

- взаимосвязь вознаграждения с выполнением задач, отвечающих интересам Фонда и его Акционера;
- простота и прозрачность принципов определения размера вознаграждения;
- зависимость размера вознаграждения от результатов деятельности Фонда и личной результативности руководящего работника.

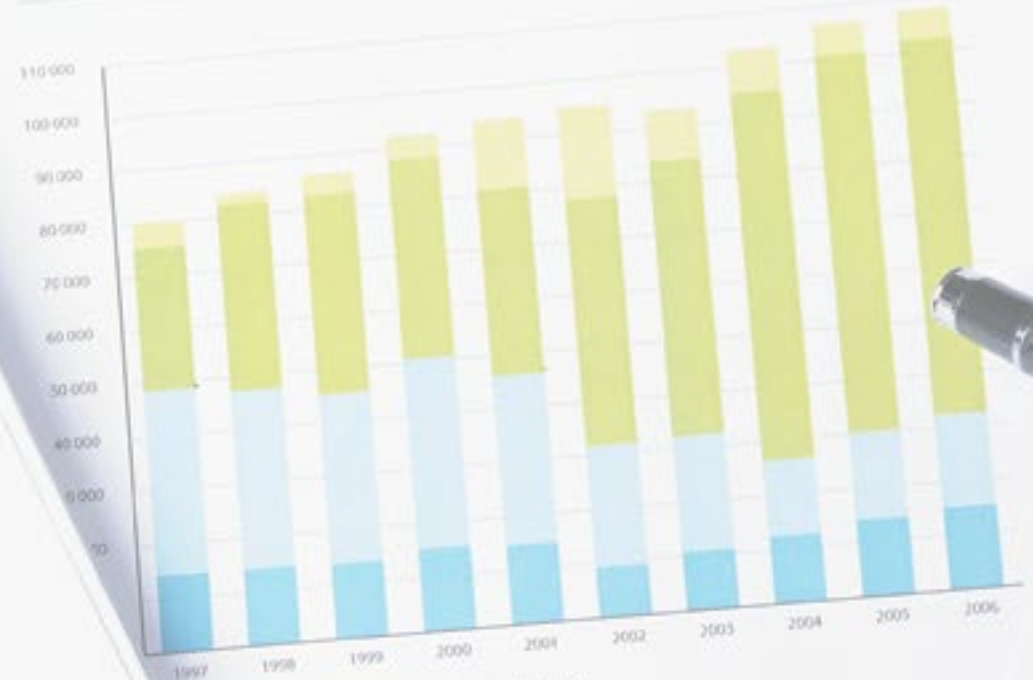
Для оценки деятельности руководящих работников применяется система КПД, которая максимально обеспечивает применение вышеперечисленных принципов в работе. Следовательно, способствует повышению эффективности финансово-производственной деятельности Фонда, через эффективный процесс планирования и постановки целей, надежную и справедливую оценку результативности каждого сотрудника персонально. Данные факторы значительно увеличивают степень достижения руководящими работниками корпоративных и индивидуальных КПД.

SECTION II
Revenue in 2006

Category	2006	2005	%	2006	2005	%	
Other revenue (including surplus from the previous years)	48,4%	41,612,0	44,6%	48,346,8	45,4%	49,836,1	45,8%
AP/IGM based own resource	79,9%	34,696,7	33,7%	32,863,2	29,8%	32,572,2	30,9%
based own resource	2,3%	2,742,9	2,7%	2,943,3	2,8%	3,296,1	2,9%
national own resources	14,3%	14,016,1	15,7%	14,039,8	14,6%	14,825,1	13,6%
	6,9%	7,190,8	7,0%	7,095,5	8,1%	8,826,4	8,1%
	2,4%	2,779,9	2,7%	2,805,5	3,0%	3,091,1	2,8%
	5,5%	5,17,7	5,5%	4,72,3	0,4%	4,75,4	0,4%
	2,0%	2,824,8	2,8%	2,98,1	0,6%	1,62,2	0,1%
	7%	4,135,1	4,0%	4,376,6	4,1%	4,933,0	4,6%
	4,3%	4,532,6	4,4%	4,892,2	4,6%	5,948,7	4,5%
	5,8%	5,842,7	5,7%	6,109,6	5,7%	6,585,9	6,1%
	4,9%	4,991,9	4,3%	4,196,5	3,9%	3,908,6	3,6%
	2,9%	2,916,1	2,8%	1,266,7	1,1%	1,596,6	1,3%
	97,6%	99,934,2	97,6%	103,999,8	97,6%	105,968,0	97,4%
	2,1%	2,1%	2,1%	2,2%	2,2%	2,1%	2,1%
	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%
	2,6%	2,6%	2,6%	2,4%	2,4%	2,8%	2,6%
	100%	102,398,4	100%	106,543,8	100%	108,734,2	100%

FIGURE 2 — EU REVENUE 1997-2006

Other revenue (including surplus from the previous years)
 AP/IGM based own resource
 based own resource
 national own resources

CONTRIBUTION

REVENUES SUPPORTING CORE ACTIVITIES

Flowing chart provides a breakdown of revenues supporting core activities for the fiscal year ended June 30, 2003.

The following chart provides a breakdown of revenues supporting core activities for the fiscal year ended June 30, 2003.

REVENUES SUPPORTING CORE ACTIVITIES (DOLLARS IN MILLIONS)

Revenues to support UC Davis' core activities of over \$2 billion, including those classified as nonoperating revenues, increased by \$115 million in 2004. UC Davis has very diverse

Type of revenue	1997		1998		1999	
	million ECU	%	million ECU	%	million ECU	%
(1) VGR based own resource (including balance from previous years)	39 127,1	52,1%	36 535,0	45,0%	34 351,5	42,6%
(2) GMP/GMP based own resource ("") (including balance from previous years)	14 122,6	18,9%	21 058,0	25,9%	20 891,7	24,4%
(3) UK correction ("")	28,1	0,1%	-81,0	-0,1%	-114,0	-0,1%
(4) Other payments from/to Member States ("")	-3,6	-0,0%	3,1	0,0%	-1,6	-0,0%
(5) Total national contributions = (1) + (2) + (3) + (4)	53 324,4	71,1%	57 515,1	70,8%	61 120,7	73,9%
EU Budget	13 383,6	16,7%	14 172,3	17,6%	14 110,7	17,0%
Other revenue	870,1	1,0%	1 025,2	1,3%	1 702,2	2,0%
Total	75 288,1	98,8%	82 712,6	100,0%	86 933,6	100,0%

15. УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ ФОНДА

ПОЛИТИКА УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМИ РЕСУРСАМИ

Политика управления человеческими ресурсами в Фонде «Даму» осуществляется по следующим стратегическим направлениям:

- формирование единой модели управления человеческими ресурсами;
- политика повышения эффективности труда;
- политика повышения качества человеческого капитала;
- развитие корпоративной культуры.

В рамках формирования единой модели управления человеческими ресурсами в 2013 г. проведена работа по совершенствованию процедуры проведения конкурсного отбора на занятие вакантных должностей с утверждением соответствующего нормативного документа в новой редакции. Также, с целью обеспечения эффективного вхождения в должность нового работника, утверждено положение об адаптации работников с введением института наставничества.

Фонд придерживается политики преемственности и максимального использования внутреннего потенциала сотрудников. В 2013 г. двое работников из состава кадрового резерва назначены на руководящие должности, пятеро сотрудников кадрового резерва получили новые назначения в рамках процедуры ротации.

С целью повышения эффективности труда в Фонде с 2011 г. внедрена система оценки административных работников по картам целей. Стратегические и операционные ключевые показатели деятельности Фонда декомпозируются в карты целей структурных подразделений и, далее, в карты целей работников. По результатам исполнения целей производится ежеквартальная оценка эффективности каждого работника, результат данной оценки отражается в расчете размера вознаграждения (премирования).

Для усиления мотивации сотрудников, в 2013 г. разработан механизм предоставления работникам недвижимости, находящейся на балансе Фонда.

Одним из механизмов повышения эффективности использования и развития человеческого капитала является ротация персонала. В 2013 г. Фонд активно использовал данную практику: Региональный филиал по г. Астане возглавил руководитель структурного подразделения Головного офиса, директорами Департамента корпоративного развития, Юридического департамента и Департамента обучения и сервисной поддержки были назначены главные менеджеры структурных подразделений.

В целях развития потенциала сотрудников, Фондом были проведены групповые и индивидуальные тренинги и семинары, в которых приняли участие 226 чел., что составляет 77% от общей численности персонала.

В 2013 г. для сотрудников Головного офиса и Региональных филиалов было проведено выездное корпоративное мероприятие, направленное на усиление внутрикорпоративного взаимодействия, формирование командного духа.

КОРПОРАТИВНАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ

Фонд «Даму» в качестве основного оператора и интегратора государственных мер поддержки предпринимательства Казахстана рассматривает социальную ответственность как один из ключевых принципов своей деятельности.

При осуществлении корпоративной социальной ответственности Фонд «Даму» руководствуется Политикой в области корпоративной социальной ответственности (далее – Политика), утвержденной решением Совета директоров в 2013 г.

В целях развития

потенциала сотрудников,

Фондом были

проведены групповые и

индивидуальные тренинги

и семинары, в которых

приняли участие 226

человек, что составляет

77% от общей численности

персонала.

Целью Политики является обеспечение деятельности Фонда в соответствии с принципами корпоративной социальной ответственности (далее – КСО) и укрепление доверительных отношений со всеми заинтересованными сторонами.

Политика направлена на повышение эффективности деятельности Фонда «Даму» в области КСО с использованием международных норм поведения и принципов, закреплённых международными стандартами в области КСО и устойчивого развития.

При оценке эффективности деятельности в области КСО Фонд «Даму» руководствуется экономическими показателями и показателями по работе с персоналом.

Ниже представлены результаты в области КСО, достигнутые за 2013 г.

Работники Фонда обеспечиваются ежегодным медицинским страхованием за счет средств, предусмотренных в бюджете Фонда «Даму».

В 2013 г. Фондом «Даму» был проведен ряд мероприятий по поддержке государственного языка. Так, на ежегодной основе проводятся тренинги и семинары для работников по изучению государственного языка. За 2013 г. было переведено 1 316 внутренних документов и исходящей корреспонденции. На государственном языке было опубликовано большое количество статей в газетных изданиях. Был разработан и постоянно актуализируется казахско-русский словарь наиболее употребляемых терминов для работников Фонда.

Фондом «Даму» ведется активная работа по повышению доли местного содержания в закупках. В целом за 2013 г. показатель местного содержания в закупках составил 88%.

По инициативе работников Фонда в частном порядке оказывается материальная помощь больным и нуждающимся детям и взрослым.

Результаты в области КСО, достигнутые за 2013 г.

№	Показатели	Результат
Экономические показатели		
1	Объем средств в бюджете Фонда, предусмотренных на спонсорскую / благотворительную помощь	10 млн. тенге
2	Количество предпринимателей и населения с предпринимательской инициативой, прошедших обучение и консультирование	50 939 человек
3	Степень удовлетворенности предпринимателей проведенным обучением и оказанными консультационными услугами	97%
4	Количество предпринимателей с ограниченными возможностями, получивших поддержку по программе «Даму-Көмек»	292 человека
5	Доля казахстанского содержания в закупках Фонда	88%
Показатели по работе с персоналом		
1	Степень вовлеченности персонала	75%
2	Степень удовлетворенности персонала	81%
3	Количество молодых специалистов, прошедших практику или стажировку в пределах Фонда	18 человек
4	Количество работников Фонда, прошедших обучение	226 человек

1,455

924

1,374

8,731

19,685

2,435

1.78

10.02

1.82

3.6

16. ГОДОВАЯ ФИНАНСОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ И АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ОТЧЕТ О ФИНАНСОВОМ ПОЛОЖЕНИИ (МЛН. ТГ.)

	31 декабря 2013 г.	31 декабря 2012 г.
АКТИВЫ		
Денежные средства и их эквиваленты	12,568,964	18,941,791
Ценные бумаги, оцениваемые по справедливой стоимости через прибыль или убыток	9,558,315	10,647,919
Средства в других финансовых учреждениях	135,156,724	136,668,029
Операции «обратное РЕПО»	-	-
Дебиторская задолженность по программам субсидирования	433,579	2,454,801
Кредиты и авансы клиентам	199,783	274,206
Инвестиционные ценные бумаги, имеющиеся в наличии для продажи	2,655,637	5,099,494
Основные средства	2,233,205	549,643
Нематериальные активы	117,419	54,279
Активы по текущему подоходному налогу	4,832,780	4,320,841
Актив по отсроченному подоходному налогу	676,981	781,665
Прочие активы	895,815	405,017
ИТОГО АКТИВОВ	169,329,202	180,197,685
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА		
Заемные средства	75,810,555	92,241,597
Субординированный долг	4,022,973	5,420,112
Обязательства по программам субсидирования	8,020,601	4,448,488
Доходы будущих периодов и обязательства по финансовым гарантиям	1,019,333	904,696
Прочие обязательства	385,820	320,973
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВ	89,259,282	103,335,866
СОБСТВЕННЫЕ СРЕДСТВА		
Уставный капитал	72,920,273	72,920,273
Дополнительно оплаченный капитал	834,527	250,240
Фонд переоценки инвестиционных ценных бумаг, имеющихся в наличии для продажи	27,460	(145,206)
Прочие резервы	316,430	316,430
Нераспределенная прибыль	5,971,230	3,520,082
ИТОГО СОБСТВЕННЫХ СРЕДСТВ	80,069,920	76,861,819
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВ И СОБСТВЕННЫХ СРЕДСТВ	169,329,202	180,197,685

ОТЧЕТ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ (МЛН. ТГ.)

	2013 г.	2012 г.
Процентные доходы	11,156,954	12,512,661
Процентные расходы	(4,829,544)	(6,625,812)
Чистые процентные доходы	6,327,410	5,886,849
Восстановление резерва под обесценение кредитов клиентам и средств в других финансовых учреждениях	307,685	737,861
Чистые процентные доходы после восстановления резерва под обесценение кредитного портфеля	6,635,095	6,624,710
Комиссионные доходы	1,858,588	921,984
Доходы за вычетом расходов от переоценки ценных бумаг, оцениваемых по справедливой стоимости через прибыль или убыток	(26,188)	(185,370)
Доходы за вычетом расходов от переоценки иностранной валюты	(4,025)	(4,642)
Обесценение/(Восстановление) по обязательствам кредитного характера	(26,037)	211,530
Восстановление/(Обесценение) инвестиционных ценных бумаг, имеющихся в наличии для продажи	19,861	(20,524)
Прочие операционные доходы и расходы	80,864	(261,586)
Общие и административные расходы	(3,920,936)	(2,854,079)
Прибыль до налогообложения	4,617,222	4,432,023
Расходы по налогу на прибыль	(1,129,214)	(975,819)
ПРИБЫЛЬ ЗА ГОД	3,488,008	3,456,204
Прочий совокупный доход		
Фонд переоценки инвестиционных ценных бумаг, имеющихся в наличии для продажи		
• Доходы за вычетом расходов за год	192,527	300,922
• Доходы за вычетом расходов, перенесенные в прибыль или убыток в результате выбытия или обесценения	(19,861)	20,524
Прочий совокупный доход за год	172,666	321,446
ИТОГО СОВОКУПНЫЙ ДОХОД ЗА ГОД	3,660,674	3,777,650

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИЯХ В СОСТАВЕ СОБСТВЕННЫХ СРЕДСТВ (МЛН. ТГ.)

	Уставный капитал	Дополнительно оплаченный капитал	Фонд переоценки инвестиционных ценных бумаг, имеющихся в наличии для продажи	Прочие резервы	Нераспределенная прибыль	Итого
Остаток на 1 января 2012 года	44,920,273	-	(466,652)	316,430	1,102,424	45,872,475
Прибыль за год	-	-	-	-	3,456,204	3,456,204
Прочий совокупный доход	-	-	321,446	-	-	321,446
Итого совокупный доход за год	-	-	321,446	-	3,456,204	3,777,650
Выпуск акций	28,000,000	-	-	-	-	28,000,000
Дополнительно оплаченный капитал	-	250,240	-	-	-	250,240
Дивиденды выплаченные	-	-	-	-	(1,038,546)	(1,038,546)
Остаток на 31 декабря 2012 года	72,920,273	250,240	(145,206)	316,430	3,520,082	76,861,819
Прибыль за год	-	-	-	-	3,488,008	3,488,008
Прочий совокупный доход	-	-	172,666	-	-	172,666
Итого совокупный доход за год	-	-	172,666	-	3,488,008	3,660,674
Дивиденды выплаченные	-	-	-	-	(1,036,860)	(1,036,860)
Дополнительно оплаченный капитал	-	584,287	-	-	-	584,287
Остаток на 31 декабря 2013 года	72,920,273	834,527	27,460	316,430	5,971,230	80,069,920

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ (МЛН. ТГ.)

	2013 г.	2012 г.
Движение денежных средств от операционной деятельности:		
Проценты полученные	10,423,888	10,651,979
Проценты уплаченные	(4,250,026)	(7,148,197)
Комиссии полученные	1,565,387	673,340
Поступления от прочей операционной деятельности	123,591	12,393
Погашение ранее списанных кредитов клиентам	73,385	173,568
Затраты по оплате труда, уплаченные	(1,968,708)	(1,782,032)
Общие и административные расходы, уплаченные	(2,130,966)	(1,172,989)
Уплаченный налог на прибыль	(553,453)	(3,521)
Денежные средства, полученные от операционной деятельности до изменений в операционных активах и обязательствах	3,283,098	1,588,845
Чистое снижение от ценных бумаг, оцениваемых по справедливой стоимости через прибыль или убыток	1,189,678	495,107
Чистое снижение средств в финансовых учреждениях	1,673,645	24,757,984
Чистое снижение по кредитам и авансам клиентам	293,781	1,404,317
Чистое снижение/(увеличение) по прочим активам	(555,885)	(1,917,151)
Чистое увеличение по прочим финансовым обязательствам	5,719,640	592,604
Чистое снижение/(увеличение) по прочим обязательствам	(652,970)	307,792
Чистые денежные средства от операционной деятельности	10,950,987	27,229,498
Денежные средства от инвестиционной деятельности:		
Приобретения инвестиционных ценных бумаг, имеющихся в наличии для продажи	-	(1,927,716)
Поступления от реализации, и инвестиционных ценных бумаг, имеющихся в наличии для продажи	2,866,233	479,626
Приобретение основных средств	(1,817,913)	(110,711)
Приобретение нематериальных активов	(84,268)	-
Чистые денежные средства, полученные от /(использованные в) инвестиционной деятельности	964,052	(1,558,801)
Денежные средства от финансовой деятельности:		
Эмиссия обыкновенных акций	-	28,000,000
Получение заемных средств	4,000,000	2,600,000
Погашение заемных средств	(19,877,897)	(38,375,395)
Погашение субординированного долга	(1,373,109)	(7,613,109)
Выплаченные дивиденды	(1,036,860)	(1,038,546)
Чистые денежные средства, использованные в финансовой деятельности	(18,287,866)	(16,487,050)
Чистое снижение/(прирост) денежных средств и их эквивалентов	(6,372,827)	9,183,647
Денежные средства и их эквиваленты на начало периода	18,941,791	9,758,144
Денежные средства и их эквиваленты на конец периода	12,568,964	18,941,791

**АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ
(ОТЧЕТ НЕЗАВИСИМОГО АУДИТОРА
«ТОО «ПРАЙСУОТЕРХАУСКУПЕРС»)**

Акционеру и Совету директоров Фонда «Даму»

Мы провели аудит финансовой отчетности Фонда «Даму», состоящей из отчета о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2013 года и отчетов о прибылях и убытках и совокупном доходе, изменениях капитала и движении денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, а также примечаний, состоящих из краткого обзора основных положений с учетом политики и прочей пояснительной информации.

Ответственность руководства за финансовую отчетность

Руководство несет ответственность за составление и достоверное представление данной финансовой отчетности в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности, и за внутренний контроль, который руководство считает необходимым для составления финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений вследствие недобросовестных действий или ошибок.

Ответственность аудитора

Наша ответственность заключается в выражении мнения о данной финансовой отчетности на основе проведенного нами аудита. Мы провели аудит в соответствии с Международными стандартами аудита. Данные стандарты требуют соблюдения этических норм, а также планирования и проведения аудита таким образом, чтобы получить разумную уверенность в том, что финансовая отчетность не содержит существенных искажений.

Аудит включает проведение процедур, направленных на получение аудиторских доказательств, подтверждающих числовые показатели финансовой отчетности и

раскрытие в ней информации. Выбор процедур зависит от профессионального суждения аудитора, включая оценку рисков существенного искажения финансовой отчетности вследствие недобросовестных действий или суждений. В процессе оценки этих рисков аудитор рассматривает систему внутреннего контроля за составлением и достоверным представлением финансовой отчетности, чтобы разработать аудиторские процедуры, соответствующие обстоятельствам, но не с целью выражения мнения об эффективности внутреннего контроля организации. Аудит также включает оценку надлежащего характера применяемой учетной политики и обоснованности бухгалтерских оценок, сделанных руководством, а также оценку представления финансовой отчетности в целом.

Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими для выражения нашего мнения.

Мнение

По нашему мнению, финансовая отчетность отражает достоверно во всех существенных отношениях финансовое положение Фонда по состоянию на 31 декабря 2013 года, а также его финансовые результаты и движение денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности.

17. АДРЕСА И КОНТАКТЫ

ГОЛОВНОЙ ОФИС:

050004, Казахстан, г. Алматы, ул. Гоголя, 111
Тел.: +7 (727) 244-55-66, факс: +7 (727) 278-07-76, e-mail: info@fund.kz, сайт Фонда: www.damu.kz
Call-центр: +7 (727) 244-55-77, короткий номер 1408 (звонки по Казахстану бесплатно)

ФИЛИАЛЬНАЯ СЕТЬ

1. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по г. Астана

010000, г. Астана, р-он Алматы, ул. Кажымукана, д. 8а
Тел.: +7 (7172) 55-91-99, 55-94-34, факс +7 (7172) 55-92-13, e-mail: astana@fund.kz

2. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по г. Алматы

050004, г. Алматы, ул. Гоголя, 111
Тел.: +7 (727) 244-55-66, 244-55-77, факс: +7 (727) 278-07-76 (вн. 3100), e-mail: almaty@fund.kz

3. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Акмолинской области

020000, г. Кокшетау, ул. Акана-серэ, дом 46 А/1
Тел.: +7 (7162) 55-11-16, 55-11-18, 55-11-19, 55-11-21, факс: +7 (7162) 33-38-67, e-mail: akmola@fund.kz

4. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Актюбинской области

030019, г. Актюбе, пр. Абилхайыр-хана, дом 51
Тел.: +7 (7132) 55-24-35, 55-24-36, факс: 8 (7132) 54-35-08, e-mail: aktobe@fund.kz

5. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Алматинской области

040000, г. Талдыкорган, ул. Толебаева, 86
Тел.: +7 (7282) 24-24-30, 55-87-10, факс: +7 (7282) 24-17-27, e-mail: taldyk@fund.kz

6. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Атырауской области

060005, г. Атырау, пр. Азаттык, 17
Тел.: +7 (7122) 55-81-01, факс: +7 (7122) 35-46-51, e-mail: atyrau@fund.kz

7. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Восточно-Казахстанской области

070019, г. Усть-Каменогорск, пр. Победы, 6
Тел.: +7 (7232) 56-05-93, 56-05-91, 56-05-90; факс: +7 (7232) 25-11-12, e-mail: vko@fund.kz

8. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Жамбылской области

080000, г. Тараз, ул. Желтоксан, 94
Тел.: +7 (7262) 99-94-70, 99-94-75, 99-94-76; факс: +7 (7262) 54-11-51, e-mail: taraz@fund.kz

9. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Западно-Казахстанской области

090000, г. Уральск, ул. Чагано-Набережная, строение 84
Тел.: +7 (7112) 50-48-26, 50-52-90, 50-52-25, факс: +7 (7112) 50-48-26, e-mail: zko@fund.kz

10. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Карагандинской области

100026, г. Караганда, пр. Строителей, 4
Тел.: +7 (7212) 40-09-66, факс: +7 (7212) 40-09-69, e-mail: karaganda@fund.kz

11. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Кызылординской области

120001, г. Кызылорда, ул. Иван Журбы, №12
Тел.: +7 (7242) 55-11-12, 55-11-13, e-mail: k-orda@fund.kz

12. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Костанайской области

110000, г. Костанай, пр. Аль-Фараби, 65
Тел.: +7 (7142) 53-23-98, 99-03-00, 99-03-05, факс: +7 (7142) 53-23-98, e-mail: kostanay@fund.kz

13. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Мангистауской области

130000, г. Актау, 16 микрорайон, Бизнес-центр «Кайсар»
Тел.: +7 (7292) 70-10-51; факс: +7 (7292) 30-43-04, e-mail: aktau@fund.kz

14. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Павлодарской области

140000, г. Павлодар, ул. Короленко, 109
Тел.: +7 (7182) 70-38-02, 70-38-10; факс: +7 (7182) 20-83-53, e-mail: pavlodar@fund.kz

15. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Северо-Казахстанской области

150000, г. Петропавловск, ул. Абая, 80/А
Тел.: +7 (7152) 55-98-12, 46-06-54, факс: +7 (7152) 46-79-86, e-mail: sko@fund.kz

16. Центр обслуживания предпринимателей. Региональный филиал по Южно-Казахстанской области

160023, г. Шымкент, Аль-Фарабийский р-он, ул. Рыскулова, 8 А
Тел.: +7 (7252) 30-00-27, 99-70-49, факс: +7 (7252) 30-00-27, e-mail: shymkent@fund.kz

18. ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

СДЕЛКИ С ЗАИНТЕРЕСОВАННОСТЬЮ, ЗАКЛЮЧЕННЫХ ФОНДОМ «ДАМУ» В 2013 ГОДУ

№	Наименование контрагента по договору	Номер и дата заключения договора	Предмет договора	Существенные условия договора	Дата и номер решения уполномоченного органа Фонда, принявшего решение о заключении сделки
1	АО «Банк развития Казахстана»	23.01.2013 г.	По условиям Договора Финансовый агент (Фонд) осуществляет субсидирование части процентной ставки вознаграждения получателя (ТОО «Комбинат Фараб») по кредиту, полученному в АО «Банк Развития Казахстана»	Сумма кредита – 5 962 336,53 долл. США, Ставка – 8%, Срок кредита – 10 лет.	23.01.2013 г.
2	Комитет развития предпринимательства Министерства регионального развития Республики Казахстан	№ 47 от 22.05.2013 г.	Информационное обеспечение предпринимателей в моногородах	Стоимость договора – 136 202 000 тенге. Авансовый платеж – 30%. Срок оказания услуг – 01.01.2013 г. – 31.12.2013 г.	Решение Совета директоров от 06.05.2013 г. № 45
3		№ 21 от 24.04.2013 г.	Поддержка начинающих предпринимателей (старт-ап проекты)	Стоимость договора – 200 000 000 тенге. Авансовый платеж – 30%. Срок оказания услуг – 01.03.2013 г. – 31.12.2013 г.	
4		№ 22 от 24.04.2013 г.	Оплата за услуги оператора финансового агента в рамках Программы «Дорожная карта бизнеса 2020»	Сумма договора – 720 000 000 тенге. Срок договора – до 31.12.2013 г.	
5		№ 20 от 24.04.2013 г.	Перечисление средств для субсидирования ставки вознаграждения по кредитам банков второго уровня субъектам частного предпринимательства в рамках второго направления «Оздоровление предпринимательского сектора» Программы «Дорожная карта бизнеса 2020»	Сумма договора – 6 671 000 000 тенге. Срок договора – до 31.12.2013 г.	Решение Совета директоров от 06.05.2013 г. № 45
6		№ 48 от 23.05.2013 г.	Оказание услуг по реализации компонента «Бизнес-Насихат» в рамках реализации четвертого направления «Усиление предпринимательского потенциала» Программы «Дорожная карта бизнеса 2020»	Сумма договора – 93 000 000 тенге. Срок – с 01.03. по 31.12.2013 г.	
7		№ 59 от 21.06.2013 г.	Оказание услуг по повышению квалификации руководящих работников и менеджеров в сфере экономики по реализации проекта «Деловые связи»	Сумма договора – 163 772 000 тенге. Срок – до 31.12.2013 г.	
8		№ 61 от 10.07.2013 г.	Оказание услуг по повышению квалификации руководящих работников и менеджеров в области внедрения новых методов управления и технологий по реализации компонента «Старшие сеньоры»	Сумма договора – 45 220 000 тенге. Срок договора: до 31.12.2013 г.	
9	АО «Банк Развития Казахстана»	№241-ДГЗ-АД/106-БЭ/21 от 11.11.2013 г.	Договор на возмездное оказание услуг по банковской экспертизе проекта, предлагаемого к финансированию за счет гарантированного государством займа	Сумма договора – 6 912 000 тенге. Срок договора – с даты подписания договора по 31.12.2014 г.	Решение Совета директоров от 06.12.2013 г., протокол № 47
10	ТОО «Технопарк «Сары Арка»	№ 44 от 25.12.2013 г.	Договор аренды нежилого помещения	Сумма договора – 9 155 064,6 тенге. Срок договора – с 01.01.2014г. по 31.12.2014г.	Решение Совета директоров от 06.12.2013 г., протокол № 47
11	ТОО «Технопарк «Алгоритм»	№ 04 от 06.01.2014 г.	Договор аренды нежилого помещения	Сумма договора – 4 896 000 тенге. Срок договора – с 01.01.2014 г. по 31.12.2014 г.	Решение Совета директоров от 06.12.2013 г., протокол № 47

ОПЕРАЦИИ СО СВЯЗАННЫМИ СТОРОНАМИ

№	Наименование контрагента по договору	Номер и дата заключения договора	Предмет договора	Существенные условия договора	Дата и номер решения уполномоченного органа Фонда, принявшего решение о заключении сделки
1	АО «Банк развития Казахстана» <i>(Сделка является сделкой, в совершении которой Фондом имеется заинтересованность, и операцией со связанной стороной)</i>	23.01.2013 г.	По условиям Договора Финансовый агент (Фонд) осуществляет субсидирование части процентной ставки вознаграждения получателя (ТОО «Комбинат Фараб») по кредиту, полученному в АО «Банк развития Казахстана»	Сумма кредита – 5 962 336,53 долл. США. Ставка – 8%. Срок кредита – 10 лет.	23.01.2013 г.
2	АО «Темірбанк»	№ 3-ПОР/Ж-2 от 12.03.2013 г.	Программа обусловленного размещения средств в финансовых институтах для последующего кредитования СЧП г. Жанаозен Мангистауской области	Сумма договора – 29 330 522,73 тенге. Срок договора – до 01.03.2019 г. Ставка – 5,5%. Дата выдачи – 13.03.2013 г. Кредит для рефинансирования проекта ИП Жаннур.	Протокол Правления Фонда № 011/2013 от 18.02.2013 г.
3	АО «Темірбанк»	№ 3-ПОР/Ж-3 от 12.03.2013 г.	Программа обусловленного размещения средств в финансовых институтах для последующего кредитования СЧП г. Жанаозен Мангистауской области	Сумма договора – 39 107 363,65 тенге. Срок договора – до 01.03.2019 г. Ставка – 5,5%. Дата выдачи – 13.03.2013 г. Кредит для рефинансирования проекта ИП Джайлыханов К.А.	Протокол Правления Фонда № 011/2013 от 18.02.2013 г.
4	АО «Темірбанк»	№ 3-ПОР/Ж-4 от 12.03.2013 г.	Программа обусловленного размещения средств в финансовых институтах для последующего кредитования СЧП г. Жанаозен Мангистауской области	Сумма договора – 11 000 000 тенге. Срок договора – 36 месяцев. Ставка – 5,5%. Дата выдачи – 13.03.2013 г. Кредит для финансирования/рефинансирования проекта ИП Курбанов Х.Т.	Протокол Правления Фонда № 011/2013 от 18.02.2013 г.
5	АО «Темірбанк»	№ 3-ПОР/Ж-5 от 05.04.2013 г.	О предоставлении кредита в сумме 9,0 млн. тенге	Сумма договора – 9,0 млн. тенге. Срок договора – до 01.04.2018 г. Ставка – 5,5%. Дата выдачи – 08.04.2013 г. Кредит для финансирования проекта ИП Досаханова.	Протокол Правления № 026/2013 от 29.03.2013 г.
6	АО «Темірбанк»	№ 3-ПОР/Ж-6 от 21.05.2013 г.	О предоставлении кредита в сумме 50,0 млн. тенге в рамках Кредитного соглашения № 3-ПОР/Ж от 01.03.2012 г.	Сумма договора – 50,0 млн. тенге. Срок договора – до 01.05.2015 г. Ставка – 5,5%. Дата выдачи – 23.05.2013 г. Кредит для финансирования проекта ТОО «Бейбарыс Ltd».	Протокол Правления № 037/2013 от 15.05.2013 г.
7	АО «Темірбанк»	№ 3-ПОР/Ж-7 от 27.05.2013 г.	О предоставлении кредита в сумме 117 158 671 тенге в рамках Кредитного соглашения № 3-ПОР/Ж от 01.03.2012 г.	Сумма договора – 117 158 671 тенге. Срок договора – до 01.05.18 г. Ставка – 5,5%. Дата выдачи 29.05.2013 г. Кредит для финансирования проекта ТОО «Нур-Шын».	Протокол Правления № 039/2013 от 20.05.2013 г.
8	АО «Темірлизинг»	№ 1 (СКЛ 14-9-Л2) от 12.07.2013 г.	Предоставление кредита для финансирования лизинговых сделок СМСП	Сумма договора – 100 млн. тенге. Срок договора – до 01.05.2020 г. Ставка – 6,5%.	Протокол Правления № 039/2013 от 20.05.2013 г.
9	АО «Темірбанк»	№ 25-26-ЖП/Р от 27.09.2013 г.	Предоставление кредита для финансирования женщин-предпринимателей	Сумма договора – 200 млн. тенге. Срок договора – до 25.06.2018 г. Ставка – 6%.	Протокол Правления № 073/2013 от 26.09.2013 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ИНФОРМАЦИЯ О РАЗМЕРЕ ВОЗНАГРАЖДЕНИЯ, ВЫПЛАЧЕННОГО НЕЗАВИСИМЫМ ДИРЕКТОРАМ-ЧЛЕНАМ СОВЕТА ДИРЕКТОРОВ ФОНДА «ДАМУ», ЗА 2013 г.

В соответствии с лучшей мировой практикой корпоративного управления, независимым директорам-членам Совета директоров Фонда «Даму» выплачивается:

- фиксированное вознаграждение – за исполнение обязанностей члена Совета директоров. Выплаты вознаграждения производятся Фондом в денежной форме один раз в полугодие, соразмерно периоду

работы директора в соответствующем полугодии календарного года;

- дополнительное вознаграждение – за участие в заседаниях Комитетов Совета директоров.
- независимому директору также компенсируются расходы, связанные с выездами на заседания Совета директоров.

За 2013 г. размер вознаграждения, выплаченного независимым директорам-членам Совета директоров Фонда «Даму», составил 2 700 тыс. тенге.

ANNUAL REPORT
“DAMU” ENTREPRENEURSHIP
DEVELOPMENT FUND” JSC
2013

Table of Contents

Ladies and Gentlemen!

First Deputy of the Republic
of the Kazakhstan
Prime Minister
Chairman of the
Board of Directors
Bakytzhan Sagintayev

Small- and medium-scale business development is the key factor of national competitiveness. In his speech at the National Investors Council meeting held on April 11, 2014, the head of our nation – Nursultan Nazarbayev, emphasized that small- and medium-scale business is a foundation for strong middle class. The higher is share of small- and medium-scale business in our economy, the more stable will be development of Kazakhstan.

Well-developed private business contributes to improvement of population employment, increase in volume and improvement of quality of domestic production. Over the last 10 years, the number

of registered SMB entities doubled. Number of people involved in the SMB sector increased 1.4 times and SMB production output increased 5.8 times and made up KZT 9,020 bln. per annum.

Development of private enterprise is impossible without consistent governmental support, creation of favorable business environment and implementation of financial and non-financial instruments of business support.

At this stage, a system of government and business dialogue has been formed at all levels; systematic work on improvement of business environment is being done, business support infrastructure

ADDRESS BY THE CHAIRMAN OF THE BOARD OF DIRECTORS

is being extended. In the beginning of the year, the president of the Republic of Kazakhstan – Nursultan Nazarbayev, signed a decree on profound measures aimed at creation of favorable business environment and business entities inspection moratorium was announced. The law “On Permissions and Notifications” was passed to solve a number of systemic problems with regulatory approval system of Kazakhstan. An active work is being executed for elimination of various administrative and bureaucratic barriers as well as other problems breventing development of business.

International experts noted favorable changes in the business environment of

Kazakhstan: Kazakhstan has been ranked high in international ratings year in and year out. Thus, in the “Doing Business” rating of the Global Bank for year 2014 Kazakhstan ranked 50th. According to the report of International Economic Forum on global competitiveness for the period of 2013-2014 that, among others, covers the factors relating to SMB activity, Kazakhstan was rated 50th.

Being a financial agent and coordinator of “Business Road Map 2020”, “Damu” Entrepreneurship Development Fund takes specific measures for support and development of small- and medium-scale businesses. Every participant of the “Damu” Fund’s programs has equal rights

and opportunities. Necessary incentives are there for self-fulfillment of people and entrepreneurial initiative as well as equal rules of the game for all participants without exception.

Common aspirations of “Damu” Fund and our businessmen as well as thorough understanding of the task are the prerequisites for improvement of the national business competitive strength and sustained development of economy. I am sure that accomplishment of the tasks will contribute to further formation and development of strong entrepreneurship sector of Kazakhstan.

Ladies and Gentlemen!

Chairwoman of the Board
Lyazzat Ibragimova

To a large extent, the past 2013 was a breaking point for our Fund. For us, it was the year of businessmen capacity building for we managed to accomplish an ambitious task and made a three-level system of businessmen training centers.

Currently, specialized businessmen servicing centers operate in all regional centers of Kazakhstan as well in the city of Astana, Almaty and Semey; Business Support Centers operate in 27 single-industry towns and Mobile Business Support Centers regularly travel to the most distant populated localities of the country. These centers render bundled advisory services to businessmen in “one window” mode. As a result, number of our programs’ participants is very high now though we used to seek for candidates for governmental support before. In 2013, more than 28 thousand businessmen received more than 50 thousand free-of-charge

advices in our centers in various aspects of launching and carrying out of business activity as well as advices and assistance on various issues of governmental support procurement. These parameters are satisfying because contribution to the national economy diversification efforts is among strategic tasks of our Fund and, in our opinion, Kazakhstan, first and foremost, needs development of private enterprise.

Damu Entrepreneurship Development Fund makes its contribution to development of small- and medium-scale business of Kazakhstan. Over the last four years, “Damu” Entrepreneurship Development Fund rendered assistance to 3,500 businessmen under the “Business Road Map 2020” state-run program; of the total number, 1,455 businessmen received assistance in 2013. The business support tool such as loan security has become increasingly popular

ADDRESS BY THE CEO

among businessmen. On the whole, loan security has been arranged under 260 projects including 150 projects in 2013. We are planning to increase the number of subsidized projects to 1,500 and the number of loans securities to 200 in 2014.

Successful implementation of the state-run programs for businessmen support with the use of financial instrument allowed for the Fund to achieve positive financial result by the end of 2013 in the amount exceeding KZT 3.4 bln., which is indicative of efficiency of government allocated funds management by the fund.

Along with the financial instruments of business support, the business support services such as those aimed at businessmen capacity building and assistance in realization of business-ideas and project management are becoming more and more popular among businessmen. More than 22 thousand people

received training within the framework of the projects such as “Business Counselor”, “SMB Top Management Training”, “Business Connections” and “Young Businessman School” in 2013.

New Internet-based business-portal “Business Territory” was launched and presented in 2013 within the framework of Industrial Development Day celebration with participation of the head of the state for the purpose of extension of the range of remote consulting services for businessmen of Kazakhstan.

Establishment of “Baiterek” National Management Holding that, among other ten development institutions, includes “Damu” Fund has become an important event.

I would like to emphasize that the Fund always goes ahead, we work constantly on improvement of our programs. We are trying to take into account all requests

of our businessmen in order to improve their access to the governmental support tools.

2014 is going to become, first of all, the year of the state-run support delivery to all regional centers of Kazakhstan; secondly, Kazakhstani companies involved in the sphere of processing industry, i.e. sole proprietors, small- and medium-scale business manufacturing finished products will be in the center of our attention; and, thirdly, we are planning to receive a credit rating in order to get access to a wider range of sources for financial support of businessmen.

Our success is the result of work of our team and well-established productive relationship with governmental agencies, financial institutions and businesses. This means that both implementation of our plans and fruitfulness of our efforts depend on diligence and personal participation of each member of the Fund.

12%

10%

8%

6%

4%

2008

1. MISSION, VISION, STRATEGIC GOALS AND TASKS

MISSION OF THE FUND

"Damu" Fund's mission consists in contribution to quality development of small- and medium-scale business of Kazakhstan.

VISION OF THE FUND

In accordance with the Fund's vision, "Damu" Fund has to become the main operator and integrator of business support projects in Kazakhstan.

STRATEGIC AREAS, OBJECTIVES AND TASKS OF THE FUND FOR THE PERIOD ENDING IN 2022

In order to bring our vision to life and realize our mission, we are going to carry out our activity in the following four strategic areas:

1. Contribution to increase in the number of active small- and medium-scale businesses and the number of jobs through ensuring access to financial resources for all small- and medium-scale business entities (hereinafter referred to as SMBs) having a development potential.

In order to bring our vision to life and realize our mission, we are going to carry out our activity in the following four strategic areas.

Within the boundaries of the given area of activity, "Damu" Fund's main objective will consist in increase in the volume and ensuring affordability of funds for small- and medium-scale businesses through allocation of funds from the national and local budgets, attraction of foreign and national creditors and using own resources of "Damu" Fund. Listed below are the main tasks to be accomplished to achieve the above objective:

- contribution to improvement of availability of financial resources for currently active SMBs and starting businessmen;
 - ensuring an effective distribution of loan resources by means of maximum coverage of SMB entities by regions and industries.
2. Contribution to development of private enterprise in the non-resource sectors of economy.

Within the limits of the given area, "Damu" Fund considers the following as its main objective: stimulation of increase

in funds allocation to SMBs operating in non-resource sectors of economy, development of which has effect on the level of diversification, which, in turn, contributes to increase in the production output and creation of new jobs, increase in tax revenue, increase in the number of SMB employees, reduction of the country's dependence on fluctuation of prices of energy resources and the volume of produced raw materials. The following tasks will be accomplished to achieve the above objectives:

- High-quality discharge of a financial agent duties within the framework for the 1st through the 3rd areas of "Business Road Map 2020" program;
- Furtherance of SMBs innovative development, retooling and modernization.

3. SMB entities professional development and involvement of population in private business activity.

The objective of the programs aimed at professional development of SMB entities and involvement of population in private business activities consists in a wider coverage of potential and currently active businessmen with non-financial support intended for strengthening of entrepreneurship potential of the nation.

Listed below are the main tasks to be accomplished to achieve the above objective:

- High-quality discharge of duties of training and consulting agent within the framework for the "Business Road Map 2020" program;
- Introduction of the tools for remote information, analysis and consulting services rendering to SMB entities and population having entrepreneurship initiative;
- Development of an infrastructure for nonfinancial support of private businesses in all regions of Kazakhstan;
- Monitoring and regular analytical investigations of SMB sector development.

4. Enhancement of "Damu" Fund performance efficiency.

For the purpose of enhancement of "Damu" Fund performance efficiency, the following tasks shall be accomplished:

- Improvement of corporate management system;
- ensuring an effective HR management policy;
- Regional development; discharge of functions of a "single window" and interlink between businessmen, governmental agencies, national development institutions and other organizations.
- Effective management of assets.

2. INFORMATION ABOUT THE FUND

“Damu” Entrepreneurship Development Fund” JSC (hereinafter referred to as “Damu” Fund or the Fund) was established based on the Republic of Kazakhstan government decree No.665 “On Establishment of Small-scale Entrepreneurship Development Fund” dated April 26, 1997.

Before 2001, the Fund used to discharge the functions of an agency for accounting and control of the national budget funds allocated to the program of the national manufacturers support and also of the credit lines’ funds provided by the European Bank of Reconstruction and Development and Asian Development Bank.

Starting from 2002, the Fund got involved into the debt financing of small-scale businesses using its own funds. “Damu” Fund implemented the following programs: “Program of Small-scale Businesses Debt Financing from the National Budget Funds” and “Program of Small Towns Development over the Period of 2004–2006”.

In May 2005, Republic of Kazakhstan government approved the program for accelerated development of small- and medium-scale business in the Republic of Kazakhstan over the period of 2005 through 2007. In accordance with this program, the Fund supported small-scale businesses (hereinafter referred to as SSB) over the period of 2005 through 2007 by means of the following programs implementation: direct financing and leasing program, program of micro-lending system development in Kazakhstan, program of security provision for the loans extended to SSBs by the second-tier banks (hereinafter referred to as STB).

Starting from September 2006, “Damu” Fund has been operating as a member of “Kazyna” Sustained Development Fund” JSC.

In accordance with the provisions of the Republic of Kazakhstan president decree No.571 “On Certain

Measures for Optimization of Management System by Development Support institutions, Financial Organizations and Development of National Economy” issued on May 22, 2013, 100% of “Damu” Fund’s shares were transferred to the “Baiterek” National Management Holding” JSC (hereinafter referred to as “Baiterek” NMH” JSC). Before the date of issue of the above specified Decree, 100% of shares in “Damu” Fund belonged to “Samruk-Kazyna” National Welfare Fund” JSC (hereinafter referred to as “Samruk-Kazyna” NWF” JSC) and starting from December 28, 2011, the shares were in trust management of the Republic of Kazakhstan Ministry of Economic Development and Trade and starting from April 10, 2013 they were managed by the Republic of Kazakhstan Ministry of Regional Development. At the current moment, “Baiterek” National Management Holding” JSC is the sole shareholder of the Fund.

Since the end of 2007, the Fund has been acting as an operator of tied funds allocation within the framework of the Republic of Kazakhstan stabilization program initiated by the Republic of Kazakhstan government.

Starting from 2010, “Damu” Fund is a financial agent under the program of subsidization of interest rates on the loans to businessmen and security provision for the loans to businessmen provided by the banks. The Fund also discharges the duties of an operator of businessmen training and consulting programs under the state-run program “Business Road Map 2020” (hereinafter referred to as “BRM 2020”).

“Damu” Fund’s branches operate in all regions of Kazakhstan and have an extensive experience of work with local businessmen, community-based organizations and executive authorities.

Over the period of 2012–2013, the Fund established 17 Businessmen Service Centers, 27 Business Support Centers in one-industry towns and 14 mobile Business Support Centers.

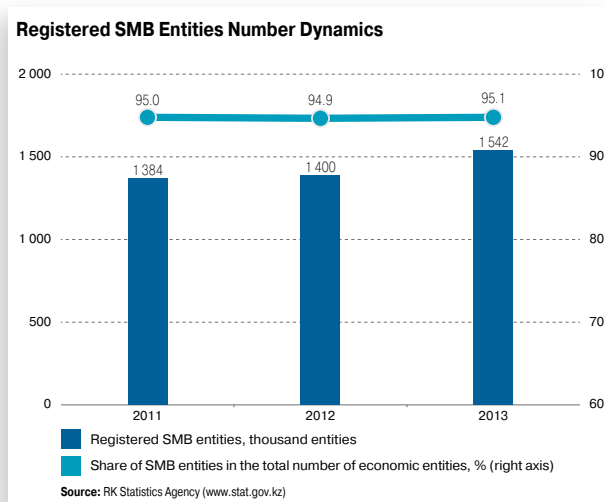
¹ Previous Name of the Fund “Small-scale Entrepreneurship Development Fund” JSC

3. BREAKDOWN OF THE MARKET SHARE OF THE FUND BY THE MAIN LINES OF ACTIVITY

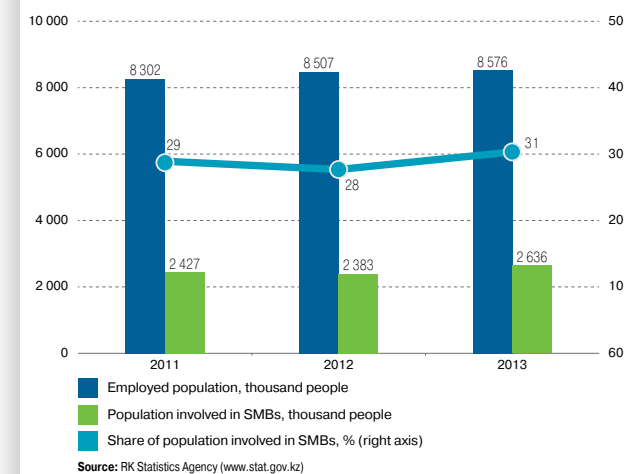
Growth of the number of SMB entities registered in Kazakhstan continued in 2013. It made up 10% resulting in the total number of SMB entities of 1,542 entities and the share of SMB in the total number of the national economic entities reaching 95.1%. In terms of industries, the greatest increase fell within the following spheres: services, education, real estate transactions and trade.

Increase in the number of SMB entities takes place at the background of favorable changes in the business environment noted by international experts. In particular, Kazakhstan was rated 50th and 53rd in the “Doing Business” rating of the World Bank in 2013 and 2014 correspondingly. Such a positive dynamics was ensured, first of all, through the measures aimed at simplification of property registration, etc.

The number of Kazakhstan population involved in the national economy increases annually. By the end of 2013, this number reached 8,576 people. At that, the number of people involved in SMBs was 2 636 thousands people (31% of the total number of employed population) in 2013.

Dynamics in the Number of Employed Population

In 2013 number of SMB entities of **1,542** entities and the share of SMB in the total number of the national economic entities reaching **95.1%**.

Kazakhstan Position in the “Doing Business” rating of the World Bank

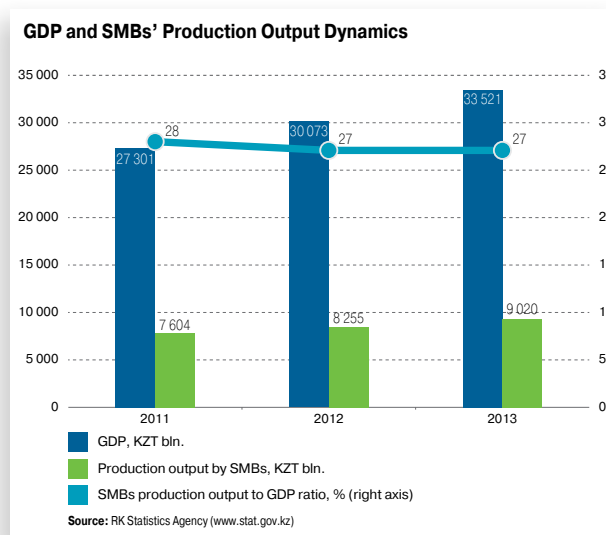
	2013	2014	Change
Total Rating	53	50	3
Registration of businesses	27	30	-3
Obtaining of permission for construction	149	145	4
Connection to electric power supply system	85	87	-2
Property registration	27	18	9
Debt financing	82	86	-4
Protection of investors	21	22	-1
Taxation	18	18	0
International trade	186	186	0
Contract enforcement	26	27	-1
Insolvency problems resolution	55	54	1

Source: Global Bank (www.doingbusiness.org).

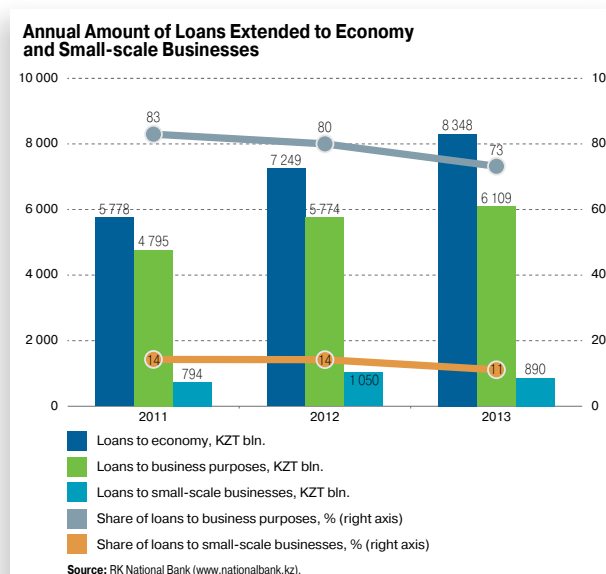

Over the last three years, Kazakhstan GDP in real terms has been growing steadily. Thus, in 2011, GDP amounted to KZT 27,301 billion resulting from 7.5% increase. In 2012, GDP increased by 5%, which allowed for achieving the level of KZT 30,073 billion. In 2013, GDP increased by 6% and made KZT 33,521 billion. Production of commodities makes 40% of the total GDP (of which 30% accrues to industrial production), services account for 52.6% and products taxation accounts for 7.4%.

SMB production output in 2013 is estimated to be at the level of KZT 9,020 billion, which makes 27% share of the total GDP. Real increase in the SMB production output was 3.3% in 2013.

Total amount of bank lending increased by 15% and exceeded 8.3 trillion kzt in 2013. Along with that, increase in the volume of lending for entrepreneurship purposes made up 6% only. Amount of loans extended to the small-scale businesses over that year decreased by 15%.

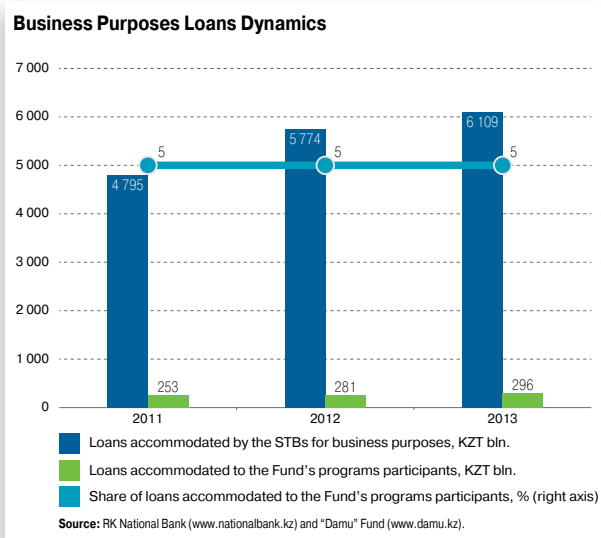

Decrease in the rate of growth of household deposits in national currency may be the cause: share of household deposits in national currency throughout the year decreased from 61% to 56% (correspondingly, share of foreign currency deposits increased from 39% to 44%). Along with that, 92% of the total volume of funding of small-scale business entities is in national currency (kzt), while the share of loans extended in national currency in the total volume of business loans makes 86%. The opposite happened in 2012 when there was an increase in the volume of bank lending to small-scale business entities at the background of increase in the level of household deposits.

Over the last three years, Kazakhstan GDP in real terms has been growing steadily. Thus, in 2011, GDP amounted to KZT **27,301** billion resulting from **7.5%** increase. In 2012, GDP increased by **5%**, which allowed for achieving the level of KZT **30,073** billion. In 2013, GDP increased by **6%** and made KZT **33,521** billion.

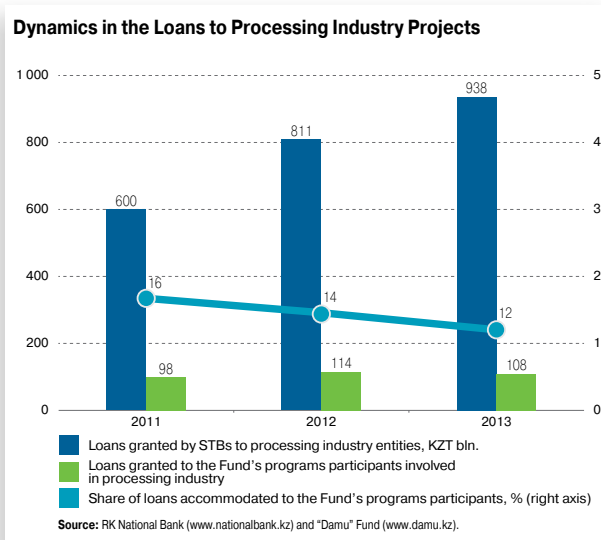
In 2013, "Damu" Fund continued implementation of the program of tied funds allocation to STBs, businessmen loans interest rates subsidization and loans security program. On the whole, small-scale business entities took out loans to the total amount of KZT 296 bln. through participation in "Damu" Fund's programs over that (2013) year. Out of the total amount of loans extended by STBS for business purposes, share of loans taken out by "Damu" Fund programs remained at the level of 5%. Such a coverage is due to the fact that "Damu" Fund programs are intended for support of businessmen involved in priority sectors of economy that do not include trade and construction accounting for approximately 50% of loans extended by STBs.

As regards the loans accommodated for the processing industry projects, "Damu" Fund programs participants accounted for 12% of such loans in 2013. Therefore, 1 of

each 8 kzt allocated to the projects in processing industry is provided to the participants of "Damu" Fund programs.

In parallel with the programs of financial support, "Damu" Fund continued an extensive work for implementation of businessmen training and consulting support programs

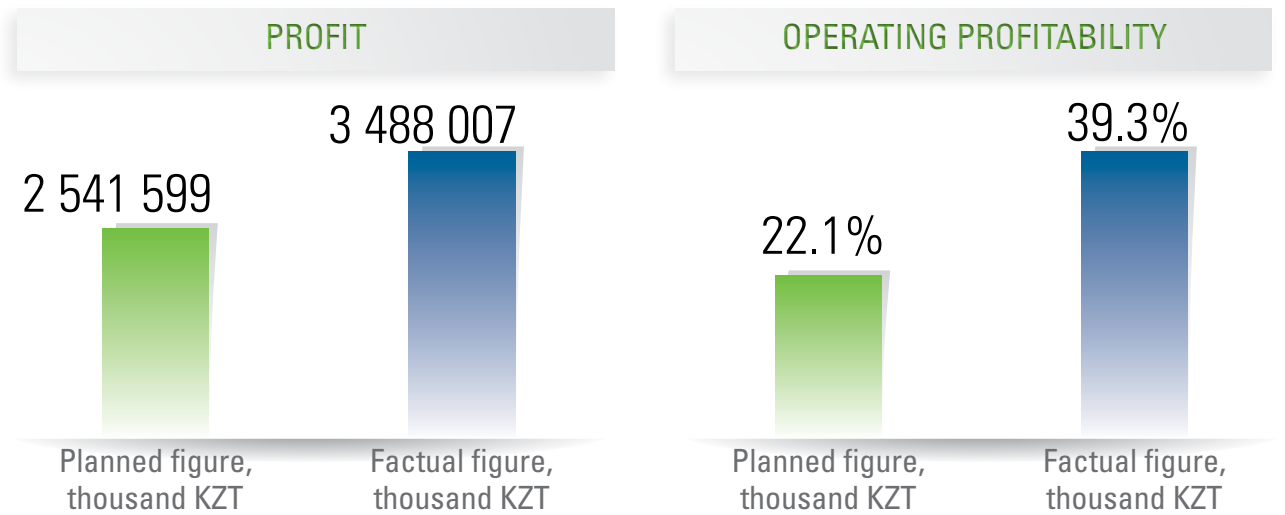

in 2013. At the end of the year, the number of trainees under the "Business Counselor" project that has been implemented under "BRM 2020" since 2011 made up 52,065 people. Within the framework of other projects of the fourth area "Business Potential Strengthening" of "BRM 2020" program, 840 businessmen received training under "top management training" course in "Nazarbayev University" JSC, 1,667 people completed training under the "Business Connections" projects and more than 132 thousand services were rendered within the framework of business support. 17 Businessmen Service Centers were established in regional centers and the following three cities: Almaty, Astana and Semey that rendered its services to approximately 9 thousand customers. Business Support Centers operate in 27 single industry towns of the country. These centers rendered services to more than 13 thousand customers. At the level of districts, mobile Business Support Centers operate in 14 rural districts. Over 6.7 thousand customers applied to such centers for support.

At the end of the year, the number of trainees under the "Business Counselor" project that has been implemented under "BRM 2020" since 2011 made up **52,065** people.

4. KEY PERFORMANCE INDICATORS AT THE END OF 2013

PROGRAM OF TIED FUNDS ALLOCATION THROUGH SECOND-TIER BANKS AND LEASING COMPANIES

	Supported:	Loan Amount:	Disbursed Amount:
Plan	1 480 borrowers	KZT 91 470 mln.	21 310 mln.
Fact	2 159 borrowers	KZT 104,766 mln.	31 423 mln.

SUBSIDIZING

	Supported:	Loan Amount:	Subsidy Amount:
Plan	1 500 project	KZT 144 000 mln.	20 700 mln.
Fact	1 455 project	KZT 183 563 mln.	27 463 mln.

LOAN SECURITY

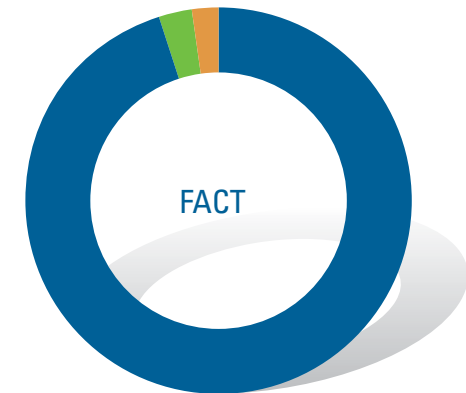
	Supported:	Loan Amount:	Security Amount:
Plan	80 project	KZT 6 000 mln.	3 000 mln.
Fact	148 project	KZT 7 089 mln.	3 336 mln.

TRAINING

Business advisor – 15 000
Business connections – 500
Top-management training – 420

Business advisor – 19 275
Business connections – 544
Top-management training – 420

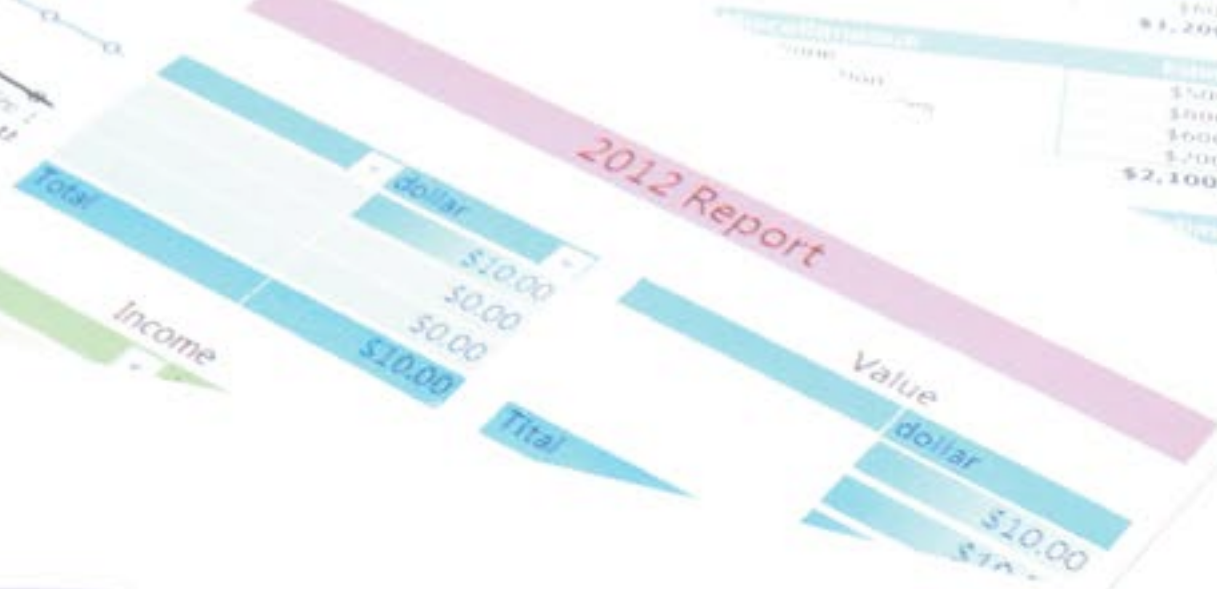
PRIVATE ENTERPRISE SUPPORT INFRASTRUCTURE

COUNSELING

Businessmen Competence Centers	Number of Customers:	Number of Consultations:
Businessmen Support Centers (17 centers)	8 874	30 384
Business Support Centers in single-industry towns (27 centers)	13 153	22 244
Mobile Business Support Centers (operate in 14 regions)	6 714	9 702

Month	Acceptance rate	Download
11	75.0%	75.0%
12	75.0%	75.0%
1	75.0%	75.0%
2	75.0%	75.0%
3	75.0%	75.0%
4	75.0%	75.0%
5	75.0%	75.0%
6	75.0%	75.0%
7	75.0%	75.0%
8	75.0%	75.0%
9	75.0%	75.0%
10	75.0%	75.0%
11	75.0%	75.0%
12	75.0%	75.0%
Total	75.0%	75.0%

Estimated	Actual
\$1,200.00	\$1,500.00
\$1,000.00	\$1,000.00
\$1,600.00	\$1,600.00
\$1,700.00	\$1,400.00
\$2,100.00	\$2,000.00

5. CORE ACTIVITIES

Being a national institution for SMB development, the Fund, in cooperation with its partners, renders support to businessmen in obtaining of funds, improving of professionalism and management skills, renders free-of-charge counseling services, contributes to reduction of costs through subsidizing of interest rates, which, on the whole, contributes to development of SMB and national economy and to furthering of the country's population welfare. The Fund's programs are subdivided into the following two groups:

The first group covers the programs aimed at increase of amount and improvement of availability of funds for SMBs through tied funds allocation to STBs and leasing companies (hereinafter referred to as LC). Among which the most extensive are three tranches under stabilization program, "Damu Regions" and "Damu Regions 2" programs as well as pin-point programs such as SMB development in the city of Zhanaozen, small towns SMBs financial support and businesswomen support and the programs aimed at diversification of business and its industrial and innovative development. This category includes interest rate subsidization (1st through 3rd areas) and loan security (1st area) under "BRM 2020" program, "Damu-Ondiris" program and funding of leasing transactions in processing industry.

The second group covers the programs aimed at improvement of SMB entities professionalism. This group includes the 4th area "Businessmen Potential Strengthening" of "BRM 2020" program, development of Businessmen Competence Centers, business web-portal, call-center and publication of various information and analytical materials.

FINANCIAL PROGRAMS INTENDED FOR SUPPORT OF BUSINESS

Over 2013, 2,159 borrowers have been supported under the "Damu" Fund's program of tied funds allocation to STBs and leasing companies to the total amount of KZT 104.7 billion. Additional funds allocation in 2013 to the total amount of

KZT 31.4 billion allowed for increase in businessmen funding through STBs and LCs.

Resulting from deficit of budget funds fro subsidizing under the "Business Road Map 2020" in 2013, new agreements conclusion was temporary suspended. As a result, just 1,455 agreements for interest rate subsidization were concluded in 2013. At that, total amount of loans was KZT 183.5 bln. due to increase in the amount of funds allocated from the national budget for subsidizing of projects in 2013. On the whole, the total amount of subsidies provided exceeded KZT 27.4 bln.

In 2013, the number of loan security agreements increased resulting from changes made in "BRM 2020" program as regards provision of express security (smaller amount and accelerated examination). In 2013, 148 loan security agreements were concluded to the total amount over KZT 7 bln. under the "BRM 2020". On the whole, amount of total security provided formed KZT 3.3 bln.

FINANCIAL SUPPORT PROGRAMS MONITORING

Within the framework of tied funds allocation project monitoring, 1,370 projects were monitored in 2013 and 145 violations in execution of the projects by 16 STBs/LCs were found.

Monitoring of "BRM 2020" participants was conducted with visiting trips to the sites of implementation of 1,594 interest rate subsidization projects, 32 loan security projects and 50 projects of state provided grants. Violations were detected in and observations were made on 282 projects of interest rate subsidization, 35 government grant projects and 6 loan security projects.

Documental monitoring of 966 interest rate subsidization projects and 136 loan security projects under "BRM 2020" program, special plan of Zhanaozen city development and single-industry towns development over the period of 2012 through 2014 was conducted.

	2013 Plan	2014 Plan	% of total plan scope
Financing of Businessmen through tied funds allocation			
Number of participants	1,480	2,159	145%
Financing amount, KZT mln.	91,470	104,766	115%
Disbursed Amount, KZT mln	21,310	31,423	147%
Interest Rate Subsidizing ("Business Road Map 2020" Program: areas 1 through 3)			
Number of participants	1,500	1,455	97%
Loan amount, KZT mln.	144,000	183,563	127%
Subsidy Amount, KZT mln	20,700	27,463	133%
Loan Security ("Business Road Map 2020" Program: 1st area)			
Number of participants	80	148	185%
Loan amount, KZT mln.	6,000	7,089	118%
Security Amount, KZT mln.	3,000	3,336	111%

DIRECT FINANCING LOAN PORTFOLIO MONITORING

As of January 01, 2014, the balance of direct financing portfolio debt (principal debt balance) amounted to KZT 9,527 mln. and was made up of the following: 99.8% – troubled loans including 66.3% written off to ad hoc records; 21.0% – bad debts; 0.5% – doubtful debts of 5th category; 11.9% – doubtful debts of 6th category; standard – 0.2% (IFRS).

The following changes were made in portfolio in 2013:

- Principal debt amount decreased by KZT 580 mln.;
- Number of debtors decreased by 128;
- Amount of provisions on the balance sheet decreased by KZT 235 mln.

“Business Counselor II” project – **1,327** businessmen.

“Young Businessmen School” project – **632** people.

“SMB Management Training” project – **420** businessmen.

“Business Relations” project – **544** businessmen.

In order to reduce debt amount, the Fund carried out work in 2013 for attraction of third-party services of troubled debt collection directly through its regional branches.

Upon drawing up a plan for reduction of debt with due account for the current state of affairs with direct financing portfolio, the Fund provides for both debt reduction through debt collection and by means of bad debt writing off (waiver of the right of claim).

BUSINESSMEN ADVANCE TRAINING

Within the framework of the short-term training under the “Business Counselor” program, 19,275 first-time and currently active businessmen received training in

2013. Increase in the number of participants comparing to the planned number happened due to launching of complementary support tools (grant financing) and increase in the number of “Damu StartUp” loan security project participants (along with “CentreCredit Bank” JSC) that require availability of origin certificates for “Business Counselor” project.

“Business Counselor II” pilot project was launched for currently active businessmen in November 2013. Totally, 1,327 SMB entities participated in the project.

In 2013, “Damu” Fund implemented “Young Businessmen School” (hereinafter YBS) project in cooperation with “VTB Bank (Kazakhstan)” JSC for support of USAID macro-economic project in the following 5 regions of the country: East Kazakhstan area, West Kazakhstan area, South Kazakhstan area, Kyzylorda area and the city of Astana. Totally, 632 people received certificates of YBS training course completion in 2013. Ten “Idea Fairs” were conducted for identification of new most promising business ideas.

420 currently active businessmen received training in “Nazarbayev University” JSC under the “SMB Management Training” project.

544 people have been taught within the framework of “Business Relations” project implementation, which is above the planned figure.

The Fund began its work on setting up of Businessmen Competence Centers in 2012 and successfully completed it in 2013. 17 Businessmen Service Centers were established in regional centers and the following three cities: Almaty, Astana and Semey. Business Support Centers (hereinafter referred to as BSC) operate in 27 single-industry towns; 14 mobile BSCs render its information and consulting services at the district level in 14 areas of the country. 28.7 thousand people applied to the Business Competence Centers and consulting services were rendered to 62.3 thousand people in 2013.

“**Damu-Komek**” program is intended for support of handicapped businessmen and population by means of ensuring better awareness of society about their problems and provision of necessary resources (financial aid, property, consulting support, etc.) using the special web-site of the Fund: www.damu-komek.kz. At that, the Fund does not provides funds but acts as an interlink between handicapped businessmen and potential sponsors and creditors. 353 applications were filed at the web-site in 2013 and

Given below is the direct financing portfolio dynamics breakdown by quarters of 2013:

Nº	Indicator	01.01.13	01.04.13	01.07.13	01.10.13	01.01.14
1	Direct Financing Loan Portfolio, KZT mln.	10,107	9,829	9,734	9,601	9,527
2	Troubled debt share, %	98	99	99.3	99.9	99.8
3	Provisions (IFRS), KZT mln.	3,155	3,100	3,048	3,002	2,920
4	Number of debtors	1,187	1,159	1,127	1,092	1,059
5	Principal debt reduction in 2013, KZT mln.				580	

	Planned Figures for 2013	Actual Figures for 2013	% executed of the total plan scope
Training of Businessmen			
Startup projects ("Business Counselor" project)	15,000	19,275	129%
Currently active businessmen ("Business Counselor II" project)	-	1,327	-
"Young Businessmen School" Project	600	632	105%
"SMB Top Management Training" Project	420	420	100%
"Business Connections" Project	500	544	109%
Businessmen Competence Centers (customers)			
Businessmen Support Centers (17 centers)	-	8,874	-
Single-industry towns' Business Support Centers (27 centers)	-	13,153	-
Mobile Business Support Centers (14 regions)	-	6,714	-

292 handicapped businessmen received sponsorship and beneficent help.

5th edition of **"Review of Small- and Medium-scale Business Development in Kazakhstan and Its Regions"** book was completed in 2013. This book includes complex nation-wide analysis of the current state and dynamics of social and economical parameters of SMBs by regions of the country, separate review of SMB sector of each region of Kazakhstan and the results of "Business Road Map 2020" program participants survey.

Call-center launched in March 2011 is one of the most effective tools for awareness raising and improvement of professionalism of SMB entities. The call-center can be reached toll-free on the short phone number "1408". "Damu" Fund's call center processes over 3 thousand calls monthly. In 2013, the call center processed 35,158 calls of which 3,474 calls related to "Business Road Map 2020" program and 319 calls related to the other programs of the Fund.

New **business web-portal** for businessmen of Kazakhstan **"Territory of Business"** (business.gov.kz) created by the order of the Republic of Kazakhstan president – N.Z. Nazarbayev, was presented at celebration of Industrial Development Day in December 2013. The objective of the project consists in popularization and assistance to business activity as well as information support of governmental programs of private enterprise support.

17 Businessmen Service Centers were established in regional centers and the following three cities: Almaty, Astana and Semey. Business Support Centers (hereinafter referred to as BSC) operate in **27** single-industry towns; **14** mobile BSCs render its information and consulting services at the district level in **14** areas of the country.

6. ASSESSMENT OF ACTIVITY RESULTS

In terms of strategic and operational key performance indicators (hereinafter referred to as KPI), the following results were achieved by “Damu” Fund in 2013 in implementing of DAMU fund development plan for the period of 2011–2015:

Within the framework of strategic area No. 1 - “Contribution to increase in the number of active small-and medium-scale businesses and the number of jobs through ensuring access to financial resources for all small- and medium-scale business entities having a development potential»:

through implementation of tied funds allocation, interest rate subsidization and loan security made KZT 295,418 mln. (122% of the plan). Increase in this parameter happened due to increase in the amount of funds allocated from the national budget for interest rate subsidization projects in 2013 and also due to the funds allocated for implementation of “Damu Regions 3” program of private enterprise development in the regions and businesswomen micro crediting program.

№	KPI Description	UoM	2011 Factual	2012 Factual	2013 r.		
					Planned	Factual	% completed
1	Number of supported SMB entities		30,718	34,116	23,600	39,408	167%
2	Number of created jobs	people	3,616	3,443	11,800	14,901	126%
3	Scope of Financial Support	KZT mln.	184,106	331,079	241,470	295,418	122%
4	Share of active SMB entities coverage with support	%	1.0%	1.7%	1.2%	4.5%	375%
5	Number of SMB projects supported financially under the programs of tied funds allocation		1,838	2,022	1,480	2,159	146%
6	Total amount of funds allocated for development of business from the fund's own resources	KZT mln.	662,213	792,045	909,084	923,165	102%
7	Total amount of private enterprise entities (PEE) financing under the programs of tied funds allocation over the period under consideration	KZT mln.	82,373	78,911	91,470	104,766	115%
8	Total amount of funds granted by the Fund for micro crediting purposes	KZT mln.	4,853	5,917	8,221	9,543	116%
9	Total size of loan portfolio covered by financial instruments of “Business Road Map 2020” program	KZT mln.	101,733	249,291	150,000	190,652	127%

In 2013, 39,408 SMB entities (167% of the planned number) received financial and non-financial support in 2013, which is connected with excess over planned number of SMB entities to be supported under the training and counseling programs. At that, the total amount of financial support

Social nature of “Damu” Fund programs is of importance. Thanks to financial support rendered in 2013, 14,901 jobs were created in private enterprise sector (126% of the planned number).

In terms of “Active SMBs support” KPI, plan overachievement was due to increase in the number of SMB entities that received support in the form of training and counseling.

In terms of “Total amount of financial support of PEE under the programs of tied funds allocation over the period” planned number was exceeded by 15%. This was due to an active financing of businessmen by STBs within the framework SMB entities financing program from the funds provided by the Asian Development Bank and the funds allocated for implementation of “Damu Regions 3” program.

As a matter of fact, 2 159 businessmen (146% of the planned number) were financed to the total amount of KZT 104,766 mln. (115% of the planned amount) under the programs of tied funds allocation in 2013. Overachievement of the borrowers number plan is connected with extension of a smaller amount loans by the partner banks but in greater number mostly in the regions of Kazakhstan.

The total amount of financial support through implementation of tied funds allocation, interest rate subsidization and loan security made KZT **295,418** mln. (122% of the plan)

As regards “Total amount of funds granted by the Fund for micro crediting purposes” KPI, actual figures exceed the planned ones due to receipt of funds for implementation of businesswomen micro-lending programs implementation.

As far as “Total amount of loan portfolio covered by the “BRM 2020” financial instruments” KPI concerns, the plan is exceeded due to the increase in amount of funds allocated for subsidization of projects from the national budget in 2013 (2012 – KZT 9,824 mln. and KZT 25,505 mln. in 2013).

Within the 2nd strategic area “Contribution to development of private enterprise involved in the non-resource sectors of economy”:

funds allocated for subsidization projects under the “BRM 2020” program in 2013 and temporary suspension of new agreements conclusion.

Number of SMB projects financed by banks against security granted by the Fund increased in 2013 due to increase in the number of granted express-guarantees.

Share of industrial projects financed within the framework of the Fund’s financial programs increased in 2013 comparing to the planned figure due to implementation of the Fund’s program aimed at support of private enterprise entities involved in processing industry.

№	KPI Description	UoM	2011 Factual	2012 Factual	2013		
					Planned	Factual	% completed
Contribution to development of private enterprise in the non-resource sectors of economy							
1	Increase in the amount of projects financing within the framework of PEEs diversification	%	61%	23.3%	6.3%	10%	159%
2	Number of subsidized SMB projects	ед.	801	1 373	1 500	1 455	97%
3	Number of SMB projects financed by banks against security granted by the Fund for the period	ед.	27	87	80	148	185%
4	Share of industrial projects financed within the framework of the Fund’s financial programs over the period	%	19%	20,7%	20%	28,8%	144%
5	Share of funds allocated to funding of the projects implemented in the top priority sectors of economy within the framework of the State-run Program for Accelerated Industrial and Innovative Development.	%	48%	38,9%	43%	52%	121%
6	Share of funds allocated for extension and modernization of domestic production output	%	26%	26,2%	27%	28,2%	104%

In 2013, “Damu” Fund continued accomplishment of set tasks of SMB sectors diversification in post-crisis period and contribution to development of private business in the non-resource sectors. Funding of the projects within the framework of private enterprise entities diversification program increased by 6.3% in 2013 comparing to the past year. In terms of “Share of funds allocated to funding of the projects implemented in the top priority sectors of economy within the framework of the State-run Program

Due to the increase in the number of new investment projects that were supported under the financial programs implemented by the Fund, there was excess over the planned figures of “Share of funds allocated for extension and modernization of domestic production”.

Within the framework of the third strategic area “SMB entities professional development and involvement of population in private business activity”:

№	KPI Description	UoM	2011 Factual	2012 Factual	2013		
					Planned	Factual	% completed
SMB entities professional development and involvement of population in private business activity							
1	Number of businessmen and people with entrepreneurship initiative covered by the Fund’s programs of nonfinancial support of SMBs over the period.	ед.	28 052	30 556	21 000	50 939	243%
2	Share of active businessmen in the total number of participants in the Fund’s training and counseling programs	%	51%	59.9%	35%	70%	200%

for Accelerated Industrial and Innovative Development” KPI, the plan overachievement made up 21%. Excess over the planned figures is connected with active funding of the projects implemented in the priority sectors of economy.

Number of active businessmen and population with entrepreneurship initiative covered by the Fund’s programs aimed at SMB nonfinancial support and training reached 50,939 people in 2013. As regards “Share of active businessmen in the total number of participants in the Funds’ training and counseling program” KPI, the targeted figure was exceeded by 100%. Plan overachievement was due to active

1,455 SMB projects were subsidized in 2013, which was below the planned level due to deficit of the budget

resorting by businessmen and population to businessmen competence centers for assistance.

EFFECTIVE MANAGEMENT OF ASSETS

Within the scope of assets management, the main function of "Damu" Fund consists in servicing of a loan portfolio by means of direct lending programs, management of funds allocated to STBs within the framework of tied funds allocation as well as effective allocation of temporary surplus funds (hereinafter referred to as TSF). The main objectives of "Damu" Fund in assets management consist in ensuring safeguarding of TSF, ensuring ability to extinguish current liabilities, ability to take available investment opportunities and also ensuring sufficient rate of return on invested TSF to the level of accepted risk.

In the course of assets management, "Damu" Fund abides by the requirements of safeguarding of invested capital, ensuring and maintaining liquidity, earning capacity, time of investment and diversification. Diversification of financial assets portfolio is performed for the purpose of elimination of loss risks occurring resulting from concentration of financial assets with a definite maturity period issued by a definite issuer or of a definite investment class in the Fund's investment portfolio.

Assets and Liabilities Management Committee under the Fund's board is in charge of working out of a medium- and long-term assets and liabilities management policy, determining of an optimum balance-sheet structure, monitoring of "Damu" Fund current status, yearning yield and taking corrective measures for yield maximization and TSF allocation operations related risks mitigation.

As of January 1, 2014, the Fund's balance-sheet amounted to KZT 169.3 bln. Loan portfolio makes 80% of the Fund's assets. Monetary funds make 7% of the total assets. The Fund's securities are booked on its balance at the market price and make 1.6% of the total assets.

FINANCIAL RESULTS

The basic parameters of financial and economic activity, forecast of income and expenses are specified in the Fund development plan for the period of 2011 through 2015 approved by the board of directors of the Fund.

In 2013, the Fund's financial activity earned net income of KZT 3,488 at the planned figure of KZT 2,541mln. The planned net income figure was exceeded and actual figure made 137% of the planned one.

Income from core and non-core operations of the Fund amounted to KZT 13,490 mln at the planned figure of KZT 14,670 mln. Plan for income was implemented by 92%. Reduction of income was mainly due to reduction of income from core operations of the Fund. The given fact is connected with systematic reduction of amount of funds allocated under stabilization program and planned completion of the programs by the end of 2015. At that, we are planning to increase the amount of funds allocated to STBs under the tied funds allocation programs using the funds of the Asian Development Bank to be provided as the second and third tranches in 2014 and 2015 correspondingly.

Total costs of the Fund amounted to KZT 8,872 mln in 2013 at the planned figure of KZT 11,493 mln. Costs containment amount was KZT 2,620 mln., which made 23%.

As of January 1, 2014, the own equity of the Fund amounted to KZT 80,070 million. The Fund's equity increased by KZT 2.4 billion resulting from net profit earning in the amount of KZT 3.48 bln.

Weighted average return on TSFs made 6.16%.
Weighted average interest rate on financial assets made 7.3%.
Weighted average interest rate on financial liabilities made 5.2%.

OPERATING PROFITABILITY INDICATORS

Earning of a positive net income in 2013 is indicative of implementation of plan as regards operating profitability.

INFORMATION ABOUT MAJOR TRANSACTIONS

Information about transactions concluded in 2013 in conclusion of which the Fund is interested and about operations with related parties is given in Appendix No. 1.

Operating Profitability Indicators

№	Description	2011	2012	2013		
				Planned	Factual	% completed
1	ROA, return on assets	1.8%	1.9%	1.5%	2.1%	141%
2	ROE, return on equity	7.5%	4.5%	3.3%	4.4%	132%
3	Operating Profitability	29.9%	35.5%	22.1%	39.3%	178%
4	Net income, KZT thousand	3,461,820	3,456,204	2,541,999	3,488,006	137%
5	NI margin	26.9%	27.8%	19.2%	30.8%	160%

7. INFORMATION ACTIVITY

The Fund pays great attention to transparency of its activity. Thus, in 2013, mass-media published 6,781 materials on activity of the Fund including 3,119 materials published by the central mass-media sources and 3,662 materials – by the regional sources. Additionally, 1,884 thousand materials and 486 press releases have been published at the corporate web-site.

31 press visits of SMB sites funded under the programs carried out by the Fund have been arranged. 572 addresses have been broadcasted by TV channels for the purpose of coverage of the programs implemented by the Fund including “Business Road Map 2020” program.

The Fund is rated 5th to 6th in the web-sites rating of CountZero by the number of Kazakhstani users.

In 2013, mass-media published **6,781** materials on activity of the Fund including **3,119** materials published by the central mass-media sources and **3,662** materials – by the regional sources.

Detailed information of changing business activity

8. GENERAL INFORMATION ABOUT FUTURE OBJECTIVES

Over the period of 2008 through 2012, the major part of “Damu” Fund implemented programs participants were receiving financial support under the program of tied funds allocation to STBs. Stabilization of the SMB sector funding was the main objective of those programs. The course of the Fund’s programs implementation in 2013 and future years was reconsidered and aimed at ensuring post-crisis development of the given sector of economy, first of all, through support of processing industry.

First and foremost, this concerns the sources and targeted purpose of funds allocated for private enterprise development. Within the scope of “Damu” Fund programs, effective distribution among regions and industries of credit resources allocated from the national and local budgets, provided by foreign organizations and donors as well as the funds allocated from the own resources of the Fund, is a vital task. For this purpose, the Fund began implementation of the program such as “Damu Regions 3” program, “SMB entities leasing transactions funding” program and program of PEEs funding in the city of Zhanaozen, Mangystau area, etc in 2012. We are planning to attract the second tranche of the Asian Development Bank in the amount of KZT 23 bln. in 2014. These funds will be used, along with other programs, for SMB projects funding through financial institutions.

Secondly, a separate package of “Damu” Fund programs is aimed at increase of private enterprise funding in non-resource sectors of economy within the framework of private enterprise sector diversification. For this purpose, “Damu” Fund has been discharging the financial agent’s functions of interest rate subsidization and provision of security for loans extended to businessmen involved in top priority sectors of economy within the framework of the 1st through 3rd areas of “Business Road Map 2020” program since 2010. As regards interest rate subsidization in 2014, we are planning to ensure disbursement of allocated funds in the amount of KZT 32.4 bln. Additionally, the Fund is planning to bring the number of loan security program participants to 200 in 2014.

Thirdly, in order to ensure greater involvement by population into private enterprise activity and raising the level of businessmen competence, “Damu” Fund shall introduce non-financial support tools designed for strengthening of

entrepreneurship potential of population. “Damu” Fund will be executing this work, first of all, as an operator under the 4th area – “Entrepreneurship Potential Strengthening”, of “BRM 2020” program, which includes training of the first-time entrepreneurs and top-management, service support of business and “Business Connections” project. Additionally, the Fund launched “Business Territory” web-portal for businessmen in 2013 within the framework of this program. The Fund is planning to set up 161 Business Support Centers in all regional centers and small towns in 2014 in addition to the Businessmen Competence Centers. This will allow for businessmen from distant populated localities to have expert’s opinion on the governmental support measures in direct vicinity of their places of operation.

The Fund is planning to get a credit rating at the level at least equal to the sovereign rating of Kazakhstan in order to extend the range of sources of SMB entities funding in 2014.

The course of the Fund’s
 programs implementation in
 2013 and future years was
 reconsidered and aimed
 at ensuring post-crisis
 development of the given
 sector of economy.

9. SIGNIFICANT CORPORATE EVENTS

2013

- Setting up of 15 Businessmen Service Centers in regional centers and cities of Astana and Semey.

1st Quarter of 2013

- Establishing of 9 Mobile Business Support Centers.
- Setting up of 14 Business Support Centers in single-industry towns.

JANUARY

- Meeting of the Republic of Kazakhstan Parliament majilismen (Parliament member);
- Baliyeva Zagipys, with staff members of the Fund dedicated to the address by the Republic of Kazakhstan president to people of Kazakhstan titled "Kazakhstan 2050 Strategy: New Line of Policy of Established State";
- O. Kan was appointed to the office of the head of Legal Department; K. Ulasbekov appointed to the position of the director of South Kazakhstan branch of "Damu" Fund; S. Ahilbekov appointed to the office of director of Governmental Agencies Liaison Department.

FEBRUARY

- Vice-Minister of the Republic of Kazakhstan Labour and Social Protection of Population; Yegemberdy Yergali, visited Businessmen Service Center of the city of Shymkent.

- Speech of "Damu" Fund's Board Chairwoman; L.Y. Ibragimova, in the course of the Republic of Kazakhstan Senate meeting was dedicated to implementation of "Employment 2020" program.

MARCH

- Prime-Minister of the Republic of Kazakhstan – S.N. Ahmetov, visited Businessmen Service Centers in the city of Almaty.

- Republic of Kazakhstan Regional Development Ministry and "Damu" Fund, along with second tier banks and leasing companies, signed and agreement for cooperation within the framework of single-industry towns development program.

APRIL

- First Deputy Prime-Minister - Republic of Kazakhstan Regional Development Minister B.A. Sagintayev, visited Business Support Center in the single-industry town of Tekeli of Almaty area.

MAY

- “Baiterek” National Management Holding” JSC became the sole shareholder of “Damu” Fund.

- “Damu” Fund and “Eurasian Bank” JSC signed a memorandum of cooperation in the field of small- and medium-scale businesses support.
- “Private Enterprise in Kazakhstan: Challenges and Opportunities” panel session was held in Kazakhstan within the framework of the 6th Astana Economic Forum.

JUNE

- Deputy Board Chairman of “Baiterek” National Management Holding” JSC – A.O. Aldambergen, Managing Director Member of the Board of “Baiterek” National Management Holding” JSC – K.A. Teleushin and the president of Siemens Company (UAE, Abu-Dabi) Kai Twingenberger, became members of “Damu” Fund Board of Directors.
- “Damu” Fund and SME CorpMalaysia (Malaysia) signed a memorandum of understanding.

JULY

- Deputy of the Republic of Kazakhstan Parliament’s Majilis (one of the Parliament’s houses) Aigul Solovieva, met with representatives of small- and medium-scale business of Almaty and workers of “Damu” Fund».

SEPTEMBER

- “Damu” Fund and “Sberbank of Russia” SB JSC signed a cooperation agreement within the framework of “Damu-Regions 3” program of funding of priority small- and medium-business projects in the regions of Kazakhstan.

OCTOBER

- “Damu” Fund along with “People’s Bank of Kazakhstan” JSC launched the “Halyk Business Start” project for support of first-time entrepreneurs.

NOVEMBER

- First Deputy of the Republic of Kazakhstan Prime-Minister B.A. Sagintayev, visited Businessmen Service Center in the city of Almaty and met with representatives of business society.

DECEMBER

- “Business-Counselor-2” pilot project for currently active businessmen was implemented.
- Presentation and launching of a new business web-portal for businessmen titled “Territory of Business” within the framework of the Industrial Development Day celebration with participation of the head of the state.

10. GENERAL INFORMATION ABOUT RISK MANAGEMENT SYSTEM

The Fund's risk management system includes processes and procedures ensuring timely provision of information on risks and solutions for risk mitigation to the executive body and managerial body of the Fund.

Over the reporting period, the risk management system was aimed at implementation of principles of credit risks multivariate analysis under the "BRM 2020" program for SMB projects guaranteeing.

Taking into account the importance of "BRM 2020" program implementation, the Fund's Board of Directors approved risk assessment method for the projects within the scope of the loan security programs. Starting from the second part of 2013, the Fund purchased software product "Leasing companies, STBs, CB issuers and loans security projects rating module" for processes automation purposes. At the present moment, the Fund uses this module for loan security projects rating in test mode.

As a result, the Fund managed to optimize the procedures and accelerate decision making processes with due account for measures aimed at mitigation of risks for each project under which loan security was provided. In the course of making decision on provision of loan security or refusal to do that, the Fund use the results of its own complex analysis of credit risks. The given method is based on a complex analysis of interconnected risk factors that may have negative effect on financial performance of a project and, correspondingly, increase the level of credit risks the Fund may be exposed to in connection with its issued guarantees portfolio.

The following three risk zones were identified upon financial risks management in 2013: tied funds allocation, investments in securities and TSF management. The following was used for the purpose of risks minimization: counterparty-banks active transactions restriction methods, remote analysis of credit risks that STBs, leasing companies and corporate issuers may be exposed to.

Financial risks management methodological and technical basis improvement efforts of Risk Management Department made it possible for the Fund to use restriction methods. Additionally, the issue of financial status and counterparty

banks' funds disbursement is submitted for consideration to Risks Committee on a monthly basis and to the Assets and Liabilities Committee on a quarterly basis within the scope of limits control.

The Fund continued an active work on management of operating risks in 2013. All departments of the Fund are involved in work executed in this area and an integrated package of documents is approved.

Since the moment of risk management system introduction, the Fund has made major efforts for introduction of a basic package of risk management documentation. In particular, the board of directors of the Fund developed and approved the following regulatory documents in the area of risk management in 2013:

- Leasing companies transactions restrictions setting rules;
- 2013 risks map;
- 2013 business processes controls and risks matrix;
- Plan of actions aimed at critical risks management for 2013;
- Risk assessment method for the projects within the scope of the loan security programs;
- Critical risks stress testing method;
- Financial and strategic risk appetite calculation method;
- Financial risks management rules.

The Fund carries out risk identification annually; it draws up risk map with critical risks outlined and elaborates plan of action for risk management.

11. INFORMATION ABOUT CORPORATE MANAGEMENT SYSTEM

In accordance with the Articles of the Fund, the following are the bodies of "Damu" Fund:

- 1) Supreme body – the sole shareholder;
- 2) Managerial body – the board of directors;
- 3) Executive body - the board;
- 4) Body exercising control over financial and economic activity of "Damu" Fund, in charge of internal audit, risk management, corporate management documentation execution and counseling for the purpose of "Damu" Fund activity improvement – Internal Audit Service;
- 5) Other bodies established in accordance with legislation of the Republic of Kazakhstan.

THE SOLE SHAREHOLDER

"Baiterek" National Management Holding" JSC is the sole shareholder of "Damu" Fund.

Among the most significant functions of the Sole Shareholder there is approval of the Articles, corporate

management code, dividend payment policy of the Fund, determining of the members and term of office of the Fund's board of directors and approval of an independent auditor for the annual financial statements purposes, etc.

Totally, the Fund issued and declared 27,462,244 securities (ordinary shares).

BOARD OF DIRECTORS

The Board of Directors carries out general management of the Fund's activity. The Board of Directors is in charge of the Fund's development strategy and business support programs approval, ensuring an efficient risk management system, control over financial and economic activity of the Fund, etc.

The Fund's board of directors consists of 9 members, 3 of which are independent directors.

BOARD OF DIRECTORS MEMBERSHIP

Chairman of the Board of Directors –
SAGINTAYEV BAKYTZHAN ABDIROVITCH

(date of birth: 1963, date of election as a member of the board of directors: April 15, 2013)

B.A. Sagintayev graduated from the Kazakh State University named after S.M. Kirov, PhD in Economics.

Over the period of 2007–2008, he held the office of the Head of the Republic of Kazakhstan Prime-Minister's Secretariat. Since September 30, 2008, B.A. Sagintayev worked as the head of Pavlodar area. Since January 20, 2012, he was the Republic of Kazakhstan Minister of Economic Development and Trade. Starting from September 24, 2012 – the First Deputy of "Nur Otan" politic party leader. Since January 16, 2013 and up to the present moment he's been working as the first deputy of the Republic of Kazakhstan Prime-Minister.

B.A. Sagintayev is the author of a number of scientific publications on the subject of governmental control of natural monopolies and development of small- and medium-scale business. Citizenship: Republic of Kazakhstan.

Member of the Board of Directors –
ZHUMANGARIN SERIK MAKASHEVICH

(date of birth: 1969, date of election as a member of the board of directors: April 15, 2013)

S.M. Zhumangarin graduated from the Moscow Power Engineering Institute awarded with the Order of Lenin and the Order of October Revolution with specialization in "Thermal Physics" (1993) and Kazakh State University named after Y.A. Buketov (1997). PhD in Economics.

Since June 2008 and up to April 2010, S.M. Zhumangarin held the position of the Deputy Head of the committee under the Republic of Kazakhstan Ministry of Industry and Trade, Director of the Trade Development Department. April through June 2010 – Deputy Chairman of the "Kazakhstan Contract Agency" JSC board. July 2010 through November 2011 – Deputy, First Deputy of the "NadLoc" National Agency for Development of the Local Content" JSC Board Chairman. March through July 2012 – Director of the Regional Policy and Interbudget Relations Department of the Republic of Kazakhstan Ministry of Economic Development and Trade.

Since July 2012 and up to January 2013 – Chairman of the Regional Development Committee under the Republic of Kazakhstan Ministry of Economic Development and Trade. Since February 2013 and up to the present moment, S.M. Zhumangarin has been holding the office of the Republic of Kazakhstan Regional Development Prime-Minister. Citizenship: Republic of Kazakhstan.

Member of the Board of Directors –
JOLDYBAYEVA GALIYA TAGIBERDIYEVNA

(date of birth: 1973, date of first election as a member of the board of directors: September 24, 2012; the date of the current election as a member of the Board of Directors – April 15, 2013).

In 1996 she graduated from Karaganda State University named after Y.A. Buketova with specialization in “Jurisprudence”.

Starting from September 2008, she worked as a Deputy of the Chairman of the Registration Service and Legal Assistance Committee; since October 2009 and up to September 2012 she held the position of the Director of Pavlodar Area Administration Legal Department. Since September 2012 and up to the present moment, she has been working as the Chairwoman of the Private Enterprise Development Committee under the Republic of Kazakhstan Ministry of Regional Development. Citizenship: Republic of Kazakhstan.

Member of the Board of Directors –
ALDAMBERGEN ALINA OTEMISKYZY

(date of birth: 1973, date of election as a member of the board of directors: June 26, 2013)

In 1995, A.O. Aldambergen graduated from Kazakh State Management Academy with specialization in “Finance and Credit”. In 1997 she graduated from the Business Administration School named after E. William Simon under the Rochester University and was awarded with the degree of the Master of Business Administration.

Since 2008 through 2011, S.M. Zhumangarin worked as the Deputy of the Chairman of the Republic of Kazakhstan Agency for Regulation and Supervision of Financial Market and Financial Organizations. Since 2011 through 2013, she held the position of the Director General of “TechnoLeasing” LLP and its general director since January 24, 2012.

In July 2013, she was appointed as Deputy Chairwoman of the board and member of the board of “Baiterek” NMH” JSC.

She is a member of “Kazakhstan Development Bank” JSC and “Zhilstroisberbank” JSC board of directors and the chairwoman of “Kazakhstan Mortgage Company” JSC board of directors. Citizenship: Republic of Kazakhstan.

Member of the Board of Directors –
TULEUSHIN KANYSH AMANBAYEVITCH

(date of birth: 1983, date of election as a member of the board of directors: June 26, 2013).

K.A. Tuleushin graduated from Oxford Brooks and Eurasian National University named after L.N. Gumilev.

Since 2008 through 2011 he worked as an advisor, divisional manager, deputy head of Social and Economic Monitoring Department of the Republic of Kazakhstan president administration. Since 2011 through 2013 he held the position of the Vice-Minister of the Republic of Kazakhstan Ministry of Industry and New Technologies. In June 2013 he became a member of “Baiterek” NMH” JSC board and its managing director. He is also a member of “National Technological Development Agency” JSC board of directors and that of “KazExportGarant” EKSJ” JSC. Citizenship: Republic of Kazakhstan.

Member of the Board of Directors, independent director –
YERTLESSOVA ZHANNAT JURGALIYEVNA

(date of birth: 1956, date of first election as a member of the board of directors: March 26, 2012; the date of the current election as a member of the

Board of Directors – April 15, 2013).

She graduated from the Kazakh State University named after S.Kirov with specialization in mathematics. PhD in Economics, Professor, author of more than fifty scientific publications.

Since June 2007 and up to September 2007, she worked as a deputy of the “Kazyna” Sustained Development Fund” JSC board of directors chairman; since February 2007, she’s been a member of the “Kazyna” Sustained Development Fund” JSC board of directors. Since February 2007, she has been working as a non-staff advisor of the Republic of Kazakhstan Prime-Minister. Chairwoman of Kazakhstan Tax-payers Association board; chairwoman of the “National Analytical Center” JSC board of directors; deputy chairwoman of the Republic of Kazakhstan National Chamber of Businessmen board. Citizenship: Republic of Kazakhstan.

Member of the Board of Directors, independent director –

ZHANDOSSOV ORAZ ALIYEVICH

(date of birth: 1961, date of first election as a member of the board of directors: September 24, 2012; the date of the current election as a member of the

Board of Directors – April 15, 2013)

In 1983, he graduated with honors from the Moscow State University named after M. Lomonossov Department of Economy with speciality of “Economist-Cybernetician”.

Starting from December 2000 through November 2001, he held the position of the Deputy prime-minister of the Republic of Kazakhstan; since December 2001 and up to September 2002 – Republic of Kazakhstan Financial Experts Association council chairman; January through June 2003 – assistant of the president of the Republic of Kazakhstan; since June 2003 through July 2004 – chairman of the Republic of Kazakhstan Agency of Natural Monopolies and Competition Protection Supervision. Since December 2011 – advisor of the chairman of the Republic of Kazakhstan National Economic Chamber “Atameken” Union board. Since October 2008 and till the present moment he has been the director of “RAKURS” Economic Analysis Center, member of the Republic of Kazakhstan National Businessmen Chamber general committee. Citizenship: Republic of Kazakhstan.

Member of the Board of Directors, independent director –

KAI TSVINGENBERGER

(date of birth: 1970, date of election as a member of the board of directors: June 26, 2013).

In 1995 he graduated from Moscow State Institute of International Relations (MSIIR), city of Moscow.

He began his career in 1992 as a commercial manager of sales group of “Siemens AG” medical equipment sales department. Since 1998 and until 2001 he held the position of the head of Eastern Europe and Asia Sales Department of the “Siemens-Elema” Electric Medical Equipment Division, city of Solna. 2001 through 2004 – head of medical equipment department of “Siemens” Company, city of Kiev. 2004 through 2007 – head of medical equipment department of “Siemens” LLC, city of Moscow. 2008 up to the present moment – president of “Siemens” Company, UAE (Abu-Dhabi).

Member of the Board of Directors –
IBRAGIMOVA LYAZZAT YERKENOVNA

(date of birth: 1972, date of election as a member of the board of directors: January 14, 2011).

In 1994, she graduated from Akmola Institute of Agriculture with specialization in “Economics and Agribusiness Industry Management”; in 2003, she graduated from Eurasian Humanitarian Institute with specialization in “Jurisprudence”. PhD in Economics.

Since 2004, she held the position of the head of the following departments of “Damu” Fund: Department of Analysis and Development Strategy, Department of Training and Counseling and Department of Corporate Development. Since January 2009, she worked as a senior manager of the Special Programs Department of the Financial and Development Institutions Management Directorate of “Samruk-Kazyna” NWF JSC; since 2009 she’s been in the position of the first deputy of “Damu” Fund board chairman. Starting from January 2011 and till the present moment, she has been working as the chairwoman of “Damu” Fund board. She is an independent director and member of “Kesipkor” Holding JSC board of directors. Citizenship: Republic of Kazakhstan.

Members of “Damu” Fund board of directors do not own any shares in suppliers and competitors of the Fund.

MEMBERSHIP OF THE BOARD

**Chairwoman
of the Board –
IBRAGIMOVA LYAZZAT
YERKENOVNA**

Lyazzat Yerkenovna Ibragimova supervises activity of deputy chairmen of the board, managing directors, HR Management Department, Information and Analysis Department, Governmental Agencies Liaise Department, regional branches of the Fund and its advisors and chairman assistant.

She is an independent director and member of board of directors of “Kesipkor” Holding” JSC.

**Deputy chairman
of the board –
KANAT YELEUSSIZOVICH
SULTANGAZIYEV**

K.Y. Sultangaziyev supervises activities carried out under the loan security projects within the framework of “Business Road Map 2020” program as well as activity aimed at implementation of tied funds allocation program, direct debt financing program and the issues related to financial programs monitoring. He also supervises activity of Guarantee Department, Loans Department and Monitoring Department.

**Deputy chairwoman
of the board –
SALTANAT UBEYEVNA
YERGUSSAYEVA**

S.U. Yergussayeva supervises activities connected with legal issues, security and distressed assets management issues. She supervises activity of Legal Department, Security Department and Distressed Assets Management Department.

**Deputy chairman
of the board –
YERNAR BAHYTOVICH
NURGALIYEV**

Y.B.Nurgaliyev oversees activities carried in the field of corporate development, risk management, public relations and marketing communications. He supervises

activity of Corporate Development Department, Risk Management Department, Public Relations Department and Marketing Communications Department.

**Managing director -
member of the board –
GHABIT
ABDIMUTALIPOVICH
LESBEKOV**

G.A. Lesbekov oversees activities in the field of education and service support, international cooperation and remote counseling services.

He supervises activity of Training and Service Support Department, International Cooperation Department and that of Remote Counseling Department.

**Managing director -
member of the board –
MIRAS BERIKOVICH
BEISSEMBAYEV**

M.B. Beissembayev supervises activities carried out for implementation of interest rate subsidization within the scope of “Business Road Map 2020”

program, information technologies related activities and those carried out by Administrative Department of the Fund. He also supervises activities carried out by the following departments: IT Department and Administrative Department

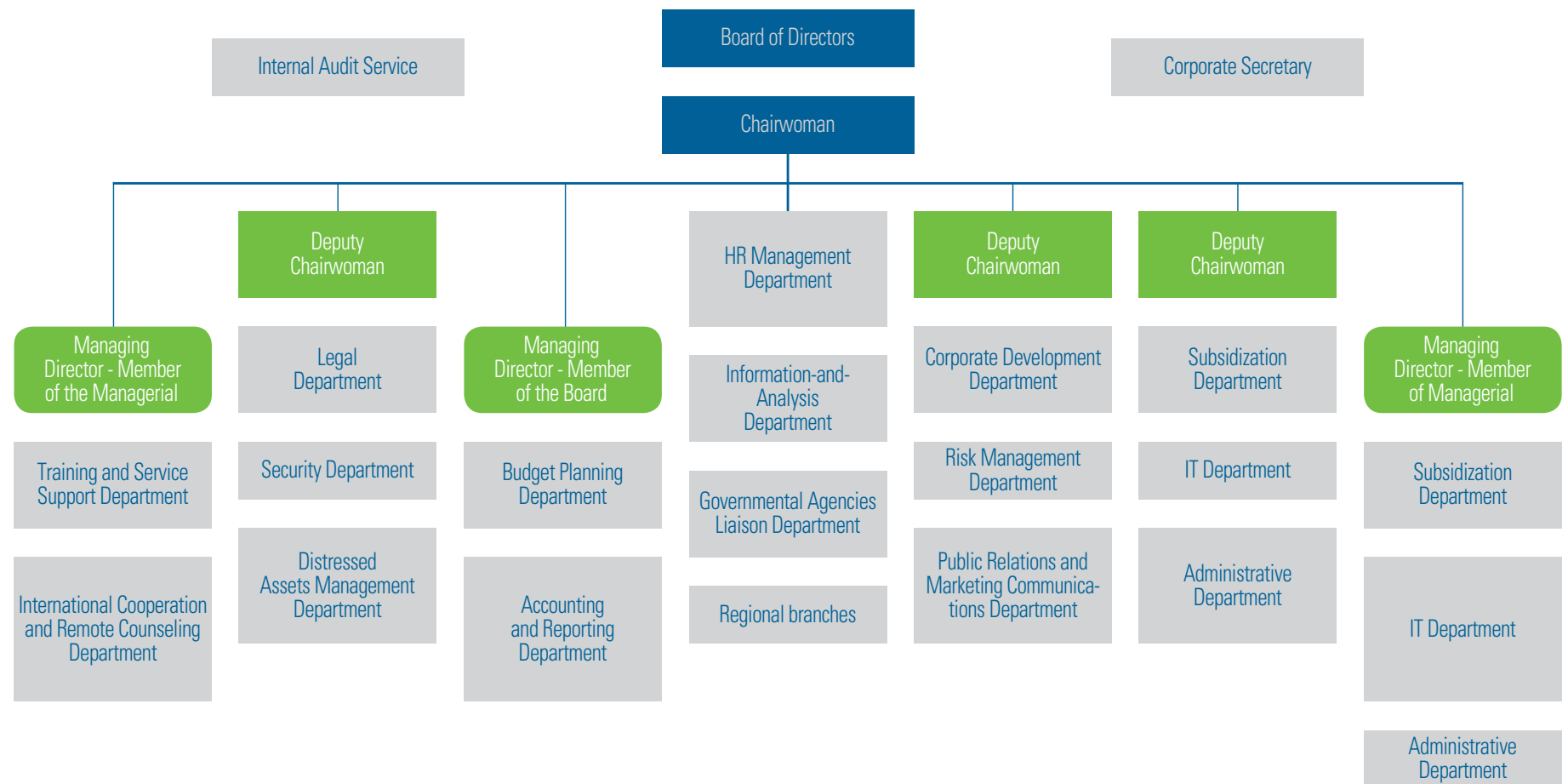
**Managing director -
member of the board –
ASLAN SERIKOVICH
SHANGUTOV**

A.S. Shangutov coordinates financial issues of the Fund including the issues related to business accounting, tax and statistics accounting, financial and taxation reporting, the issues of an efficient taxation, budget planning and effective use of temporary surplus funds and the proper methods. He supervises activities of the Budget Planning Department and Accounting and Reporting Department of the Fund.

Members of “Damu” Fund board are all citizens of the Republic of Kazakhstan and none of them is the holder of any shares in suppliers and competitors of the Fund.

ORGANIZATIONAL STRUCTURE

“Damu” Fund organizational structure allows for an effective achievement of its strategic objectives and tasks. The Fund’s headquarters structure was approved and additional structural units were established in 2013. At the present moment, the Fund consists of 19 structural units and 16 regional branches. Total number of full-time employees of “Damu” Fund is 323 including 138 employees of the headquarters and 185 – personnel of 16 branches.

LIST OF THE FUND'S SUBSIDIARIES

List of the companies, in authorized capital of which the Fund has its participation interest but does not have any significant effect on their activity:

No.	Company Name	Authorized Capital, KZT mln.	Participation Interest, %	Major Activity
1	"ADAL-INVEST" MLO" LLP	7	28.5%	micro-lending
2	"Econom" MLO" LLP	12	16.6%	micro-lending
3	"West Finance" MLO" LLP	5.06	39.5%	micro-lending
4	"Zhainar" MLO" LLP	5.5	36.4%	micro-lending
5	"TOTA" MLO" LLP	4.5	44.4%	micro-lending

The Fund commenced activities for withdrawing from the above listed micro-lending organizations (MLO) in 2013. "TOTA" MLO" LLP and "West Finance" MLO" LLP gave their consents to purchase of the Fund's participation interest

in their authorized capitals. As for the other micro-lending organizations, the Fund is planning activities for voluntary winding up.

12. REPORTS ON ACTIVITY OF THE BOARD OF DIRECTORS AND COMMITTEES THEREUNDER

The Board of Directors held 4 meetings in 2013 of which 3 meetings were attendee and 1 absentee meeting. Totally, 62 issues were considered at those meetings.

Information on the Basic Solutions made by the Board of Directors in 2013.

Nº	Issue Description	Decision
1	Dividends distribution policy approval	The dividends distribution policy was approved by the decision of the Board of Directors made on May 4, 2013.
2	Approval of lending policy	The lending policy was approved by the decision of the Board of Directors made on May 4, 2013.
3	Payroll (total number of personnel) approval	The payroll was approved by the decision of the Board of Directors made on May 4, 2013.
4	Approval of the membership of committees under the Board of Directors	Board of Directors committees membership was approved by the decision of the Board of Directors made on May 4, 2013.
5	Approval of the corporate risk management system development strategy for the period of 2013 through 2018.	The strategy was approved by the decision of the Board of Directors made on September 27, 2013.
6	Risk hedging policy approval	The policy was approved by the decision of the Board of Directors made on September 27, 2013.
7	Corporate social responsibility policy approval	The policy was approved by the decision of the Board of Directors made on September 27, 2013.
8	Internal Audit Service head and employees remuneration and bonus payment rules approval	The rules were approved by the decision of the Board of Directors made on September 27, 2013.
9	Approval of the accounting policy	The policy was approved by the decision of the Board of Directors made on December 6, 2013.
10	Approval of risk management policy	The policy was approved by the decision of the Board of Directors made on December 6, 2013.
11	Approval of the borrowing rules	The rules were approved by the decision of the Board of Directors made on December 6, 2013.
12	Approval of an annual audit actions plan for 2014	The plan was approved by the decision of the Board of Directors made on December 6, 2013.
13	Approval of the plan of development for the period of 2014 through 2018 and the budget of income, expenses and capital costs for 2014.	The plan was approved by the decision of the Board of Directors made on December 6, 2013.

ACTIVITY OF THE BOARD OF DIRECTORS COMMITTEES

In accordance with the International Corporate Management Standards the following committees were set up under the Fund's board of directors:

Strategic and Budget Planning Committee: this committee works out recommendations and suggestions on the issues touching upon development and implementation of the Fund development strategy and also brings forward

motions on improvement of the Fund's budgeting and dividend distribution policy.

In 2013, the committee held 2 attendee meetings, at which its members considered 7 issues and made 13 recommendations to the board of directors and the board of the Fund.

Audit Committee makes recommendations for the board of directors on setting up of an efficient financial and economic activity control system, internal and external control and risk management systems efficiency and independence control and control execution of documents in the field of corporate management.

In 2013, the committee held 3 attendee meetings, at which its members considered 16 issues and made 30 recommendations to the board of directors and the board of the Fund.

Appointments and Compensations Committee was established for the purpose of working out of recommendation on the issues of involvement of highly qualified specialists in the board of directors and submission thereof to the board of directors, for making suggestions to the sole shareholder on the size of compensation to the board of directors, and suggestions to the board of directors as regards the size of compensation to the board and corporate secretary.

In 2013, the committee held 3 attendee meetings, at which its members considered 10 issues and made 19 recommendations to the board of directors, the board and corporate secretary of the Fund.

In 2013, the Fund's board of directors by its decision determined the membership of the committees under the Board of Directors of the Fund:

Strategic and Budget Planning Committee		
1	Committee chairman	O.A. Zhandossov
2	Committee member	Z.D. Yertelessova
3	Committee member	S.M. Zhumangarin
4	Committee member	K.A. Tuleushin
Audit Committee		
1	Committee chairwoman	Z.D. Yertelessova
2	Committee member	S.M. Zhumangarin
3	Committee member	A.O. Aldambergen
4	Committee member	K. Tswingerberger
Appointments and Compensations Committee		
1	Committee chairwoman	Z.D. Yertelessova
2	Committee member	K. Tswingerberger
3	Committee member	G.T. Joldybayeva
4	Committee member	K.A. Tuleushin

FUND PERFORMANCE MONITORING

The Fund has an internal audit service, which is an independent structural unit ensuring organization and execution of internal audit directly reporting to the Board of Directors. In 2013, Internal Audit Service conducted audit of activity of the following structural units of the Fund:

- Structural units of the headquarters: Monitoring Department, Program Loans Department, Accounting and Reporting Department, Corporate Development Department, Budget Planning Department, Loan Security Department, Interest Rate Subsidization and Administrative Department;
- 6 regional branches of the Fund: South Kazakhstan branch, West Kazakhstan branch, Mangystau, Atyrau, Akmola area and Astana city branch;
- Independent auditors conducted audit of information technologies.
- Internal Audit Service also prepared reports on assessment of the Fund's corporate risk management system efficiency and on efficiency of the Fund's internal audit system efficiency.

These audits were conducted in time and in full conformity with the audit tasks provided for by the approved annual audit actions plan for 2013. Based on the results of conducted audit, Internal Audit Service made recommendations on further improvement of corporate management system, on improvement of internal audit system and recommendations on correction of revealed shortcomings.

EXTERNAL AUDIT INFORMATION

"PricewaterhouseCoopers" LLP conducted audit of the Fund's financial statements for 2013. Amount of compensation paid to "PricewaterhouseCoopers" LLP for 2013 financial statements audit services made KZT 11.2 mln. VAT inclusive.

The following companies used to render the services of financial statements audit to the Fund:

- 2012 – "Deloitte" LLP;
- 2011 – "PricewaterhouseCoopers" LLP;
- 2010 – "KPMG Audit" LLP;
- 2009 – "Ernst and Young" LLP;
- 2010 – "KPMG Audit" LLP.

In 2013, the fund employed no former employees of audit organizations that conducted financial statements audit.

13. THE BOARD ACTIVITY REPORT

The Board consisting of 7 members is an executive body of "Damu" Fund. The Fund's board holds its meetings on a weekly basis and makes decisions on current management

of the Fund. In 2013, the Fund held 92 meetings, at which it considered 678 issues.

Information on the Basic Decisions made by the Board

No	Issue Description	Performance Status
1	"Damu" Fund financial risks management policy approval	The policy was approved by the decision of the board on 25.10.2013
2	Approval of subsidization rules and procedures projects within the state-run programs implementation	The rules and procedures were approved by the decision of the board on 06.11.2013
3	Approval of "Damu" Fund entering into transaction with "Kazakhstan Development Bank"	The transaction was approved by the decision of the board 06.11.2013
4	Approval of the members of committees under the board of "Damu" Fund	Members of the committees were approved by the decision of the board on 06.11.2013
5	Approval of borrowing and lending policy of "Damu" Fund	The policy was approved by the decision of the board on 08.11.2013
6	Determining of the basic terms and conditions of funds allocation to partner-banks for financing of projects in the city of Zhanaozen, Mangystau area.	The terms and conditions were approved by the decision of the board on 08.11.2013
7	Approval of rules and procedures of cooperation with third-party organizations rendering bad debts collection services.	The rules and procedures were approved by the decision of the board on 22.11.2013
8	Approval of amended provisions on 16 regional branches of "Damu" Fund	The provisions were approved by the decision of the board on 10.12.2013
9	Approval of "Damu" Fund stress-testing methods	The methods were approved by the decision of the board 10.12.2013
10	"Damu" Fund headquarters and regional branches payroll approval	The payroll was approved by the decision of the board on 10.12.2013

ACTIVITY OF THE BOARD COMMITTEES

Standing committees and commissions have been established under the board of the Fund that consider the

issues touching upon various aspects of operations activity and make recommendations of the board on efficient solution of any such aspects.

The Board consisting of **7 members** is an executive body of "Damu" Fund. The Fund's board holds its meetings on a weekly basis and makes decisions on current management of the Fund. In 2013, the Fund held **92 meetings**, at which it considered **678 issues**.

Assets and Liabilities Management Committee.

The Assets and Liabilities Management Committee under the Fund's board was established for working out of a medium- and long-term assets and liabilities management policy, determining of an optimum balance-sheet structure, monitoring of "Damu" Fund current status, yearning yield and taking corrective measures for yield maximization and TSF allocation operations related risks mitigation. The committee held 13 meetings in 2013.

Human Resources Management Committee.

The committee was established for improvement of efficiency of human resources management policy and motivation policy that fall within the terms of reference of the board. The committee held 32 meetings in 2013.

Debt Collection Committee.

The committee was set up for effective realization of lending policy. The committee held 19 meetings in 2013.

Risk Management Committee.

The committee was established for working out of effective solutions in the field of risk management, improvement and strengthening of risk management system. In 2013, the committee held 15 meetings.

Strategic Development Committee.

The committee exercises control over carrying out of planned activities by

the structural units and regional branches of the Fund in accordance with the Fund development strategy based on information of reports provided by such organizational units and regional branches. The committee held 11 meetings in 2013.

Budget Commission. The commission was set up for timely and quality development of budget draft and correction of the current budget. The commission held 29 meetings in 2013.

14. THE KEY PRINCIPLES OF COMPENSATION TO THE MEMBERS OF THE BOARD AND THE BOARD OF DIRECTORS OF THE FUND

In accordance with the provisions of the “Rules of Remuneration Payment and Costs Reimbursement to the Independent Directors”, remuneration may be paid and (or) costs may be reimbursed to the independent directors of the Fund in accordance with the procedure provided for by the terms and provisions of the Republic of Kazakhstan current legislation over the period of discharge by such directors of their job duties as the members of the board of directors of the Fund.

The procedure and amount of remuneration to independent directors and (or) their expenses reimbursement shall be established by the decision of the sole shareholder of the Fund.

See Appendix 2 for information on the size of remuneration paid to independent directors-members of the Fund’s board of directors in 2013.

Remuneration is paid to no other members of the board of directors.

Within the framework of business processes efficiency improvement and employees motivation for priority goals achievement efforts, “Damu” Fund has developed and approved “Rules of “Damu” Fund Executives

Compensation Payment based on the Results of Their Work for the Year” (hereinafter referred to as the “Rules”). The objective of the Rules consists in regulation of conditions and procedure of the Fund’s executives compensation payment within the framework of management project. The Rules also describe the basic principles the remuneration system is based on, namely:

- Interconnection with fulfillment of the tasks securing interests of the Fund and its Shareholder;
- Simplicity and transparency of remuneration size determining principles;
- Remuneration size dependence on the results of the Fund activity and personal results of an executive employee.

A system of KPI which ensures maximum possible application of the above listed principles, is used for assessment of the executives performance. Therefore, it contributes to improvement of efficiency of the Fund’s financial and economic activity by means of an effective process of planning and objectives setting, reliable and fair assessment of the results of each executive’s performance. The given factors contribute to achievement by the executive employees of the corporate and individual KPI to a substantial degree.

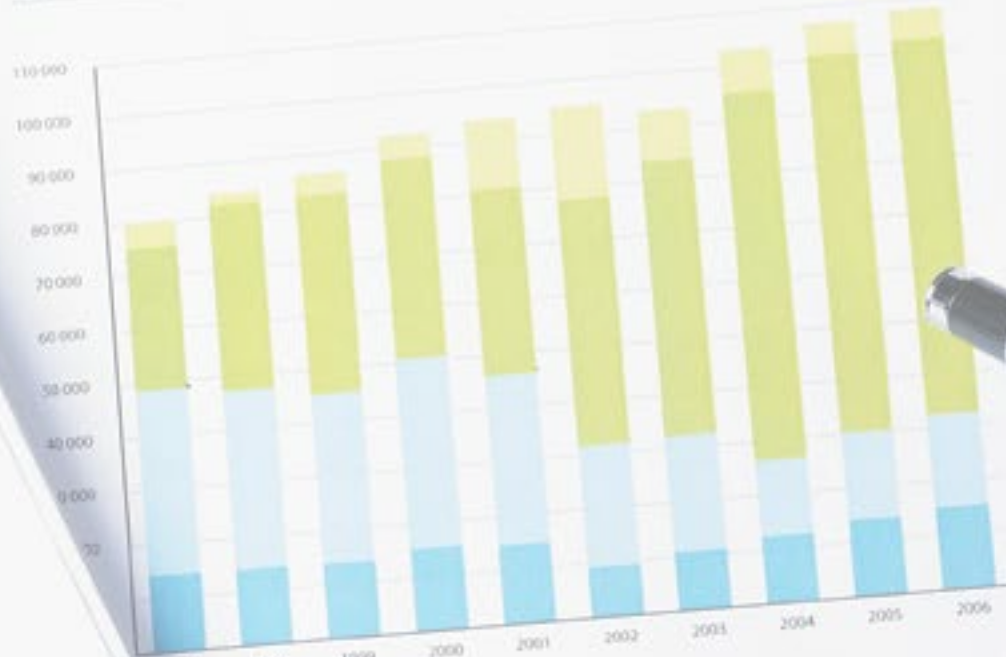

SECTION II
Revenue in 2006

Appendix Table 2006 by heading

Heading	2006	%	2005	%
Total	40,808.1	100%	32,373.3	100%
1. Other revenue (including surplus from the previous year)	12,373.3	30.3%	14,825.7	45.8%
2. GNP/GNI-based own resource	1,206.1	2.9%	1,482.4	4.6%
3. VAT-based own resource	14,825.7	36.3%	14,825.7	45.8%
4. Other (payments from Member States)	40,808.1	100%	32,373.3	100%

FIGURE 2—EU REVENUE 1997-2006

(Other revenue including surplus from the previous year)
 GNP/GNI-based own resource
 VAT-based own resource
 Total own resources

CONTRIBUTION

Type of revenue	2006	2005
(1) VAT-based own resource (including balance from previous years)	14,825.6	14,825.6
(2) GNP/GNI-based own resource ("") (including balance from previous years)	1,206.1	1,482.4
(3) VAT correction ("")	0.0	0.0
(4) Other (payments from Member States (""))	28.1	-3.6
(5) Total national contributions = (1) + (2) + (3) + (4)	53,324.4	71.1%

REVENUES SUPPORTING CORE ACTIVITIES
 This pie chart provides a breakdown of revenues supporting core activities for the fiscal year ended June 30, 2003.

The following chart provides a breakdown of revenues supporting core activities for the fiscal year ended June 30, 2003.

REVENUES SUPPORTING CORE ACTIVITIES
 (DOLLARS IN MILLIONS)

Revenues to support UC Davis' core activities of over \$2 billion, including those classified as nonoperating revenues, increased by \$115 million in 2004. UC Davis has very diversified

15. SUSTAINED DEVELOPMENT OF THE FUND

HUMAN RESOURCES MANAGEMENT POLICY

The Fund carries on its human resources management policy in the following strategic areas:

- Working out of a single model for human resources management;
- Labour efficiency improvement policy;
- Human capital quality improvement policy;
- Corporate culture development.

Within the framework of formation of a single model for human resources management, the Fund worked on improvement of vacancy filling competitive selection procedure and approval of a new version off the corresponding regulatory document. Provision on adaptation of new employees and introduction of mentoring program was approved to ensure an effective employee “onboarding” process.

The Fund adheres to the policy of succession and maximum use of internal potential of its employees. In 2013, two employees from the pool of candidates were appointed to the executive positions; five other employees from the candidates pool were appointed to new positions under the rotation procedure.

For the purpose of labour efficiency improvement, the Fund has implemented administrative employees’ performance assessment using target chart since 2011. The key strategic and operational performance measures of the Fund are broken down by the target charts of organizational units and down to the individual charts of employees. Quarterly assessment of each employee performance efficiency is carried out based on the results of meeting goal objectives (targets) and the results of such assessment are specified in the remuneration size calculation (bonuses calculation).

A mechanism of the Fund’s employees provision with the real estate on the Fund’s balance was developed in 2013 for strengthening of employees motivation.

Personnel rotation is one of the tools of human capital development and use efficiency improvement. In 2013, the Fund actively used the following practice: Head of the headquarters’ department was appointed the head of Astana branch; senior managers of organizational units were appointed to be directors of Corporate Development Department, Legal Department and Training and Service Support Department.

For the purpose of its employees capacity building, the Fund arranged for a group and individual training and seminars that covered 226 people, which made 77% of the total number of the Fund’s employees.

Offsite corporate event aimed at strengthening of intracorporate interaction and formation of a team spirit was held for employees of head-office and regional branches in 2013.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

“Damu” Fund, being the major operator and integrator of governmental measures aimed at Kazakhstan private enterprise support, considers social responsibility as one of the key principles of its activity.

“Damu” Fund’s corporate social responsibility is based on the policy in the sphere of corporate social responsibility (hereinafter referred to as the Policy) approved by the decision made by the Board of Directors in 2013.

The Policy objective consists in ensuring the Fund’s activity in accordance with corporate social responsibility principles and building trust relationship with all interested parties.

The Policy is aimed at improvement of “Damu” Fund activity efficiency in the field of corporate social responsibility in accordance with international rules of conduct and principles established by international standards in the sphere of corporate social responsibility and sustained development.

“Damu” Fund assesses its corporate social responsibility activity efficiency based on the economic indicators and those of HR management.

For the purpose of its employees capacity building, the Fund arranged for a group and individual training and seminars that covered **226 people**, which made **77%** of the total number of the Fund’s employees.

“Damu” Fund allocates funds from its budget for an annual medical insurance of its employees.

“Damu” Fund arranged for a number of events of support of the official (Kazakh) language in 2013. The Fund arranged official language study trainings and seminars for its employees that are held annually. 1,316 internal documents and outgoing correspondence were translated into official language in 2013. Most articles in newspapers were published in Kazakh language. Kazakh-Russian dictionary of the terms that are most commonly used by the employees of the Fund has been developed and is constantly updated.

“Damu” Fund carries out an active work aimed at increasing native (local) content in its procurement. On the whole, local content share in the Fund’s procurement made up 88% in 2013.

Material support is rendered by the employees of the Fund to sick and needy people.

Given below are the results in the sphere of corporate social responsibility achieved in 2013:

No	Indicator	Result
Economic Indicator		
1	Funds in the budget of the Fund allocated to sponsorship / charity	KZT 10 mln.
2	Number of businessmen and people with entrepreneurship initiative that received training and consulting services	50,939 people
3	Degree of businessmen satisfaction with received training and consulting services	97%
4	Number of handicapped businessmen that received support under “Damu-Komek” program	292 people
5	Kazakhstani content share in procurement of the Fund	88%
HR Management Indicators		
1	Personnel involvement degree	75%
2	Personnel satisfaction degree	81%
3	Number of young specialists that had practical training with the Fund	18 people
4	Number of the Fund’s employees that received training	226 people

1,455

924

1,374

8,731

19,685

2,435

1.78

10.02

1.82

3.6

16. ANNUAL FINANCIAL STATEMENTS AUDIT REPORT

STATEMENT OF FINANCIAL POSITION (KZT MLN.)

	December 31, 2013	December 31, 2012
ASSETS		
Cash and Equivalents	12,568,964	18,941,791
Securities valued at fair value through profit or loss	9,558,315	10,647,919
Fund in other financial institutions	135,156,724	136,668,029
"Reverse Repo" transactions	-	Interest income
Interest rate subsidization programs receivables	433,579	2,454,801
Loans and advances to customers	199,783	274,206
Investment securities available for sale	2,655,637	5,099,494
Property, plant and equipment	2,233,205	549,643
Intangible assets	117,419	54,279
Current income tax assets	4,832,780	4,320,841
Deferred income tax assets	676,981	781,665
Other assets	895,815	405,017
TOTAL ASSETS	169,329,202	180,197,685
LIABILITIES		
Borrowed funds	75,810,555	92,241,597
Subordinated debt	4,022,973	5,420,112
Interest rate subsidization programs liabilities	8,020,601	4,448,488
Deferred income and financial guarantees liabilities	1,019,333	904,696
Other liabilities	385,820	320,973
TOTAL LIABILITIES	89,259,282	103,335,866
OWN FUNDS		
Authorized Capital	72,920,273	72,920,273
Additional paid-in capital	834,527	250,240
Investment securities available for sale revaluation fund	27,460	(145,206)
Other provisions	316,430	316,430
Retained income	5,971,230	3,520,082
TOTAL OWN FUNDS	80,069,920	76,861,819
TOTAL LIABILITIES AND OWN FUNDS	169,329,202	180,197,685

AGGREGATE INCOME STATEMENT (KZT MLN.)

	2013	2012
Interest income	11,156,954	12,512,661
Interest expenses	(4,829,544)	(6,625,812)
Net interest income	6,327,410	5,886,849
Customer loans and funds in other financial institutions depreciation provision reconstitution.	307,685	737,861
Net interest income after credit portfolio devaluation provision reconstitution	6,635,095	6,624,710
Commission income	1,858,588	921,984
Income minus costs of revaluation of securities valued at fair value through profit or loss	(26,188)	(185,370)
Income minus foreign currency revaluation costs.	(4,025)	4,642
Credit related commitments liabilities devaluation/(restoration)	(26,037)	211,530
Investment securities available for sale revaluation fund restoration/(devaluation)	19,861	(20,524)
Other operating income and costs	80,864	(261,586)
General and administrative costs	(3,920,936)	(2,854,079)
Income before taxation	4,617,222	4,432,023
Income taxes costs	(1,129,214)	(975,819)
PROFIT FOR THE YEAR	3,488,008	3,456,204
Other aggregate income		
Investment securities available for sale revaluation fund		
• Income minus expenses for the year	192,527	300,922
• Income minus costs transferred to income or loss resulting from retirement or impairment	(19,861)	20,524
Other aggregate income for the year	172,666	321,446
TOTAL AGGREGATE INCOME FOR THE YEAR	3,660,674	3,777,650

STATEMENT OF CHANGES IN THE OWN FUNDS (KZT MLN.)

	Authorized Capital	Additional paid-in capital	Investment securities available for sale revaluation fund	Other provisions	Retained income	Total:
Balance as of January 1, 2012	44,920,273	-	(466,652)	316,430	1,102,424	45,872,475
Profit for the year	-	-	-	-	3,456,204	3,456,204
Other aggregate income	-	-	321,446	-	-	321,446
Total aggregate income for the year	-	-	321,446	-	3,456,204	3,777,650
Issue of shares	28,000,000	-	-	-	-	28,000,000
Additional paid-in capital	-	250,240	-	-	-	250,240
Paid dividends	-	-	-	-	(1,038,546)	1 038 546
Balance as of December 31, 2012	72,920,273	250,240	(145,206)	316,430	3,520,082	76,861,819
Profit for the year	-	-	-	-	3,488,008	3,488,008
Other aggregate income	-	-	172,666	-	-	172,666
Total aggregate income for the year	-	-	172,666	-	3,488,008	3,660,674
Paid dividends	-	-	-	-	(1,036,860)	(1,036,860)
Additional paid-in capital	-	584,287	-	-	-	584,287
Balance as of December 31, 2013	72,920,273	834,527	27,460	316,430	5,971,230	80,069,920

CASH FLOW STATEMENT (KZT MLN.)

	2013 r.	2012 r.
Operating cash flow		
Received interest	10,423,888	10,651,979
Interest paid	(4,250,026)	(7,148,197)
Commission received	1,565,387	673,340
Other operating activity inflow	123,591	12,393
Repayment of loans to customers previously written off	73,385	173,568
Remuneration expenses incurred	(1,968,708)	(1,782,032)
General and administrative costs, paid	(2,130,966)	(1,172,989)
Income tax paid	(553,453)	(3,521)
Monetary funds earned from operating activity before changes in operating assets and liabilities	3,283,098	1,588,845
Net reduction from securities valued at fair value through profit or loss	1,189,678	495,107
Net reduction of funds in other financial institutions	1,673,645	24,757,984
Net reduction of credits and advances to customers	293,781	1,404,317
Net reduction / (increase) in other assets	(555,885)	(1,917,151)
Net increase in other financial liabilities	5,719,640	592,604
Net reduction / (increase) in other liabilities	(652,970)	307,792
Net operating cash	10,950,987	27,229,498
Investment activity cash		
Purchase of investment securities available for sale	-	(1,927,716)
Purchase and investment securities available for sale sales proceeds	2,866,233	479,626
Property, plant and equipment acquisition	(1,817,913)	(110,711)
Intangible assets acquisition	(84,268)	-
Net monetary funds inflow from/(outflow to) investment activity	964,052	(1,558,801)
Monetary funds from financial activity		
Ordinary shares issue	-	28,000,000
Attracted borrowed funds	4,000,000	2,600,000
Repayment of attracted borrowed funds	(19,877,897)	(38,375,395)
Subordinated debt repayment	(1,373,109)	(7,613,109)
Paid dividends	(1,036,860)	(1,038,546)
Net monetary funds used in financial activity	(18,287,866)	(16,487,050)
Net (decrease)/increase in cash and equivalents	(6,372,827)	9,183,647
Opening cash and equivalents	18,941,791	9,758,144
Closing cash and equivalents	12,568,964	18,941,791

AUDIT REPORT (REPORT OF AN INDEPENDENT AUDITOR - "PRICEWATERHOUSECOOPERS" LLP)

Submitted to the Shareholder and the Board of Directors of "Damu" Fund

We have conducted audit of financial statements of "Damu" Fund consisting of the statement of financial position as of December 31, 2013, profit and loss statement, aggregate income statement, statement of changes in equity and cash flow statement for the year ended on the date specified as well as the notes to the financial statements consisting of a review of the basic provisions with due account for policy and other explanatory information.

Responsibility of management for financial reporting

Management is responsible for drawing up and fair presentation of the given financial statements in accordance with International standards of financial reporting and for internal audit that the management may consider necessary for preparation of financial statements free from any material misstatements that may result from unfair acts or mistakes.

Responsibility of auditor

Our responsibility consists in expressing of opinion on the given financial statements based on the results of conducted audit. We conducted audit in accordance with the international audit standards. The given standards require observance of ethics rules and planning and execution of audit in such a way as to get reasonable assurance that the

financial statements under consideration do not contain any material misstatements.

Audit includes the procedure aimed at obtaining audit evidences confirming benchmark numbers of financial statements and disclosure of information therein. Procedure selection depends on professional opinion of auditor including assessment of risks of material misstatement of financial statements due to unfair acts or opinions. In the course of these risks assessment, auditor considers the system of internal control over preparation and fair presentation of financial statements in order to determine audit procedures in accordance with circumstances but not for the purpose of expression of opinion on efficiency of internal control of the company. Audit also includes assessment of proper nature of applied accounting policy and justification of accounting valuation made by the management as well as assessment of financial statements presentation on the whole.

We believe that the obtained accounting evidences are sufficient and proper for expression of our opinion.

Opinion

In our opinion, the present financial statements provide true and fair view of the financial situation of the Fund in all material aspects as of December 31, 2013 as well as its financial results and cash flows over the year ended on the specified date in accordance with International Financial Reporting Standards.

17. ADDRESSES AND CONTACTS

HEADQUARTERS:

050004, Kazakhstan, city of Almaty, 111 Gogol Str., Tel.: +7 (727) 244-55-66;
Fax: +7(727) 278-07-76; E-mail: info@fund.kz, Web-site: www.damu.kz.
Call-center: +7 (727) 244-55-77, short number: 1408 (calls in Kazakhstan are toll-free)

BRANCH NETWORK:

1. Businessmen Support Center. Astana branch

010000, Astana, Almaty district, 8a Kazhymukan Str.,
Tel.: +7 (7172) 55-91-99, 55-94-34, Fax: +7 (7172) 55-92-13, E-mail: astana@fund.kz

2. Businessmen Service Center. Almaty branch

050004, Kazakhstan, city of Almaty, 111 Gogol Str., Tel.: +7 (727) 244-55-66, 244-55-77; Fax: +7(727) 278-07-76 (ext. 3100); E-mail: almaty@fund.kz

3. Businessmen Service Center. Akmola area branch

020000, Kokshetau, 46 A/1 Akan-sere Str., Tel.: +7 (7162) 55-11-16, 55-11-18, 55-11-19, 55-11-21;
Fax: +7 (7162) 33-38-67; E-mail: akmola@fund.kz.

4. Businessmen Service Center. Aktobe area branch

030019, Aktobe, 51 Abilkaiyr Str.; Tel.: +7 (7132) 55-24-35, 55-24-36,
Fax: 8 (7132) 54-35-08, E-mail: aktobe@fund.kz

5. Businessmen Service Center. Almaty area branch

040000, Taldykorgan, 80 Tolebayev Str.; Tel.: +7 (7282) 24-24-30, 55-87-10,
Fax: +7 (7282) 24-17-27; E-mail: taldyk@fund.kz

6. Businessmen Service Center. Atyrau area branch

060005, Atyrau, 17 Azattyk, Tel.: +7 (7122) 55-81-01,
Fax: +7 (7122) 35-46-51, E-mail: atyrau@fund.kz

7. Businessmen Service Center. East Kazakhstan area branch

070019, Ust-Kamenogorsk, 6 Pobeda Ave., Tel.: +7 (7232) 56-05-93, 56-05-91, 56-05-90;
Fax: +7 (7232) 25-11-12, E-mail: vko@fund.kz

 8. Businessmen Service Center. Zhambyl area branch

080000, Taraz, 94 Zheltoxan Str.; Tel.: +7 (7262) 99-94-70, 99-94-75, 99-94-76;
Fax: +7 (7262) 54-11-51, E-mail: taraz@fund.kz

 9. Businessmen Service Center. West Kazakhstan area branch

090000, city of Uralsk, 84 Chagano-Naberezhnaya Str.,
Tel.: +7 (7112) 50-48-26, 50-52-90, 50-52-25; Fax: +7 (7112) 50-48-26; E-mail: zko@fund.kz

 10. Businessmen Service Center. Karaganda area branch

100026, Karaganda, 4 Stroitelei Ave.; Tel.: +7 (7212) 40-09-66,
Fax: +7 (7212) 40-09-69; E-mail: karaganda@fund.kz

 11. Businessmen Service Center. Kyzylorda area branch

120001, Kyzylorda, 12 Zhurba Str.; Тел.: +7 (7242) 55-11-12, 55-11-13;
E-mail: k-orda@fund.kz

 12. Businessmen Service Center. Kostanai area branch

110000, city of Kostanai, 65 Al-farabi ave.; Tel.: +7 (7142) 53-23-98, 99-03-00, 99-03-05, Fax: +7 (7142) 53-23-98,
E-mail: kostanay@fund.kz

 13. Businessmen Service Center. Mangystau area branch

130000, Aktau, micro-district 16, "Kaisar" Busines Center;
Tel.: +7 (7292) 70-10-51, Fax: +7 (7292) 30-43-04; E-mail: aktau@fund.kz

 14. Businessmen Service Center. Pavlodar area branch

140000, Pavlodar, 109 Korolenko Str.; Tel.: +7 (7182) 70-38-02;
Fax: +7 (7182) 20-83-53; E-mail: pavlodar@fund.kz

 15. Businessmen Service Center. North Kazakhstan area branch

150000, Petropavlovsk, 80/A Abai Str.; Тел.: +7 (7152) 55-98-12, 46-06-54,
Fax: +7 (7152) 46-79-86; E-mail: sko@fund.kz

 16. Businessmen Service Center. South Kazakhstan area branch

160023, Shymkent, Al-Farabi district, 8A Ryskulov Str.;
Tel.: +7 (7252) 30-00-27, 99-70-49, Fax: +7 (7252) 30-00-27; E-mail: shymkent@fund.kz

18. APPENDIX

APPENDIX NO.1

NON-ARM'S LENGTH TRANSACTIONS ENTERED INTO BY "DAMU" FUND IN 2013

No	Name of the Counter Party under the Agreement	Number and Date of the Agreement Conclusion	Subject of the Agreement	Essence of the Contract	Date and Number of Permission granted by the Authorized Body of the Fund that Made Decision on Entering Into Transaction
1	"Kazakhstan Development Bank" JSC	January 23, 2013	Based on the terms and conditions of the Agreement, Financial Agent (the Fund) carries out subsidization of a part of interest rate of the recipient ("Kombinat Farab" LLP) under credit received from "Kazakhstan Development Fund" JSC.	Loan amount - USD 5,962,336.53 Interest rate - 8%, term of credit - 10 years.	January 23, 2013
2	Private Enterprise Development Committee under the Republic of Kazakhstan Ministry of Regional Development	No.47	Information support of businessmen in single-industry towns	Value of the agreement - KZT 136,202,000.00 Advance payment - 30% Service rendering period: January 1, 2013 through December 31, 2013	Decision No.45 issued by the Board of Directors on May 6, 2013
3		dated May 22, 2013	Beginning businessmen support (start-up projects)	Value of the agreement KZT 200,000,000.00 Advance payment - 30% Service rendering period: March 1, 2013 through December 31, 2013	
4		No.21 dated April 24, 2013	Payment for services of financial agent's operator within the framework of "Business Road Map 2020" program	Value of the agreement - KZT 720,000,000.00 Term of the agreement: up to December 31, 2013.	
5		No.22 dated April 24, 2013	Funds transfer for subsidization of interest on second-tier banks to small-business entities within the framework of the second area "Improvement of Private Enterprise Sector" of "Business Road Map 2020" program.	Value of the agreement: KZT 6,671,000,000.00 Term of the agreement: up to December 31, 2013.	
6		No.20 dated April 24, 2013	Services rendered within the scope of "Business-Nassihat" component of the fourth field "Enhancement of Entrepreneurship Potential" of the "Business Road Map 2020" Program.	Value of the agreement KZT 93,000,000.00 Term: March 1 through December 31, 2013	
7		No.48 dated May 23, 2013.	Rendering of services of top managers and managers qualification improvement in the sphere of economy under "Business Connections" project.	Value of the agreement KZT 93,000,000.00 Term: up to December 31, 2013.	
8		No.59 dated June 21, 2013.	Rendering of services of top managers and managers qualification improvement in the sphere of new management methods and technologies for implementation of "Seniors" project.	Value of the agreement: KZT 45,220,000.00 Term of the agreement: up to December 31, 2013.	
9		"Kazakhstan Development Bank" JSC	No.241-DGZ-AD/106-BE/21 dated November 11, 2013	Agreement for free-of-charge service rendering with the subject of bank examination of the project suggested for financing through the loan guaranteed by government.	
10	"Sary Arka" Technopark" LLP	No.44 dated December 25, 2013.	Non-residential premises rent agreement	Value of the agreement: KZT 9,155,064.60 Term of the agreement: from January 1, 2014 through December 31, 2014.	Decision of the Board of Directors dated December 6, 2013, Protocol No.47.
11	"Algoritm" Technopark" LLP	No.04 dated January 1, 2014.	Non-residential premises rent agreement	Value of the agreement: KZT 4,896,000.00 Term of the agreement: from January 1, 2014 through December 31, 2014.	Decision of the Board of Directors dated December 6, 2013, Protocol No.47.

RELATED PARTIES TRANSACTIONS

No	Name of the Counter Party under the Agreement	Number and Date of the Agreement Conclusion	Subject of the Agreement	Essence of the Contract	Date and Number of Permission granted by the Authorized Body of the Fund that Made Decision on Entering Into Transaction
1	"Kazakhstan Development Bank" JSC (<i>Transaction is a transaction in which the Fund is interested and operation with related party</i>)	January 23, 2013	Based on the terms and conditions of the Agreement, Financial Agent (the Fund) carries out subsidization of a part of interest rate of the recipient ("Kombinat Farab" LLP) under credit received from "Kazakhstan Development Fund" JSC.	Loan amount - USD 5,962,336.53 Interest rate: 8% Term of credit - 10 years.	January 23, 2013
2	"Temirbank" JSC	No.3-POR/Z-2 dated March 12, 2013	The programs of tied funds allocation to financial institutions for further lending of private enterprise entities of the city of Zhanaozen, Mangystau area.	Value of the agreement: KZT 29,330,522.60 Term of the agreement: March 1, 2019. Interest rate - 5.5% Date of issue: March 13, 2013 Credit for SP Zhannur project refinancing	To the minutes of the board of the Fund No.011/2013 dated February 18, 2013
3	"Temirbank" JSC	No.3-POR/Z-3 dated March 12, 2013	The programs of tied funds allocation to financial institutions for further lending to private enterprise entities of the city of Zhanaozen, Mangystau area.	Value of the agreement: KZT 39,107,363.65 Term of the agreement: up to March 1, 2019; Interest rate - 5.5% Date of disbursement: March 13, 2013 Credit for SP K.A. Jailykhanov project refinancing	The minutes of the board of the Fund No.011/2013 dated February 18, 2013
4	"Temirbank" JSC	No.3-POR/Z-4 dated March 12, 2013	The programs of tied funds allocation to financial institutions for further lending to private enterprise entities of the city of Zhanaozen, Mangystau area.	Value of the agreement KZT 11,000,000.00 Term of the agreement: 36 months Interest rate - 5.5% Date of disbursement: March 13, 2013 Credit for SP H.T. Kurbanov project refinancing/refinancing	The minutes of the board of the Fund No.011/2013 dated February 18, 2013
5	"Temirbank" JSC	No.3-POR/Z-5 dated April 5, 2013	on accommodation of credit in the amount of KZT 9.0 mln.	Value of the agreement: KZT 9.0 mln. Term of the agreement: up to April 1, 2018. Interest rate - 5.5% Date of disbursement: April 8, 2013 Credit for SP Dossahanova project financing	The minutes of the board of the Fund meeting No.026/2013 dated March 29, 2013
6	"Temirbank" JSC	No.3-POR/Z-6 dated May 21, 2013	On accommodation of credit in the amount of KZT 50.0 mln. within the framework of credit agreement No.3-POR/Z dated March 1, 2012.	Value of the agreement: KZT 50.0 mln. Term of the agreement: up to May 1, 2015. Interest rate - 5.5% Date of disbursement: May 23, 2013 Credit for "Beibarys Ltd" LLP project financing	The minutes of the board of the Fund meeting No.037/2013 dated May 15, 2013
7	"Temirbank" JSC	No.3-POR/Z-7 dated May 27, 2013	On accommodation of credit in the amount of KZT 117,158,671 mln. within the framework of credit agreement No.3-POR/Z dated March 1, 2012.	Value of the agreement: KZT 117,158,671.00 Term of the agreement: up to May 01, 2018. Interest rate - 5.5% Date of disbursement: May 29, 2013 Credit for "Nur-Shyn" LLP project financing	The minutes of the board of the Fund meeting No.039/2013 dated May 20, 2013
8	"Temirleasing" JSC	No.1 (SKL 14-9-L2) dated July 12, 2013	Accommodation of loans for SMBE leasing transactions funding	Value of the agreement: KZT 100 mln. Term of the agreement: up to May 1, 2020. Interest rate - 6.5%	The minutes of the board of the Fund meeting No.039/2013 dated May 20, 2013
9	"Temirbank" JSC	No.25-26-ZP/R dated September 27, 2013	Accommodation of loans for businesswomen funding	Value of the agreement: KZT 200 mln. Term of the agreement: up to June 25, 2018. Interest rate: 6%	The minutes of the board of the Fund meeting No.073/2013 dated September 29, 2013

APPENDIX NO.2

INFORMATION ON THE SIZE OF REMUNERATION PAID TO INDEPENDENT DIRECTORS-MEMBERS OF THE FUND'S BOARD OF DIRECTORS IN 2013.

In accordance with the best international practices of corporate management, the following is paid to independent directors-members of "Damu" Fund board of directors:

- Fixed remuneration – for discharge of the Fund's board of directors member duties. The Fund makes payment of remuneration in monetary form once in six months pro rata the period of work of the corresponding director in the corresponding six-months period of calendar year;

- Additional payment – for participation in meetings of committees under the board of directors.
- Independent directors are also compensated for expenses connected with trip to and from the place of the board of directors meeting.

In 2013, amount of payment paid to independent directors-members of "Damu" Fund board of directors made KZT 2,700 thousand.

